

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÇEVİRİ SÜRECİNDE GÖRSEL-İŞİTSEL ÖĞELERİN ANLAM
ÜRETİMİNDEKİ ÖNEMİNİN ARAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülnur GÜVEN

Enstitü Anabilim Dalı : Çeviribilim

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Zahit Can

HAZİRAN – 2021

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**ÇEVİRİ SÜRECİNDE GÖRSEL-İŞİTSEL ÖĞELERİN ANLAM
ÜRETİMİNDEKİ ÖNEMİNİN ARAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülnur GÜVEN

Enstitü Anabilim Dalı : Çeviribilim

**“Bu tez sınavı 21/06/2021 tarihinde online olarak yapılmış olup aşağıda isimleri bulunan
jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”**

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Prof. Dr. Hüseyin ERSOY	BAŞARILI
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Zahit CAN	BAŞARILI
Dr. Öğr. Üyesi Fatıma GİMATDİNOVA	BAŞARILI

	T.C. SAKARYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU	Sayfa : 1/1
Öğrencinin		
Adı Soyadı	:	GÜLNUR GÜVEN
Öğrenci Numarası	:	Y176028007
Enstitü Anabilim Dalı	:	ÇEVİRİBİLİM
Enstitü Bilim Dalı	:	Çeviribilim Tezli Yüksek Lisans
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	ÇEVİRİ SÜRECİNDE GÖRSEL-İŞİTSEL ÖĞELERİN ANLAM ÜRETİMİNDEKİ ÖNEMİNİN ARAŞTIRILMASI
Benzerlik Oranı	:	%7
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,		
☐ Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.		
...../...../20..... İmza		
☐ Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere sbtezler@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.		
Bilgilerinize arz ederim. /...../20..... İmza		
Uygundur		
Danışman Unvanı / Adı-Soyadı: Dr.Öğr.Üyesi Muhammed Zahit Can Tarih: İmza:		
☐ KABUL EDİLMİŞTİR ☐ REDDEDİLMİŞTİR EYK Tarih ve No:	Enstitü Birim Sorumlusu Onayı	

ÖNSÖZ

Çocukluğumdan beri kendisiyle yaşamasını öğrendiğim sağlık problemim olan işitme engelim, hayatım boyunca etkisini üzerimde hissettirerek beni iletişim alanlarına itmiş ve asla beni yalnızlaştırmamıştır. Eğitim hayatım boyunca bu problemin üzerine gitmek ve tercihlerimi iletişimin bol olduğu alanlardan yana kullanarak çalışmamda da bu alanla ilgili konuları ele almak benim için onur vericidir. Görsel-işitsel kavramının etkisine yaşayarak da oldukça inandığım bu çalışma sürecinde doğru soruları sorarak çalışmanın ilerlemesini sağlayan, bilgileri ve kaynak paylaşımlarında desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, her türlü olumsuzluklara rağmen bana inanıp beni cesaretlendiren sayın hocam ve danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Zahit Can'a çok teşekkür ederim.

Hayatım boyunca bana her konuda inanan, güvenen ve her zaman arkamda olduğunu bildiğim canımdan değerli aileme, eğitimim için yıllarca uğraşan babama minnet ve teşekkürlerimle...

Son olarak çalışma boyunca karnımda benimle birlikte olan minik yol arkadaşım, canım oğlum Merih ve yanımda olan hayat arkadaşım, değerli eşim Semih Yaşar'a sevgilerimle... Sahip olduğumuz en güzel şey ailedir, sizi çok seviyorum.

Gölnur YAŞAR

21/06/2021

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
ŞEKİL LİSTESİ	iv
TABLO LİSTESİ.....	v
ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	viii
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM I: ÇEVİRMENİN KAYNAK METİNLERİ ALGILAMA VE YORUMLAMA SÜREÇLERİ.....	3
1.1. İletişim.....	3
1.2. Kitle İletişim Kuramları.....	4
1.2.1. Hypodermic Syringe (1940).....	5
1.2.2. Shannon ve Weaver’ın Matematiksel İletişim Kuramı (1948).....	6
1.2.3. Riley ve Riley Modeli (1959).....	7
1.2.4. Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı (1950-1960)	8
1.2.5. Kültürel Göstergeler ve Ekme Kuramı (1967)	9
1.2.6. Gündem Belirleme (1972)	10
1.2.7. Suskunluk Sarmalı (1980)	10
1.2.8. Chomsky ve Herman’ın Propaganda Modeli (1988).....	11
1.2.9. Karl Ludwig Bühler Organon Modeli	12
1.3. Çevirmenin Yorumlama Süreçleri.....	13
1.4. Görsel-İşitsel Metinlerin Algılanması ve Yorumlanması.....	19
1.5. Ara Değerlendirme	21
BÖLÜM II: ÇEVİRİNİN ÖZEL BİR ALANI OLARAK GÖRSEL-İŞİTSEL ÇEVİRİ.....	24

2.1. Görsel-İşitsel Metinlerin Özellikleri.....	29
2.2. Görsel-İşitsel Metinlerin Çeviri Yöntemleri.....	34
2.3. Görsel-İşitsel Metinlerin Çevirisinde Kullanılan Teknik Aygıtlar.....	38
2.4. Görsel-İşitsel Metinlerin Çeviri İş Akışı: Film-Dizi Çevirmenleri Örneği	41
2.5. Görsel-İşitsel Metinler Hakkında Başka Araştırmaların Mülakatlarının Derlenerek Aktarılması	43
BÖLÜM III: GÖRSEL-İŞİTSEL METİNLERİN ÇEVİRİSİNDE ANLAM ÜRETİMİNİN DENEYSEL OLARAK İNCELENMESİ	46
3.1. Araştırma Kavramlarının Tanımlanması	46
3.2. Araştırma Amacı ve Kapsamı.....	49
3.2.1. Araştırma Hipotezleri	50
3.2.2. Araştırma Kısıtları	51
3.3. Araştırma Soruları	51
3.4. Araştırma Yöntemi	51
3.5. Bulgular	53
3.5.1. Çevirilerin Paylaşılması.....	54
3.5.2. Karşılaştırma ve Yorumlama.....	58
3.6. Değerlendirme	81
SONUÇ	84
KAYNAKLAR.....	86
EKLER	94
ÖZGEÇMİŞ	213

KISALTMALAR

AB : Avrupa Birliği

BDÇ : Bilgisayar Destekli Çeviri

bkz : bakınız

EBMT: Example-Based Machine Translation (Örnek Tabanlı Makine Çevirisi)

MUSA: Management and Uncertainties of Severe Accidents

SMT : Statistical Machine Translation (İstatiksel Makine Çevirisi)

TDK : Türk Dil Kurumu

vb : ve benzeri

vs : vesaire

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Laswell İletişim Modeli.....	6
Şekil 2: Shannon ve Weaver İletişim Modeli.....	7

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Çeviri 1 - Denek 1.....	54
Tablo 2: Sahne 1 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma.....	59
Tablo 3: Sahne 2 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma.....	62
Tablo 4: Sahne 3 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma.....	65
Tablo 5: Sahne 4 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma.....	68
Tablo 6: Sahne 5 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma.....	70
Tablo 7: Sahne 1 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma.....	74
Tablo 8: Sahne 2 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma.....	75
Tablo 9: Sahne 3 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma.....	77
Tablo 10: Sahne 4 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma.....	79
Tablo 11: Sahne 5 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma.....	80
Tablo 12: Çeviri 1 - Denek 1.....	94
Tablo 13: Çeviri 2 - Denek 2.....	98
Tablo 14: Çeviri 3 - Denek 3.....	101

Tablo 15:	Çeviri 4 - Denek 4.....	105
Tablo 16:	Çeviri 5 - Denek 5.....	109
Tablo 17:	Çeviri 6 - Denek 6.....	114
Tablo 18:	Çeviri 7 - Denek 7.....	118
Tablo 19:	Çeviri 8 - Denek 8.....	120
Tablo 20:	Çeviri 9 - Denek 9.....	123
Tablo 21:	Çeviri 10 - Denek 10.....	126
Tablo 22:	Çeviri 11 - Denek 11.....	133
Tablo 23:	Çeviri 12 - Denek 12.....	138
Tablo 24:	Çeviri 13 - Denek 13.....	142
Tablo 25:	Çeviri 14 - Denek 14.....	146
Tablo 26:	Netflix Orijinal Altyazı Çevirisi.....	150

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	☐	Doktora	☐	
Tezin Başlığı: Çeviri Sürecinde Görsel-İşitsel Öğelerin Anlam Üretimindeki Öneminin Araştırılması				
Tezin Yazarı: Gülnur GÜVEN		Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Zahit Can		
Kabul Tarihi: 21/06/2021		Sayfa Sayısı: viii(ön kısım)+213(tez)		
Anabilim Dalı: Çeviribilim				
Görsel-işitsel çeviri, diğer çeviri türlerinden farklı olarak birçok kanalı içinde bulunduran bir çeviri türüdür. Çeviribilim alanında yıllardır var olmaktadır ve insanların keyifle tercih edebildiği bir çeviri türüdür. Görsel-işitsel çevirilerin kitleler tarafından en çok fark edildiği yer televizyondur. Çağın ilerlemesi ve teknolojinin durmak bilmeyen devamlılığı ile görsel-işitsel çevirilere insanlar pek çok kanaldan ulaşabilmektedirler. Çalışmada ise görsel-işitsel öğelerin temelinde olan görsellik, işitsellik ve dil kodlarından sadece görsel ve işitsel kodlar ele alınarak çevirilerde bu kodların anlam yaratımındaki önemi ve ne derece etkili olduğu araştırılmak istenmiştir. Bu sebeple çalışmada dil olarak çevirmenlerin sahip olmadıkları Fransızca dilinde bir görsel-işitsel ürün tercih edilerek çevirmenler de bu kritere göre seçilmiştir. Çevirmenlerin çeviri için gerekli olan bütün edinçlere sahip olup sadece dil edincine sahip olmamaları, aynı çalışmayı çevirmen olmayanlarla da yapmaya teşvik etmiştir. Böylece görsel-işitsel ürünlerin etkisi iki tür denekle de incelenip tartışılma fırsatı olacaktır. Denekler 10 çevirmen, 4 çevirmen olmayan kişiler olarak belirlenmiştir. Görsel-işitsel ürün, incelenmek istenen beş farklı sahne içermekte ve 11 dakikadan oluşmaktadır. Her sahne için araştırmaya uygun açık uçlu sorular hazırlanarak deneklerle röportaj yapılmıştır. Röportaj soruları ve yapılan çeviriler neticesinde Frederic Chaume'nin görsel-işitsel ürünlerdeki kodları ele alınarak değerlendirmeler yapılmıştır.				
Anahtar Kelimeler: Görsel-İşitsel Çeviri, Altyazı Çevirisi, İletişim				

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree	☐	Ph.D.	☐
Title of Thesis: Investigation of the Importance of Audiovisual Elements in Meaning Making in Translation Process			
Author of Thesis: Gülnur GÜVEN		Supervisor: Assist. Prof. Muhammed Zahit Can	
Accepted Date: 21/06/2021		Number of Pages: viii(Initial)+213(Thesis)	
Department: Übersetzungswissenschaft			
Audio-visual translation, unlike other types of translation, is a type of translation that includes many channels. The place where audio-visual translations are most noticed by the masses is television. With the advancement of the age and the unceasing continuity of technology, people can access audio-visual translations through many channels. In this study, it was aimed to research the importance of these codes in meaning creation and to what extent they are effective in translations by considering only the visual and audio codes among the visual, auditory and language codes that are the basis of the audio-visual elements. For this reason, in this study, an audio-visual product in French, which translators do not understand, was chosen as the language and translators were selected according to this criterion. The fact that translators have all the skills required for translation and not only have language skills encouraged them to do the same work with non-translators. Thus, the effect of audio-visual products will be examined and discussed with both types of subjects. The subjects were determined as 10 translators, 4 non-translators. The audio-visual product includes five different scenes to be examined and consists of 11 minutes. For each scene, open-ended questions suitable for the research were prepared and the subjects were interviewed. As a result of the interview questions and the translations made, evaluations were made by considering the codes of Frederic Chaume in audio-visual products.			
Keywords: Audio-Visual Translation, Subtitle Translation, Communication			

GİRİŞ

Görsel-işitsel çeviri, çeviribilimde var olan yazın çevirisinden daha farklı görüntü, ses ve metnin birleşimi ile ortaya koyulan bir çeviri türüdür. “Yazın çevirmeni için, ikinci metnin oluşumunu sağlayan temel araç yazılı metin iken, görsel-işitsel çevirmen için, içerdiği bütün ses ve vücut hareketleriyle söz temel araçtır” (Ünsal, 2018, s. 78). Çalışmanın içeriği, amacı ve önemi gibi kavramlar çalışmaya başlarken kısaca ele alınarak araştırmanın son bölümünde daha detaylı bir şekilde analizler ile birlikte sunulmuştur.

Araştırmanın Konusu

Çalışmada, görsel-işitsel ürünler daha detaylı ele alınmak istendiğinden bu türdeki çevirilerde kullanılan yöntemler araştırılmaktadır. Görsel-işitsel çevirilerde önemli olan üç koddan dil kodu ayrı tutularak bilimsel çerçevede görsellik ve işitselliğin etkileri deneysel olarak incelenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Görsel-işitsel ürünler çok araçlı metinler olduğundan birden fazla etkili eylem söz konusudur. Elbette ki bu ürünlerin sağlam bir çeviri ürünü olmasında bütün eylemlerin bir arada olması önemlidir. Çalışma, görsel-işitsel üründe bu eylemlerden sadece görsel ve işitsel kodları kullanarak çeviriye ne derece etkisi olduğunu bulmayı amaçlamaktadır. İletişim için gerekli olan birçok kanal mevcuttur ve deneysel olarak yapılan bu çalışmada bir kanaldan gelen verinin kesilmesi ile diğer verilerin anlam üretimine ne derece yarar sağladığı araştırılmaktadır. Kesilen kanal, çalışma boyunca dilbilgisel kanal olarak belirlenmiş olup, denekler Fransızca diline hâkim olmayan çevirmenler ve kişiler olarak tercih edilmiştir. Böylelikle her ne kadar gerçek anlam üretim süreçleriyle örtüşmese de deneysel bir araştırma kapsamında böyle suni olarak bazı kanalların kısıtlanması (Fransızca dilbilgisel verilerin) ve diğer kanallara odaklanması istenerek anlam üretiminin ne kadar mümkün olduğu ölçülmek istenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Dünyada görme engelli, işitme engelli gibi birçok engeli bulunan insanlar için yapılan çalışmalar mevcuttur. Çevirilere dâhil olan bu çalışmalar görsel-işitsel alanda sesli

betimleme, işaret dili gibi türlerde sayıca çoktur. Görselliğin ve işitselliğin bu noktada önemi oldukça büyük olduğundan tez konusu olarak böyle bir çalışma tercih edilmiş ve görsel-işitsel kavramının kendi başına yetebileceği, insanlar üzerindeki yerinin büyük bir yer kapladığı gibi düşünceler neticesinde çalışma yapılarak sonlandırılmıştır.

Araştırılan çalışmaların neticesinde görme engelli ve duyma engelli bireylerin görsel kod ve işitsel kod ile görsel-işitsel metinleri izlemeleri ve dinlemeleri kodların önemini ortaya çıkarmaktadır. Bu sayede çevirmenlerin bu kodları daha iyi kullanarak çeviri yapmalarını sağlamak araştırmanın önemini oluşturmaktadır. Sonuç olarak ise altyazı çevirmenleri daha rahat yöntemler geliştirebileceklerdir.

Araştırma Yöntemi

Çalışma içeriğinde Fransızca dizi olan “Mytho” adlı Netflix orijinal dizisinin ilk bölümünün ilk 11 dakika aralıkları tercih edilerek, bu dakika aralıklarında dizi, çalışmanın amacına hizmet edecek soruları barındıran 5 farklı sahneden oluşmaktadır. Her sahne için ayrı ayrı röportaj soruları hazırlanarak her bir denekle açık uçlu görüşme yapılmıştır. Daha sonrasında röportaj soruları ile öğrenilmek istenen ve sahnelere ait olan bu sorular tablo haline getirilerek deneklerin verdiği cevaplar karşılaştırmalı olarak tartışılmıştır. Neticesinde ise görsel-işitsel öğelerin öneminden bahsedilerek sonuç bölümünde öneriler sunulmuştur.

BÖLÜM I: ÇEVİRMENİN KAYNAK METİNLERİ ALGILAMA VE YORUMLAMA SÜREÇLERİ

Çevirmen, iletişimi sağlayan bir araç konumundadır. Bu sebeple insanların birbirlerini anlamalarının güç olduğu noktalarda devreye girerek bu problemi çözüme kavuşturmakla yükümlüdür. Çevirmenlik görevinin çok eski zamanlardan beri varlığını sürdürdüğü aşikârdır ve zamanla değerlendirilerek bir meslek haline gelmiştir. Her meslek gibi çevirmenlikte de bazı statüler ortaya çıkmış ve insanlar bilim için bu mesleği inceleyerek daha önemli yerlere taşımaktadırlar.

Amacın iletişim olduğu bir çeviri sürecinden bahsedebilmemiz için ilk olarak iletişimin temelleri incelenmiş olup daha sonrasında çevirmenin gerçekleştireceği eylemi icra edebilmesi için belli başlı statüler ve edinçler kapsamında metinleri nasıl algıladıkları, yorumladıkları, geçtiği tüm aşamalarda ne zorluklarla karşılaşabilecekleri ve bu süreci nasıl sonlandırdıkları da ele alınmaktadır.

1.1. İletişim

İletişim kavramına baktığımızda çok basit bir tanımla “insanların birbirini anlamasıdır” diyebiliriz. Oysaki iletişim, sadece insanlarla sınırlı kalmamış tüm evrene hâkim bir kavram olmuştur. Hayvanlar, bitkiler ve hatta gezegenler de aslında bir iletişim içindedir.

İnsanların iletişim kavramındaki diğer canlılardan farkı, her şeyde olduğu gibi aklını ve zekâsını bir amaca yönelik kullanmak istemesidir. Aile olgusunun farkına varan insanlık tarihinde, tehlike, açlık veya ısınma gibi durumlarda birbirlerine yardım ederek bir dil oluşturabilmesidir aslında iletişim. Buradaki dilden kasıt, elbette bir sesten veya bir sözcükten ibaret değil bir görüntü ve bir şeyleri simgeleyen işaretler olarak karşımıza çıkar. Bu durum aile içinde bir şifreleme gibi görünse de çoğu zaman, aslında bir aile kültürü oluşturmuştur. Zamanla insanların toplumlaşması ile bu kültür, toplum kültürü olarak günümüze kadar gelmiş ve insanların sahip olduğu iletişim gücü kendi içlerinde etkinleştirilmiştir. Daha sonrasında çevirinin de iletişimle birleşmesi sayesinde birden fazla kültürün birbirini anlaması ve insanların farklı toplumlarda yaşayabilmesi geliştirilmiştir.

İnsanlar öncelikle kaynağı kendileri olan ve doğal olarak çıkarabildikleri seslerini kullanmışlar; daha sonra doğayı tanımaya başladıklarında taş, ağaç ve kemikten

faaydalanarak Őekil ve iŐaretleri; toprak ve doęayı kullanarak yazıyı; sembol ve simgeleri oluŐtulararak bir dizge olan alfabeyi; dűŐűncelerini karŐısındaki insanlara aktarabilmek iwin kâğıdı; insanlık tarihinin en bűyűk icatlarından biri olan matbaayı; sanayileŐmeyi gerwekleŐtirip elektrik yardımıyla telgraf ve telefonu; I. Dűnya SavaŐı'nda etkin Őekilde haberleŐme ve propaganda aracı olarak kullanılan radyoyu ve II. Dűnya SavaŐı'nda gűrsel ve iŐitsel bir iletiŐim aracı olan televizyonla ve nihayet 20. yűzyılın ikinci yarısından itibaren internet, sosyal medya ve blog kullanımının zeminini hazırlayacak olan bilgisayar teknolojisiyle iletiŐim araawlarının geliŐimleri bugűnkű noktalara ulaŐmıŐtır (GűneŐ A. , 2013, s. 279).

Zamanla dil, sűz ve gűstergeler iletiŐimin bir aracı haline gelmiŐtir. Wevirinin tarihte iletiŐim iwin kaawınılmaz olarak ele alınması ile gűnűműzde weviri ile iletiŐim kurmanın pek wok wewidi ortaya wıkmıŐtır. Dűnyada yaŐayan insan ve toplum sayısına baktıęımızda pek wok toplum olduęunu ve bu toplumlardaki insanların dűnyadaki teknolojik geliŐmelere wok sayıda katkı saęladıęını gűrűrűz. Tűm bu walıŐmaları dięer toplumların da ele alıp dűnyayı daha ileri teknoloji seviyesine getirme wabaları weviri sayesinde gerwekleŐmektedir. İnsanların kurduęu bu iletiŐim hepimiz iwin daha iyi koŐullar altında yaŐayabilme olanaęını saęlamada kaawınılmazdır.

İletiŐim bizi, olayların ezici baskısından űzgűrleŐtirerek ve anlamı olan nesneler dűnyasında yaŐamamızın alt yapısını hazırladıęı iwin araawıdır ve paylaŐım fikrini geliŐtirdięi, saęlamlaŐtırdıęı iwin amaawıdır. İletiŐim, bu anlam űreten ve paylaŐım oluŐturan yűnleri ile Dewey'in demokratik toplumunda iŐlev gűrűr. Demokratik toplumun savunucusu olan Dewey, toplumsal sorunların wűzűmű ve saęlıklı demokratik bir toplumsal yaŐamın kurulmasında iletiŐimin merkezi konumuna inanmıŐtır (Morva, 2011).

1.2. Kitle İletişim Kuramları

İnsan, yűzyıllardır var oluŐuyla kendi kűltűrű ve dięer kűltűrlerle sosyal iliŐkilerini gűn gewtikwe daha iyi standartlar haline getirmeyi baŐarabilmiŐtir. Nimet űnűr'űn deęerlendirmesine gűre, "YaŐam koŐullarını daha iyiye gűtűrme, yaŐanabilirlik koŐullarını yeniden űretme műcadelesi iwinde insanın kendini, baŐkalarını ve tabiatı tanıma ve yararlanma wabasının bir űrűnű olarak iletiŐim kurma becerisini geliŐtirdięi gűrűlmektedir" (űnűr, 2002, s. 63). Tarihten gűnűműze doęru bir dizi iletiŐim kuramı geliŐtirilmiŐtir. AraŐtırmanın gűrsel iŐitsel wevirilerde űzellikle farklı verilerin ne derece

iletişime katkı sunduğu inceleneyeceğinden aşağıda iletişim kuramların bu verileri nasıl tanımladığı ve nasıl bir işlev y¼kledięi konusunda kuramsal a¼ıklamalara yer verilmek istenmiştir.

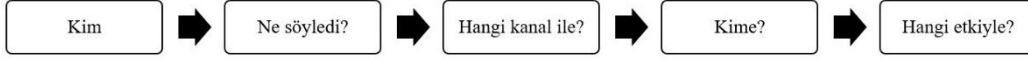
1.2.1. Hypodermic Syringe (1940)

Sosyal bilimlerde egemen g¼ndemi, 1920'lerdeki Avrupa ve Amerika'daki siyasal ve ekonomik koşullara uygun bir şekilde propaganda ve kamuoyu bi¼imlendirme yoluyla kitleleri y¼netme oluşturuyordu. Psikoloji temelli uyaran-tepki (stimuli-response) kuramı zamanın egemen yaklaşımıydı. Bu egemenlikten kitle iletişimiyle ilgili olarak "pasif izleyici" ve doğrudan etkiyi anlatan "taşıma kemeri" (transportation belt), "hipodermik iğne" (hypodermic needle) ve "sihirli mermi" (magic bullet) kuramları t¼remiřtir (Erdoğan & Korkmaz, 2010, s. 56).

Bu iletişim kuramı siyasi olarak en ¼ok bağlantı kurabileceğimiz modeldir. Hipoderm, TDK'nin a¼ıklamasına g¼re "deri altı" demektir (T¼rk Dil Kurumu S¼zl¼kleri, 2020). Anlamından da anlaşılacağı ¼zere hipodermik iğne, mesajın alıcı ¼zerinde beyne doğrudan empoze edilmesini sağlar. Sihirli Mermi, Uyarıcı-Tepki, Propaganda olarak farklı isimlerle de anılmaktadır.

Kenan Demirel'in aktardığı ¼zere, Harold Dwight Laswell bu kuramın ¼nc¼s¼d¼r. Laswell, bu kuramda bir toplumun ¼nc¼s¼ niteliğinde olan h¼k¼metin o toplumu ikna etme ¼abasını ortaya ¼ıkarmıřtır. Burada g¼nderilmek istenen mesajın hedef kitlesi kendi d¼ř¼nceleri ile yandaş olan toplumun bir kesitini oluşturmuştur (Demirel, 2017).

Bu kuramın en can alıcı ¼rneęi Nazi d¼neminde yapılan propaganda ¼alıřmalarıdır. O d¼nemde Naziler, Nazizim ideolojileri i¼in her t¼rl¼ iletişim ara¼larını bu y¼nde kullanmışlardır. Hatta bunun yanı sıra anti-Nazi olan ideolojileri bile sans¼rleyerek keskin bir tavırla diğerleri i¼in engel teşkil etmişlerdir. Hipodermik şırınganın etkisi alıcıya anında ve net bir şekilde yansıtılır.

Şekil 1: Laswell İletişim Modeli

(Demirel, Lasswell İletişim Modeli, 2017).

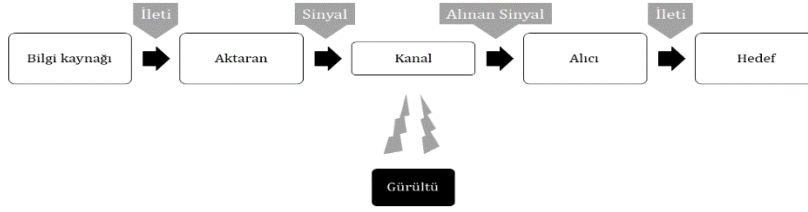
İletişimin tek yönlü yapılan bir faaliyet olduğunu belirttiği için siyasal propaganda analizine oldukça uygundur. Etki sorununu odak noktası olarak belirleyen bu model yine hedef kitleyi pasif, iletiyi olduğu gibi alan bir taraf olarak görmektedir (İplikçi, 2015, s. 19).

Ancak zamanla yapılan çalışmalarda sosyolog Paul Lazarsfeld bu kuramın tersine çalışmıştır. 1940 yılında Amerika'daki başkanlık seçimlerinde bir kasabadaki seçim kampanyasının etkisini araştıran Lazarsfeld ve arkadaşları, bu çalışma sonucunda kitle iletişim araçlarının etkisinin çok az olduğu sonucuna varmıştır (Yıldız, 2014). Bu çalışma ile toplumsal bir baskıdan ziyade her bireyin yaşantısına ve ideolojisine göre çıkarım yapabileceği ve aynı olayları farklı şekillerde yorumlayabileceğini ortaya çıkarmıştır.

1.2.2. Shannon ve Weaver'ın Matematiksel İletişim Kuramı (1948)

Bell firmasının telefon laboratuvarında çalışan Claude Shannon ve arkadaşı Warren Weaver hipodermik iğne kuramındaki eksiklikleri tamamlama amacı güderek bu çalışmaya katkı sağlamışlardır. Amaçları, gönderilen mesajın kusursuz iletimi ve alıcının kusursuz anlamayı gerçekleştirmesini sağlamak olmuştur.

Enformasyon kaynağı, istenen mesajı olası mesajlar kümesinden seçer. Seçilen mesaj yazılı veya sözlü kelimelerden, resimlerden, müzikten, vb. oluşabilir. İletici, mesajı iletişim kanalı aracılığıyla alıcıya gönderilecek sinyale dönüştürür. Alıcı, iletici tarafından gerçekleştirilen işlemin tersini yaparak, sinyali yeniden mesaja dönüştürür ve bu mesajı hedefe ulaştırır. Bu iletim sürecinde ne yazık ki enformasyon kaynağı tarafından iletilmesi istenmemiş olan bazı şeyler sinyale eklenir. İletilen sinyaldeki bu değişikliklere gürültü adı verilir (Çalışkan, 2009, s. 29).

Şekil 2: Shannon ve Weaver İletişim Modeli

(Demirel, Shannon ve Weaver İletişim Modeli, 2017).

Şekil 1’deki görselde Laswell’in kuramından farklı olarak mesaj aktarma eyleminde “Gürültü” aşamasına rastlanmaktadır. Bu gürültü aşamasında aktarılacak istenilen mesaj bir şekilde deformasyona uğrayıp alıcıya iletilirken kusursuz iletilme sağlanamamaktadır. Shannon ve Weaver kuramlarında, bu sorunu fark edip, gürültü olayını ne çok fazla ne de çok az olmasını engelleyip bu sorunu eşitlemeyi amaçlamışlardır.

1.2.3. Riley ve Riley Modeli (1959)

Daha önceki yaklaşımlar, kitle iletişiminde kaynak konumunda olan kişi ve kurumları izleyiciyi etkileme amacıyla olan son derece güçlü varlıklar olarak görmekteydiler. Bunların daha önceden bilinçli olarak tasarlayıp hazırladıkları iletileri bir kanaldan izleyiciye gönderdiği ve onun tutum, düşünce ve davranışlarını etkilediği varsayılmaktaydı. Bu yaklaşımlar izleyicileri kitle içindeki atomize olmuş bireyler olarak görmekteydiler (Yaylagül, 2006, s. 55).

John W. Riley ve Mathilda White Riley diğer kuramlardan farklı olarak iletişime sosyolojik bir yaklaşım getirmişlerdir. Bu yaklaşımda kişiyi birey olarak saymadan ziyade kişinin yaşantısı ve toplumsal çevresinin de düşünmesinde ve karar vermesinde etkili olduğu savunulur.

İletilen mesajı toplumsal çerçevesi ile ele alan alıcı, mesajı aldıktan sonra da bir reaksiyonda bulunur. Bu reaksiyon sonucu mesajı ilk gönderen göndericinin de toplumsal çevresini etkiler ve böylelikle karşılıklı bir etkileşim söz konusu olur.

Toplumsal yapı, hem iletişimde bulunan gönderici ve alıcıyı hem de onların içinde yer aldıkları birincil ve ikincil grupları kapsar. Kitle iletişim süreci ile toplumsal yapı

karşılıklı etkileşim içerisindedir. Medya hem bu toplumsal yapının bir parçası olarak ondan etkilenir hem de bu toplumsal yapıyı etkiler (Yaylagül, 2013, s. 64).

En geniş çerçevede değerlendirildiğinde ise birincil ve ikincil gruplarla etkileşim içindeki aktörlerin sadece gönderici ve alıcılar olmadığı görülmektedir. Toplumsal yapı iletişimde bulunan gönderici ve alıcıyı kapsadığı gibi bunların içinde bulundukları birincil ve ikincil grupları da kapsamaktadır. Kitle iletişim sürecinin, toplumsal yapı ile karşılıklı etkileşim içerisindeyken medya da bu toplumsal yapının içerisinde hem yapıyı etkileyen hem de yapıdan etkilenen bir faktör olarak öne çıkmaktadır (Dereli, 2013).

1.2.4. Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı (1950-1960)

İletişim konusunda en başlarda alıcıdan ziyade göndericinin yani bilgi kaynağının alıcı üzerindeki baskısı söz konusu iken zamanla alıcının da toplumsal çerçevesi, düşünceleri ve geri dönüşleri de değerlendirilerek alıcı sadece alan ve baskı altında kalan bir konum olmaktan çıkmış ve artık etkin bir hâle gelmiştir.

“Kullanımlar ve Doyumlar teorisini ilk kez ortaya koyan Psikolog Elihu Katz, medyanın insanlar üzerinde ne etki bıraktığına odaklanmak yerine insanların medya ile ne yaptıklarının önemli olduğunu ifade etmiştir” (Yaylagül, 2014, s. 71).

İzleyici özne konumuna getirilerek kitle iletişim aracı da nesne konumuna çekilmiştir. Özellikle de 1950'lerin ortalarından itibaren araç merkezli araştırmalardan izleyici merkezli araştırmalara kayılmasıyla birlikte, kullanıcıların kitle iletişim araçları ile ne yaptığı ve ne yapmak istediği daha fazla önem taşımaya başlamıştır (Üçer, 2016, s. 3).

Bu yıllarda artık medyanın da yaygınlaşması ile izleyici konumunda olanlara medyanın nasıl etki ettiği değil de izleyicilerin medya ile nelerden etkilenmek istediği önemsenmeye başlanmıştır. Bu noktadan itibaren kuramın da isminden anlaşılacağı üzere, izleyici önemli bir yere sahip olup kendi ihtiyaçlarını tatmin edecek ve doyuracak şekilde medyayı kullanmaya başlamaktadır.

Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı kitle iletişim sürecindeki gönderici kategorisini ikinci plana iterken, izleyicinin gereksinim ve güdülerini ön plana çıkarır. İzlerkitle bu yaklaşımda iletişim araçlarını belli gereksinimlerini doyumak amacıyla kullanan bir kategori olarak formüle edilmektedir (Mutlu, 2004, s. 190).

Katz, Blumler ve Gurevich (1974) tarafından geliştirilen kullanımlar ve doyumlar kuramı çerçevesinde, sosyal ağların ve sosyal medyanın genel kullanım nedenleri de araştırılabilmektedir. Bu yaklaşım, insanların farklı dönemlerde farklı ihtiyaçları olduğunu vurgulamaktadır ve bu ihtiyaçların bazıları sosyal ağlar ile doyuma ulaştırılabilmektedir (Alikılıç, Gülay, & Binbir, 2013, s. 47).

1.2.5. Kültürel Göstergeler ve Ekme Kuramı (1967)

Gerbner'e ait olan bu kuram için yapılan çalışmada televizyonun insanlar üzerindeki etkisinin ne derece olduğunu ve bu etkinin nasıl oluştuğunu saptamak amaçlanmıştır. Bu kuramcılara göre televizyonun etkisi uzun dönemli bir süreç olup azar azar ve zamanla birikerek oluşmaktadır.

Gerbner ve arkadaşlarına göre televizyon, “imgeleri ve mesajları aracılığıyla toplumda var olan egemen değerleri, algıları, ortak imgeleri izleyicilerinin zihinlerine ekmektedir” (Özkan, 2017, s. 132). Televizyon çok fazla izlendiği takdirde izleyicinin gerçek hayattan çok televizyondaki olaylarla tutarlı tutumlar sergilemesi bu kuramın temelini oluşturmaktadır.

Ekme yaklaşımı, televizyonu gerçekliği yansıtan bir araç olarak değil ayrı bir dünya olarak görür. Gerbner'e göre, televizyonda şiddetin aşırı sunumu izleyicilere daha çok saldırgan davranışlardan ziyade kanun ve düzen hakkında simgesel mesajlar iletir. Aksiyon macera türü yapımlar, kanun ve düzene, toplumsal adalete ve statükoya olan inancı artırır (Akman, 2014).

Televizyon, hayata dair kavramları ekmeye ve ekilmiş olanları da meşrulaştırmaya devam eder. Televizyon, başlangıçtan itibaren gelecekteki kültürel seçimleri, kullanımları etkileyen, en önemli doğal yatkınlıkları eker. Okuryazarlığın ve hareket yeteneğinin tarihi engellerini aşarak televizyonun olmadığı ve izlenmediği durumlarda homojen olmayan bir nüfusun gündelik kültürünün birincil kaynağına dönüşmüştür (Gerbner, 2014, s. 460).

Bu yaklaşımda diğerlerinden farklı olarak kişinin aslında medya ile bir dünya kurduğunu anlayabilmekteyiz. İlk başlarda hükümetin dayatmak istediği ekmeler zamanla yerini insanların almak istediği ihtiyaçlara bırakmıştı. Bu yaklaşımda ise daha çok insanların

medya ile kendine yeni bir iç dünya kurup dışardaki olaylara karşı yeni bakış açıları ile bu olayları sorgulama isteği yaratmaktadır.

1.2.6. Gündem Belirleme (1972)

Gündem Belirleme modelinde o dönemin aktif rol alan konusu ele alınmaktadır ve insanların kitle iletişim araçları sayesinde bilgi sahibi olduklarını ve bu gündemdeki konunun ne öneme sahip olduğu yönünde bilgi edinmektedirler. Bu yaklaşımda insanların nasıl düşüneceklerinin direkt olarak söylenmediği ancak ne üzerine düşüneceklerinin ortaya atıldığı bir görüş söz konusudur.

Gündem belirleme belki de en anlaşılır tanımıyla; medyanın toplumun önceliğine, neyi bilmesi ve merak etmesi gerektiğine karar vermesi ile oluşturulan suni bilinç ve bu bilincin gerçek gündem halini almasıdır (Yegen, 2014, s. 25).

İlk gündem belirleme araştırmalarıyla haber sunumlarının, toplum gündemini belirleyip belirlemediği araştırılmış ve araştırmalar sonucunda medyanın kamunun gündemini belirlediği yönünde bulgular ortaya konulmuştur (Algül, 2016, s. 284).

Kitle iletişim araçlarının, insanlığı ilgilendiren sorunlar hakkında kamuoyunu bilgilendirmesi ve bu sorunlara ilişkin konuların da kamu nezdinde bir önceliğinin olması fikrini merkeze alarak, kitle iletişim araçlarının haberleri sunuş biçimleriyle (haberlin uzunluğu-kısalığı, başlığının kapladığı yer, haberlin yer aldığı sayfa ya da zaman dilimi gibi), bazı konulara ağırlık verip, bazı konulara ağırlık vermeyerek kamuoyunun gündemini belirlediği görüşüne dayanmaktadır (Işık, 2012, s. 82).

Daha çok siyasal olarak karşımıza çıkan bu modelde medyanın toplumsal gücü ele alınmakta ve toplumdaki çoğunluk görüş bu şekilde ortaya çıkarılmaktadır. Bu modelin günümüzde de var olduğunu ve medyanın toplumsal baskı yaratmada etken bir araç olduğunu söyleyebilmekteyiz. Bir olay gündemde ne kadar uzun kalırsa, toplum üzerinde etkisinin de bir o kadar olacağı ileri sürülmektedir.

1.2.7. Suskunluk Sarmalı (1980)

Suskunluk sarmalı kuramı isminden de belli ettiğı gibi toplumda baskın gelen bir konuda tam tersi düşünceye hâkim olan bireyin bu düşüncesini dışlanma korkusu ile ortaya atamamasını ve suskun kalmasına yol açtığını ele alan bir olaydır.

Aslında halk arasında sık sık dile getirilen bu olayın bir diğer adı da sürü psikolojisidir. Sürü davranışı kişilerin dönemsel bir olay karşısında, bireysel düşüncelerini arka planda bırakarak, çoğunluğun hâkim olduğu düşünceler ile benzer ya da aynı davranışları sergilemesidir (Rook, 2016, s. 75).

Suskunluk sarmalı kuramı beş temel varsayıma dayanır (Neumann, 1997, s. 227):

1. Sapkın bireyler, toplum tarafından dışlanma korkusu duyarlar.
2. Bireyler sürekli olarak dışlanma korkusu duyarlar.
3. Bu korku bireyin içinde bulunduğu fikir ortamını değerlendirmesine yol açar.
4. Bu değerlendirme sonucunda fikrini ya açıklar ya da gizler.
5. Bu dört varsayım bir arada ele alındığında bunlar kamuoyunun oluşmasında, sürdürülmesinde ve değişmesinde etkilidir (Yaylagül, 2006, s. 71).

Bu noktada eğer birey düşüncelerini gizlerse toplumda bir marjinallik yaratamayacak ve düşüncelerini bastırmış olacaktır. Ancak düşüncelerini toplumdaki çoğunluğa rağmen dile getirirse bir marjinallik yaratabilir ve bu düşünce toplumda yön değiştirerek diğer düşünceyi de bastırarak egemen olabilir.

1.2.8. Chomsky ve Herman'ın Propaganda Modeli (1988)

Rızanın İmalatı/Propaganda Modeli, liberal görüşlerin aksine medyanın dördüncü büyük güç olmadığını ve politika konularında toplumun rızasını almak amacıyla medyanın elitler tarafından kullanıldığını iddia eden bir modeldir (Çeçen, 2014, s. 4-5). Bu yaklaşımda medya topluluklarının iş akışı ve bu toplulukların oluşumunda etken maddeler anlatılmıştır.

Herman ve Chomsky, Propaganda Modelini açıklarken medyadaki bazı aşamaları ele alırlar. Bu aşamalar, bir haberin kitleye sunulmadan önce değerlendirilmesidir. Eğer haber bahsedilen değerlendirmeleri aşarsa medyadaki yerini alır. Yazarlar, haber eleme süzgeçleri dediğimiz bu aşamaları şöyle sıralamaktadırlar:

1. Kitle Medyasının Büyüklüğü, Mülkiyeti ve Kâr Yönelimi: Birinci Süzgeç
2. İş Yapmak İçin Reklamcılık Ruhsatı: İkinci Süzgeç
3. Kitle Medyasının Haber Kaynakları: Üçüncü Süzgeç

4. Tepki Üretimi ve Zorlayıcılar: Dördüncü Süzgeç
5. Bir Denetim Mekanizması Olarak Anti-Komünizm
6. Kutuplaştırma ve Propaganda Kampanyaları (Herman, 2012, s. 72-107).

İlk aşamada sık sık rastlanan eşik bekçiliği kavramı görülmektedir. Eşik bekçiliği ağırlıklı iletişim ve özellikle geleneksel kitle iletişim araçları için kullanılan bir kavram olarak bilinir. Alman asıllı Amerikan psikososyolog Kurt Lewin tarafından ortaya atılmıştır (Narmanlıoğlu, 2016, s. 157).

Eşik bekçileri, haber üretim sürecinin ilk aşamasında karar alan insanlardır. Haber kanalının eşiğinde yer alan bu insanlar, eşiği aşacak ve kanal aracılığıyla izleyiciye ulaşacak olan kendilerine haber olmak üzere gelen olayların seçimini yaparlar. Hangi olayın hangi sırada ve ne süreyle haber olacağına karar verirler. (Yaylagül, 2008, s. 73). “Eşik bekçileri genellikle haber editörleridir” (Oğuz, 2019, s. 163). Bu yaklaşımda haber seçimini eşik bekçilerinin belirlediği ve denetlediği, haberlerin ise yayın ilkeleri göz önüne alınarak seçildiği yansıtılır.

Rızanın İmalatı Modeli’nin temelinde; medyanın görevinin baskın iktidar elitlerinin politik tercihlerine yönelik bir hizmet verme işlemi olduğu kabulü vardır (Robinson, 2001, s. 544).

Haber eleme süzgeçleri oluşturan Chomsky ve Herman’ın kuramında medyanın yarattığı etkiden çok medyanın nasıl işlediği ve hangi aşamaları ele aldığı göz önünde bulundurularak değerlendirilmektedir.

1.2.9. Karl Ludwig Bühler Organon Modeli

Alman psikolog, filozof, iletişim bilimci, dilbilimci ve dil kuramcısı Karl Bühler’e ait olan, “Dilin Organon-Modeli” iletişimin işlevine yönelik geliştirilen modellerden en köklü olanıdır. Bu modelde, üç önemli öge bulunmaktadır. Bunlar, gönderen işlevi gören ‘konuşmacı’, alıcı işlevi gören ‘dinleyici’ ve gönderge işlevi gören ‘nesne ve olgular’dır (Köprülü, 2013, s. 61).

“Organon (Yunanca enstrüman veya araç) birinden diğerine bir mesaj ileten/ aktaran şey olarak görülür. Dilsel ileti somut dil olayının en zengin göstergesidir. Bu süreç gönderici

(yazar), alıcı (okur) ve mesaj (metin) olmak üzere üç temel kısma ayrılır” (Duman, 2018, s. 21).

Bir iletişimin gerçekleşmesi için gerekli olan bu üç öge, görsel-işitsel metinlerde senaryo yazarı veya yönetmen, izleyici ve görsel-işitsel ürünün kendisi olarak karşımıza çıkmaktadır. “Organon modeli, iletişim bağlamında işaretin bir modellemesidir. Organon modelinin kendisi de (bilimsel) iletişimde bir semboldür. Bir işaret modeli olarak Organon modeli bize her alıcının işaretleri kendi bakış açılarından yorumladığını öğretir” (Dräger, 2017, s. 2). Buna dayanarak, iletişimin temelinde “Ne?” sorusunun yattığını ifade edebiliriz. İşaretlerin aslında bize bu sorunun cevabını vereceği anlaşılmaktadır.

Bühler'e göre dilin betimleme, anlatım ve çağrı işlevi şeklinde üç temel işlevi vardır. (Yavuz, 2017, s. 201). *Betimleme işlevi* hayatımızdaki nesnel durumlar arasındaki ilişkileri, *anlatım işlevi* iletiyi gönderen kişinin anlatmak istediklerini, *çağrı işlevi* ise iletiyi alan kişinin aldığı iletiyi nasıl yorumladığını, kendisinde ne düşündüğünü anlatmaktadır.

Genel olarak Organon modeline baktığımızda yine gönderen, alıcı ve mesaj üçlemesi karşımıza çıkmaktadır. Bir iletişimi sağlamanın en temel üç ögesi bunlardır. Modelde de farklı adlandırmalarla bu üçleme yansıtılmıştır.

1.3. Çevirmenin Yorumlama Süreçleri

İletişimi bir kat olarak değerlendirdiğimizde o katın altındaki basamaklardan biri de çeviridir. Bir kültürün diğer bir kültür ile çakışmadan birbirlerine anlayış ve saygınlık kazandıran en önemli etkeni çeviri ve çevirmendir. Çevirmenin bu noktada sorumluluk payı oldukça yüksektir. Bir haberde, bir yazı metinde, bir kitapta, bir filmde, resmî bir evrakta çevirmenin rolü ve etkisi büyük önem taşımaktadır. Çünkü yaptığı eylemde çevirmen birçok aşamadan geçmektedir ve bu aşamaları hakkıyla yerine getirme sorumluluğunu üzerine almaktadır.

İletişim ve çeviri, birbirine oldukça benzeyen iki kavramdır. Çevirmen, çeviri yaparken pek çok aşamadan geçmektedir. Eğer çevirmen bu aşamalarda erek kitleyi dikkate alırsa çeviri, amacına ulaşmış olur. Ortaya çıkan metin erek kitlede anlam ifade etmese de çevirmen süzgecinden geçtiği için ve yazılanlar bir tek çevirmen tarafından anlaşıldığı için o çeviri (daha çok yorumlama olarak) gerçekleşmiş olmaktadır. Ancak çeviri nihai

amacına ulaşırsa ve kaynak metin erek metne mesajı ilettiye çeviri ile birlikte iletişim de sağlanmış olur.

“Hermeneutik kavramının kökeni Yunanca’ya dayanmaktadır ve genellikle “yorumlamak” fiili olarak çevrilen “hermeneuein”den ve “yorum” olarak çevrilen “hermeneia” isminden gelmektedir” (Palmer, 2003). Hermeneutik, ismini Yunan tanrısı Hermes’ten almıştır. Bir Yunan tanrısı olan Hermes tarafından tanrıların sözleri ve mesajları topluma aktarılmaktadır. Tanrıların mesajlarını aktarmanın yanı sıra söylenilenlerde tanrıların beklentilerini, istediklerini veya istemediklerini mesaj olarak topluma yansıtırken açıklamalara yorum da katılması gerekmektedir. Bu sebeple yorumlama eylemi de gerçekleştirildiğinden “hermeneutik” kavramı ismini Hermes’ten almaktadır.

“Hermeneutik ya da yorumsal düşünme biçimi özünde bir insanın, diğer bir insanın ürettiği kelimeleri, davranışları ya da diğer tüm yaratıcı faaliyetlerini anlama çabasıdır” (Işık & Serim, 2017, s. 68).

“Hermenutik anlama” kavramında ise doğada var olan bir şeye karşı zaten sahip olduğumuz bilgiden ziyade bir toplumun tarihsel ve kültürel yapısını da tecrübe etmek gereklidir. Buradan anlaşılacağı üzere, yorumbilim bir insanla ilgili değil bir insanlık tarihiyle ilgilidir.

Çevirmen yorumlama eyleminde bulunabilmesi için öncelikle birkaç aşamadan geçmelidir. Öncelikle okuduğunu *anlama eylemi* ile bu aşamada çevirmen kaynak metni ve kültürü kendi içinde çözümleyip özümseydikten sonra, *anlamlandırma* ya da *açıklama eylemi* ile çevirmen hedefe yönelik yine kendisiyle bağlantı kurarak çıkarımlarda bulunur ve kendi bilgi bulutunu devreye sokar. Bu bilgi bulutu ile hedefle kendisi arasında bir bağ kurar. Bu bağı gerçekleştirip kendi bilgisinden başka bilgiye ihtiyaç duyması durumunda ve eksik bilgilerin yerini doldurup dış dünyaya aktardığında *yorumlama eylemini* gerçekleştirmiş olur.

Yorumlama sürecinde, herhangi bir metin ile ilgili bir ön-kavrayış veya ilk-tahmin, aslında, söz konusu metnin ait olduğu tür hakkında yapılan bir tahmindir ve 'geçerli bir ön-kavrayışın mahiyeti nedir?' sorusunun en uygun şekli de 'bu metin, hangi türe aittir?' sorusudur. Bu soru, bir yorumcunun bir metin hakkında sorabileceği en mühim sorudur. Bu sorunun cevabı, metinden çıkarılacak anlamların nasıl olacağı

ve metnin alanı ile ilgili olduğu kadar, onun ne şekilde anlaşılağı ve neyi vurguladığı konusunda da işaret edip ipuçları verir (Hirsch, 2003, s. 415).

Çeviri ve yorumlama arasındaki en önemli ayrım şudur; yorumlama, yukarıda da belirttiğimiz gibi bireyin sahip olduğu kendi bilgisi dışında başka bilgiye de ihtiyaç duyup kendisinin bakış açısıyla karşı tarafa aktarma eylemidir. Ancak çeviri, bu ihtiyaçlar giderildikten sonra aktarma eyleminde kendi bakış açısını gözden geçirip karşı tarafı öncelikle temel alarak erek kitlenin anlamasına açık hale getirmektir. Bir yorumun amacı bilgi toplamaktan geçerken aracı olarak kullandığı dilin amacı ise diyalogdur. Çevirmen, bu noktada devreye girerek farklı kültürler arasında diyalog gerçekleşmesini sağlamaktadır.

Bu süreçleri biraz daha açacak olursak, çevirmen çeviri eyleminde genel olarak adlandırabileceğimiz belli başlı üç aşamadan geçmektedir. Çevirmen, çeviri öncesi, çeviri esnası ve çeviri sonrası ile çeviri sürecini tamamlamaktadır.

Çevirmen kaynak metni ilk olarak okumaya başladığında kendi bünyesi içinde aynı zamanda okuduğunu anlamaya da başlar. Ancak çevirmen ilk okuma dediğimiz okuma işlemini bitirdikten sonra detaylı okuma bölümüne geçerek bahsettiğimiz yorumlama ve çeviri eylemi için düz bir okuma değil de araştırarak, merak ettiklerini gidererek ve sorgulayarak aşama aşama bir okuma gerçekleştirmektedir. Burada anlama işleminden sonra farkında olmayarak çevirmenlik güdüsü ile yorumlama eylemini gerçekleştirir.

Toury ile çeviribilimde anlam kazanan normlar konusu da çeviri sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır aslında. Çeviri öncesi dediğimiz süreçte *öncül normlar* önemlidir. Bu süreçte bu normlar çevirinin amacını adlandırırlar. Çevirinin müşteri diyebileceğimiz kişi tarafından nasıl, hangi nitelikte, ne kadar, kime göre gibi soruları belirlemesi ile birtakım sınırlar oluşturulur ve çevirmen diğer sürece geçmeden önce kendine bir taslak oluşturur. “Bu noktada aslında bir de *çeviri politikası* ve *çevirinin doğrudanlığı* dediğimiz normlar da önem kazanmaktadır” (Toury, 1995, s. 58). Çünkü kaynak metnin işverenin eline geçtiği andan itibaren başlayan çeviri öncesi süreçte işverenin hangi amaçla çalıştığı ve çevirmenlerinin hangi alanda uzman olduğu gibi konuları ele alıp tercihler yapma durumu söz konusu olmaktadır. Bu aşama ilk aşama olmakla beraber çeviri sürecini başlatmaktadır.

Çeviri esnası olarak adlandıracağımız süreçte ise çevirmen ilk olarak bazı soruları işverene sorup, oluşturacağı erek metnin taslağını hazırlamaktadır. “Anlama ulaşma sürecinde metnin ve bağlamın çözümlenebilmesi için çevirmen, dilsel edinim ile dil dışı kültürel veya teknik bilgiye de sahip olmalıdır” (Göktaş, 2014, s. 51). İlk olarak konuyu öğrenen çevirmen, ön okumaya geçmeden önce metnin konusu hakkında paralel metinlerle de bilgi edinebilmektedir. Çevirmen, erek metnin amacı, zamanı, kültürü, kitlesi gibi temel bilgileri edindikten sonra müşterinin özel taleplerini de işverenden alarak karşısına koyduğu amacına bakıp ön okumasına başlamaktadır. Ön okuma işleminden sonra yorumlama ile kendisinde eksik gördüğü alanları okuyarak, araştırarak tamamlamaya başlamaktadır. Ardından karşısına koyup temel aldığı amacına göre tabiri yerindeyse zamanla yarışarak erek metne yönelik kaynak metinden aktarımlarını yapmaktadır. Erek metni tamamladıktan sonra kaynak metne son kez göz atıp karşılaştırmalarını ve düzeltmelerini yapmaktadır. Son olarak kendisini erek kitle yerine koyarak çeviri amacını temelde tutup okumasını tamamlamaktadır. Bu şekilde de hata diyebileceği yerleri düzelterek çevirisini işverene teslim etmektedir. Tüm bu esnada yaptığı işlemler çeviri süreci normları da dikkate alınarak yapılmaktadır: *matrix normlar*, *metinsel-dilsel normlar*, *ilerici normlar*, *metin içi normlar*, *metin dışı normlar*. Bu normlar da metinlerde yapılan ekleme, yer değiştirme ve dipnotlar, dilsel ve dilbilgisel kararlar, eşdeğerlik, yerileştirme gibi çeviri stratejilerini kapsamaktadır.

Çeviri sonrası süreç ise çevirinin işverene teslim edildiği anda başlayıp müşterinin onayı ile son bulmaktadır. Çevirmen, tamamladığı çevirisini işverene teslim ettikten sonra çeviri işveren tarafından kontrol edilmektedir ve müşteriye teslim edilmektedir. Ürünü alan müşteri okumasını yaptıktan sonra eğer okumasında problem yaşamazsa ürünü kullanır ancak bir sorun fark eder veya bir rahatsızlık yaşarsa bunu işverene iletir ve işveren de çevirmene dönüş yaparak çevirmenin çeviride düzeltme yapmasını istemektedir. Çevirmen teslim ettiği ürünü geri alarak tekrar düzeltmelerini yapıp yeniden sunmaktadır. Müşteri ürünü kullanmaya hazır hale geldiğinde çeviri yerine ulaşmış demektir. Bu süreçlerden sonra çeviri süreci tamamlanmış olmaktadır.

Çeviri süreçlerini bu şekilde aktarmanın yanı sıra çeviri işleminin bu kadar basit olmadığını dile getirmekte fayda vardır. Çeviri, sadece çevirmen tarafından beslenen bir ürün değil aynı zamanda amacından, kaynak kültüründen, erek kitlesinden, erek kültüründen, çeviri edinçlerinden (dil, araştırma vs.), teknolojilerden, uzman diğer

disiplinlerden de beslenen bir olgudur. Çevirmen ise tüm bunları kullanarak bu olguyu oluşturan kişidir.

Sözlü çeviri sürecinde de müşteri tarafından talep edilen çevirmen yer, zaman, konu hakkında bilgilendirilerek tercih edilmektedir. İşveren ilk olarak konuya bakar ve uzmanı olduğu çevirmenini bilgilendirerek ardından yer ve zaman gibi diğer bilgileri de aktarmaktadır. Çevirmenin onayı ardından çevirmen hem konu hem de ortam araştırmasını yapmaya başlar ve eğer sunulacak bir yazılı metin varsa talep edip o konu hakkında kendi bünyesine oldukça donanım elde etmektedir. Çevirmen ön hazırlıklarını tamamladıktan sonra çeviri esnasında da birtakım normlara sahiptir. Sözlü çeviride çeviri esnası yazılı çeviriye göre düşünme süresi daha kısıtlı bir zamanda gerçekleştiği için çevirmenin bazı kelimeleri ve hatta cümleleri atlama hakkı olmaktadır. Erek kitleyi öncesinden de iyi araştırmış olan çevirmen çeviri esnasında tamamen erek kitleyi göz önünde bulundurup anlaşılır bir çeviri sunmalıdır. Çeviri anlaşılmadığı takdirde kaynak kitlenin kullanmadığı kadar uzun veya kısa cümleler de ekleyebilmektedir. Bu durumda da çevirmenin yazılı çeviriden farklı olarak çeviri sonrası düzeltme yerine çeviri esnasında düzeltmeler yapabildiğini görebilmekteyiz. Sözlü çeviride çeviri sonrası aşama bu nedenle yok denecek kadar azdır. Sadece çevirmenin çeviri işi tamamlandıktan sonra daha rahat bir zaman diliminde kaynak kitleden aldığı mesajları düşünüp farklı yorumlar getirebileceği aklına gelebilir ve bu gibi durumlar karşında çevirmen tecrübe kazanmaktadır.

Yazılı metinlerin yorumlanması da bir açıdan sözlü metinlerdeki gibi kolay olmayabilir. Sözlü metinlerin ortamında her şey görsel ve net bir şekilde verildiği için göstergeleri anlamlandırma daha kolaylık kazanmaktadır. Bunun dışında ses tonlamaları, jest ve mimikler de önemli rol üstlenmektedir. Yazılı metinlerde ise çeviri eylemi için birçok araştırma, var olanı ortaya çıkarma söz konusudur. Yazı üretildiği ortam ve koşullarda değil, başka bir ortam ve koşullarda anlamlandırılmaya çalışılmaktadır. Eğer anlamlandırılmazsa sözlü çevirideki gibi tekrar sorma şansı olmadığından farklı yorumlara da yol açabilmektedir. “Çevirmen, okuma süresince, metinden elde ettiği bilgiyi hafızada tutar ve önceden var olan dil dışı bilgilerle bütünleştirerek bir anlam üretir” (Aydoğdu, 2019, s. 824).

Her iki tür çeviride de önemli olan konu söylemdir. Söylem, bir metinsellikten çok sadece metinlerde yazılanlara değil o metnin yazıldığı dönem, toplum, mesaj, semboller, ifadeleri de içermektedir. Eleştirel söylem analizinde sosyobilişsel yaklaşımın kurucusu olan Van Dijk bir model oluşturmada önce söylem üzerine temel ilkeleri sıralamış ve bu sıralamanın en başında “söylem analizi metin (yazılı) ve konuşma (sözel) halinde bulunan söylemler üzerine odaklanır” (Dijk, 1997) demiştir. Bir metnin söylem analizini yaparken bu noktada amaca dikkat edilmektedir. Metnin “amacı” temel alınarak analiz yapılır ve bu tüm çevirilerde önemli bir noktadır. Metnin amacı ve aslında anlatılan tüm bu analizler bağlam çerçevesinde değerlendirilir. Metnin ele alınışından yeni metnin ele verilmesine kadar bağlamla hareket etmek gerekmektedir. Bağlam göz önünde bulundurulmadan yapılan çevirilerin tam anlamıyla pek de yerine ulaştığını söyleyememekteyiz. “Bir göstergenin diğer göstergelerle bir arada bulunup oluşturdukları ve anlamını aydınlattığı bütüne bağlam (İng. context) adı verilmektedir” (Aksan, 1999, s. 74).

“Söylem, aktarılanın yerel ve genel bağlamı içinde ele alınır. Bağlamı meydana getiren parçalar: Söylemin geçtiği yer ve zaman, belli kişiler ve bu kişilerarası iletişim ve sosyal davranışlar, konuyla alakalı sosyal veriler, normlar, değerler, kurumsal ve örgütsel yapılarıdır” (Dijk, 1997). Dijk’in temel ilkelerinde yer verdiği bu maddede de aslında bağlamın önemi ortaya çıkarılmaktadır. Söylemin tek başına bir şey ifade etmeyeceği aşikârdır. Bu noktaya yazılı metin örneği verecek olursak; bir savunma yazısının mahkemede tek bir cümlesinin ele alınması o mahkemede verilecek kararı komple değiştirebilir. Ancak o savunmanın tamamını anlatırsa yani bir bağlam içerisinde konu bütünlüğünü gösterir ve paylaşırsa karar bütünlük ele alınarak sağlanacaktır. Sözlü çeviri ile örnek verecek olursak; ardıl çeviri ve andaş çeviriyi göz önüne aldığımızda ardıl çevirinin konuşmacıdan gelen birkaç cümlelerin ardından çevirmenin dinleyerek, anlayarak bir çeviri yaptığını, ancak andaş çeviride eksik kelimeler, ifadeler, söz yutma, devrik cümleler vs. kullanarak daha kopuk bir çeviri olduğunu söyleyebilmekteyiz. Her türlü sözlü çevirinin de nihai olarak erek kitleye bir bağlam içerisinde aktarılması gerektiğini bilen çevirmen, bir şekilde bir bütünlük yaratmaya ve bağlam oluşturmaya çabalamaktadır. Sayfalarca çeviri yapması gereken bir çevirmenin üçüncü sayfada karşılaştığı “food” sözcüğünü “besin” diye çevirip onuncu sayfada tekrar karşılaştığı bu sözcüğe “gıda” denilmemesi için zaten birçok bilgisayar destekli çeviri programları da

ıkarılmıştır. Tüm bunların olması aslında metnin bir bağlam içerisinde olması için yapılmaktadır.

Öyle ki söylem, yazılı çeviride art arda dizilen kelimeler, söz dizinlerinin içinde, kip ve noktalama işaretleri ile belli edilip kurulabilirken, sözlü çeviride de gönderilen mesajın sözsel ifade ediliş biçimi, birbiri ardına kurulan cümleler, jest ve mimiklerle dil dışı göstergeler kullanılarak kurulabilmektedir. Tüm bunların bir arada ele alınışı bizi bağlama yani amaca ve niyete götürmektedir. Bağlam en çok da belli bir kültür içinde ima kazanmış sözcük bütünleşmeleri, atasözleri, deyimler, halk dilinde yaygınlaşmış ifadelerde önemlidir. Eğer bir metinde “kazandibi” kelimesi bir ailenin son ferdi anlamında kullanılmış ise, çevirmenin bu kelimeyi “white pudding with blackened surface” olarak çevirmesi bağlamda kopukluk yaratacaktır. Bu nedenle çevirmenin kültürü tanıması, araştırma edincine sahip olması ve karşı tarafta anlam karışıklığı yaratmayacak bir izlenim sergilemesi oldukça önemlidir. “Dilbilimsel bir iletinin anlamı ancak bir konuşucunun sözcelerini söylediği durum ve bu sözceler alıcıda uyandırdığı dürtü-tepki davranışlarıyla geçerli bir biçimde tanımlanabilir” (Kıran & Kıran, 2006, s. 157). Alıcıda yerini bulan sözceler ile anlamaya devam edilen mesaj iletimi sırasında bağlamın kopması da olasıdır. Bu durum ancak mesajın yerini bulmaması, gönderilen dürtüye tepki verilmemesi ile geekleşmektedir. Çeviri eyleminde de bunu yaşamamak adına erek kitleyi tanıma aşaması iyi sağlanmaktadır. Böylelikle erek kitlenin neyi nasıl anlayacağını bilinerek mesajın bağlam çerçevesinde kanalda Shannon ve Weaver’ın gürültü olarak adlandırdığı iletişim bozukluğuna çevirmen olanak tanımamaktadır.

1.4. Görsel-İşitsel Metinlerin Algılanması ve Yorumlanması

Dil ve kültür ayrılmaz bir şekilde birbirleri ile bağlantılıdır. Görsel iletişim üzerine yazdığı kitabında Worth (1981), kültür ve ifade biçimlerinin farklı geçişlerini ortaya koymaktadır: “Film çektiğimizde, resim yaptığımızda, kapı direğini oyduğumuzda, elbise seçip giydiğimizde, masalarımızı kurduğumuzda, evlerimizi dşediğimizde ve konuştuğumuzda, kültürün bir parçası olan ve muhtemelen birbiriyle ilişkili olan sembolik biçimler kullanıyoruz ” (Worth, 1981, s. 4). Görsel-işitsel metinlerde de bu sembolik biçimler büyük önem taşımaktadır. Bir görsel-işitsel filmin içeriği hakkında bilgi sağlayan temel öğeler yukarda saydığımız unsurlardır.

“Görsel-İşitsel (Audio-Visual) metinler ve hatta düz ve yalın bir halde “metin” kelimesi bile tanımlarında ana konulardan biri dilsel bileşenlerin varlığının mutlak bir zorunluluk olup olmadığıdır” (Zabalbeascoa, 2008, s. 21). Görsel işitsel metinler, belli bir kitle için olayın ekrana yansıtılmasıdır. Bu metinlerde çevirmenin sözlü çeviriye olan hâkimiyeti önemlidir. Çünkü hem görsellik hem de işitsellik çeviri esnasında çevirmen için oldukça önemlidir. Görsel-işitsel metinlere bu noktada sesli betimlemeyi örnek verebiliriz; “Sesli betimleme, görsel öğelerin tasvir edilmesi yoluyla görme engelli izleyicinin film, televizyon programı, tiyatro oyunu, video oyunu ya da müze sergisi gibi görme odaklı etkinlikleri izleyebilmesi için yapılan çeviriye denir” (Tanış Polat, 2009, s. 3). Bu metinlerin görme engelli bireylere ses yoluyla çevrilmesinde her ne kadar işitme önemli rol oynasa da çevirmen için olayın geçtiği yer, zaman, kişiler ve görsel olarak konunun filmde betimlenmesi de oldukça önemlidir. Görsel-işitsel metinlerde çevirmen için hem işitme hem de görselliğin önemi büyüktür. Bu iki özelliğin en çok bulunduğu çeviri türü de sözlü çeviridir. Sözlü çeviri esnasında canlı yaşanan her olay (konuşmacının jest ve mimikleri, sözleri, ses tonlamaları, imaları vs. dikkate alınarak) erek kitleye o anda aktarılırken görsel-işitsel metin çevirilerinde çevirmenin yazılı çevirideki gibi çeviri sürecindeki vakti daha uzundur. Çevirmen çeviri esnasında araştırma yapabilir, birilerini arayıp sorular sorabilir, işvereni ile irtibata geçebilir ve sonuç olarak sesli betimleme ürünü yazılı bir çıktıdır. Ancak duyduğunu anında anlayıp anlamlandırabilmesi ve çevirebilmesi sözlü çeviri için gerekli olan çeviri edincine daha yakındır. Ancak hepsinin ötesinde sesli betimleme zaten göstergelerarası bir çeviri türüdür. Velhasılkelam burada amacımız görsel-işitsel metinlerin yazılı çeviri mi sözlü çeviri mi sualinden çok bu metin türlerinin yorumlanma süreçlerinin aslında her iki çeviri türünde olduğu gibi gerçekleştiğini aktarabilmektir.

Görsel-işitsel metinlerin erek kitleye en çok sağlandığı ortam televizyondur. Bir kitle iletişim aracı olan televizyon, medya ve sinema gibi insanların sık karşılaştığı ve günümüzde yaygın olan bu araçlar dünyanın her yerinden insanların birbirine ulaşımını ve seslenmesini sağlamaktadır. Artık insanlar tek tuşla bile sesini her yere duyurabilmektedir. İşte bu noktada birçok kültürün bulunması ve karmaşıklık yaşanmaması için çevirmenler devreye girmektedir. Çevirmen böyle durumlarda bağlı bulunduğu yere, zamana ve işverenine göre hareket ederek çeşitli yorumlamalar getirebilmektedir. Bu konu da biraz çevirmen ve işveren ideolojisine dayanmakla beraber

görsel ve işitsel öğelerin bir arada bulunduğu insanlar üzerindeki etkisinin yoğun olduğu da ifade edilebilmektedir. Bu nedenle işveren tarafından çevirmen seçiciliği de önem taşımaktadır. Görsel-işitsel metinlerin erek kitlede yarattığı etki kuşkusuz ki çeviride birçok etkenin bulunması nedeniyle amaca daha uygun olarak gerçekleşmektedir. Örnek olarak eğer bir film veya çocuklara yönelik program, çizgi filmlerin çevirisi söz konusu ise diyaloglarda önemli olan nokta birebir tercüme yerine izleyiciye eserin ruhunu ve kalbini göstererek daha çok estetik yönünü ortaya çıkarmaktır. Ancak çeviri türü bir haber programı veya belgesel gibi programlar ise izleyici için temelde önemli olan estetik kaygılar yerine gerçeklik olmaktadır.

1.5. Ara Değerlendirme

İletişim kuramlarını incelemekteki esas neden çevirinin amacı ile ilgilidir. Bir çevirinin en temel amacı iletişimi sağlamak olduğundan kitle iletişim kuramları da ilk bölümde ele alınmıştır.

Laswell'in kuramından hareketle, iletişimde en önemli hususun gücü elinde bulundurmak olduğu söylenebilmektedir. Eğer hükümet topluma herhangi bir düşünceyi kazandırmak istiyorsa bunun için her türlü çabayı sarf etmektedir. Çeviri de tam olarak bu konumda çeviri ideolojisine yakındır. Çeviri eyleminin gerçekleşmesini isteyen işveren bir amaç doğrultusunda görev tanımlaması yapmaktadır. Konuyu verir, ancak düşünceyi işveren belirlemektedir.

Shannon ve Weaver'ın oluşturduğu modele göre ise aktaran ile alıcı arasında bir kanal mevcuttur. İletişimi çeviri esnasında incelediğimizde kanal aşaması çevirmen olmaktadır. Çevirmen eğer iletilmek isteneni tam olarak iletemediyse veyahut iletmek istemediyse ortada bir deformasyon oluşmaktadır. Bu deformasyonu ise “gürültü” olarak adlandırmaktadırlar. Bunun bir sorun oluşturduğunu düşünerek gürültü aşamasının ne çok fazla ne de çok az olması gerektiği öne sürmektedirler. Burada da çevirmenin aslında kaynak metne birebir bağlı kalmaması gerektiğini, erek kitleyi de düşünerek çeviri yapması gerektiğini ifade ederek iletilmek istenen mesajın bir miktar deformasyona uğrayabileceğini söyleyebiliriz.

Daha geniş çaplı, geniş kitlelere hitap eden çevirilerde *Riley* modelini önümüze koyabiliriz. Bu modele göre sadece gönderici veya alıcıdan ziyade toplum da önemli

olmaktadır. Günümüzde toplumu ele alabileceğimiz en geniş malzeme “medya” olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir haber çevirisinde ya da bir görsel-ışitsel ürünün çevirisinde iki toplum da düşünülerek çeviri yapılmaktadır. Haber çevirisinde kaynak kültürün toplumu erek kültürde hangi ideoloji ile anılırsa bu kadar yaygın bir kitle iletişim kaynağında bir şekilde diğer toplumdan da o kültüre mesaj gönderilmektedir. İşverenin vereceği karar burada da çevirmenin yapacağı çeviriyi etkilemektedir.

Elihu Katz’ın Kullanımlar ve Doyumlar yaklaşımı ile zamanla baskıcı ve tek taraflı bir iletişimin yerini karşılıklı amaçlara ve hizmetlere bıraktığı ifade edilmektedir. Bu noktada da çevirinin önceleri kaynak metin odaklı iken sonraki zamanlarda erek odaklılığın önemini ortaya koyduğunu, iletişimin bu şekilde daha sağlıklı gerçekleştiğini söylemekte yarar vardır. Erek kitlenin kültürü ve ihtiyaçları doğrultusunda çeviri yapılması günümüzde kaynak kitlenin düşüncesinden daha önemli hale gelmiştir.

Gerbner’in kuramında medyanın önemi izleyiciye bağlıdır. Çeviride de erek kitle, verilmek istenileni kendi istekleri doğrultusunda yönetebilir. Hatta altyazı çevirilerinden örnek vermek gerekirse, yabancı bir filmi altyazı ile izleyen izleyici eğer kaynak dili biliyor ise çevirmenin çevirisini takip ederek kendi bilgileri doğrultusunda çeviriye karar verebilmektedir.

Chomsky ve Herman’ın modeline göre haberin kitleye sunumundan önce belli başlı elemelerden geçmiş olması gerekmektedir. Çevirmenlere verilen görevlerde de çalıştıkları ideolojiye göre bazı statüler kapsamında çeviri yapmaları istenilmektedir. Eğer müşteriye memnun etmeyecek bir çeviri söz konusu ise bu hamleler, çeviriden editör tarafından çıkartılır ya da düzeltilir, eğer bir editör bünyelerinde bulunmuyorsa müşterinin talepleri doğrultusunda çevirmene geri dönüş yapılarak düzeltilmesi istenilebilir.

Çevirmenin de aslında bir iletişim aracı olduğu varsayımından hareketle iletişimi gerçekleştirirken yani çevirisini yaparken yorumlama noktasında birçok faktörün önüne çıktığını iletişim kuramlarından anlayabilmekteyiz. Çevirmen kendi bilgileri ve toplumsal yaşantısı çerçevesinde kendisinin algılayacağı çevirisini her halükarda yapar ki buna daha çok yorumlama diyebilmekteyiz. Ancak erek kitlenin karşısına çıktığı anda kendi bilgisi dışında başka bilgiye de ihtiyaç duyup araştırmalar neticesinde ortaya çıkardığı ürüne çeviri denilmektedir. Bahsedilen iletişim kuramlarından ve çevirmen

yorumlama süreçlerinden hareketle sonuç olarak çevirinin iletişim sürecinin bir parçası olduğunu ve metinselliği aslında yazılıp çizilenden çok o metnin oluşturulduğu dönem, toplum, mesaj, semboller ve ifadelerin oluşturduğu görülmektedir. Görsel-işitsel çeviriler de çevirinin bir türü olduğundan en önemli noktanın söylem olduğu, çeviri sürecinde ele alınan en temel noktanın bağlam ve bütünlük çerçevesinde oluşturulduğu gözlemlenmektedir.

Reiß, Bühler’ın modelinden yola çıkarak, hedef dile yönelik olan bilgilendirici metinleri ‘içerik odaklı’; estetik değerlerin belirleyici olduğu anlatımsal metinleri ‘biçim odaklı’; alıcıda belli tepkiler uyandırmak amacıyla çeviride alıcıyı etkilemeye yönelik olan işlemsel metinleri ‘çağrı odaklı’; son olarak ise, televizyon, tiyatro gibi farklı alanlarda karşılaşılan çok araçlı metinleri ‘işitsel-araçsal odaklı’ metinler olarak sınıflandırmıştır (Stolze, 1997, s. 121-123).

Reiß’in Bühler’a göre yorumladığı bu modelinde işitsel-araçsal odaklı metinler, görsel-işitsel ürünler olarak çalışmada hedef aldığımız kodları ifade etmektedir. Çok araçtan kasıt görsellik, işitsellik ve metin olarak karşımıza çıkmaktadır. Çeviribilimci Reiß’in, çeviriler için gerekli olan iletişimin önemi üzerine geliştirdiği bu modelinde belgesel türde olan görsel-işitsel ürünleri “içerik odaklı”, şarkı sözleri ve müzik çevirisi gibi ürünleri “biçim odaklı”, ürünlerin içeriğinde anlatılmak istenen her türlü olay örgüsü ve konuları “çağrı odaklı”, bütün görsel-işitsel ürünleri çok araçlı metinler olduğundan “işitsel-araçsal odaklı” olarak değerlendirebiliriz.

BÖLÜM II: ÇEVİRİNİN ÖZEL BİR ALANI OLARAK GÖRSEL-İŞİTSEL ÇEVİRİ

Roman Jakobson adlı kuramcıya göre, çeviride üç farklı tür vardır. Bunlar; *diliçi çeviri* yani “yeniden sözcükleme” olarak adlandırılan dilsel göstergelerin aynı dildeki farklı göstergeler ile ifade edilmesidir. *Dillerarası çeviri* ise dilsel olan göstergelerin farklı bir diğer dilin göstergeleri ile ifade edilmesidir. Bir de *göstergelerarası çeviri* olarak adlandırdığı yazılı olan bir eserin farklı şekillerde (göstergelerle) ifade edilmesidir (Jakobson & çev. Albayrak, 2004, s. 90-91). Örneğin, “bu çeviri türünde yazılı bir eser işitsel sanatlara, görsel sanatlara, devimsel dillere ve çok araçlı dillere aktarılabilmektedir” (Keskin, 2011, s. 105).

Görsel-işitsel çeviriler esasında çok etkenli yapısı ile zorlu bir çeviri türüdür. Bir başka deyişle görsel işitsel bir ürün tercüme edilirken dili dikkate almanın yanı sıra o ürünündeki görüntünün görsel yönleri, ses tonlamaları vs. de ele alınmalıdır.

Görsel-işitsel çeviri boyutunun zorlu süreçlerini ele almakla beraber tezin bu noktasında göstergelerarası çeviriye benzetilen boyutu da yansıtılmaktadır. Roman Jakobson’ın, göstergelerarası çeviri olarak adlandırdığı çeviri türü için yazılı olan eserlerin farklı göstergelerle ifade edilmesi tanımını kullanmıştır. Ancak bu tezde, göstergelerarası çeviriye benzeyen nokta, işitilen ve yazı olarak bulunan kodların başka bir dile dökülmesinin yanı sıra dilsel yönü ve yazılı yönü olmayan bir eserin, bir sinema filminin yazıya da aktarılması, çeviri gerçekleştirme çabası söz konusudur. Yani açık bir şekilde ifade etmek gerekirse burada yazılı metnin sinemaya uyarlanması değil de sinemanın yazılı metne uyarlanarak gösterge ve dil kullanımını birbirine bağlamak söz konusudur.

“Görsel işitsel çalışmalar 1932 yıllarına uzanmasına rağmen bu araştırmaların, film ve medya alanıyla sınırlı kalmaktan çıkıp çeviri araştırmalarında da yer almaya başlaması 1980’li yıllara dayanmaktadır” (Orero & Anderman, 2009, s. 130). Görsel semiyotik ve sözel anlam oluşturmada görsel-işitsel çevirileri günümüzde oldukça fazla ekran metinlerine maruz kalmamız büyük ölçüde etkilemiştir. Görsel-işitsel çeviri ile teknolojik yenilik arasındaki karşılıklı olarak şekillenen ilişki, yeni metin türlerinin kavramsallaştırılmasına yardımcı olmak için sağlam teorik çerçevelere de ihtiyaç doğmuştur. “Görsel-işitsel metinlerin bilgisayarlaştırılması, yani bir bilgisayarın veya

taşınabilir bir elektronik cihazın ekranında görüntülenecek elektronik ve dijital medya içeriğinin yaygınlaştırılması, alana bazı yeni terminolojiler getirmiştir” (Gonzalez, 2014, s. 15).

Yves Gambier’ın sözlerinden hareketle, 1995 yılı, sinemanın 100 yıllık yıldönümüdür. Avrupa Konseyi dil aktarımı ve görsel işitsel iletişim üzerine bir forum düzenlemeyi kabul etmiş ve bu durumu kutlamak istemiştir. Çeviri pratiği hızla gelişmekte ve bugün analogdan dijitale mevcut donanım daha hızlı, daha esnek ve daha kullanışlıdır. Bu değişen durum, görsel-işitsel çevirinin tartışılmasında kullanılan terminolojiye de yansımaktadır. Alandaki ilk çalışmalar esas olarak film çevirisine değinmiştir. Bunun ardından TV ve videolar da popüler hale gelmiştir. Daha sonrasında resim ve ses gibi diğer öğeler tarafından desteklenen sözlü içeriklere rağmen dil aktarımı terimi sadece “dil” odaklı tanıtıldı. Bununla birlikte “görsel-işitsel” terimini anlam olarak film, radyo, televizyon ve videolarla medya gibi artık tüm yayın programlarının multisemiyotik boyutunu ön plana çıkarmaktadır (Gambier, 2003, s. 171).

Medya, 21.yüzyılda her yerde mevcuttur ve kendisini tartışma ortamlarıyla, yanlış bilgilendirme ve yönlendirme, satış, eğlence, eğitim gibi konularda ön plana çıkarmaktadır. Her türlü sektör de insanlar arasında popülerleşen bu medyadan nasibini alarak kendisine belli şartlar altında bir düzen kurmaktadır. İşte tam da burada yaygınlaşan medya alanları ve sektörlerin artık işlerini de büyütmesi ile çeviriye duyulan ihtiyaç oldukça önem kazanmıştır. Belgesel gibi filmlerin ve diğer sinema alanlarının da hızlı büyüüşü ile analog çağ sona ererek dijital çağda çeviri de yerini almıştır.

Görsel-işitsel medyanın hayatımıza girmesi ve çeviri alanından da oldukça faydalanıp yayılması ile bu alanda birçok alt alan oluşturulmuştur. Bunlar, işaret dili, sesli betimleme, ayrıntılı altyazı, senaryo çevirisi, üstyazı, ara çeviri, dış ses, çok dilli ürün gibi birçok yeni alanlara eğilim olmuştur.

Görsel işitsel çeviri herhangi bir medya veya formatta üretilen post-produksiyon veya multisemiyotik çeviriler için ve ayrıca erişilebilirliğinin yeni alanlarını da kapsamaktadır. Bunlara örnek olarak, duyma engelliler için alt yazı ve işaret dili, görme engelliler için sesli betimleme verilebilmektedir (Orero, 2004, s. 8).

Görsel-işitsel çeviriler genel olarak çeviri alanlarına göre hem eğlence alanına girmekte hem de dünyanın her yerinde yaygın olan televizyon, sinema ve medya alanında yer almaktadır. Bu nedenle günümüzde oldukça aktif bir konumda bulunmakla beraber çeviri esnasında çözümleme aşamaları da çevirmen için bir hayli zordur. Çevirmen, kendi yorumlamaları için görsellikten yardım alabilmektedir ancak aktarma konusunda zaman kısıtlamaları, bambaşka kültür için anlaşılır kılma çabası gibi zorlayıcı etkenler de bulunmaktadır.

Jorge Díaz Cintas'ın ifadelerine dikkat çekecek olursak, bir yabancı dil bilgisine sahip olmak çeviri türünü esas almaksızın her türlü çeviride yeterli gelmeyeceği bugünlere kadar kuramlarla desteklenmiştir. Görsel-işitsel prodüksiyonlarda da hiç şüphesiz izleyici için bu durum bir engel teşkil etmektedir. Gerçekten de ekranda gerçek bir durumu veya olayı yeniden yaratmaya çalışırken karakterler arasındaki hızlı tempolu diyalog alışverişleri, bilinmeyen diyalektik ve bir topluluğa ait dildeki varyasyonların kullanımı, üst üste binen konuşma örnekleri, müdahaleci konuşma(anlatı) sesleri ve müziğe bağlı olarak gelişen belirli bir sahnenin anlaşılmasını engelleyebilmektedir. Tüm bu faktörler, izleyicilerin büyük çoğunluğu için görsel-işitsel programların çevirisinin bir gereklilik haline getirilmesine katkıda bulunmaktadır (Cintas, 2009, s. 4).

Görsel-işitsel çeviri denildiğinde akla ilk gelen çeviriler dublaj ve altyazı çevirisi olmaktadır. Hangisinin daha çok tercih edildiği ise muamma bir sorudur. Çünkü bu çeviri türlerinde tercih, kişisel bir meseledir. İzleyicinin yaş grubu, kültürel çevresi, eğitim seviyesi gibi belli bazı durumlar tercih etmede etkindir. Ses tonu, tonlama, jestler, sözlü içeriğin algılanma şeklini etkileyebilir. Görsel-işitsel ortam, izleyicinin farklı ifade biçimlerini deneyimlemesini sağlar. Görsel işitsel alandaki konuşmacının gerçekte ne anlama geldiğini gösteren sözlü olmayan bilgileri, orijinalin anlamını değiştirirken, bazen altyazı ve dublaj çevirilerini de buna uygun şekilde değiştirmesine yol açmaktadır. Çeviride yapılan bu değişiklik, genelde ima edilen izleyicinin anlamasına açık hale getirmeye çalışmaktır. Kültüre özgü görsel bilgiler izleyicinin yorumlamasına bırakılma eğilimindedir.

“Altyazı; kaynak dildeki konuşmaları, ekranda görünen mektup, tabela, yazı gibi görsel unsurları ve ses bandında yer alan anlatım ve şarkılar gibi unsurları yazılı bir metin şeklinde, genellikle ekranın alt kısmında sunan bir çeviri faaliyeti olarak tanımlanabilir”

(Diaz-Cintas & Remael, 2007, s. 8). Altyazı, kurumsal tanıtım filmleri, video oyunları veya belgeseller dâhil olmak üzere faydacı görsel-işitsel metinlerin tercümesi için tercih edilen bir yöntem olarak popülerlik kazanmaya devam etmektedir (Gonzalez, 2014, s. 18). Altyazı çevirileri genellikle kültürün akışını bozmamak ve olduğu gibi izlemek, aynı zamanda da yabancı bir dizi, film veya herhangi bir ürün izlediğinin bilincinde olmak gibi sebeplerle tercih edilmektedir. Elbette ki avantajları gibi dezavantajları da mevcuttur. Paolinelli (2004)'ye göre altyazının bazı sorunları şu şekildedir:

- Altyazı, orijinal metnin %40-70 oranında küçültülmesi anlamına gelmektedir,
- Görüntüyü bozmaktadır,
- İzleyici, altyazıları okuyarak bir filmin yarısını harcamaktadır,
- Dikkati sürekli olarak ekranın alt kısmına vermek, filme gerçek bir katılımı engellemektedir,
- Orijinal dili bilen izleyicilerin dikkati altyazılar tarafından dağıtılmaktadır (Paolinelli, 2004, s. 176).

Dublaj çevirisinde ise altyazı çevirisinden farklı olarak hedef kitleye aşina olduğu dilde ve kültürde seslendirme sağlayarak ürünü izleyiciye sunmaktadır. Dublaj çevirilerine avantaj olarak örnek verebileceğimiz bir konu ise çeviride sansürlemenin daha kolay yapılmasıdır. Bu sansürleme işlemi çevirmenin yorumlama esnasında daha çok işine yaramaktadır. Çünkü aktarma yapacağı hedef kitlenin kültürüne uymayan ve çevirisinde yer almasını uygun görmediği her türlü sansürlemeyi kolaylıkla yapabilmektedir. Aynı zamanda “dublaj ekonomik yönden daha pahalı ve daha çok zaman almakta ve bu sebeple büyük ve zengin ülkelerde daha çok tercih edilmektedir” (Danan, 1991, s. 606).

Altyazılı bir çeviri ürününde, orijinal diyalogları duyduğumuzda filmin veya programın yabancı olduğu açıktır. İzleyici diyalogu başka bir dilde duyar, altyazıyı okur ve resmi izler. Altyazı çevirmeni ise orijinal ifadeyi jestlere ve eyleme göre değiştirir. Bununla birlikte, dublajlı bir çeviri ürününde, oyuncular halkın dilini konuşur. Aynı şekilde, görüntü, filmin "milliyetine" işaret eden unsurları ortaya çıkarır. İzleyici orijinal görüntüyü izlerken orijinal diyalogların çevrilmiş bir sürümünü dinler. Dublaj çevirmeni ise genellikle diyalogları standartlaştırmayı ve basitleştirmeyi tercih eder (Pettit, 2004).

Her iki çeviride de önemli nokta izleyicidir. Eğer izleyici filmin yabancı etkisiyle izlemeye devam etmek istiyorsa altyazı çevirisi ile olanı, eğer yabancılık çekmeyi en aza indirmek istiyorsa dublaj çevirisi ile olanı izlemeyi tercih edecektir. Bu noktada her iki çeviri türünün amaçları ve yöntemleri farklı olmakla beraber hitap ettiği kitle de farklıdır. Çevirinin amaca ve hedefe hizmet etmesi için “metnin görünür nesnel sınırları ötesindeki birçok ilişkisinin de göz önünde tutulması önkoşul” olarak görülmektedir (Göktürk, 1994, s. 17).

Kitle iletişim araçlarından biri olan televizyonun da ülkemize gelmesi ile ses ve görüntü olarak insanlar üzerindeki tesiri oldukça etkili olmuştur. İnsanlar artık zamanla yazıdan çok görüntüyü tercih etmişler, bu sebeple o dönemde ülkede çeviri dizileri de yaygınlaşmıştır. Ülkemizde 1990’lı yıllardan itibaren Çeviribilim alanında görsel-işitsel çeviriler yer almaktadır. İlk çalışmalarda bu çeviriler için doğru bir terim bulunmamakla beraber birçok kuramcı tarafından farklı terimlerle adlandırılmıştır. Çeviri çalışmalarında oldukça yeni olan bu alan günümüzde gelişmeye devam etmektedir. “Ülkemizde TRT’nin ardından 1990’lara kadar bir tek Star 1 görsel-işitsel yayın monopolünü aşabilmiştir. 1994’ten sonra ise özel kanalların kurulması ile ilgili düzenlemelerle birlikte günümüze kadar birçok özel televizyon kanalı kurulmuştur” (Öztürk, 2004, s. 97). Sinema sektörünün yükselmesi ile DVD gibi piyasalaşmalar da gerçekleşerek, internet platformlarında da bu sektöre eğilim artmıştır. Tüm bu gelişmeler ülkemizde de yaşanırken görsel-işitsel çeviri alanında ilgi artışı olmuştur.

Türkiye’de televizyonun ilk geldiği tarihlere bakıldığında belli bir dönemden sonra tek kanal olan TRT tarafsız olarak yayın vermeye devam etmiştir. Ancak dönem dönem yaşanan olaylar bu kanala da etkileri ile tesir etmiştir. “12 Eylül’de askerlerin darbe ile meclisi kapatmaları ve hükümete el koymalarından 1983’e dek sürecek sıkıyönetimin, diğer kurum ve kuruluşlara kıyasla televizyon yayınlarını çok daha fazla etkilediği söylenebilir” (Aziz, 1999, s. 55). Bu noktada ise kitle iletişim araçlarının yaşanan ortamdaki olayların etkisi altına girebileceğini, ortamın kültürü, dini ve siyasi olayları gibi birçok etken de bu araçların kullanımında ideolojik bir yaklaşım sergilemektedir. Kitle iletişim araçları üzerinden çeviri gerçekleştirirken artık bu tür etkenleri göz önünde bulunduran ideolojik yaklaşımları çevirmen de göz önünde bulundurarak çevirisini yapmaktadır. “Toplumu ilgilendiren eylemlerin bilinçli ya da bilinçsizce ama her halükarda referans alınarak gerçekleştirildiği kabul edilir ve çeviri de böyle bir eylem

olarak görülürse, her çeviri ideolojik çeviri şemsiyesi altına alınmak durumunda bırakılır” (Can, 2015, s. 44). Günümüzde ise bu durum öyle bir hal almıştır ki artık işverenlerin neredeyse hemen her biri ideolojik bir yaklaşımla çeviri düzenlemesi istemektedir. Televizyon programlarının da kitle iletişim aracı olarak çok tercih edilmesi ile söz konusu ideoloji kavramı sık olarak karşımıza çıkmaktadır.

Görsel-işitsel ürünlerin artışı ile çeviri ihtiyacı her zaman var olmuştur ve hatta çevirmenler için yeni alanların kapılarını da aralamıştır. Dünyanın aslında kocaman bir varlık olup, iletişimin sağlıklı sağlanması ve teknolojinin de ilerlemesi ile küçücük bir alana sığması insanların birbirleri ile iletişiminde kolaylıklar tanımaktadır. Böylesi bir yerde yaşamak, insanlara görsel-işitsel ürünlerde de göz açtırarak bazı filmlerin ya da dizilerin yeniden çekilmesini ve bunların tamamen kendi kültürlerinde özdeşleştirerek yapmalarını mümkün kılmıştır. Yeniden çekilmesi gereken görsel-işitsel bir ürünün de çevrilmesi ve hatta işveren isteği doğrultusunda yeniden yazılması bile çevirmenlere bir iş imkânı sunmaktadır.

Çeviri, geçmişten günümüze dünyamızda hep var olmuştur. Çok eski zamanlarda bir bilim olarak ele alınmasa da varlığını çeviribilimciler olarak iyi bildiğimiz bu eylem, kendini birçok şekilde ispatlamıştır. Çeviri ilk olarak sözlü bir şekilde var olsa da yazının bulunması ile yazılı bir şekilde varlığını sürdürmüş ve ilerleyen teknolojik gelişmeler sayesinde kendisini günümüzde ön plana çıkarmıştır. İlkel zamanlara tekrar dönüp bakacak olursak, insanların birbirlerine bir şeyler anlatmak için taşlara, mağaraların duvarlarına resimler çizerek göstergeleri kullandıklarını söyleyebilmekteyiz. Tüm bunlar bir iletişimin başlangıcı sayılmakla beraber çevirinin ön ayağını da oluşturmuştur. Bu noktada, çevirinin yazılı, sözlü ve görsel boyutları her zaman önem taşımaktadır.

2.1. Görsel-İşitsel Metinlerin Özellikleri

“İnsanlar; imgeler, simgeler, formlar, göstergelerle çevrenmiş bir dünyadadır ve bu öğeler insanlar tarafından üretilmiştir. Bu üretimin sebebi insanların iletişim kurma çabası olarak görülebilir” (Dağlıoğlu & İnce, 2018, s. 947). Görsel-işitsel metinleri adından da anlaşılacağı üzere ayrı bir çeviri türü yapan özellikler çeviri esnasında bir görsel gösterge ya da işitsel göstergenin mutlaka bulunması gerektiğidir. Görsel-işitsel ürünlerde iletişim noktasında, bakma, izleme ve okuma için görme yeteneği kullanılırken dinleme, konuşma ve diğer sesleri anlamak için kulak kullanılmaktadır.

“İki tür göstergemiz ve iki farklı iletişim kanalımız varsa dört farklı gösterge türü elde ederiz:

1. Ses-sözel (söylenen kelimeler),
2. Ses-sözsüz (diğer tüm sesler),
3. Görsel-sözel (yazma),
4. Görsel-sözsüz (diğer tüm görsel göstergeler)” (Zabalbeascoa, 2008, s. 24).

“Görsel-işitsel çeviriler, çalışma alanı gereği yazın çeviriden ayrılır. Yazın çevirmeni için, ikinci metnin oluşumunu sağlayan temel araç yazılı metin iken, görsel-işitsel çevirmen için, içerdiği bütün ses ve vücut hareketleriyle söz temel araçtır” (Ünsal, 2018, s. 78). Görsel-işitsel ürünler anlam oluşturmada eş zamanlı olarak birden çok kodları barındıran göstergebilimsel alanlardır. Frederic Chaume, bu kodları on farklı kategoride ele alarak film çevirilerini anlam kodlarına dayalı bir analiz çerçevesinde değerlendirmiştir. Bu kodları şu şekilde sıralamıştır:

The Linguistic Code (Dil Kodu): Bir metinde dilsel bir kod bulunmasaydı, sağlıklı bir çeviri sürecinden düzgün bir şekilde bahsedemezdik (Chaume, 2004, s. 17). Söylemler bir dilde yazılı veya sözlü olarak bir anlamı ifade etmektedirler. Görsel-işitsel ürünlerde söylemin ortaya çıkardığı kodlar da dil kodu ile bağlantılıdır. Burada anlatılmak istenilen olay örgüsünün nasıl ve ne şekilde anlatıldığı da son derece önemlidir. Dil kodunu kullanarak çeviri yapılması halinde ortaya çıkan önemli unsurlar vardır. Bu unsurlar öncelikle anlam olmakla birlikte daha sonrasında konu, tanım düzeyi ve ayrıntı derecesi, imalar ve önvarsayımlar, yerel tutarlılık, eşanlamlılık yeniden anlatım, karşıtlık, örnekler ve açıklamalar, yadsıma ifadeleri, önerme yapıları, aktörler, kiplik, dolaylı konuşma ve anlaşmazlık, tümce dizimi, söylem biçimleri gibi çeviri sürecine dahil olan genel kavramlardır. Söylemin bu yönü aynı zamanda çeviri aşamasında o çevirinin ideolojisini de belirlemektedir.

Paralinguistic Codes (Dil Ötesi Kodlar): “Paralinguistic kavramı paralanguage ve linguistic kelimelerinin birleşimi ile oluşturulmuştur. Paralanguage kelimesi Latince *para* ve *lingua* kelimelerinden oluşmaktadır. *Para*, çevresinde, önünde demektir. *Linguistic* kelimesi ise dilbilimi demektir” (Rosenthal & Telenkova, 1976, s. 208). Paralinguistik alanda el hareketlerinin baş hareketlerinden daha aktif olduğu görülmektedir. “Özellikle, kinetik (işaretlerle,

hareketlerle) konuşmada düşünce ve duyguları ifade etmede kolun her bölümünün-dirsek, bilek, el ve parmakların kendine göre bir işlevi vardır” (İmamova, 2016, s. 333). Görsel-işitsel ürünlerde çeviri gerçekleştirirken çevirmenin dilin yanı sıra eş zamanlı olarak çevirisine dâhil etmesi gereken bazı unsurlar bulunmaktadır. Çevirmenin sahip olması gereken bu özelliklerden bazılarına örnek olarak İspanya’da kahkahanın dublajda bir parantez içerisinde (R) ile verilmesi, (/) işaretinin sessizlik ve duraklama bildirdiğini gösterilebilir. Anlam ifade etsin veya etmesin (semboller de çeviriye dâhildir) çevirmenin çevirmesi gereken dil dışı unsurlar da bulunmaktadır.

The Musical Code and The Special Effects Code (Müzik Kodu ve Özel Efekt Kodu):

Filmlerde yer alan şarkılar, çeviride de önemlidir. Bu şarkıların çevirideki önemi ise müziğin ritmine uyan bir uyarılma ile çevrilmesi gerektiğidir. Bu uyarılamada hece miktarı, hecelerin ritmi, yoğunluğun ritmi ve vurgular, tonlar, tınılar veya kafiyelerin ritmi gibi unsurlar önem taşımaktadır. Şarkıların çevirisi müziğin tonlamalarından ve vurgularından bağımsız olarak yapılamamaktadır. Şarkıların çevirisinde altyazı olarak şarkı sözleri konuşma metinleri ile aynı yazı stilinde yazmaz ve “italik” yazı tipi tercih edilir. Hatta müzik olduğunu belirtmek amaçlı çoğu altyazı çevirisinde şarkı sözlerinin başında bir “sol anahtarı” görülmektedir.

The Sound Arrangement Code (Ses Düzenleme Kodu): Bu kod hakkında çevirmenin çevirisi esnasında kullandığı kodların sonuncusu olarak bahseden Chaume, çevirmeni doğrudan ilgilendiren bir görev olduğunu da belirtmiştir (Chaume, 2004, s. 18). Burada görsel-işitsel ürünün hikâyesinde geçen sesler veya ekran dışındaki bir anlatıcının sesi söz konusu olabilir. Çevirmen, çeşitli durumlar için bazı sembollere sahiptir ve bu sembollerden yararlanarak çevirisini gerçekleştirir. Ses düzenleme kodunda çevirmenin dikkat ettiği en önemli husus dudak senkronizasyonu ve eşzamanlılıktır. Eğer dublaj bir ürün ise ekrandaki aktörlerin diyalogları izleyiciye yabancı bir film için mümkün olduğunca erek kitlenin diline uygun bir şekilde eş zamanlı olarak uyarlanmaktadır. Eğer ürün altyazı çevirisi ile gerçekleştirilmiş ise konuşma başlangıcının çeviri başlangıcıyla, konuşma bitişi ile çevirinin bitişi eş zamanlı olarak ayarlanmaktadır. Tüm bu ses ile ilgili ayarlamalar ve düzenlemeler bu kodu temsil etmektedir.

Iconographic Codes (İkonografik Kodlar): İkonografi, sanat eserlerinin biçimlerini ilgilendiren konularla veya anlamlarıyla ilişkili sanat tarihinin bir koludur (Erwin, 1939, s. 25).

Panofsky'nin ikonolojisi her şeyin sembolik olduğunu göstermektedir. Biçim ve görsellikle ilgili bu terimin bir kod olarak kullanılması, görsel kanal aracılığıyla bir iletinin gerçekleştiğini anlatmaktadır. İkonografik sembollerle ilişkili çevirinin sözlü bir açıklama eşlik etmediği müddetçe gerçekleşmesinin zorluğu kabul edilmekle beraber sembollerin çevrilmesi çevirmenler için çeviride bir sorun olarak görülmektedir (Chaume, 2004, s. 18).

Böyle bir durum karşısında çevirmen sembolün çevirisini dil ile çevirmeye yönelmektedir ve göstergenin kaynak kitledeki dilsel karşılığını bularak hedef kitlede çevirisini gerçekleştirmektedir. Ekranda izleyiciye sunulan görsellikle ilgili yapılan bir konuşmanın çevirisi yapılırken bu görselliğin de çeviriye bir şekilde dâhil edilmesi gerekmektedir. Bu sebeple görsel-işitsel çevirinin diğer çeviri türlerinden farklılaştığı söylenebilmektedir. Diğer çeviri türlerinde sadece sözlü bir konuşmanın bulunduğu çeviri gerçekleşiyorsa herhangi bir görüntüden bağımsız olunmaktadır veya sadece yazılı bir metnin çevirisi yapılıyorsa dilsel bağlamdan ve kültürden yola çıkılmaktadır. Ancak görsel-işitsel bir çeviride görsel sembollerin dil ile tutarlı olması şart konumundadır.

Photographic Codes (Fotoğraf Kodları): Bu kod genel olarak filmin perspektif yönü ile ilgilidir. Kod, görsel alanla ilgili olmakla beraber çevirmene bir takım belirleyici kolaylıklar sağlamaktadır. Örneğin kasıtlı olarak kullanılan renkli ya da siyah-beyaz olarak gösterilen filmin etkisi veya aktarmak istediği anlam farklı olabilmektedir. Oz Büyücüsü (Fleming, 1939) örneğinde olduğu gibi gerçek dünyadan hayali dünyaya geçişte kullanılan görüntü renginin farkı (siyahtan görüntüden renkli görüntüye geçiş) çevirmene çevirisinde imaları anlamada kolaylık tanımaktadır (Chaume, 2004, s. 19). Belirli bir rengin kültüre bağlı öge olarak kullanılması da çeviriye doğrudan etkileyebilmektedir.

The Planning Code (types of shots) (Planlama Kodu, Çekim Türleri): Daha çok dublajda önemli olan bu kod, ürünün çekim açısına bağlı olarak çevirmenin özellikle dudak kıpırdamalarına uygun bir içerik üretmesinde dikkat çekmektedir. Yaratıcı bir uzmanlık isteyen bu çeviri aşaması, fonetik veya dudak senkronizasyonu olarak da

bilinmektedir. Yakın çekimlerde daha çok fark edilen bu dudak kıpırdatmalarının önemi her kodda yansıtılmaktadır ancak planlama kodunda bir plan söz konusu olduğundan çevirmenin her şeyi usulünde ve sesli ve sessiz harfleri bile uygun bir şekilde yapması gerekmektedir. Altyazı çevirisinde bu durumun gerekliliği dublajdaki kadar yoğun değildir. Sadece filmdeki karakterler değil, aynı zamanda filmde gösterilen bir fotoğraf, resim, yazılı bir mektup veya poster gibi yakın çekimde gösterilen ürün de tercüme edilmelidir. Tüm bu ürünler görsel-işitsel metinlerin anlamdaki bütünlüğünü koruması için gerekli olan çeviri faaliyetleridir.

Mobility Codes (Hareketlilik Kodları): Ekrandaki karakterlerin hareketleri, jest ve mimikleri, ağız ve dudak kıpırdamaları gibi genel olarak hareketlerle ilgilenen koddur. Karakter olumsuz bir şey anlatan harekette bulunuyorsa, çeviri de bunu desteklemelidir. Çekimin uzaktan ya da yakından yapılmış olması da kodu etkileyen bir durumdur. Eğer karakterler uzak bir çekimle gösteriliyorsa veya arkadan çekim söz konusu ise dublaj esnasında konuşma süresi eşdeğerliliğinin bir zorunluluğu yoktur. Aynı anda konuşan karakterler olduğunda ise çevirmen altyazı çevirisinde konuşma önceliğini karakterlerin kamera yakınlığı ile belirleyebilmektedir (Chaume, 2004, s. 20).

Graphic Codes (Grafik Kodları): Ekrandaki yazı dilini gösteren birçok kurallar ve çeviri normları bulunmaktadır. Bunlara planlama kodundaki gibi çekimin önemi, ikonografik koddaki aynı anda ortaya çıkan simgeler, semboller gibi görselliğin ön planda tutulması, ışıklandırma vb. gibi fotoğraf kodunda kullanılan ürünün anlam yaratmada önemli bir parçası olma gibi normlar ve çeviri aşamasında uygulanması gereken bir takım kurallar dâhildir. Çevirmen anlam yaratırken çoğu zaman hedef metne yönelerek bunu yapmaktadır ve beraberinde getirdiği biçimsel kısıtlamaları da kullanması gerekmektedir. Çevirideki önemli husus anlam olmakla beraber müşterinin istekleri göz önünde bulundurularak başlıkla film akışının uyumu da önemli rol oynamaktadır.

Syntactic Codes (editing) (Sözdizimsel Kodlar, Düzenleme): Görüntü ve sembolik ilişkilerin farkında olmak, çevirmenin görsel-işitsel metni, bir sahnenin diğeriyle ilişkisini ve olay örgüsünü, bunun anlatılanın ilerleme akışındaki konumunu daha iyi anlamasına yardımcı olabilir. Eğer bir görüntü veya sembolün tekrarı durumunda çeviriyi aşırı uzatacak bir durum söz konusu olursa bu problemi (eş zamanlılık problemi) çözmek için çevirmen metninde zamir, üç nokta gibi tercihlerde bulunarak denge sağlayabilmektedir.

Uzun bir metnin nasıl ki çeviride bağlamı önemseniyorsa, görsel-işitsel öğelerde de belli bir sahnede çeviri sorunu yaşarken bunu çözmek için diğer sahnelere başvurulma ihtiyacı olabilmektedir (Chaume, 2004, s. 22). Sahnelerde izleyiciye verilmek istenen heyecanlı bir olay söz konusu ise çevirmen heyecanlı sahneyi gördüğünde, öncesinde yapacağı çeviri sözcükleri ile o heyecanı daha iyi yaşatmak için uygun terimi seçebilmektedir. Genel olarak görsel-işitsel ürünün her açıdan düzenlenmesi ile ilgilidir ve her olayın birbiri ile bağlantısının olduğunu öne süren bu kod, görsel-işitsel metinlerin çevirisinde çevirmenin farkında olarak ya da farkında olmadan başvurduğu bir koddur.

Chaume, bu kodları tek tek ele alıp ayırmakla görsel-işitsel ürünlerin sadece dilbilimsel bağlamda ele alınmaması gerektiğini ve bir çevirmen için bu ürünlerin çevirisinde birçok etken durumun söz konusu olduğunu özellikle vurgulamak istemiştir. Tüm kodlar ele alınmadan yapılan çevirinin kısmi bir çeviri olarak görülebileceğini ifade etmektedir (Chaume, 2004, s. 22).

Her kod, ürünle ilgili bir anlam vermektedir ve bu kodlar diğer kodlarla etkileşim halinde olduğunda ortaya çıkan anlam görsel-işitsel ürünün vermek istediği esas anlamdır ve bu ürün kodları ile birlikte kendine özgü bir özellik olarak çevirisi gerçekleştirilir.

2.2. Görsel-İşitsel Metinlerin Çeviri Yöntemleri

Günümüzde fazlası ile karşımıza çıkan alanlardan biri de görsel-işitsel medyadır ve bu alanda çeviri de sıklıkla yapılmaktadır. “Görsel-işitsel çeviri aracılığıyla çok kipli (multimodal) ve çok ortamlı (multimedial) metinler erek izleyici için bir dilden ya da kültürden diğerine aktarılabilir hale getirilmektedir” (Luyken, Herbst, Langham-Brown, Reid, & Spinhof, 1991, s. 11). Görsel-işitsel metinlerin ya da ürünlerin çevirisinde en önemli belirleyici unsurun erek kitle olduğunu ifade edebiliriz. Bu sebeple aslında hangi görsel-işitsel ürünün çevrildiğinin önemi de ortaya çıkmaktadır. Bu ürünler için genel geçer bir çeviri yöntemi olmamakla beraber her farklı ürün için farklı bir çeviri yöntemi izlenmesi söz konusudur. Örneğin, duymayan insanlar için yapılan işaret dili çevirisinde izlenilecek yol yöntem ile görmeyen insanlar için yapılan sesli betimleme çevirisinde izlenilecek yöntem aynı olmamaktadır.

Görsel-işitsel çevirilerin çeşitli alanlarda yapıldığını ifade ettikten sonra, alt yazı çevirilerinde önemli noktalardan biri de çeviride her alt başlığın konuşma süresi ile eşit

olması ve hedef kitlenin okuma hızı ile orantılı olması gerektiğidir. “Okuma hızları ülkeler ve şirketlere göre farklılık gösterse de genellikle dünya çapında ‘altı saniye’ kuralı uygulanmaktadır. Altyazıların ekranda çok kısa kalması izleyicinin algılamasını etkilerken; uzun kalması ise altyazının tekrar okunmasına neden olmaktadır” (Gaga, 2020, s. 848). Zamansal kısıtlamaların getirileceği bu çeviri türünde altyazı çevirmeni tüm konuşulanları yazamayacağı için bazı şeyleri parça ya da bütün olarak çıkarmak durumunda kalmaktadır. Kısıtlamaların söz konusu olduğu noktalarda orijinal metnin sağladığı karakterlerin dinamiklerine zarar verdiğini de söyleyebiliriz. Bu da izleyicide yönetmenin amaçladığı algıyı yaratmayabilir.

“Görsel-işitsel çevirilerde dil boyutunda değişiklikler yapılsa da, dizilerdeki karakterlerin yaşam tarzları, kıyafetleri ve sergiledikleri tutumlarla ilgili önemli izlenimler edindiğimiz görsel öğeler yalnızca belirli ölçüde erek kültüre uygun hale getirilebilir.” (Erguvan, 2017, s. 205). Görsel-işitsel çeviride kültürlere göre temel alınan aktarımlar tercih edildiği ve diğer çevirilere nazaran dil kısıtlamaları daha fazla olduğu için senaryonun biraz daha çevirmen tarafından baştan yazıldığını söylemek mümkündür.

Bir filmin oluşum aşaması, senaryoyu yazan kişi ile başlar. Senaryoyu yazan kişi bir hikâye yazar ve bu hikâye yönetmen tarafından alınarak bir görsele yansıtılır. Bu aşamada senaryo yazan kişiden farklı bir beyin daha devreye girdiği için senaryo biraz daha değişir. Mümkün olduğunca senaryoyu yazan kişinin düşünceleri ele alınsa da bir müdahale bir fonksiyon daha söz konusudur. Film çekim esnasında oyunculuk da oldukça önem taşımaktadır. Seçilen oyuncunun bazı bölümlerde senaryoya uymadığı noktalarda olumsuzluk yaşanması da muhtemeldir. Bu gibi durumlar da senaryoya etki eden dış etkilere aittir. Ardından çekilip bitmiş olan bir filmin bir çevirmen tarafından ele alınması, işin içine çevirinin girmesi ile film bambaşka bir boyuta dönüşür. Farklı bir kültür söz konusu olduğunda senaryo çevirmen tarafından tekrar ele alınır ve senaryoya üçüncü bir beyin daha dâhil olur. Ancak günümüzdeki önemli bir sorun ise, tüm filmin çevirisini tamamlayanın çevirmen olmasına rağmen o filmin başlığını çevirmenin oluşturamamasıdır. Film başlıkları filmi izlenebilir kılmalı ve izleyicide merak uyandırmalıdır. Aynı zamanda bir film başlığı için anlamlı olması yetmemekle beraber hem edebi ve ritmik bir algı hem de pazarlama çevirisine de yer açtığı için ticari zorunlulukları olmaktadır. “Film içeriği kadar başlığın da önemli olduğu bu durumda,

filme en çok hâkimiyet kazanan kişi çevirmen olduğu halde başlık tercihi kendisine bırakılmayarak ajans, işveren sorumluluğu altındadır” (Araujo, 2016). Nida (2001), başlık çevirisinin bir şekilde hikâye ile ilgili olması gerektiğini belirtmektedir (Nida, 2001, s. 214).

Çevirmenin okuduğu yazılı metinde birçok karışıklık meydana gelebilir. Film sahnelerinin ve bölümlerinin yerleri değişebilir, karakter isimleri silinmiş olabilir, yer adları ve diğer kültürel kaynaklar yazılı metinde yanlış yazılmış olabilir. Böyle durumlarda senaryolar ve yardım alabilmek için profesyonel altyazı çevirmenleri oldukça yararlı olabilmektedir (Cattrysse & Yves, 2008, s. 59). Çevirmen, görsel-işitsel çeviriyi gerçekleştirebilmesi için gerekli olan bazı becerilere sahip olmalıdır. Dile hâkim bir çevirmenin yazım kuralları ve noktalama işaretleri gibi temalara hâkimiyeti olmalıdır ki gerektiğinde sadece bir noktalama işareti ile de konu bütünlüğü sağlayabilmelidir.

Dilsel boyutunun yanı sıra görsel-işitsel çevirinin bir de gösterge boyutu söz konusudur. Bu sebeple, çevirmen ilk olarak fotoğrafı analiz etme becerisine sahip olmalıdır. Çevirmenin yorumlama ve dil kullanımı oldukça iyi olmalıdır ki fotoğraf analizinin ardından o fotoğrafa bir kompozisyon yazabilmelidir. Olayların aktarımında dikkate alması gereken bir diğer unsur ise ışık, renk gibi fotoğraftaki diğer ipuçlarını da kompozisyonuna dâhil etmesi gerektiğidir. Çevirmen, karşısında bulunan görsellik ve sesin takibini ve birbirleri ile uyumunu iyi yapabilmeli ayrıca sinema gibi teknik bilgilere de sahip olmalıdır. Kameranın neden o anda bir kişinin üzerinde odaklama yaptığını, ya da neden birden uzaktan bir görselin karşısına çıktığını anlatabilmeli ve bu gibi teknik bilgilere, o anın etkisini erek kitleye verebilecek düzeye sahip olmalıdır.

Görsel boyutunu da ele aldıktan sonra işitsel boyut da görsellik kadar önemli bir çeviri etkenidir. Film içerisindeki müzik, yüksek ses veya alçalan ses gibi özellikle bir şey ifade etmek istenildiğinde çevirmenin bunları çözümleme becerileri de olması gerekmektedir. Film içerisinde daha önceden duyulmayan sesler, dış sesler gibi işitselliği etkileyen özellikleri değerlendirmek de çevirmen becerileri arasında yer almaktadır. Filmlerdeki şarkılarda heceler ritmi, kafiyelerin ritmi gibi çevirmen için uzmanlık gerektirecek alanlar da söz konusudur.

Altyazı çevirilerinde spotlama, eşleme, şablon üretme gibi teknik özellikler kullanılmaktadır. Bir konuşmanın başlangıcı ile sonunu belirlemek, altyazıya hazır hale

getirmek, konuşmanın başlamasıyla altyazıyı başlatmak, sahne değişikliğinde altyazıyı kaldırmak gibi spotlama işlemleri de çevirmene ait beceriler arasında yer almaktadır. “Başarılı eşleme ise, metin içi tutarlılığı güçlendirmekte ve izleyicinin kimin ne söylediğini rahatça takip etmesini sağlamaktadır. Bazı altyazı programları ses tanıma özelliği sayesinde konuşmanın başlama ve bitiş zamanları belirlemekte ve altyazının ekranda ne kadar kalacağını kolayca hesaplamaktadır” (Gaga, 2020, s. 849). Şablonlar ise çevirmenlerin işini kolaylaştırmak amaçlı tasarlanmıştır ve diğer teknik özellikleri uygulamada çevirmenin yükünü azaltmıştır. “Piyasada şablon çeviriyi üreten çevirmenler ve şablon üzerinden çeviri yapan çevirmenler olmak üzere iki işi tanımlı ortaya çıkmıştır. Doğal olarak işverenler bu iki hizmet için ayrı ücretlendirme yapmaktadır” (Gaga, 2020, s. 849).

İlerleyen teknolojik gelişmelerle birlikte bu alanda da teknik çalışmalar yapılmış ve bilgisayarların kişiselleştirilmesiyle beraber çevrimiçi veya indirilebilir programlar üzerinde çalışılmaya başlanmıştır ve yapılan bu programları geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Teknolojik olarak ilerleyen bu çeviri türünde hem dublaj hem de altyazı çevirisi için günümüzde oldukça yoğun program kullanılmaktadır. “Örnek tabanlı makine çevirisi (EBMT) genellikle çalışma sırasında ana bilgi tabanı paralel metinler olan iki dilli bir külliyyatın kullanımı ile karakterize edilen bir makine çevirisi yöntemidir” (Vikipedi, 2019). “Örnek tabanlı çeviri yaklaşımı ilk olarak Makoto Nagao tarafından 1984’te önerilmiştir” (Nagao, 1984). Önceki yıllarda ise Volk ve arkadaşları (Volk, Sennrich, Hardmeier, & Tidström, 2010, s. 53) İsveççe, Danca ve Norveççe ’de TV altyazısına önemli ölçüde ihtiyaç olduğunu fark etmiş ve altyazı otomasyonunun önemini vurgulamışlardır. Bu sistem hem makine tarafından yapılmış olup hem de gerçek kullanıcılar tarafından değerlendirilmektedir. Böylece çevirilerin daha sağlıklı olacağı görüşünden hareket etmektedirler. Artık birçok altyazı çeviri programı oluşturulmuş ve çeviri esnasında bu makine çevirisi programlarından da destek alınmaktadır.

Günümüzde altyazı çevirmenin çeviri yapması için gerekenler: zaman kodu içeren görsel-işitsel metnin kopyası, diyalog listesi, görsel bilgiler, metin, görsel-işitsel ürün, film ise çevirmene özel notlar içeren post-produksiyon senaryosudur. Eşleme sürecinde, diyaloglar zaman kodlu birimlere bölünür. Ardından her diyalog parçası zaman-yer kısıtları ve biçim kılavuzlarına göre çevrilir. Bu süreç, altyazıların dijital olarak sorumlu kişiye verilmesiyle son bulur (Gaga, 2020, s. 846).

2.3. Görsel-İşitsel Metinlerin Çevirisinde Kullanılan Teknik Aygıtlar

Çeviri ihtiyacındaki artış söz konusu olduğundan beri insanların üretmede arayışlara girmesi olağandır. İnsanlar artık işlerini kolaylaştırmak amaçlı teknik alanlardan yardım almaya yönelmektedirler. Çeviride de bu durum, artan çeviri ihtiyacı ile birlikte çevirmenler için destekleyici bir yol arkadaşı haline gelmiştir.

Eş sesli kelimeler, eş anlamlılar, anlam genişlemeleri ve anlam daralmaları kelimenin birden çok anlam ifade etmesini veya birden fazla kelimenin sadece bir anlam ifade etmesini sağlarlar (Silahtaroglu & Demircan, 2013, s. 150). Hangi kelimenin hangi anlamda olduğu çözümlemesini yapabilecek olan ise yine çevirmenlerdir. “Kaynak metnin erek kitleye sunulmasında kelimelerin tek tek anlamlarının çevrilmesi, bağlamın göz ardı edilmesi, edimsel unsurların yok sayılması da çeviri eylemi süresince yaşanacak sıkıntıları arttırmaktadır” (Ayvaz, 2013, s. 218). “Ocak” sözcüğünün birden fazla anlamı bulunmaktadır. Örneğin kaynak metinde “bu ocak ayı çok soğuk geçecek” diyor ise oradaki kelimenin senenin ilk ayı anlamı taşıdığı ya da “ocaktaki yemek yanıyor” cümlesindeki kelimenin ateş yakmaya yarayan bir araç anlamına geldiği cümledeki diğer sözcüklerden anlam bütünlüğü oluşturarak anlaşılmaktadır. Burada önemli olan ikisi arasındaki ayrımı yapabilmektir ve bunu sağlayabilecek olan çevirmendir. Sözcükler, cümleler içinde anlam kazanırken, cümleler de paragraflar içinde anlam kazanmaktadır. “Altyazıları çevirme işleminde yaratıcı dille uğraştığımız ve bu nedenle edebi çeviriye teknik çeviriden daha yakın olduğumuz için diğer çoğu makine çevirisi uygulamalarından da farklıdır. Örnek vermek gerekirse, kafiyeli şarkı sözleri veya kelime oyunları gibi dil yaratıcılığı uygulanmalıdır” (Volk & Sennrich, 2011). Konu bütünlüğünü çevirmen oluşturur ancak zaman tasarrufu ve kolaylık sağlanması açısından BDÇ araçlarından da destek almaktadır.

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle pek çok cihaz ortaya çıkmıştır. Ancak çeviri için çevirmenlerin en çok ihtiyaç duyduğu cihaz kuşkusuz ki bilgisayarlardır. “BDÇ araçları arasında, elektronik sözlükler, terim bankaları, terminoloji yönetim sistemleri, terminoloji çıkartma yazılımları, terminoloji denetim programları ve çeviri belleği sistemleri sayılabilir” (Yıldırım, 2017, s. 119). Çevirmenler elbette kendi çevirilerini ilk olarak üretirler ve bunlar belli belleklerde depolanır, daha sonra tekrar üretmeye gerek kalmadan zaten ürettiklerini bellekler yardımı ile onları tekrar kullanabilmektedirler.

Ancak üstüne basılarak söylenmelidir ki kullanılan bu araçların hepsi destekleyici ve yardımcı teknik aygıtlardır. Çevirinin her türünde bağlam çevirmen tarafından sağlanmaktadır. Bu nedenle çevirmenin önemi her zaman göz önünde bulundurulmalıdır.

Görsel-işitsel çeviri türlerine birçok örnek sıralanabilir. Sesli betimleme, işaret dili çevirisi, dil içi çeviri, üstyazı çevirisi, altyazı çevirisi, dublaj gibi örnekler görsel-işitsel çeviri türlerine dâhildir. “Gruplandırılabilir türlerin farklı çeviri yaklaşımları gerektirmesi, hatta kimi zaman farklı teknoloji kullanımları gerektirmesi de söz konusudur” (Okyayuz & Kaya, 2017, s. 263). Farklı türlerde yapılan çevirilerde farklı yöntemler izlenebileceği gibi farklı teknik aygıtların kullanımı da söz konusu olabilmektedir. Teknolojinin ilerlemesi ile bu alanda da gelişmeler yaşanmıştır. “Altyazı ve dublaj çevirisi yapmak için kullanılabilecek teknolojiler geliştirilmiştir. Sözü edilen alandaki ürünlere erişimin kolaylaşmasıyla, çeviri yapanların sayısı artmış ve daha fazla profesyonel ve sosyal çevirmen bu alanla ilgilenmiştir” (Okyayuz, 2019, s. 1401).

İnternetin de yaygınlaşması ile birlikte çevrimiçi tabanlı ve ücretsiz altyazı programları tercih edilmeye başlandı. Bu programlar arasında en çok bilinen ve tercih edilen programlardan bazıları; Aegisub, DivxLand Subtitler, Gnome Subtitles, Jacosub, Subtitle Creator, Subtitle Workshop, EZTitles, FAB, Screen Subtitling, Swift, Spot, WinCAPS (Díaz-Cintas , 2013, s. 125). Teknoloji, ayrıca metin girişi ve zaman senkronizasyonu gibi görevlerin uygulanmasında etkili bir şekilde çevirmen için kolaylık sağlayarak altyazı sürecini ayrıştırmada daha fazla yardım sunmaktadır.

Avrupa’da AB tarafından yürütülen MUSA (2002-2004) projesi İngilizce, Fransızca ve Yunanca dillerinde altyazılar için konuşmaları tanıma, metin analizleri gibi işlemleri Makine Çevirisi ile oluşturma amacıyla finanse edilmiştir (MUSA IST Project, 2004).

İki yıllık bir Avrupa projesi olan eTITLE (2003-2004) ile, altyazı çalışmalarına yardımcı olma maksadıyla metin ve sesi hizalamak için, konuşmaları tanıma, metinleri kümeleme gibi amaçları ile makine çevirisini entegre etmeye yönelik bir sistem oluşturulmaya çalışıldı (Melero, 2004).

Makine çevirilerinde kural tabanlı makine çevirisi, örnek tabanlı makine çevirisi ve istatistiksel makine çevirisi olarak üç farklı yaklaşım söz konusudur. Yukarıda da bahsedildiği gibi altyazı çevirilerinde makine çevirisi için birçok deneme söz konusu

olmuştur. Bu çalışmaların neticesinde altyazılarının çevirisini desteklemek için en çok İstatistiksel Makine Çevirisi (SMT) tercih edilerek sıklıkla kullanılmıştır. Bunun sebebi ise altyazıların kısa, dilbilgisi açısından ayrı birimler olması ideal bir teknoloji olarak SMT teknolojisini kabul ettirmektedir. İstatistiksel makine çevirisi sisteminde örnek tabanlı makine çevirisinde olduğu gibi farklı dillerde yüksek kaliteli çeviriler gerçekleştirilmekte ve gerçek kullanıcılar tarafından çevrilmiş geniş altyazı kullanılarak hem otomatik hem de kullanıcılar tarafından değerlendirilme olanağı sunmaktadır (Gonzalez, 2014, s. 18). “İstatistiksel makine çevirisi, iki dilli metin derlemelerinin incelenmesinden elde edilen parametrelerin kullanıldığı istatistiksel modelleri içeren bir makine çevirisi yaklaşımıdır. İstatistiksel çeviri yöntemi, makine çevirisi disiplini içerisinde kural tabanlı makine çevirisi ve örnek tabanlı makine çevirisi yaklaşımlarına göre farklılık gösterir” (Vikipedi, 2020). “Mevcut SMT sistemleri, yeterli miktarda veri üzerinde eğitildiğinde, kelime çevirisini ve yerel yapıyı ele almak için güvenilir yollara sahiptir” (Hardmeier & Volk, 2009, s. 173). Bu sistemde, kod çözücü özelliği ile kaynak dil cümlesinin sözcükleri ve tümceleri girişte oluşturdukları sırayla çevrilmektedir. Hedef dil farklı bir kelime sırası gerektiriyorsa, yeniden sıralama mümkündür. Bu çeviri sisteminde sıralama özelliği bulunmadığından yeniden sıralamayı da kontrol edememektedir. Yapay zekânın hâkim olduğu bilgisayar destekli çeviride çevirmen kontrolü ve hâkimiyeti, çevirmenin bilgi hazinesi ve gözlemciliği büyük önem taşımaktadır.

Volk ve arkadaşlarına göre (Volk, Nivre, Dahllöf, & Megyesi, 2008) film altyazılarında makine çevirisi için özellikle İstatistiksel Makine Çevirisinin kullanılması gerekmektedir ve makine çevirisi kullanımında bunu tercih etmeyi şu ölçütlere bağlamaktadırlar:

1. Geniş bir kullanıcı tabanı (bu ölçüt, web tabanlı bilgisayarlı çeviri hizmetlerinde genel halk için kullanılır),
2. Müşteri memnuniyeti (bu ölçüt, müşteriye özel makine çevirisi sistemlerinde kullanılır ve genellikle gelişmiş üretkenlik ve yatırım getirisine dayanır),
3. Makine çevirisi sisteminin uzun süreli kullanımı (Volk, Nivre, Dahllöf, & Megyesi, 2008).

Görsel-işitsel çeviri alanında çalışmaların da zorlukları bulunmaktadır. Teknolojiyi, ilgili yazılımlarını ve benzerini kullanabilmek gerekir. Söz konusu çalışmalar için sahip

olunması gereken teknolojik olanaklar (örneğin, göz hareketlerini izleme cihazları ve benzeri) oldukça pahalıdır” (Okuyuz, 2019, s. 1406).

Görsel-işitsel metinlerin bilgisayarlaştırılması ile bir bilgisayarın veya taşınabilir elektronik cihazın ekranında görüntülenebilen bir medya içeriğinin olması insanları bu alanda daha fazla çalışmalar yapmaya itmektedir. “Teknoloji ve bilgisayarların altyazı uygulaması üzerinde büyük bir etkisi olmuştur ve bu alanda çalışanlar için kolaylaştırıcı bir araç haline gelmiştir. Bu meslekte artık sadece dil yeterliliği, kültürel farkındalık, konu bilgisi yeterli olmamakla birlikte yazılım programlarına ve özelliklerine aşina olma beklentisi de ortaya çıkmıştır” (Díaz-Cintas, 2013, s. 124). Günümüzdeki teknolojik gelişmelerle yeni teknik cihazlar ve alana özgü teknik uygulamalar da geliştirilmeye devam etmektedir.

2.4. Görsel-İşitsel Metinlerin Çeviri İş Akışı: Film-Dizi Çevirmenleri Örneği

Film çevirisinde filme anlam kazandıran özellikler sadece dille sınırlı değildir. Film bir yandan dilsel, diğer yandan dilsel olmayan göstergelerden oluşmaktadır. (Öner & Keçik, 1994, s. 23). Çevirmenlerin görsel-işitsel ürünlerin çeviri sürecinde ne gibi zorluklarla karşılaştıkları ve bunlarla nasıl başa çıktıkları alıntılarla desteklenmeye çalışılmıştır.

Ahsen Ay, yüksek lisans bitirme tezinde belli başlı sorular ile araştırma yapmıştır. Görsel-işitsel çeviri esnasında bilim kurgu terimlerini çevirirken çevirmenlerin ne gibi zorluklar yaşadıklarını incelemiştir. Bunun sonucunda şu sonuca varmıştır: Bilim-kurgu türü hem bilimsel hem kurgusal bileşenlerin bir araya gelmesi ile oluştuğu için iki alanda da arka plan bilgisine sahip olmaları gerektiğini söylemektedir (Ay, 2019, s. 153). Çalışmasında ayrıca, görsel-işitsel ürün çevirmenlerinin uygulamalarında profesyonel veya hobi olarak çevirmenlik yapan tüm altyazı çevirmenlerinin görsel destek yokluğunda bilim-kurgu terminolojisini aktarmada zorluk yaşadıklarını belirtmektedir (Ay, 2019, s. 154). Anlaşılmaktadır ki bu mesleği hobi olarak ya da profesyonel olarak yapan kimseler için çevirinin görsel-işitsel türünde dil kadar görsellik ve çevirmen bilgisi de ön plandadır.

Görsel-işitsel çevirilerde seçilmiş bir film üzerinde mizah anlayışını inceleyen ayrı bir çalışmada ise izleyicilerin tepkisi ölçülmek istenmiş ve farklı eğitim geçmişlerine sahip kitleler ile görsel-işitsel metinlere karşı tepkileri saptanmıştır. Çalışmada, katılımcıların çoğunluğu altyazılı çeviriyi izlemeyi tercih etmişler ve bunun nedeni olarak çevirilere

güvenmediklerini, orijinal dili ile izleyip “kontrol etme” ihtiyacı hissettiklerini ifade etmişlerdir (Sayman, 2011, s. 104). Dublajı tercih eden izleyiciler ise bunun nedeni olarak okumanın çaba ve konsantrasyon gerektirdiğini, o esnada başka bir faaliyeti gerçekleştiremediklerini sunmuşlardır (Sayman, 2011, s. 105). Yapılan çalışmanın mizahı ne derece yansıttığı ile ilgili olarak altyazıda gayet etkili bir şekilde sunulan mizahın dublajda yetersiz ve eksik geldiği ifade edilmiştir. “Türkiye’deki “kalitesiz” olarak adlandırılan çevirilerin başlıca sebebi olarak ise çevirmenlerin dile yeterince hâkim olmaması, kültüre aşinalığın az olması, eğitimsiz ve yetersiz çevirmenlerin bulunması, çevirmenin çalışma koşulları öne sürülmüştür” (Sayman, 2011, s. 108).

Aynı çalışmada işverenlerden çevirmenlerini anlatmaları istenmiş ve çevirmenlerin bireysel çalıştıklarını, çeviri zorlukları esnasında başvurabilecekleri bir kitap olmadığını, kurum meslektaşları ile yüz yüze iletişim kuramadıkları, çevirmenlerin zamanla yarıştıkları için çevirilerinde pek de seçim şanslarının olmadığını belirtilmiştir (Sayman, 2011, s. 109).

Baturay (2019), 2014 yılında yapılan İstanbul Film Festivalinde görüntülenen filmlerin çevirisi üzerine bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmada festivaldeki filmlerin çevirisinden sorumlu olan iki çevirmen ile röportaj yapmıştır. Çevirmenlere “hedef kitlenin çeviri kararlarını vermede etkisinin olup olmadığını” sormuştur ve çevirmenler kesinlikle etkili olduğunu, kültürel bileşenleri daha kolay aktarabileceklerini, ifade biçimlerini etkileyeceklerini söylemişlerdir (Baturay, 2019, s. 123-126). Çevirmenlerin “çeviri yaparken en çok neyde zorlandıklarını” sorduğunda ise kaynak üründeki kültürel ve yerel ifadelerin aktarımında oyalandıklarını ifade etmişlerdir (Baturay, 2019, s. 123-126). Bu çalışmadaki röportaj sorularında açıkça görülmektedir ki, bir dili bilmek dışında o dilin kültürünü tanımak da oldukça önemlidir.

Çalışmanın önemli bir noktası da altyazı çeviri sürecidir. Altyazı çeviri sürecinde çevirmenlerin nasıl bir yol izledikleri araştırılarak Baturay’ın (2019) yapmış olduğu röportajda şu bulgulara rastlanmıştır:

Çeviri öncesi altyazı süreci: Çevirmenler ilk olarak filmi izlediklerini, karakterleri tanımaya çalıştıklarını ifade etmişlerdir.

Çeviri esnasında altyazı süreci: Diyaloglar ve görsel verilerin arasındaki ilişkiye dikkat ettiklerini, 2 satırlı replik kuralına uymaya özen göstererek uygun bir tablo ile Word üzerinde çalıştıklarını ifade etmişlerdir.

Çeviri sonrası altyazı süreci: Çeviriyi tamamladıktan sonra kendileri son kez kontrol ettiklerini (zamanlama, ifade, yazım vb.), çevirmenlerden birinin de kendi kontrolünden sonra ana dildeki yabancı uyruklu arkadaşlarından kültürel kısımlar için kontrol sağlamasını talep ettiğini, bu şekilde anlamda hata olmadığına her şeyin yolunda gittiğini varsayarak filmin gösterime hazırlandığını belirtmişlerdir.

Tezin bu aşamasında altyazı süreçleri de ele alınarak sağlıklı bir çevirinin nasıl mümkün olacağı yansıtılmıştır. Yapılan işlemlerde her süreçte bir kontrol gerektiği görülmektedir. Bu da film çevirisi yapan çevirmenlerin zaman baskısından kurtulma ihtiyacını doğurmaktadır. Çevirinin oldukça iyi olmasını bekleyen işverenlerin zaman baskısı yapmamaları, kendilerine tamamlanıp gönderilen çeviri ürün için de bir düzenleyici tarafından “proofreading” çalışması gerekmektedir.

2.5. Görsel-İşitsel Metinler Hakkında Başka Araştırmaların Mülakatlarının Derlenerek Aktarılması

Tüm çeviri türlerinde çevirmenin çevirileri öznel ve hiçbir zaman değerlendirilmesi nesnel olamaz. Görsel-İşitsel metinlerde de çevirmenler kendi yöntemleri ve bilgileri doğrultusunda en doğru çeviriyi yapmakla yükümlüdürler. Altyazı çevirilerinde çevirmenlere iş dağılımı yapılırken de, işveren tarafından çevirmenin her türlü özelliği dikkate alınmalıdır. Hangi çevirmenin ne türde senaryolara hâkim olduğu, hangi alanda uzmanlaştığı, teslim edilmesi gereken süre içerisinde hangi çevirmenin daha hızlı performans sağlayabileceği gibi gerçekler göz önünde bulundurularak görev dağılımı yaptırılmaktadır.

Sponholz bitirme çalışmasında Avrupa’daki altyazı şirketlerini inceleyerek hangi türde altyazı ürettiklerini ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Sonuç olarak ise birçok ülkeye gönderdiği 66 şirket arasından, farklı ülkelerden 14 şirketten yanıt alarak Birleşik Krallık’ta bulunan sadece bir tanesinden yabancı dil programlarına ek olarak işitme engelliler için altyazı sunduklarını göstermiştir (Sponholz, 2003, s. 43). Hatta Carroll ile yaptığı röportajda dünyadaki her yedi kişiden birinin işitme engelli olduğunu varsayarak sektörün yararlanmadığı çok büyük bir pazar potansiyeli olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Bununla birlikte çeşitli sorular sorarak çalışmalarında belli başlı veriler ortaya koymuştur. Bu şirketlerin altyazı endüstrisinde çevirmen işe alımlarını hangi ölçütlere göre yaptıklarını anketine eklemiş ve çoğunlukla teknik bilgilere sahip olan çevirmenler tercih edilmiştir (Sponholz, 2003, s. 45).

Çevirmenlerden beklentilerini sorduğunda ise en sık verilen yanıtlar arasında şunlar yer almaktadır:

Mükemmel bir anadil becerisi, iyi çeviri becerisi, iyi bilgisayar becerisi, kaynak dilde akıcılık, takım çalışması ve sosyal yeterlilik, özetleme yeteneği, film/medya ve teknik becerilere sahip olma, deyim anlamında dili iyi kullanabilme, görsel-işitsel medyaya ilgi ve merak, iletişim yetenekleri, kültür ve argo bilgisi, dil ve görüntüyü birleştirebilme özelliği (Sponholz, 2003, s. 46).

Yakın gelecekte altyazı sektöründe nasıl gelişmeler beklediklerini sorduğunda ise:

Endüstrinin genişlemesi, altyazı yazılımında iyileştirme, daha fazla dijitalleşme, internetin daha önemli hale gelmesi, makine/bilgisayar destekli çeviriler, daha iyi ve daha ucuz donanım, işitme güçlüğü çekenler için ilerlemiş programlar, web sitelerinde altyazı, tüm ajanslar için ortak bir altyazı tekniği cevaplarını almıştır (Sponholz, 2003, s. 52).

Sayman (2011, s. 112), çalışmasında Finlandiya Yayıncılık Şirketi ile görüşerek çevirmen işe alımlarında nasıl tercihlerde bulunduklarını öğrenmek istemiştir. Görüşmelerin sonucunda, çevirmenlerini işe almadan önce bazı sınavlara soktuklarını ifade etmişlerdir. Uygulanan sınavın ilk aşamasında, bir gazete makalesinin özetini çıkarmaları beklenerek ana dilde yeterlilik ve yazma becerileri ölçülmektedir. İkinci aşamasında, dinlediğini anlama becerisini ölçmek için ses kasetinden dil içi çeviri yapması beklenmektedir. Tüm bu işlemler bittiğinde ek olarak alanda yüksek lisans derecesine sahip kimseler işe alımlarda ön planda tutulmaktadır (Sayman, 2011, s. 113).

2002-2003 döneminde yapılan Sponholz'un çalışmasına istinaden beklentilerin bir kısmının günümüzde karşılandığını ve bir kısmı üzerinde hala çalışıldığını görmekteyiz. Yukarıdaki beklenti sıralamaları en çok beklenenden en aza şeklinde sıralanmıştır. Görüldüğü üzere en çok tercih edilen ilk iki özellik çok iyi dil bilgisi ve çeviri yeteneğidir. Sayman'ın çalışmasında ise Finlandiya'da çevirmenlerin sınavlara tabi tutularak tercih

edildiğini ve bu sınavlarda altyazı veya dublaj çevirisi için sahip olunması gereken becerilerin dil bilgisi ve çeviri becerisi olduğu saptanmıştır. Çevirmen beklentilerine baktığımızda yapılan araştırmalar sonrası günümüzde en çok tercih edilen çevirmen özellikleri film/medya yönünde geliştirilen bilgisayar programları sayesinde teknik becerilere ve dil bilgisine sahip olmaktır. Elbette ki diğer özellikler de çevirmenden beklenmektedir.

Altyazı sektöründe beklenen gelişmeler arasında ise endüstrinin oldukça genişlediği ve hatta dublaja göre maliyetinin daha uygun olmasından dolayı daha çok tercih edildiği ifade edilebilir. Altyazı yazılımlarının çoğaltıldığını, birçok bilgisayar destekli çeviri programlarının oluşturulduğunu ve internetin ön planda olması ile çevrimiçi ve ücretsiz programlar yapıldığını günümüzde görebilmekteyiz. Ancak göz hareketlerini izleme gibi teknik cihazlar oldukça pahalıdır ve daha ucuz donanım beklentisi günümüzde de devam etmektedir.

Sektörün ilerlemesi ile yeni iş olanaklarına da kapılar açılmaktadır. Her çeviri türünde olduğu gibi altyazı çevirisinde de bir gözden geçirme işlemi, editörlük ve düzeltme gibi farklı kişiler tarafından yapılan çevirilerin düzenlenmesi, zaman kısıtlamasının esnetilmesi daha kaliteli ve sağlıklı bir çeviri sunacaktır.

BÖLÜM III: GÖRSEL-İŞİTSEL METİNLERİN ÇEVİRİSİNDE ANLAM ÜRETİMİNİN DENEYSEL OLARAK İNCELENMESİ

Bilimsel çalışma veya araştırma, insanların karşılaştıkları günlük durumların ortak gözlem unsurları halinde ve olgular şeklinde tahlil ve tespit edilmesi, gözlemlenen olguların çoğaltılarak toplanması, biriktirilmesi ve yığılan bu olgu kümelerinin rasyonel, düzenli ve sistemli bir şekilde birbirlerine bağlanmasıdır (Sayılı, 1999, s. 8). Bilimsel çerçevede araştırılmak istenen çalışmanın son bölümünde araştırma hedefine yönelik görsel-ışitsel alanda çevirmenlik yapan kişilerle çalışılmıştır.

İletişimin ne denli önemli olduğunu tezin kuramsal boyutları ile anlattıktan sonra çevirinin ilk ve temel amacının da iletişim olduğu ilk bölümlerde bahsedilmiştir. Bilim açısından önemli olduğunu düşündüğümüz çevirinin bir türü olarak görsel-ışitsel çevirilerde hedef kitleye en doğru ve anlaşılır çeviriyi sunmak önceliklidir. Bunun için bu bölümde araştırmaya yönelik kavram tanımlamaları ve ardından da görsel-ışitsel çeviriler için önemi büyük olan görsellik, işitsellik ve bağlam gibi kodların uygulamalı incelemesi yapılmıştır. Bu inceleme için tercih ettiğimiz araştırma kitlesinin özellikleri, araştırmanın amacı ve araştırma sonucuna göre değerlendirmeler de bu bölümde ele alınmıştır.

3.1. Araştırma Kavramlarının Tanımlanması

M.Ö. kadar uzanan tarihte insanların birbirleri ile anlaşmaları için taşlarda, mağaralarda motifler ve resimler çizdikleri bilinmektedir. “Daha sonra bir takım anlamların yüklendiği resim ve biçimler uzun bir tarihsel süreç içerisinde alfabenin harflerine dönüşerek sözel iletişim biçiminin kaynağını oluşturmuştur” (İşler, 2002, s. 155).

Zamanla dil kavramı ortaya çıkmış ve farklı kültürlerde iletişim için bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. İletişim, pek çok amaçla günümüzde gerçekleştirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Bunun için ise artık farklı yöntemler kullanılmakla beraber iletişimi gerçekleştirmede oldukça alternatif bulunmaktadır. Örnek olarak sesin ve görüntünün kullanıldığı iletişimi söylemek yerinde olacaktır. “Görsel işitsel iletişim araçları insanların görme ve işitme duyularına hitap ettiği için verilen bilgilerin daha çabuk ve kısa sürede algılanmasını ve öğrenilmesini sağlamaktadır” (Gönenç, 2012, s. 89). Bu sebeple araştırmada etkili olacağı düşünülen görsellik ve işitsellik gibi kavramların tanımlanması yapılmak istenmiştir. Aşağıda araştırmanın deneyselliğine

yönelik ön plana çıkarılan görsellik, işitsellik ve bağlam konularından tanımlamalar ile alıntılar verilmektedir.

a) Görsellik: “Görsel kayıt, içeriğindeki her şeyi birbiriyle ilişkilendiren, birbirine geçiştiren bir bütün olan bağlamı bir araştırma birimine dönüştürmektedir” (Depeli, 2014, s. 27).

“Renk, form, sözdizimi ve kompozisyon gibi görsel öğelerin okunması, görsel bilginin anlamlandırılmasını sağlamaktadır” (Alpan, 2008, s. 77).

“Görsel, ister hayali olsun isterse gerçek olsun orijinal bir modelden oluşan görüntüdür. Bir başka ifadeyle görsel, bir gerçeğin taklidi, gerçek olmayan bir şeyi tanımamızı sağlayan görüntü, bir işaret ya da objenin görsel sunumudur” (Güneş F. , 2013, s. 3).

John Berger, görme duyusunun yazı ve sözcüklerden daha önce gerçekleştiğini ifade etmektedir (Berger, 1990, s. 7).

“Görsel iletişimde öncelikle göz ve ardından bu duyu organı aracılığıyla algılanan verilere bir anlam yükleyen beynin varlığı gerekmektedir” (Parsa, 2004, s. 215-216).

“Bir görseli okumak demek her şeyden önce onu fark etmek ve algılamak demektir. Bir başka ifadeyle dışarıdan gelen görsel bir uyarıcıyı iç görüntüye yani zihinsel görüntüye ve kavrama dönüştürmek demektir” (Güneş F. , 2013, s. 4).

Bir görseli anlamlandırmada, yaşantılarımız ve günümüzün imkânları ile araştırmalar yapılması etkilidir. Eğer bir görüntüye bir anlam yükleyebiliyorsak muhtemelen daha önce yaşadığımız ve öğrendiğimiz bir olay karşısında bunu gerçekleştirebiliyoruz demektir. “Görsel algı görme duyusunun eyleminden farklıdır. Algılama anında beyin, bireyin beklentilerinden, geçmiş yaşantılarından, diğer duyu organlarından gelen duyumsamalardan, toplumsal ve kültürel etmenlerden etkilenir ve onları göz ardı edemez” (Alpan, 2008, s. 83). Bu durumda görseli anlamlandırmak veya onu gördüğümüz gibi tanıyabilmek yazının ötesinde ve düşünüp hatırlamaktan önce gelen anı canlanması olarak gerçekleşmektedir.

b) İşitsellik ve Dinleme: “İşitme; havadaki moleküllerin salınımlarını daha detaylı algılaması için özel gelişmiş bir duyu sistemidir” (Gürgür & Şafak, 2019, s. 2).

“Özü gereği sesli sembollerden oluşan sözlü dil (konuşma) kısaca iletilmek istenilen bir bildirinin konuşmada kullanılan organların, düzenli ve eşzamanlı çalışarak ürettiği organize ses dizgelerinin oluşturduğu anlamlı sözce ve tümceler bütünü olarak tanımlanabilir” (Girgin, 2006, s. 16).

İşitmek ve dinlemek arasındaki fark, işitme kişinin iradesi olmadan dışarıdan gelen sesi duyma eylemi iken dinlemede anlama çabası şarttır. Birey, dinleme esnasında kendi iradesi ile bir şeyleri anlama amacı güderek eylemde bulunmaktadır.

“İşitme, fizyolojik bir eylemken, dinleme psikolojik, isteğe bağlı bir eylemdir. Dinleme sadece konuşulanları işitmek değildir. İşitme kulakla yapılırken dinleme zihinle yapılır. Dinleme becerisinde algılama, kavrama, kodlama, anlamlandırma ve yorumlama gibi bilişsel süreçler yaşanır” (Bilgiç Yıldız & Savaş, 2019, s. 190).

“Anlama becerilerinden biri olan dinleme/izleme becerisi, işitilenlerin zihin tarafından anlamlandırılmasıyla gerçekleşen bir süreçtir. Dinleme/izleme bireyin ilk kazandığı beceri olduğu gibi iletişim ve öğrenmenin de temel ögesidir” (Deniz & Keray Dinçel, 2015, s. 17).

“Anlama başlığı altında ele alınan dinleme, bireyin anne karnında edinmeye başladığı ilk dil becerisidir” (Melanlıoğlu, 2012, s. 67).

“Dinleme, konuşanın vermek istediği mesajı, eksiksiz olarak anlayabilme ve gerekli uyarana karşı tepkide bulunabilme etkinliğidir” (Demirel Ö. , 2003, s. 70).

“Dondis (1973) görsel ve sözel dilin farklı olduğunu, sözel dilin görsel dile göre mantıksal olduğunu, bu nedenle birbirlerine benzemediklerini belirtmiştir” (Alpan, 2008, s. 77).

c) Bağlam: “Bağlam, anlamı bir bütün içinde sunar. Bağlam, kelime anlamının soyutlanmış biçimde sunulmasını engeller. Kelime, kullanıldığı cümle içinde anlam kazanır” (Kara Özkan & Nurlu, 2020, s. 387).

“Bağlam, bir dil birimini çevreleyen, ondan önce veya sonra gelen, birçok durumda söz konusu birimi etkileyen, onun anlamını, değerini belirleyen birim veya birimler bütünü, kontekst” (TDK, 1998, s. 196).

“İletişimin olabilmesinin temel şartı, bağlamdır. Aslında, bir kişinin dil ve iletişim becerilerine sahip olması demek, onun, kök bağlam ve art bağlam bilgilerine, bunlara

uygun dilsel ve iletişimsel simgelere, simge dizgelerine ve değişkenlerine hâkim olması demektir. Dil bilmek, bağlam bilmektir şeklinde bir önerme üretilebilir” (Çakır, 2004, s. 249).

Bir bağlam bütünlüğünden söz edebilmemiz için metindeki sentaks, semantik ve pragmatik kavramlarından da bahsetmek gerekmektedir:

“Morris’e göre *sentaks*, işaret araçları arasındaki ilişkileri; *semantik*, gösterge araçları ve bunların anlamları arasındaki ilişkileri; *pragmatik* ise gösterge araçlarının yorumlayıcıları ile arasındaki ilişkileri incelemektedir” (Winfried, 1990, s. 50).

Metin sıralıdır; bir başı ve bir sonu vardır. Metni okuma, içerikteki anlamsal bütünü edinme deneyimi de bu yapıca belirlenir. Bir görsel birim ise bu özellikleri taşımaz; her şeyden önce ona ‘bakılır’. Okuma harfleri izlerken, ‘bakma’ simgelerden ziyade doğrudan bağlama demirleyen bir etkinliktir. Okuma temas ettiği bağlamı ele geçirmeye çalışırken, bakma bağlama gömülme ile bağlantılı düşünülebilir (Depeli, 2013, s. 17).

Eğer bir görsel doğru veya hatalı diye yorumlanıyorsa, bu durum çoğu zaman görselin sunduğu görüntülerden değil neyi simgelediğinin yazılı olarak açıklanmamasından kaynaklanmaktadır. Eğer yazılı açıklama yapılırsa görselle ilgili hatalı değerlendirme yapılmamakta ve görsel daha iyi okunmaktadır (Güneş F. , 2013, s. 4-5). Anlaşıldığı gibi, aslında görselin dışa dönük yorumlanmasında ve bu yorumlamaları alan ve algılayan farklı kimselerin varlığı söz konusu olduğunda iletişim kavramı ortaya çıkmaktadır. Bu mesajın karşı tarafa iletilmesinde gerçekleştirilen tüm unsurların birbirini desteklediğini ve etkileşimde olduklarını görmekteyiz. Bir metnin görsel veya işitsel unsurları bulundurması her ne olursa olsun öncesi ve sonrası olduğu takdirde bağlam olmadan ele alınması anlamada eksiklik yaratmaktadır.

3.2. Araştırma Amacı ve Kapsamı

Araştırmada altyazı çevirmenliğine hâkim kişiler tarafından bilmedikleri farklı bir dilde altyazı çevirisi yapmaları beklenmektedir. Amaç, dil olmadan diğer kodlara hâkimiyetin ne ölçüde olduğunu ortaya çıkarmaktır.

Bu yolu izlerken nasıl yöntemler kullandıkları, dışarıdan bilgiye ne ölçüde ihtiyaç duydukları, nelerde zorlandıkları ve nelerin kolay olduğu gibi sorular da hazırlanarak

röportaj olarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu sayede amaç, altyazı çevirmenlerinin daha rahat yöntemler geliştirmeleridir.

Araştırmadaki en çok merak edilen ve ölçülmek istenen bulgu, dil bilmeyen bir çevirmenin altyazı çevirmenliği için gerekli olan diğer donanımlara sahip olması halinde görsellik ve işitsellikten ne derece fayda gördüklerini araştırmaktır.

Sonuç olarak görsellik ve işitselliğin gerekli yeterliliğe sahip olduğu öne çıkarılırsa, görsel işitsel öğelerin önemi üzerine akademik eğitimde çalışma önerileri sunulacaktır.

3.2.1. Araştırma Hipotezleri

Görsel işitsel çeviri herhangi bir medya veya formatta üretilen post-produksiyon veya multisemiyotik çeviriler için ve ayrıca erişilebilirliğinin yeni alanlarını da kapsamaktadır. Bunlara örnek olarak, duyma engelliler için alt yazı ve işaret dili, görme engelliler için sesli betimleme verilebilmektedir (Orero, 2004, s. 8).

Görsel-işitsel çevirilerin türlerinden olan sesli betimleme ve işaret dili çevirileri, çevirinin sosyal alanı ile ilgilidir. “İşaret dillerinin ortak paydasını jest, mimik, vücudun, ellerin konumu ve parmak abecesi oluşturmaktadır; bu özelliklerinden dolayı görsel-uzamsal olarak nitelendirilir” (Oral, 2015, s. 206). Buradan anlaşılacağı üzere işaret dili çevirisinde dil dışı pek çok gösterge ve eylemin dikkate alındığı aşikârdır.

“Anlık ileti ya da sosyal medya ortamlarında, yazılı dilin ses, imge ya da emojiyle desteklendiği yaratıcı iletişim biçimleri ortaya çıkmıştır. Öte yandan, yüksek nitelikli sayısal ses ve görüntü kayıtlarının etiketlenip derleme dönüştürülebilmesi sayesinde sözsüz göstergelerin (örn. el-kol hareketleri, bakışlar, ses efektleri vb.) sözel göstergelerle etkileşimi ayrıntılı olarak çözümlenebilmekte ve (varsa) birtakım örüntüler saptanabilmektedir” (Güven, 2018, s. 108).

Sesli betimleme için Güven tarafından yazılan bu sözler göstergelerin büyük önem taşıdığını, çözümleme için farklı örüntülerin de olabileceğini öne sürmektedir.

Yine Güven tarafından bahsedilen “Özgün görsel öğelerin tamamı betimlenemez; olay örgüsünü izlemeyi sağlayacak ve farklı özellikleri bulunan kullanıcıların (örneğin, yaş, görme düzeyi, görsel belleğin bulunup bulunmaması, vb.) gereksinimlerini karşılayacak ayrıntılar seçilmelidir” (Güven, 2018) cümlesi ile çevirilerde bir takım eksikliklerin olabileceği, kişilere göre anlamın özünü vermenin yeterli olacağı ifade edilmektedir.

Çevirilere dâhil olan böylesi çalışmalar, araştırma için ön ayak oluşturarak belli başlı soruları sormaya yol açmıştır. Görselin ve işitselin yoğun olduğu bu çalışmalarda engeli bulunan bireyler bir eksikle çevirileri izlemekte ve dinlemektedirler. Çalışmanın temelini oluşturan bu durum neticesinde bir film çevirisini gerçekleştirirken bu iki kodun önemi ortaya çıkarılmak istenerek çeviri için gerekli olan 3 koddan (görsel, işitsel, metin) dilbilgisi çıkarılarak sadece görsel ve işitsel ile çeviri gerçekleştirirken ne ölçüde anlam yaratılabileceği araştırılmıştır. Araştırma, deneysel olarak süregelip sonucunda görsel ve işitsel öğelerin denekler üzerinde oldukça etki yaratacağı ve anlamlandırmada fazlasıyla yer tutacağı düşünülmektedir.

3.2.2. Araştırma Kısıtları

Görsel-işitsel metinlerin algılanmasında ve yorumlanmasında dil bilgisi haricindeki unsurlardan olan görsellik ve işitselliğin çevirideki önemi ve çevirmen tarafından nasıl bir anlam üretimine fayda sağladığını inceleyen bu araştırmada deneysel çalışmanın yüz yüze yapılması planlanmış ancak 2020-2021 yılı pandemi nedeniyle görüşmeler dijital platform üzerinden gerçekleştirilmek zorunda kalmıştır.

3.3. Araştırma Soruları

1. Görsel-işitsel bir çeviri esnasında çevirmenler ürün üzerindeki görsellik ve işitsellik kodlarından ne ölçülerde yararlanmaktadır?
2. Altyazı tecrübesi olan ve yabancı dil bilgisine sahip çevirmenlerin bilmediği farklı bir dil üzerinde hazırlanan görsel-işitsel ürünün çevirisinde bu çevirmenler görsel ve işitsel etmenleri çevirilerinde nasıl nitelendirmektedir?
3. Hem altyazı tecrübesi olmayıp hem de çevirmen olmayan kişiler tarafından aynı anlam bütünlüğü yakalanabiliyor mu?

3.4. Araştırma Yöntemi

Araştırma, “Mytho” adlı orijinal dili “Fransızca” olan bu dizinin 00.00-11.11 dakika aralıkları tercih edilmiştir. Sahne, bağlam ve bütünlüğün olmasına dikkat edilerek özenle seçilmiştir. Bir görsel işitsel ürünün çevirisinde en önemli nokta başlangıç, süreç ve bitiş olduğundan bu dakikaların tercih edilmesinin sebebi, görsel ve işitsel öğelerin diğer

sahnelere göre daha yoğun ve birbirleri ile tutarlı olmasıdır. Sadece konuşmaların geçtiği bir sahne tezin görsel-işitsel boyutunu ele almaya yetmeyeceği için çevirmene yardımcı olabilecek bu sahnelerin olması oldukça önemlidir. Çalışma içeriğinde sahneler 5 farklı bölümde ele alınmıştır. Sahnelerin çevirisinde ele alınmak istenen farklılıklar ve çeşitlilikler vardır. İlk sahne içeriğinde diyalog bulunmaması, müzik ve şarkının olması gibi ortaya çıkabilecek çeviriler incelenmek istenmiştir. İkinci sahne biraz uzun olmakla beraber diyalogların sürekli jest ve mimiklerle desteklendiği bir sahnedir. Bu sebeple bu sahnede görsellikteki hareketliliğin ve işitsellikteki diyalog ve seslenmelerin çevirideki etkisi çalışma açısından önemlidir. Üçüncü sahnede uzmanlık alanı olan tıp sahnesi varken, çeviri yapanların bu sahneye algısı ve bakış açıları izlenmek istenmiştir. Esasında doktor sahnesi olsa bile tıbbi terimlerin çok yoğun olmadığı, sıradan bir doktor-hasta konuşması olan bu sahnede uluslararası terimler geçtiği için ve önceki sahneler ile tutarlılığı olan bağlamın ön planda olması ile konu bütünlüğünün yakalanıp yakalanmadığı görülmek istenmiştir. Dördüncü sahnede değişen mekânın, görsellikten yola çıkarak nerede geçtiğinin anlamlandırılması, diyalog esnasında olay örgüsünün diğer sahnelerle ilişkisinin kurulması gibi tespitler söz konusudur. Beşinci ve son sahnede durağan geçen ve uzun süren bir konuşma sonucunda, çeviri yapacak kişinin pek de yardım alacağı diğer etkenlerin bulunmaması durumunda dil bilgisi olmadan ürünün akışını nasıl ilerleteceği merak konusu olmuştur. Tüm bu sahnelerin farklı farklı araştırılmak istenen görsel-işitsel kodları mevcuttur. Bu sebeple sahne aralığı 00:00-11:11 dakikalar arasında tercih edilmiştir.

Yine film/dizi türü olarak bu dizinin tercih edilmesi de tamamen bu konu ile alakalıdır. Belgesel ya da bilim kurgu türündeki filmlerde/dizilerde bilgi akışı ve jest, mimik gibi hareketler söz konusu olmadığından bu tür filmler zaten tezin amacına hizmet etmemektedir.

Çevirmenler yabancı dil bilgisi olan ancak dizinin diline hâkim olmayan 10 kişi olarak seçilmiştir. Bu çevirmenlere sadece görsel ve işitsel kodlar verilerek çeviri yapılması istenmiştir. Daha sonrasında yapılan çeviriler birbirleri ile karşılaştırılmıştır. Çalışmada çevirmenler ile röportaj yöntemi izlenerek çevirmenlerin çeviri tercihleri sorgulanmıştır. Aynı uygulama çevirmen olmayan 4 denekle daha yapılmış ve sonuçların çevirmenler ile ne ölçüde aynı ya da farklı olabileceği görülmek istenmiştir. Çevirmen olmayan bu kişiler

günlük hayatlarında sıklıkla film izleyen kişiler olarak belirlenmiştir. Röportaj yöntemi tercih edilmesindeki sebep ise nitel bir çalışma olan bu tezde deneklerin yapmış oldukları altyazı çalışmasında neden, niçin ve ne şekilde tercihlerde bulundukları araştırılmak istenmiştir. Görüşme soruları açık uçlu olarak hazırlanmıştır. Yabancı bir dili bilmeden yapılan çeviride görsellik ve işitselliğin katkısı araştırılmak istenmiştir.

Daha sonrasında tüm metinler hâlihazırda tüm kodlar kullanılarak yapılmış olan altyazı çevirisi ile karşılaştırılmaktadır. Aradaki farklar ortaya konularak görselin, sesin ya da yazının ne kadar önemli bir etki doğurduğu incelenmeye çalışılmaktadır. Film/dizi türü sabittir. Altyazılı ve hazırlanmış ürün sabittir. Çevirmenler ve sahneler değişkendir. Genel olarak:

- Araştırma grubu görsel-işitsel ürünün dilini bilmeyen çevirmenlerle sınırlıdır.
- Çeviri neticesinde araştırmanın amacına yönelik görselliğin ve işitselliğin yoğun olduğu sahneler tercih edilerek çevirmenlere röportaj esnasında 23 adet soru hazırlanmıştır, yapılan çeviriler incelenerek gerekli görülmesi halinde bazı ek sorular da sorulmuştur.
- Araştırmada görsel ve işitsel kodların önemi ortaya çıkarılmak istendiğinden dil bilgisi geri planda tutulmuştur.
- Çalışmayı gerçekleştirdiğimiz örneklem grubundakilerin araştırma boyunca gönüllülük esasınca katılımına dikkat edilmiş olup, istemedikleri herhangi bir bilginin aktarımı gerçekleştirilmemiştir.

3.5. Bulgular

Çalışmada beş farklı sahneden oluşan görsel-işitsel ürünün altyazı çevirileri deneklere yaptırılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda her sahneye göre röportajlarda belirlenen soruların cevapları incelenmiştir. İncelemelerde alınmak istenen sonuçlar kısmen sağlanmıştır. Genel itibarı ile bakıldığında, ürünün konusu, anlatılmak istenen ve verilmek istenen mesajı denekler yakalayabilmişlerdir. Elbette dil kodu olmadan yapılan çevirinin eksik kalıp, belli noktalarda tıkanılacağı aşîkârdır. Ancak deneklerin büyük çoğunluğu diyalogları tamamlayıp bağlamı çözümleyebilmişlerdir. Deneklerin çevirileri ve röportajlarında verdikleri ifadeleri aşağıda detaylı olarak aktarılmıştır.

3.5.1. Çevirilerin Paylaşılması

Mytho adlı Fransızca dizinin ilk 11:11 dakika aralığının çevirisi çevirmenlere ve çevirmen olmayan kişilere yaptırılmış olup, çevirilerinde görsel-işitselliğin katkısı araştırılmak istenmiştir. Çevirilerin tamamlanması ile metinler incelenmiş ve hazırlanmış olan röportaj sorularına çevirmenlerin çevirilerine göre gerektiği durumlarda yeni sorular da eklenerek araştırma tamamlanmıştır. Yapılan çalışmaya istinaden 10 adet çevirmen ve 4 adet çevirmen olmayan kimselerin yaptığı çeviriler ve yapılan röportajlar çalışmanın okunmasında kalabalık oluşturmaması açısından ekler bölümüne eklenmiştir. Yine okurun çalışmayı daha iyi inceleyebilmesi adına dizinin Netflix'deki orijinal altyazı metnine de ekler bölümünde (bkz.Ek-15) yer verilmiştir. Aşağıda yapılan çevirilere örnek tablo olarak sadece Denek 1'e ait çeviri aktarılmıştır. İlk 10 çalışma çevirmene ait olup, sonraki 4 çalışma çevirmen olmayan deneklere aittir. Aynı şekilde röportajlarda da denekler bu şekilde sıralanmıştır. Çalışmada yöntem olarak deneklerden karakterlerin isimlerini anlamadıkları için rolleri bakımından (anne, baba, çocuk, çalışan vs.) değerlendirmeleri istenmiştir. Bu sayede yapılan çevirilerde hem dakika hem karakter adlandırması ile konuşmalar karışmamakta ve her deneğin yaptığı çeviri birbiri ile kolayca karşılaştırılabilmektedir. Tüm çeviriler tablo haline getirilerek okuma kolaylığı sağlanmıştır.

Tablo 1: Çeviri 1 - Denek 1

00.12: Arte France Sunar
00.14: Netflix Orijinal Dizisi
00.30-00.31: (Şarkı) Akşamın Huzuru...
00.33-00.35: Çocukların Cıvıltısı...
00.38- 00.42: Yaz gecelerini ısıtan...
00.45-00.49: Esen Rüzgârlar gibi...
00.51-00.55: Ruhuma iyi gelen...
00.56-00.58: Akşamın Huzuru...
00.59-01.03: Mutlu bir geceye döner...
01.04-01.08: Işıklar mum gibi söner...
01.09-01.14: Yine de Dolunay ışığı ye-

01.15-01.16: (1. Kız) -Ne çabuk ya..
01.21-01.24: (1. Kadın) – Virjin geç kalacaksın yine. Kalk hadi.
01.25-01.26: - Kahvaltıyı kaçırma.
01.27-01.28: (1. Kız) – Biraz daha ya..
01.29-01.31: (1. Kadın) – Hadi kalk artık.
01.32-01.34: (1. Kız) – Anne bugün gitmesem olmaz mı?
01.36-01.38: (1. Adam) – Fırta hemen yataktan!
01.42-01.43: (1. Kadın) – Aferin!
01.46-01.48: - Sam çık şu yataktan artık.
01.49-01.51: - Kahvaltıyı hazırlıyorum bağirtma beni.
01.52-01.54: - Virjin oyalanıp durma orada!
01.56-01.57: (2. Kız) - Bugün dışarı çıkıyorum.
01.58-02.00: (1. Kadın) – Öyle mi? (2. Kız) – Evet. (1. Kadın) - Harika!
02.08-02.11: - Carol sofrayı hazırlıyorum gel.
02.15-02.17: - Süt ister misin? (1. Kız) - Hiç gidesim yok bugün..
02.18-02.19: (1. Kadın) – Okulun ilk günü ama.
02.21-02.22: (2. Kız) – Çok güzel kokuyor. (1. Kadın) – Günaydın canım.
02.24-02.26: (1. Kız) – Sütü gevrek sevmiyorum. Portakal suyu yok mu?
02.27-02.29: (1. Kadın) – Carol’e bir bakayım. CAROL!
02.30-02.33: (2. Kız) – Nereye gidiyorsun bugün? (1. Kadın) – Randevum var.
02.38-02.40: (3. Kız) – Dışarı Çıkacağım. (1. Kadın) – Sen nereye?
02.41-02.42: (2. Kız) – Ben çıkıyorum. (3. Kız) – Geri gelme sakın.
02.47-02.49: (1. Kadın) – Alın bakalım. Afiyet olsun.
02.54-02.58: - Sam! Sam! (Kadınlar) – Selam! (1. Kadın) Merhaba!
02.59-03.02: - Virjinle sana bir şeyler hazırladım. (2. Kadın) Niye uğraştın sağ ol.
03.09-03.12: (2. Kız) – Nereye gidiyorlar? (1. Kız) – Birisine bir şey mi oldu?
03.13-03.16: (1. Kadın) – Bilmiyorum. Hadi geç kalmayın.
03.19-03.20: (YGK*) - Merhaba. (1. Kadın) – İyi günler.
03.34-03.36: - Polisleri gördün mü? (1. Adam) – Hıhım.
03.38-03.43: (1. Kadın) - Baksana bi. Bir şey var mı? Ur gibi bir şey. Tut bir dokun.
03.44-03.49: (1. Adam) – Bir şey yok ya. Kuruntu yapma kendine.

03.52-03.56: - Dönemseldir, şişmiştir olur yani takma kafaya. Ne olacak sanki?
04.17-04.18: (2. Kadın Dr.) - Duymaya hazır mısın?
04.19-04.21: Kanser tarama sonuçlarınız ekranda.
04.23-04.24: Görebiliyor musunuz?
04.26-04.27: (1. Kadın) - İııı...
04.29-04.30: (2. Kadın Dr.) - Telefonunuz çalıyor galiba açabilirsiniz.
04.31-04.37: (1. Kadın) – Affedersiniz ya, kesin evden arıyorlardır. Kusura bakmayın.
04.38-04.40: - Carol tatlım doktorun yanındayım.
04.41-04.42: (3. Kız) - Siyah pantolonumu bulamıyorum nereye koydun?
04.43-04.45: (1. Kadın) - Bilmiyorum bak oralara kapatmam lazım.
04.46-04.50: (3. Kız) – Baktım yok or- Hay ben senin!
04.55-05.00: (2. Kadın Dr.) - Evet görüldüğü gibi sağ göğsünüzün altında bir nodül gelişmiş.
05.03-05.04: (1. Kadın) – Ne olacak peki şimdi?
05.06-05.12: (2. Kadın Dr.) - Erken teşhiste ilaç ve sonraki aşamalarda kemoterapi uyguluyoruz. Eğer kabul ederseniz.
05.14-05.19: - Düşünün siz. Kabul ederseniz biz buradayız.
05.22-05.23: (1. Kadın) – Ne kadar zamanım kaldı peki?
05.27-05.34: (2. Kadın Dr.) - Kesin bir şey söylemek zor. Strese ve tedavinizin yanıt vermesine göre değişir. Sevdiklerinizin desteğine ihtiyacınız olacak.
05.36-05.40: (1. Kadın) – Onlara veda etmek için zamanım olacak mı? (2. Kadın Dr.) Tabi ki olacak.
05.41-05.47: - O halde bayan Jenny, elimizden sizin için ne geliyorsa birlikte yapacağız.
05.51-05.55: - Umudunuzu kaybetmeyin. (1. Kadın) – Hıhım.
06.34-06.39: (1. Adam) – Bak burada ne var. Evet ben bir ördeğim. Aferin sana.
06.52-06.56: - Portre ve Vesikalıklarda çerçeve ücretini almıyorum benden olsun.
07.08-07.09: - (1. Kadın) – AAAA!!!
07.19-07.20: - Merhaba. (Çalışan 1) – Selam. (Çalışan 2) Merhaba.
07.26-07.27: (Kadın 1) – Selam Kel! (Çalışan 3) – Merhaba.

07.29-07.30: (Kadın 1) – Merhaba Hassan! (Çalışan 4) – Hoş geldin.
07.35-07.36: (Kadın 1) – Kolay gelsin. (Çalışan 5) – Merhaba.
07.38-07.41: (Kadın 1) – Selam Charla. (Kadın 3) – Haberleri gördün mü?
07.43-07.45: (Kadın 1) – Sabah bizim oradan polisler geçti.
07.47-07.53: (Kadın 3) – Sizin iki sokak ötenizde oturan emekli profesörü kocası öldürmüş.
07.56-07.57: (Kadın 1) – Niye öldürmüş belli mi?
07.58-08.00: (Kadın 3) – Hala araştırıyorlar ama büyük olasılıkla cinnet geçirmiş diyorlar.
08.01-08.07: - Bu arada müdür seninle ilgili bu aralar hiç iyi şeyler söylemiyor. Benden sana söylemesi gözüne batma daha fazla.
08.07-08.08: (Kadın 1) – Ne diyor gene ya, ne yapmışım?
08.09-08.13: (Kadın 3) – Her zaman çözülmesi gereken problemlerin var. Belki de problem sensin.
08.14-08.15: - Ne zaman doğacaksın sen ya?
08.17-08.20: - Bu sefer seni kovmazsa hiçbir zaman kovmaz. Buraya yazıyorum.
08.23-08.27: (2. Adam Müdür) – Gir. Bu ay bu kaçınıcı geç kalışın saymayı bıraktım artık.
08.28-08.30: (1. Kadın) – Hastaneden tahlil son-
08.30-08.34: (2. Adam Md.) -
08.35-08.37: (1. Kadın) – Affedersiniz. Üzgünüm.
08.38-08.43: (2. Adam) – Ah tabi ki üzgünsün.
08.44-08.49: (1. Kadın) – (2. Adam) -
09.00-09.03: -
09.06-09.07: -
09.11-09.12: -
09.18-09.20: -
09.21-09.27: (1. Kadın) - (2. Adam) - (1. Kadın) - (2. Adam) -
09.29-09.32: -
09.33-09.39: (1. Kadın) - (2. Adam) -
09.40-09.47: (1. Kadın) - (2. Adam) -

09.48-09.50: (1. Kadın) -
09.51-09.57: -
09.58-09.59: (2. Adam) - (1. Kadın) -
10.00-10.02: (2. Adam) -
10.03-10.04
10.05-10.11: -
10.12-10.14: -
10.15-10.17: -
10.18-10.20: -
10.21-10.30: -
10.31-10.34: -
10.35-10.39: -
10.41-10.47: -

Dizinin ilk 11:11 dakika aralıklarını çeviren çevirmene ait çalışma yukarıda tablo halinde sunulmuştur. Çevirmen, 08:43 dakikaya kadar çevirisini tamamlayabilmiş daha sonrasında röportajında da yer verdiği (bkz. Röportaj 1) üzere konuşmaların uzunluğu ve durağan seyreden diyalog sebebiyle dile hâkim olamadan devamında herhangi bir anlam çıkaramayıp tamamlayamadığını belirtmiştir. Görüldüğü üzere 08:44 dakikadan sonraki dakika aralıkları boş seyretmektedir.

3.5.2. Karşılaştırma ve Yorumlama

Dizi, tez kapsamında araştırılmak istenen farklı kodlar çerçevesinde tercih edilerek beş sahneye ayrılmıştır. Bu sahnelerde ele alınan röportaj soruları araştırma kapsamına ve sahnelere uygun olarak belirlenmiştir. Aşağıdaki tablolarda röportaj esnasında sorulan soruların amacı kısaltılarak çevirmen cevapları belirlenmiş ve aşağıda ise 2.1.'de bahsedilen Frederic Chaume'nin kodları kapsamında çevirmenlerin verdiği bu cevaplar değerlendirilmiştir. Beş sahnenin çevirmen üzerinden değerlendirilmesinden sonra Tablo 7 ile devam eden aynı tablolar ve sahneler ile çevirmen olmayanların (Denek 11, Denek 12, Denek 13, Denek 14) yorumlamaları ve röportajda verdikleri cevaplara göre değerlendirmeleri ele alınmıştır.

Tablo 2: Sahne 1 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma

	Netflix Logosu ve Film/Dizi Başlangıçlarında Yapım Şirketi Belirtme		Şarkı Sözü Çevirisi		Görsel Olarak Sunulan Yazının Çevirisi		Sahne Zorluğu		
	Belirtili	Belirtilmedi	Yapıldı	Yapılmadı	Yapıldı	Yapılmadı	Kolay	Kısmen	Zor
Orijinal Metin	x			x	x				
Denek 1	x		x			x		x	
Denek 2		x		x		x	x		
Denek 3		x		x		x			
Denek 4		x		x		x	x		
Denek 5		x		x		x	x		
Denek 6		x		x		x	x		
Denek 7		x		x		x			
Denek 8		x		x		x			
Denek 9		x		x		x	x		
Denek 10		x	x			x	x		

Yukarıdaki tablo, ilk sahneye ait röportaj sorularının soldan sağa sıralı bir şekilde kısaltılarak yansıtılmasıyla oluşturulmuştur.¹

¹ 1.Soru: Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

2.Soru: Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

3.Soru: 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

4.Soru: Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Frederic Chaume'nin ele aldığı on farklı anlam kategorisi “Görsel-İşitsel Metinlerin Özellikleri” başlığı altında incelenmiştir. Buna göre Sahne 1 üzerinde;

Netflix logosu ve film/dizi başlangıçlarında yapım şirketi belirtmek altyazı çevirisinde gerçekleştirilen bir faaliyettir. “Netflix Orijinal Dizisi” ibaresi Netflix’e ait tüm dizilerin başlangıcında yer almaktadır. Burada Denek 1 ve Denek 10 bu ibareyi fark ederken sadece Denek 1 çevirisinde belirtmiştir. Denek 1’in aktif olarak altyazı çevirisi yaptığını da göz önünde bulundurarak çevirisine eklediğine söyleyebiliriz. Sahnelerin en başı olan bu bölümde işitsel bir veri bulunmamaktadır. Dolayısıyla anlam üretimi açısından oldukça kısıtlı bir veri akışı durumu vardır. Yalnızca sahnede beliren yazı için deneklerin arka plan bilgisiyle (daha önceden Netflix dizisi izleyen kişilerce) anlamlandırılması beklenmektedir.

Şarkı sözlerinin çevirisini yapmayı her çevirmen tercih etmemekle beraber orijinal altyazı metninde de çevirisi yapılmamıştır. Sadece Denek 1 ve Denek 10 olarak adlandırdığımız çevirmenler şarkı sözlerini çevirmiş ve Denek 1, sözleri çevirmedeki en büyük etkenin Fransız kültürü romantikliğinin olduğunu belirtmiştir. Chaume, *müzik kodu* olarak adlandırdığı kodda şarkıların çevirisinin müziğin tonlamalarından ve vurgularından bağımsız olarak yapılamayacağını ifade etmiştir. Denek 1 olan çevirmen, şarkının melodisi, hafif ve romantik olması ile şarkı sözlerini altyazı olarak gerçekleştirdiğini yapılan röportajda aktarmıştır. Denek 10 ise, altyazılarda şarkı sözlerini tamamı ile izleyicinin eğlenmesi için farklı ve kulağa duyulduğu gibi gelen Türkçe sözlerle çeviri yapmıştır. Netflix, kendi orijinal Türkçe çevirisinde de şarkı sözlerinin çevirisini yapmamıştır. Ancak dil tercihinin dizinin orijinal dili olan Fransızca olarak değiştirdiğimizde karşımıza şarkı sözleri çıkmaktadır. Chomsky ve Herman’ın iletişim modelini çeviri üzerinden de yorumlayarak belirttiğimiz üzere müşteri talebi doğrultusunda veya erek kitlenin kültürü doğrultusunda çeviride eklemeler, düzeltmeler, çıkartmalar yapılabilir. Çevirmenler burada genel itibari ile Netflix orijinal çevirisinde de olduğu gibi altyazı çevirilerinde şarkı sözleri çevirmeyi tercih etmemişlerdir.

Polis arabasının üzerindeki “GENDARMERIE” yazısının çevirmenler tarafından genellikle fark edilip çevirilerek eklenmemiştir. Chaume’nin *planlama koduna* göre sadece filmdeki karakterler değil aynı zamanda filmde gösterilen bir fotoğraf, resim, yazılı bir

mektup veya poster gibi yakın çekimde gösterilen ürün de tercüme edilmelidir. Çevirmenler polis aracının üzerindeki yazıyı çevirmediklerini ifade etmişlerdir ve yapılan röportajda aracın polis arabası olduğunu fark ettiklerini aktarmışlardır. Görsel olarak, aracın polis arabası olduğu düşünülüp fark edilse de, *dil kodu* kapsamında dil bilgisine sahip olmadıkları için çevirilerine herhangi bir aktarım sağlamamışlardır.

1.Sahneye göre 01:14 dakikaya kadar olan kısımda çevirmenlere genel olarak zorluk yaşıyıp yaşamadıkları sorulduğunda ise genel olarak sahnede herhangi bir diyalog olmadığı için çevrilecek pek de bir şey olmadığını ve bu sebeple zorlanmadıklarını sadece sonraki sahnelerde bu sahnenin bağlam açısından yardımcı olduklarını dile getirmişlerdir. 2.1.'de Chaume bağlam üzerinde, *sözdizimsel kodları* ele alarak bir sahnenin diğeri ile ilişkisini ortaya koymaktadır.

Tablo 3: Sahne 2 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma

	Karakter tanımlamalarının doğruluğu		Sam(Erkek) karakterin ses tonu		Sam(Erkek) karakterin görsel-işitsel ayrımı çeviriye yansıtılması		Jest ve mimiklerin katkısı		Sahne Zorluğu		
	Kısmen Doğru	Tamamen Doğru	Fark Edildi	Fark Edilmedi	Yapıldı	Yapılmadı	Oldukça	Kısmen	Kolay	Kısmen	Zor
Orijinal Metin											
Denek 1	x		x			x	x		x		
Denek 2		x	x		x			x		x	
Denek 3		x	x		x		x		x		
Denek 4	x		x			x	x		x		
Denek 5	x		x			x	x			x	
Denek 6		x	x			x	x			x	
Denek 7	x			x		x	x			x	
Denek 8	x		x			x	x		x		
Denek 9	x			x		x	x			x	
Denek 10		x	x				x			x	

Yukarıdaki tablo, ikinci sahneye ait röportaj sorularının soldan sağa sıralı bir şekilde kısaltılarak yansıtılmasıyla oluşturulmuştur.²

² 1.Soru: İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

2.Soru: Karakterlerden olan Sam'in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

3.Soru: Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

4.Soru: Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Denek 1, Denek 4, Denek 5, Denek 7, Denek 8, Denek 9 karakter tanımlaması yaparken kişilik özelliklerini doğru tanımlamakla beraber video içeriğindeki bir karakterin erkek olup kız rolünde olduğunu ifade etmeyerek karakterden “kız çocuğu” olarak bahsetmişlerdir. Denek 2, Denek 3, Denek 6, Denek 10 ise karakterin tanımlamasını yaparken trans olarak ifade etmişler ancak sadece Denek 2 ve Denek 3 çevirisinde yansıtmıştır. Diğerleri karakterin görünüşü ile çelişki de yaşadıklarından bu ayrımı ifade etmemişlerdir. Denek 2, çevirmen kimliği ile çevirisine başlamadan ön araştırma yaparak öncesinde bilgi sahibi olmuştur.

Çevirmenlere yapılan röportajda Sam adlı karakterin sesinden dolayı erkek olup olamayacağını düşündükleri sorulduğunda ise çevirmenlerden sadece Denek 2 sesi fark etmediğini, diğerleri ses tonunun bir erkeğe ait olduğunu anladıklarını ifade etmişlerdir. Ancak yine de görüntü ve davranışlardan dolayı Denek 2 ve Denek 3 dışında çevirmenler çevirilerinde karakter için kız olarak bahsetmişlerdir. Denek 2, ön araştırma sonucunda karakteri tanıdığı için çevirisinde de erkek olarak yansıtmıştır. Denek 3 ise farkında olarak anlayabildiğini ve çevirisine o şekilde eklediğini ifade etmiştir. Denek 10 ise karakterin aslında erkek olduğunu anladığını söylemekle beraber çevirisini farklı bir program üzerinden uyguladığı için çeviride karakterleri (1.Adam, 2.Kadın vs.) yansıtamamıştır. Bu durumda, çevirmenlerin çoğunluğunun ses tonundan ziyade görüntü ile çeviri kararı verdiklerini söylemek mümkündür.

Frederic Chaume’nin kodları kapsamında Sahne 2 üzerinde;

Jest ve mimiklerin etkisi çevirmenlere röportaj sorularında sorulmuştur. Chaume’nin *hareketlilik kodu*, ekrandaki karakterlerin hareketleri, jest ve mimikleri, ağız ve dudak kıpırdamaları gibi genel hareketlerle ilgilenen koddur. Bu sahnede diğer sahnelerle göre daha fazla hareket ve aksiyon olduğundan dolayı sahnedeki jest ve mimiklerin fazlalığı dikkat çekmektedir. Çevirmenlere çevirilerindeki etkisi sorulduğunda Denek 2, çeviride biraz yardımı olduğunu belirtirken diğer tüm çevirmenler en çok yarar sağlayanın jest, mimik, ses tonlamaları gibi genel hareketler olduğunu ifade etmişlerdir.

Her sahnede olduğu gibi sahnelerin vermiş olabileceği zorluklar da araştırılmak istendiğinden bu sahnede de zorluk yaşanıp yaşanmadığı sorulmuştur. Çevirmenlerden

Denek 1, Denek 3, Denek 4, Denek 8 kolay olduğunu ifade ederken Denek 2, Denek 5, Denek 6, Denek 7, Denek 10 nadir zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Total olarak bakıldığında ise zorlanmalara bir şekilde yorum getirilebilmiştir ve sahnenin genel değerlendirme kodu olarak ele alınan *hareketlilik kodundan* oldukça yararlandıkları röportajlarında verdikleri ifadelere göre açıkça anlaşılmaktadır.

Tablo 4: Sahne 3 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma

	Mekân Tespit Edilebilirliği		Konuşulan Konunun Teması		Konuşulan Konunun Ciddiyeti		Görsel Olarak Sunulan Yazıların Çevirisi		Sahne Zorluğu		
	Tespit Edildi	Tespit Edilemedi	Doğru Anlam	Farklı Bir Anlam	Önemli	Önemsiz	Yapıldı	Yapılmadı	Kolay	Kısmen	Zor
Orijinal Metin						x	x				
Denek 1	x		x		x			x			x
Denek 2	x		x		x			x		x	
Denek 3	x		x			x		x			x
Denek 4	x		x		x			x	x		
Denek 5	x		x			x		x			x
Denek 6	x		x			x		x	x		
Denek 7	x		x		x			x	x		
Denek 8	x		x		x			x			x
Denek 9	x		x		x			x		x	
Denek 10	x			x		x		x			x

Yukarıdaki tablo, üçüncü sahneye ait röportaj sorularının soldan sağa sıralı bir şekilde kısaltılarak yansıtılmasıyla oluşturulmuştur.³

Chaume'nin *fotoğraf kodu* olarak adlandırdığı kod, görsel alanla ilgili olmakla beraber çevirmene bir takım belirleyici kolaylıklar sağlanmaktadır. Çevirmenlerle yapılan röportajda sahnenin mekân olarak nerede gerçekleştiği sorulmuştur. Tüm çevirmenler

³ 1.Soru: Sahne nerede geçmektedir?

2.Soru: Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

3. Soru: Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

4.Soru: 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak?

5.Soru: 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak?

6.Soru: Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

gördükleri üzere doktor önlüğü, monitör ekranı gibi görsel yollar ile mekân tespitini doğru gerçekleştirmişlerdir.

Bu sahnede doktor ile hastanın arasındaki esas konu göğüs kitlesi ile ilgilidir. Sahnede doktor her ne kadar monitörden sonuç gösterse de hastalığın göğüs ile ilgili olduğunu belirleyici tek etmen bir önceki sahnede göğsünü gösterip endişe duyulan bir hareketin olmasıdır. Chaume'nin *sözdizimsel kodlarına* göre, görüntü ve sembolik ilişkilerin farkında olmak, çevirmenin görsel-işitsel metni, bir sahnenin diğeriyle ilişkisini ve olay örgüsünü, bunun anlatılanın ilerleme akışındaki konumunu daha iyi anlamasına yardımcı olabilir. Uzun bir metnin nasıl ki çeviride bağlamı önemseniyorsa görsel-işitsel öğelerde de belli bir sahnede çeviri sorunu yaşarken bunu çözmek için diğer sahnelere başvurulma ihtiyacı olabilmektedir. Denek 10 dışında tüm çevirmenler bu sahnenin çevirisini gerçekleştirirken farklı senaryolar yazsalar bile konuyu göğüs rahatsızlığına bağlayarak röportajlarında önceki sahneden destek aldıklarını belirtmişlerdir.

Çevirmenler görsel kodlardan yola çıkarak her ne kadar temayı anlamlandırabilseler de temanın içeriğinde olay örgüsünü bir şekilde yansıtabilmiş olsalar da bunu farklı farklı değerlendirmelerde bulunarak yapmışlardır. Konunun ciddiyeti sorulan röportaj sorusunda aslında sahnede hem tebessüm hem ağlama gibi duyguların yoğunluğu çok olduğundan dil koduna sahip olmadan çevirmenlerin çevirilerini nasıl değerlendirecekleri merak edilmiştir. Chaume'nin *dil koduna* göre bir metinde dilsel kod bulunmaz ise, sağlıklı bir çeviri sürecinden düzgün bir şekilde bahsedilemez. Bu sebeple çevirmenlerin Fransızca diline ait herhangi bir bilgisinin olmaması buradaki esas duyguyu yansıtmalarına engel olmuştur.

Sahne, orijinal çeviriye göre bir Tıbbi Görüntüleme Merkezinde geçmektedir. Çevirmenlerden bazıları çevirmen edinci ile yazının araştırmasını yaparak ne olduğunu saptamakla beraber bazıları ise hiç dikkat dahi etmediklerini ifade etmişlerdir. Sonuç olarak hiçbir çevirmen çevirisinde görsel yazıları kullanmamıştır. Chaume'nin *planlama koduna* göre görsel-işitsel ürünlerde yazılı bulunan herhangi bir poster, tabela gibi ürünler de çevirilere eklenmelidir.

Sahnenin tıbbi terimler içereceğinin farkında olan çevirmenler, uzmanlık alanı gerekeceğinden zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Sahnede konuşmaların uzunluğu

evirmenleri en çok zorlayan konu olmuştur. Bunun yanı sıra Fransızca'ya hâkim olmadıkları için konuşmalara sürekli kılıf uydurmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir. evirmenlerden sahnenin kolay olduğunu belirtenler ise açıklama olarak doktor ve hastanın ne konuşabileceklerinin aşağı yukarı belli olduğunu bu nedenle de olay örgüsüne bir yerden başlayınca devam edebildiklerini yansıtmışlardır.

Tablo 5: Sahne 4 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma

	Mekân Tespit Edilebilirliği		Konuşulan Konunun Teması		Sahne Zorluğu		
	Tespit Edildi	Tespit Edilemedi	Doğru Anlam	Farklı Bir Anlam	Kolay	Kısmen	Zor
Orijinal Metin							
Denek 1	x		x				x
Denek 2	x		x				x
Denek 3	x		x			x	
Denek 4	x		x			x	
Denek 5	x		x			x	
Denek 6	x		x			x	
Denek 7	x		x				x
Denek 8	x		x			x	
Denek 9	x		x				x
Denek 10	x		x			x	

Yukarıdaki tablo, dördüncü sahneye ait röportaj sorularının soldan sağa sıralı bir şekilde kısaltılarak yansıtılmasıyla oluşturulmuştur.⁴

Bu sahnede de mekân değişikliği gerçekleştiğinden ve olay örgüsü ilerlediğinden mekân tespiti sorgulanmak istenmiştir. Yine *fotoğraf koduna* göre görselliğin ve *hareketlilik koduna* göre jest, mimik ve seslerin katkısı ile ana karakterin olayın geçtiği mekânda herkesle selamlaşması ve ona ait olduğunu düşündüren bir masaya yerleşmesini tüm çevirmenler sahnenin iş yerinde gerçekleştiğini anlamlandırarak doğru tespit ile yorumlayabilmişlerdir.

⁴ 1.Soru: Bu sahne nerede geçmektedir?

2.Soru: Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

3.Soru: Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Sahne gerçekleşen uzun konuşmalar ile ilgili genel olarak ana konunun sorulduğu roportaj sorusuna gore tum çevirmenler doğru bir anlam yuklemişlerdir. Sebebi olarak ise ilk sahne ve ikinci sahneyi soyleyerek olay orgusunun birbiri ile bağlantılı olduğunu, dlerini şekillendirenin diğer sahneler olduğunu cevaplarında açıklamışlardır. Burada da yine *sdzimsel kodların* neminden sz edilebilmektedir. Bu koda gore bir sahnenin diğeri ile ilişkisi, olay orgusunun bu şekilde ilerlemesi sz konusudur.

Her sahne için sorulan sahne zorluğu sorusu için evirmenlerden Denek 1, Denek 2, Denek 7, Denek 9 oldukça zorlandıklarını ifade ederken diğer çevirmenler kısmen zorluk yaşadıklarını aktarmıştır. Zorlanmalarında ya da kısmen zorlanmalarında ifade ettiklerine gore genel olarak uzun bir sohbet ve hızlı konuşmalar gerçekleşmesi nedeniyle tam olarak nerede ne ifade edeceklerinden emin olamamışlardır. Roportajda da belirttiklerine gore tahmin edilerek bir eviri gerçekleştirdiklerini, emin olamadıklarını ve hatta bazı yerleri kaçırdıklarını soylemişlerdir. Jest ve mimiklerden, sahne ortamından ve bağlamdan dolayı her ne kadar doğru tahminlerde bulunabilseler de *dil koduna* gore eviri için sahip olunması gereken dil bilgisi olmadığından kendilerini bu konuda yetersiz grmşlerdir.

Tablo 6: Sahne 5 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma

	Görsel Olarak Sunulan Yazıların Çevirisi		Mekân Tespit Edilebilirliği		Karakterler Arasındaki İlişki		Konuşulan Konunun Teması		Ses Tonu ile Konu Arasındaki Bağ		Sahne Zorluğu		
	Yapıldı	Yapılmadı	Tespit Edildi	Tespit Edilemedi	Kısmen Doğru	Tamamen Doğru	Doğru Anlam	Farklı Bir Anlam	Doğru Anlam	Farklı Bir Anlam	Kolay	Kısmen	Zor
Orijinal Metin	x												
Denek 1		x	x			x		x					x
Denek 2		x	x			x	x		x				x
Denek 3		x	x			x	x		x				x
Denek 4		x	x			x	x			x		x	
Denek 5		x	x			x		x	x			x	
Denek 6		x	x			x		x		x			x
Denek 7		x	x			x	x			x			x
Denek 8		x	x			x	x			x			x
Denek 9		x	x			x	x			x			x
Denek 10		x	x			x		x		x			x

Yukarıdaki tablo, beşinci sahneye ait röportaj sorularının soldan sağa sıralı bir şekilde kısaltılarak yansıtılmasıyla oluşturulmuştur.⁵

⁵ 1.Soru: 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çevirinize eklediniz mi?

2.Soru: Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

3.Soru: Karakterler arasındaki ilişki nedir?

4.Soru: Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Sahne 1 ve Sahne 3’de olduğu gibi ürün içeriğinde görsel olarak sunulan farklı bir yazı bu sahnede de bulunmaktadır. Orijinal çeviriye göre müdür odası olduğu yazan bu ufak tabelanın çevirisini denek çevirmenlerden hiç biri gerçekleştirmemiştir. Odaya kapıyı tıklayarak giriş yaptıklarından dolayı üst merteye birine ait olduğunu anlasalar da kimisi yazıya dikkat etmemiş kimisi de anlasa da çevirisine eklememiştir. Bunun sebebi olarak yine dil bilgisine sahip olmamalarını söyleyebiliriz. Dil bilinmesi durumunda yazılan yazıların da çevirmen için dikkat çekici olma ihtimali bulunmaktadır.

Çevirmenler bu sahnede de mekânın tespitini yapabilmışlardır. Ortamdaki çalışanların genel olarak bir binada olması ve daha sonra aynı bina içerisinde farklı bir odaya geçmeleri ile mekânın daha üst bir karaktere ait olduğunu çevirmenler saptayabilmışlardır. İfadelerine göre, kapıyı tıklamaları, karakterin konuşma üslubu, giyiniş tarzı ve tavırlarının böyle bir yer olduğunu düşündürmesine sebep olmuştur. Tüm bu dış etkenler Chaume’nin kodlarının birçoğunu kapsamaktadır.

Son sahne olan bu sahnede, ortaya çıkan yeni karakterlerin çevirmenler üzerinde nasıl bir etki uyandırdığı ve çevirmenlerin karakterleri nasıl değerlendirdikleri röportaj sorularına eklenerek sorulmuştur. Çevirmenler karakterlerin müdür ve çalışan ilişkisi çerçevesinde rol aldıklarını ifade edebilmişlerdir. Gerekçe olarak ise, müdürün ses tonunun diğerlerinden daha yüksek çıkması, azarlayan bir ifadesinin olması ve karşısındakinin susarak onu dinlemesi, dosya verip sorular sorması, imza için kapısının tıklanarak odasına girilmesi, giyinme tarzı gibi jest, mimik, ses tonlaması ve görsellikten anlam çıkarabildiklerini sunmuşlardır. Chaume’nin *hareketlilik koduna* göre müdürün hal ve hareketleri, *sözdizimsel kodlarına* göre ortak çalışma alanından özel bir ofise geçmelerinde olay örgüsü ve bağlam ön plana çıkmaktadır.

Sahnede müdür ve çalışan arasındaki konuşmada nelerin konuşulmuş olabileceği ve çevirilerini neye dayanarak yaptıkları sorulduğunda ise, öncelikle çevirmenlerin hepsi olayın bir iş yerinde geçtiği için konunun da işle alakalı olduğunu belirtmişlerdir. Ancak olayın temasına yönelik yorumlamalarında Denek 1, Denek 5, Denek 6, Denek 10 iş

5.Soru: 09:34 dakikada adam neden bağırılmaktadır?

6.Soru: Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

hakkında olmasına rağmen (işe geç kalması, polis arabalarından ötürü kadının ajan olması gibi) farklı senaryolar üretmişlerdir. Diğer çevirmenler ise konunun aslında işle alakalı bir sıkıntı olduğunu ve karakterin kendisini işe vermesi gerektiği gibi yorumlarda bulunmuşlardır. Bunun gerekçesi olarak ise, adamın sinirli olması, kadının sözünü kesmesi, evrak gösterip sorular sorarak azarlaması sunulmuştur. Sonuç olarak arka arkaya gelişen olay örgüsünün bu son sahnesinde çevirmenler tahmin yürütmede zorluk yaşamışlardır.

Sahne 5 olarak adlandırdığımız bu sahnenin tercih edilmesinin sebebi, uzun konuşmaların bulunması ve durağan bir şekilde bir karakterin sürekli konuşmasının dil bilmeden ne kadar anlam üretilbileceğinin merakı olmuştur. Bu sahneyle ilgili genel olarak çokça tahminlerinin olduğunu ve hiç emin olamadıklarını söyleyen çevirmenler, *dil koduna* sahip olmadıkları için çeviride kendilerini yetersiz bulmuşlar ve hatta bazıları tahmin yürütebilmelerine rağmen dakika aralıklarına yerleştirebilecekleri bir diyalog yazamamışlardır. Konuşma uzunluğunun ve dili bilmemenin kendilerini oldukça zorladıklarını ifade etmişlerdir. Denek 1 ve Denek 2 sahnenin tamamını ve Denek 7 sahnenin birçok yerini çevirmemiştir. Sebep olarak zorlandıklarını ifade ederek çevirilerini bu noktada tamamlamışlardır. Her sahne için sorulan çeviride zorluk sorusu bu sahne için diğerlerine göre çok daha önemlidir. Çünkü sahne durağan seyreden, diğer sahnelere göre jest, mimik ve hareketliliğin oldukça az olduğu bir sahnedir. Böyle bir sahnede sürekli devam eden konuşmalar sebebiyle çevirmenlerin aktarımlarına göre yaşadıkları sıkıntılar genel olarak şu şekildedir:

- Çevirmenler çevirilerinin ve tahminlerinin doğruluğundan emin olamamışlardır.
- Dil bilmedikleri için cümle cümle çevirememişlerdir.

- Kendilerinin bir patronluk deneyimine sahip olmadıkları için karakter yerine kendilerini koyup değerlendirme yapamamışlardır.
- Ekstra yardımcı olabilecek herhangi bir yan etkenin bulunamamıştır.
- İlerleyen dakikalarda farklı sahneler gösterirken karakterin arka seste konuşması ve dolayısıyla konuşurken sergilediğı jest, mimik ve el hareketleri gibi ifadelerini görememeleri ve genel olarak konunun tam olarak ne olduğunu anlayamamalarına sebep olmuştur.

Tablo 7: Sahne 1 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma

	Netflix Logosu ve Film/Dizi Başlangıçlarında Yapım Şirketi Belirtme		Şarkı Sözü Çevirisi		Görsel Olarak Sunulan Yazının Çevirisi		Sahne Zorluğu		
	Belirtili	Belirtilmedi	Yapıldı	Yapılmadı	Yapıldı	Yapılmadı	Kolay	Kısmen	Zor
Orijinal Metin	x			x	x				
Denek 11		x		x		x	x		
Denek 12		x		x		x	x		
Denek 13		x		x		x	x		
Denek 14		x		x		x			x

Yukarıdaki tablo, ilk sahneye ait röportaj sorularının soldan sağa sıralı bir şekilde kısaltılarak yansıtılmasıyla oluşturulmuştur.⁶

Denekler dizi başlangıcındaki logoyu günlük dizi ve film izledikleri için fark etseler bile çeviri deneyimleri olmadığı için çevrilmesi gerektiğini fark edememişlerdir.

Aynı şekilde şarkı sözlerini de yorumlamadan ve görsel olarak sunulan yazının (Gendarmerie) altyazısını gerçekleştirmeden ilk sahneyi geçerek ikinci sahneden itibaren diyaloglarını oluşturmuşlardır. Herhangi bir çeviri eylemine gerek duymadıklarını belirten denekler sahnede herhangi bir zorluk yaşamadıklarını belirtirken Denek 14, sahnede hiçbir diyalog ve neticesinde herhangi bir hareket, jest ve mimik olmamasından dolayı anlamada zorluk yaşadığını ifade etmiştir.

⁶ 1.Soru: Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

2.Soru: Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

3.Soru: 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

4.Soru: Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Tablo 8: Sahne 2 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma

	Karakter tanımlamalarının doğruluğu		Sam(Erkek) karakterin ses tonu		Sam(Erkek) karakterin görsel-işitsel ayrımı çeviriye yansıtılması		Jest ve mimiklerin katkısı		Sahne Zorluğu		
	Kısmen Doğru	Tamamen Doğru	Fark Edildi	Fark Edilmedi	Yapıldı	Yapılmadı	Oldukça	Kısmen	Kolay	Kısmen	Zor
Orijinal Metin											
Denek 11		x	x		x		x			x	
Denek 12	x		x			x	x		x		
Denek 13	x		x			x	x				x
Denek 14	x			x		x	x				x

Yukarıdaki tablo, ikinci sahneye ait röportaj sorularının soldan sağa sıralı bir şekilde kısaltılarak yansıtılmasıyla oluşturulmuştur.⁷

Deneklerin hepsi kız rolünü canlandıran erkeğin karakter tanımlamasını kız olarak ifade ederken, Denek 11 bireyin esasında trans olduğunu belirtmiştir. Röportaj esnasında yıllardır film izleyip ve bu şekilde altyazısını kapatarak ne konuşmuş olabileceklerini tahmin etmeye çalıştığını ve bu konuda bir tecrübe edindiğini anlatmıştır. Karakterlerin genel özellikleri hakkında ise tüm denekler hareketlerden, konuşma tarzlarından ve yaşantılardan yola çıkarak tanımlamalarını doğru yapmışlardır. Denek 14 dışında tüm bireyler karakterin erkek olduğunu bir şekilde düşünmüşler ancak görüntü ve davranışlardan dolayı Denek 11 dışında yorumlamalarında kız olarak bahsetmişlerdir.

Jest ve mimiklerin oldukça yoğun olduğu bu sahnede yorumlamalarında yardımcı olacağı epey düşünülmüştür ve deneklerin hepsi dil bilmedikleri için sadece hareketlerine bakarak kendilerince senaryo kurduklarını ifade etmişlerdir.

⁷ 1.Soru: İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

2.Soru: Karakterlerden olan Sam'in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

3.Soru: Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

4.Soru: Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Denek 11, Denek 13 ve Denek 14 bu sahnenin zorluğu konusunda kolay olduğunu söyleyememiş ve hepsi kahvaltı masasındaki çocuklar arasındaki çekişmede zorluk yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Sahnenin bu bölümünde hareket fazlalığı sebebiyle kurgu yapılabilecek oldukça fazla senaryo olduğundan ve günlük yaşamda da sıklıkla karşılaştığımız bir olay olduğundan ötürü denekler ne diyebileceklerini tam kestirememişlerdir. Zorluk diye ifade ettikleri, aslında emin olamadıklarını ön plana çıkarmaktadır.

Tablo 9: Sahne 3 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma

	Mekân Tespit Edilebilirliği		Konuşulan Konunun Teması		Konuşulan Konunun Ciddiyeti		Görsel Olarak Sunulan Yazıların Çevirisi		Sahne Zorluğu		
	Tespit Edildi	Tespit Edilemedi	Doğru Anlam	Farklı Bir Anlam	Önemli	Önemsiz	Yapıldı	Yapılmadı	Kolay	Kısmen	Zor
Orijinal Metin						x	x				
Denek 11	x		x			x		x		x	
Denek 12	x		x			x		x	x		
Denek 13	x		x		x			x		x	
Denek 14	x		x		x			x			x

Yukarıdaki tablo, üçüncü sahneye ait röportaj sorularının soldan sağa sıralı bir şekilde kısaltılarak yansıtılmasıyla oluşturulmuştur.⁸

Chaume'nin *fotoğraf kodu* olarak adlandırdığı kod, görsel alanla ilgili olmakla beraber çevirmene bir takım belirleyici kolaylıklar sağlanmaktadır. Denekler yaptıkları yorumlamalarda doktor önlüğü, monitör ekranı gibi görsel yollar ile mekân tespitini doğru gerçekleştirmişlerdir

Çevirmen deneklerin de belirttiği gibi diğer denekler de yorumlamalarında temayı önceki sahneye bağlayarak çözümleyebilmişlerdir. Bu durumun Chaume'nin *sözdizimsel kodu* ile ilgili olduğunu, bağlamın önemini çevirmenlerin değerlendirmelerinde de ifade etmiştik.

Olay örgüsünü anlamlandırmayı başaran denekler duygu çeşitliliğinin yoğun olduğu bu sahnede dil bilmediklerini de göz önünde bulundurarak nasıl düşüneceklerini bilemeyip

⁸ 1.Soru: Sahne nerede geçmektedir?

2.Soru: Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

3. Soru: Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

4.Soru: 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak?

5.Soru: 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak?

6.Soru: Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Denek 11 ve Denek 12 önemsiz bir konu olduğu şeklinde yorumlarken Denek 13 ve Denek 14 önemli bir konu olduğu şeklinde yorumlamışlardır.

Sahne, orijinal çeviriye göre bir Tıbbi Görüntüleme Merkezinde geçmektedir. Fransızca yazı halinde ekranda bulunan bu görselin altyazı çevirisi hiçbir denek tarafından yorumlanmamıştır. Chaume'nin *planlama koduna* göre görsel-işitsel ürünlerde yazılı bulunan herhangi bir poster, tabela gibi ürünler de çevirilere eklenmelidir. Ancak deneklerin çeviri edinci ve çevirmen kimliği olmamasından dolayı bu şekilde bir detayı göz önünde bulundurmamaları normaldir.

Denek 12 dışında diğer denekler bu sahnede biraz zorlandıklarını ifade etmişler ve bunu konuşmaların uzunluğuna bağlamışlardır.

Tablo 10: Sahne 4 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma

	Mekân Tespit Edilebilirliği		Konuşulan Konunun Teması		Sahne Zorluğu		
	Tespit Edildi	Tespit Edilemedi	Doğru Anlam	Farklı Bir Anlam	Kolay	Kısmen	Zor
Orijinal Metin							
Denek 11	x			x		x	
Denek 12	x		x			x	
Denek 13	x		x				x
Denek 14	x		x		x		

Yukarıdaki tablo, dördüncü sahneye ait röportaj sorularının soldan sağa sıralı bir şekilde kısaltılarak yansıtılmasıyla oluşturulmuştur.⁹

Sahnede mekân değişikliği gerçekleştiğinden ve olay örgüsü ilerlediğinden mekân tespiti sorgulanmak istenmiştir. *Fotoğraf koduna* göre görselliğin ve *hareketlilik koduna* göre jest, mimik ve seslerin katkısı ile ana karakterin olayın geçtiği mekânda herkesle selamlaşması ve ona ait olduğunu düşündüren bir masaya yerleşmesini tüm denekler sahnenin iş yerinde gerçekleştiğini anlamlandırarak doğru tespit ile yorumlayabilmişlerdir.

Denek 11 dışında diğer denekler olayın temasını ilk sahne ile bağlayarak altyazı çevirilerinde bağlamın önemini bir kere daha ön plana çıkarmışlardır. Denek 11 ise, ortamın ve çevredeki insanların çalışma şekline göre bir yorumlama yapmayı tercih ederek önceki sahne ile değil bulunduğu sahne ile değerlendirme yapmıştır.

Hızlı konuşmalar ve dil hâkimiyeti olmaması ile anlamlandıramama gibi sebeplerden dolayı denekler biraz zorlandıklarını ifade etseler de genel olarak konunun temasını çözebilmişlerdir.

⁹ 1.Soru: Bu sahne nerede geçmektedir?

2.Soru: Yan masadaki kadınla yaptığı sohbetten genel olarak neyden bahsediyorlar?

3.Soru: Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Tablo 11: Sahne 5 – Deneklerin Röportajlarına ve Çevirilerine Göre Karşılaştırma

	Görsel Olarak Sunulan Yazıların Çevirisi		Mekân Tespit Edilebilirliği		Karakterler Arasındaki İlişki		Konuşulan Konunun Teması		Ses Tonu ile Konu Arasındaki Bağ		Sahne Zorluğu		
	Yapıldı	Yapılmadı	Tespit Edildi	Tespit Edilemedi	Kısmen Doğru	Tamamen Doğru	Doğru Anlam	Farklı Bir Anlam	Doğru Anlam	Farklı Bir Anlam	Kolay	Kısmen	Zor
Orijinal Metin	x												
Denek 11		x	x		x		x		x				x
Denek 12		x	x		x		x		x		x		
Denek 13		x	x		x		x		x				x
Denek 14		x	x		x			x	x				x

Yukarıdaki tablo, beşinci sahneye ait röportaj sorularının soldan sağa sıralı bir şekilde kısaltılarak yansıtılmasıyla oluşturulmuştur.¹⁰

Sahne 1 ve Sahne 3’de olduğu gibi ürün içeriğinde görsel olarak sunulan farklı bir yazı bu sahnede de bulunmaktadır. Orijinal çeviriye göre müdür odası olduğu yazan bu ufak tabelanın çevirisini deneklerden hiç biri gerçekleştirmemiştir.

Denekler bu sahnenin mekân tespitini doğru yapabilmişlerdir. Gerekçe olarak da kadının patron karşısında sergilediği üzgün ve mahcup tavrı, patronun azarlamaları, dosya uzatılması gibi hareketleri sunmuşlardır.

Mekân tespitinin gerekçesi ile aynı olan sebeplerden dolayı karakterler arasındaki ilişki tanımlamasının yapılması istenen röportaj sorusunda deneklerin hepsi doğru tanımlama gerçekleştirmiştir. Chaume’nin *hareketlilik koduna* göre müdürün hal ve hareketleri,

¹⁰ 1.Soru: 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çevirinize eklediniz mi?
2.Soru: Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?
3.Soru: Karakterler arasındaki ilişki nedir?
4.Soru: Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?
5.Soru: 09:34 dakikada adam neden bağırılmaktadır?
6.Soru: Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

sözdizimsel kodlarına göre ortak çalışma alanından özel bir ofise geçmelerinde olay örgüsü ve bağlam ön plana çıkmaktadır.

Karakterler arasındaki ilişkinin müdür-çalışan olması sebebiyle konu temasının ne olduğu sorusuna denekler genel itibari ile iş hakkında olabileceğini söylemişlerdir. Ancak Denek 14, olayı önceki sahneler üzerinden değerlendirerek yorumlama yapmada bağlamdan faydalanmayı tercih etmiştir.

Olay seyrindeki diyalogda iş hakkında konuşulurken kadının verdiği cevaptan sinirlenen karakterin bağırarak ses tonunu yükseltmesini denekler tahminlerinde doğru değerlendirmiştir.

Bu sahnenin durağan bir şekilde ve uzun konuşmaların bulunduğu bir sahne olduğu önceki değerlendirmede ifade edilmişti. Çevirmenlerde dili bilmeden yapacakları çevirinin onları ne denli zorlayacağı merak edilen bu sahnede denekler de oldukça zorlanmışlar ve Denek 14 yorumlamasını yapamamakla birlikte diğer denekler de eksik yorumlamalar yapmışlardır.

Anlaşılabileceği üzere, jest ve mimiklerin yoğun olduğu ve bağlamın kurulabildiği sahnelerin yorumlanması ve çevirisi daha kolayken durağan ve nötr geçen sürekli diyalog sahnelerinin çevirisi insanları oldukça zorlamaktadır.

3.6. Değerlendirme

Görsel-işitsel ürünlerde dil kodunun haricinde sadece görsellik ve işitsellik kodları ile deneklerden yapmaları istenilen anlam yaratımlarında aşağıda belirtilen uygulamalar beklenmiştir ve şu sonuçlar alınmıştır:

Sahne 1: Bu sahnede deneklerden müzik kodunun uygulanması, şarkı sözlerinin ritme göre çevrilmesi beklenmiştir. Ayrıca sahnede bulunan görsel yazının aktarımı da bir altyazı çevirisinde yapılması gereken bir uygulamadır. Denekler genel itibari ile bu sahnede şarkı sözlerini çevirmemişler ve görsel yazının çevirisini yapmamışlardır. Röportajlarında ise, şarkı sözlerinin çevirisini yapmayı tercih etmediklerini ve görselliği fark etseler de yazıyı fark etmeyip çeviriye eklemeyi düşünmediklerini ifade etmişlerdir. Görsel yazının aktarılamamasındaki en büyük sebep, dilbilgisel koduna sahip

olmamalarıdır. Sonuç olarak bu sahnede genel itibari ile hem çevirmen hem de çevirmen olmayan deneklerden beklenen ve istenilen uygulama yerine getirilmemiştir.

Sahne 2: Sahne, jest ve mimik bakımından diğer sahnelere göre oldukça yoğun bir sahnedir. Denekler burada çevirilerine başlarken hem karakterleri tanıyıp hem de çevirilerini gerçekleştirmeye çalışmışlardır. Ürünün diyaloglarının geçtiği ilk sahnesi olmakla beraber, işitsel ve görsel konuda karakterlerden birinin erkek olup kız rolünde olması gibi yanıltıcı bir etken söz konusudur. Denekler dil kodu olmadan çeviri yapmışlardır ancak dil kodu olsa bile verilen dakika aralıklarında ürünün ana metninde karakterin gerçek kimliği yansıtılmamaktadır. Bu sebeple deneklerin karakter yorumlamasını doğru gerçekleştirebilmek için sadece işitsele odaklanmaları gerekmektedir. Ancak görsellik de devreye girdiği için farkında olsalar bile çevirilerine yansıtmayan denekler olmuştur. Sahnenin vermek istediği duyguyu tüm denekler incelenen çevirilerinde ve yapılan röportajlarında verdikleri ifadelerine göre jest ve mimikler sayesinde doğru bir şekilde ifade edebilmişlerdir. Genel olarak bu sahnede amaçlanan jest ve mimiklere göre diyalog oluşturulması olduğundan denekler tarafından sağlanan çevirilerde beklenti karşılanmıştır.

Sahne 3: Klinikte geçen bu sahnede karakterler arasında konuşulan konu bir önceki sahneyle ilişkilidir. İki sahnenin birbiri ile ilişkisi bağlamı ön plana çıkarmaktadır. Röportaj sorularında bu sahne için özellikle konuşulan konunun teması sorulmuştur ve deneklerin tamamı bir önceki sahneyle ilişkilendirerek bağlamı öne sürmüşlerdir. Görsel-ışitsel ürünlerde de diğer tüm çeviri türlerinde olduğu gibi bağlam önemli bir noktadır. Deneklerin yaptığı çevirilere ve alınan röportaj cevaplarına göre sahnenin bağlam sayesinde anlam yaratımındaki etkisi oldukça büyüktür. Denekler, çalışmada beklenen bağlam yakalama noktasını gerçekleştirebilmişlerdir.

Sahne 4: Farklı bir sahneye geçişin olduğu bu sahnede deneklerden mekân tespiti beklentisi olmuştur ve yine iki sahne arasındaki bağlam söz konusudur. Ancak bu sefer ard arda geçen sahneler değil birinci ve dördüncü sahne arasındaki bağlam karşımıza çıkmaktadır. Denekler görsellikten yola çıkarak etraftaki birçok nesne ile mekânın bir iş yeri olduğunu tespit ederek sahnede araştırılmak istenen bu maddeyi doğru ifade edebilmişlerdir. Diğer bir madde olan bağlam konusuna gelince, yine tüm denekler olay örgüsünü ilk sahne ile bağlayarak tamamlamışlardır. Anlam yaratmada bağlamı öne

sürebilseler de yarattıkları anlamlar farklı farklı temaları oluşturmaktadır. Dil bilgisinin olmadığı bu sahnede denekler, röportaj cevaplarında konuşulan konunun ilk sahneyle bağlantısının olduğunu ancak olayın ne olduğunu anlamadıkları için kendileri senaryo oluşturduklarını aktarmışlardır. Tezin amacına yönelik ise anlam yaratmada bağlamı kullanmaları beklentiler arasındayken, dil kodunun olmaması yanlış anlam yaratmalarına sebep olmuştur.

Sahne 5: Bu sahne tamamen patronun uzunca konuştuğu, ana karakterin neredeyse hiç konuşmadığı bir sahnedir. Son sahne olan bu sahnenin de çalışmaya dâhil edilmesindeki sebep aslında tam olarak budur. Çalışmada jest, mimik, hareket, ses tonlamaları, bağlam, göstergeler gibi dil dışında birçok dış etmenin anlam yaratımındaki etkisi araştırılmaktadır. Sahne, tüm bu dış etmenlerin en az olduğu sahnedir. Böyle olunca deneklerin ne yapacakları görülmek ve göstermek istenmiştir. Sonuç olarak ise düşünüldüğü gibi deneklerin bazıları boş bırakmış, bazıları öylesine senaryo yazmış ve röportajlarda da en zorlandıkları sahne olduğunu belirtmişlerdir.

Genel olarak yapılan deneysel çalışmanın sonucunda görsel, işitsel, jest ve mimik gibi etmenlerin çeviri sürecinde çok yardımcı olduğunu, anlam yaratırken etkisinin oldukça yoğun olduğunu görmekteyiz. Sahne 5’de belirtildiği üzere sadece dil koduna ihtiyaç duyulan görsel-işitsel ürünlerde bu kod olmadan doğru bir anlam yaratmak oldukça zor ve hatta imkânsızdır.

SONUÇ

Görsel-işitsel ürünlerin çeşitlilikleri göz önünde bulundurulduğunda bu çeviri türünün aslında diğer çeviri türlerine göre daha eğlenceli ve sosyal bir alanda bulunduğunu ifade edebiliriz. Bu sebeple birden çok etmenin çeviriye dâhil olması çevirmenlere kolaylık tanımaktadır.

Görsel-işitsel metinlerin ana konuyu oluşturduğu bu tez çalışmasında önemli görülen ve çalışma boyunca ağırlık verilenlerin görüntü, ses, jest ve mimikler gibi daha çok hareketlilik sağlayan ve izleyip çıkarımda bulunabilen noktalar olduğunu ileri sürdük. Görsel-işitsel metinlerin olmazsa olmaz bu noktaları için çeviri esnasında ne kadar önemli ve ne kadar etkili olduğunun araştırılması da deneysel olarak yapıldı. Chaume'nin kodlarına dayanarak yapılan değerlendirmeler sonucunda bu ürünlerin çevirisinde yaratılan anlamlandırmalar çoğunlukla gerçek anlama yakın ve mantıklı çıkarımlar ile sağlanmıştır. Her kod, ürünle ilgili bir anlam vermektedir ve bu kodlar diğer kodlarla etkileşim halinde olduğunda ortaya çıkan anlam görsel-işitsel ürünün vermek istediği esas anlamdır ve bu ürün kodları ile birlikte kendine özgü bir özellik olarak çevirisi gerçekleştirilir.

Araştırma planlanırken anlam yaratımının büyük çoğunluğunun görsellik ve işitsellik kodlarının oluşturacağı düşünülmüştür. Deneysel çalışmanın sonucuna göre denekler sadece bu kodları kullanarak çevirilerini tamamlamışlar ve neticede orijinal metin ile uyuşan anlamlar yaratmışlardır. Görsel-işitsel ürünlerde dil bilgisi olmadan tamamlanamayan noktalar da Chaume'nin koduna göre karşılaştırma ve yorumlama başlığı altında belirtilmiştir.

İletişim kavramında sıklıkla bahsettiğimiz gibi gerçek bir anlaşmanın, bir iletişimin sağlanabilmesi için gönderici, alıcı ve ileti üçlemesinin eksiksiz ve sağlam yapılması gerekmektedir. Dil bilgisi olmadan yapılan çeviri elbette eksik bir çeviridir ve sağlamlığı söz konusu değildir. Ancak çalışmada sağlam bir çeviri yaratmaktan ziyade iletinin de kendi içindeki görsel-işitsel-metin üçlemesinden görsel ve işitselin katkılarıyla Chaume'nin kodlarının amacına ulaşip ulaşmadığı ölçülmüştür. Sonuç olarak dil kodu haricinde (dil kodu eksik olduğu için) diğer kodları ele alınarak yapılan çeviri incelemelerinde denekler orijinal metine kıyasla pek çok yakın anlam yaratabilmişlerdir.

Yorumlama esnasında anlam yaratırken büyük katkı sağlayan görsellik, işitsellik ve tabi içeriğinde bulunan hareketler, müzikler gibi faktörler çevirmenler ve çevirmen olmayan kişiler tarafından neredeyse eşit ölçüde yarar sağlamıştır. Bu durumda çevirmenler çevirmen olmayan kişilere göre çeviri edinçlerine de sahip olması ile altyazı tecrübelerini geliştirdiği takdirde daha iyi anlamlar çıkarabilirler. Burada çevirmen olmayan kişilerin belirlenmesinde film izlemeye dair arka plan bilgisine sahip olmalarını tekrar hatırlatmakta da yarar vardır. Çalışmanın burada noktalanması ile akıllara gelen yeni soruları yansıtmak gerekirse, çevirmen olanlar ve olmayanların dil koduna sahip olmadan neredeyse aynı anlamı yakalamış olmaları neticesinde dil koduna sahip olan çevirmen ve çevirmen olmayan kişiler karşılaştırıldığında ortaya çıkacak anlam üretiminin incelenmesi yeni araştırmamıza konu olabilir.

Akademik eğitim süreci içerisinde sesli betimleme, işaret dili gibi çevirilerin altyazı ve dublaj çevirisi derslerinde yoğunca işlenmesi çevirmenlere her çeviri alanında şüphesiz ki katkı sağlayacaktır. Yapılan deneysel çalışmanın derslerde de uygulamalı olarak çeşitli ürünlerle tekrarlanarak yapılması çevirmen adayları olan öğrencilere altyazı ve dublaj eğitiminde önemli ölçüde yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

Ayrıca bu çalışmanın geliştirilmesi açısından ileriki çalışmalara ön ayak oluşturabilmesi için çalışmaya benzer bir şekilde yapılan uygulamalı etkinliğin belirlenmiş statüdeki izleyicilere izletilmesi, onların görüşlerinin de ele alınması, izledikten sonra çevirileri nasıl algıladıkları, çevirilerin erek kitledeki algısının araştırılması tarafımda önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akman, F. (2014). George Gerbner'in TV Araştırması ve "Ekme Kuramı" – Maxwell McCombs ile Donald L. Shwa'ın TV Araştırması ve "Gündem Belirleme". *Medya Araştırmaları*.
- Aksan, D. (1999). *Anlambilim*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Algül, A. (2016). Gündem Belirleme Teorisi Bağlamında 7 Haziran 2015 Genel Seçimleri Sonrası Koalisyon Görüşmelerinin Türk Basınında Sunumu. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 284.
- Alikılıç, Ö., Gülay, G., & Binbir, S. (2013, Güz). Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı Çerçevesinde Facebook Uygulamalarının İncelenmesi: Yaşar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, s. 47.
- Alpan, G. (2008). Görsel Okuryazarlık ve Öğretim Teknolojisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 74-102.
- Araujo, C. (2016, Şubat 5). *Traduction Audiovisuelle*. Veille CFTTR: <https://sites-formation.univ-rennes2.fr/lea-cfttr/veille/2016/02/05/la-traduction-des-titres-de-films/> adresinden alındı
- Ay, A. (2019). *A comparative analysis of the challenges encountered in literary and audiovisual translation of science fiction: A case study on Ready Player One by Ernest Cline*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Aydoğdu, C. (2019). Yorumlayıcı Çeviri Kuramı Ve Yabancı Dil Sınıflarında Çeviri Öğretimi. *AJESI - Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 818-844.
- Ayvaz, G. (2013). Sözcükler, Söz Öbekleri, Deyimler ve Atasözleri'nin Çevirisi ve Çeviri Eylemine Etkisi. *SAÜ Fen Edebiyat Dergisi*, 211-221.
- Aziz, A. (1999). *Türkiye'de Televizyon Yayıncılığının 30.Yılı*. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Baturay, M. (2019). *Turkish-English Subtitling Strategies In Turkey: The Case of The 2014 Istanbul Film Festival*, Yüksek Lisans. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Berger, J. (1990). *Görme Biçimleri (Çeviren: Yurdanur Salman)*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Bilgiç Yıldız, A., & Savaş, B. (2019). Ezop Masallarının Dinleme Becerisine Etkisi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 185-208.
- Can, M. Z. (2015, 10 01). İdeolojik Çeviri Tanzimat ve Cumhuriyet Döneminde. *Doktora Tezi*. Sakarya, Türkiye: Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Cattrysse, P., & Yves, G. (2008). Screenwriting and translating screenplays. J. D. Cintas içinde, *The Didactics of Audiovisual Translation* (s. 59). Amsterdam: John Benjamin Publishing Company.
- Chaume, F. (2004). Film Studies and Translation Studies: Two Disciplines at Stake. *Meta*, 12-24.
- Cintas, J. D. (2009). Introduction – Audiovisual Translation: An overview of its potential. J. D. Cintas içinde, *New Trends in Audiovisual Translation* (s. 1-18). Bristol: Multilingual Matters.
- Çakır, C. (2004). Anlamın Bağlam Açısından İncelenmesi: Kökanlambilim ve Artanlambilim. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 245-255.
- Çalışkan, B. (2009). Enformasyonun Metalaşması Üzerine. *Marmara İletişim Dergisi*, 29.
- Çeçen, A. F. (2014). Amerikan medyasının dış haberlerinde medya-politika ilişkisi bağlamında bir değerlendirme: New York Times Gazetesi örnekleminde 2013 Mısır Askeri Müdahalesi haber kapsamının analizi. *Yüksek Lisans Tezi* (s. 4-5). içinde İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dağlıoğlu, A., & İnce, M. (2018). İkonografi ve İkonoloji Eleştiri Yöntemine Göre Salvador Dalı'nın "Çarmıhtaki Aziz Juan İsa'sı" Adlı Eserinin Analizi. *Ulakbilge*, 945-965.
- Danan, M. (1991). Dubbing as an Expression of Nationalism. *Meta*, 606.
- Demirel, K. (2017, Aralık 19). *Laswell İletişim Modeli*. Medium: <https://medium.com/@kenan.demirel/laswell-i%CC%87leti%C5%9Fim-modeli-9650ea499260> adresinden alındı
- Demirel, K. (2017, Aralık 11). *Shannon ve Weaver İletişim Modeli*. Medium: <https://medium.com/@kenan.demirel/shannon-ve-weaver-i%CC%87leti%C5%9Fim-modeli-dd9115f07048> adresinden alındı
- Demirel, Ö. (2003). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Deniz, K., & Keray Dinçel, B. (2015). Anlama Becerilerine Yönelik Ölçme ve Değerlendirme Araştırmalarının İncelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16-46.
- Depeli, G. (2013). Görsellik ve Kültürel Bellek İlişkisi: Göçmenin Evi. *Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi*, 9-40.
- Depeli, G. (2014). Etnografik Filmden Sosyal Bilimlere: Bir Bilgi Formu Olarak Görsellik. *Akdeniz İletişim Dergisi* (22), 24-40.
- Dereli, B. (2013). *Yeni Medya Olarak Çevrimiçi Video Portalları ve Video Portallarının İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi.

- Díaz-Cintas , J. (2013). The technology turn in subtitling. *Translation and Meaning*, 119-132.
- Díaz-Cintas, J., & Remael, A. (2007). *Audiovisual Translation: Subtitling*. Manchester: St.Jerome Pub.
- Dijk, V. (1997). *Discourse as structure and process*. Londra: Sage Publications.
- Dräger, M. (2017). Karl Bühler und die Kommunikation. Oder: Das Organon-Modell in der Kommunikationsberatung. *Sprache in Rede, Gespräch und Kommunikation Linguistisches Wissen in der Kommunikationsberatung*, 67-93.
- Duman, M. A. (2018). Sabahattin Kudret Aksal'ın "Vav"lar'ının Semiotik Bakımdan (Bühler'in Organon Modeli Eşliğinde), John R. Searle'ün Uyuşmazlık (Divergence) Bakışı İçinde Dil-Eylem Teorisi (Speech-Acts) Çerçevesinde Ele Alınması. *Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11-36.
- Erdoğan, İ., & Korkmaz, A. (2010). Kapitalizmde Kuram Ve Araştırmalar. İ. Erdoğan, & A. Korkmaz içinde, *Öteki Kuram* (s. 56). İstanbul: Seçkin Yayıncılık.
- Erguvan, M. (2017). Türk Televizyon Tarihinde Çevirinin Etkileri 1968-1985 Yılları Arasında Yayınlanan Çeviri Diziler. *Çeviribilim ve Uygulamaları Dergisi*, 197-222.
- Erwin, P. (1939). *Studies In Iconology*. Oxford: Oxford University Press.
- Fleming, V. (Yöneten). (1939). *The Wizard of Oz* [Sinema Filmi].
- Gaga, E. (2020). Altyazı Çevirisi ve Eğitimi. *RumeliDE Journal of Language and Literature Studies*, 844-854.
- Gambier, Y. (2003). Introduction Screen Transadaptation: Perception and Reception. Y. Gambier içinde, *The Translator Studies In Intercultural Communication* (s. 171-189). New York: Routledge.
- Gerbner, G. (2014). *Medyaya Karşı*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Girgin, M. C. (2006). İşitme Engelli Çocukların Konuşma Edinimi Eğitiminde Dinleme Becerilerinin Önemi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 15-28.
- Gonzalez, L. P. (2014). *Audiovisual Translation: Theories, Methods and Issues*. London and New York: Routledge.
- Göktaş, N. (2014). Yorumlayıcı Çeviri Kuramı'ndan Çeviri Eğitime: Yorumlayıcı Çeviri Yöntemi. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 46-60.
- Göktürk, A. (1994). *Çeviri: Dillerin Dili*. İstanbul: Yapı Kredi.

- Gönenç, E. Ö. (2012). İletişimin Tarihsel Süreci. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 87-102.
- Güneş, A. (2013, Temmuz). Kil Tabletlerden Elektronik Tabletlere: İletişim Araçlarının Tarihsel Gelişim Süreci. *E-Journal of New World Sciences Academy*, s. 279.
- Güneş, F. (2013). Görsel Okuma Eğitimi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-17.
- Gürgür, H., & Şafak, P. (2019). *İşitme ve Görme Yetersizliği*. Ankara: Pegem Akademi.
- Güven, M. (2018). Sesli Betimleme Araştırmalarında Güncel Yönelimler. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 107-127.
- Hardmeier, C., & Volk, M. (2009). Using Linguistic Annotations in Statical Machine Translation of Film Subtitles. *NODALIDA 2009 Conference Proceedings* (s. 57-64). Zurich: Northern European Association for Language Technology (NEALT).
- Herman, E. S. (2012). *Rızanın İmalatı: Kitle Medyasının Ekonomi Politikası*. İstanbul: Bgst Yayınları.
- Hirsch, E. D. (2003). Gadamer'in Yorum Teorisi. *İslâmî Araştırmalar Dergisi*, 415.
- İmamova, H. (2016). Türkçe ve Özbekçede Nezaket Anlatan Paralinguistik (Dil Ötesi) Olayların Mukayeseli Çözümlemesi. *Turkish Studies*, 333-342.
- İplikçi, H. (2015). İletişimde Temel Modeller ve Kitle İletişim Modelleri. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 19.
- Işık, E., & Serim, H. (2017). İktisadî 'Hermeneutik'le 'Anlamak'. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 68.
- Işık, M. (2012). *Kitle İletişim Teorilerine Giriş*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- İşler, A. Ş. (2002). Günümüzde Görsel Okur Yazarlık ve Görsel Okur Yazarlık Eğitimi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 153-161.
- Jakobson, R., & çev. Albayrak, Ö. B. (2004). Çevirinin Dilbilimsel Özellikleri Üstüne. M. Rıfat içinde, *Çeviri Seçkisi-2 (Çeviri)bilim Nedir?* (s. 89-97). İstanbul: Dünya Yayıncılık.
- Kara Özkan, N., & Nurlu, M. (2020). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Bağlam Temelli Kelime Öğretim Yöntemi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 385-410.
- Keskin, E. (2011, Aralık 1). Göstergelerarası Çeviri Örneği Olarak Sinema Uyarlamaları. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, s. 103-114.
- Kıran, Z., & Kıran, A. (2006). *Dilbilime giriş*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Köprülü, S. G. (2013). Film Çevirisinde Eşleme Yaparken Karşılaşılan Çeviri Sorunları. S. G. Köprülü içinde, *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Tezi* (s. 61). Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Luyken, G. M., Herbst, T., Langham-Brown, J., Reid, H., & Spinhof, H. (1991). *Overcoming Language Barriers in Television: Dubbing and Subtitling for the European Audience*. Manchester: European Institute for the Media.
- Melanlıoğlu, D. (2012). Dinleme Becerisinin Geliştirilmesinde Ailenin Rolü. *Sosyal Politika Çalışmaları*, 65-77.
- Melero, M. (2004). *E-TITLE*. Universitat Pompeu Fabra Barcelona: <https://www.upf.edu/web/glicom/e-title> adresinden alındı
- Morva, O. (2011). *Chicago Sosyoloji Okulu ve Sosyal Teoride İletişimin Keşfi*. İstanbul: Doktora Tezi.
- MUSA IST Project. (2004, Kasım 3). MUSA Multilingual Subtitling of Multimedia Content: <http://sifnos.ilsp.gr/musa/index.html> adresinden alındı
- Mutlu, E. (2004). *İletişim Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Nagao, M. (1984). A framework of a mechanical translation between Japanese and English by analogy principle. *Artificial and Human Intelligence*.
- Narmanlıoğlu, H. (2016, Nisan). İnternet Haber Sitelerinde Eşik Bekçiliği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s. 157.
- Neumann, E. N. (1997). Suskunluk Sarmalı Kuramı'nın Medyayı Anlamaya Katkısı. E. N. Neumann içinde, *Medya, Kültür, Siyaset* (s. 227). Ankara: ARK.
- Nida, E. A. (2001). *Language and Culture: Context in Translation*. Shangai: Shangai Foreign Language Education Press.
- Oğuz, C. (2019, Temmuz 29). Medyada Haber Editörlerinin Rolü: Son Sözü Söyleyenler. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, s. 162-173.
- Okyayuz, A. Ş. (2019). Görsel-İşitsel Çeviride Yenilikçi Araştırma Alanlarına Örnekler ve Türkiye'de Araştırma Boşluklarına Bir Bakış. *Turkish Studies Language and Literature*, 1395-1415.
- Okyayuz, A. Ş., & Kaya, M. (2017). *Görsel-işitsel çeviri eğitimi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Oral, A. Z. (2015). Türk İşaret Dilinde Karşılığı Olmayan Sözcüklerin Çevirisinde Uygulanan Bazı Stratejiler. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 206-214.
- Orero, P. (2004). Audiovisual Translation A New Dynamic Umbrella. P. Orero içinde, *Topics in Audiovisual Translation Benjamins Translation Library* (s. 7-14). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

- Orero, P., & Anderman, G. (2009). Voice-over in Audiovisual Translation. J. D. Cintas içinde, *Audiovisual Translation Language Transfer on Screen* (s. 130-139). Bristol: Multilingual Matters.
- Öner, I. B., & Keçik, İ. (1994). Türkçe Dublajlı Bir Çeviri Film Ve İzleyicisi Üzerinde Bir İnceleme. *Kitle İletişim Araçlarında Dil Kullanımı* (s. 23). içinde Ankara: Dil Derneği.
- Önür, N. (2002). Küreselleşen Dünyada İletişim ve Toplum. Ankara: Alp Yayınevi.
- Özkan, S. (2017). Gerbner'in Kültürel Göstergeler Kuramı Bağlamında Televizyon Haber İçeriklerine İlişkin Bir Araştırma. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 132.
- Öztürk, Ş. (2004). Özel Televizyon Kanallarının Türk Haberciliğine Etkisi. *Selçuk İletişim*, 97-112.
- Palmer, R. E. (2003). *Hermenötik*. İstanbul: Anka Yayınları.
- Paolinelli, M. (2004). Nodes and Boundaries of Global Communications: Notes on the Translation and Dubbing of Audiovisuals. *Meta Journal des traducteurs Translators' Journal*, 172-181.
- Parsa, A. F. (2004). İmgenin Gücü Görsel Kültürün Yükselişi. M. Işık içinde, *Medyada Yeni Yaklaşımlar* (s. 215-237). Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Pettit, Z. (2004). The Audio-Visual Text: Subtitling and Dubbing Different Genres. *Meta Journal des traducteurs Translators' Journal*, 25-38.
- Robinson, P. (2001). Theorizing the influence of media on world politics models of media influence on foreign policy. *European Journal of Communication*, 544.
- Rook, L. (2016). An Economic Psychological Approach to Herd Behavior. *Journal of Economic Issues*, 75.
- Rosenthal, D. E., & Telenkova, M. A. (1976). *Slovar-Spravočnik Lingvističeskix Terminoc*. Moskva.
- Sayılı, A. (1999). *Bilim Tarihi Hayatta En Hakiki Mürşit ilimdir*. Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Sayman, A. S. (2011). *The quality of audiovisual translation in Turkey and the course of the production process: An empirical study on the subtitled and the dubbed versions of Will and Grace*, *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Silahtaroglu, G., & Demircan, F. (2013). Çeviri Yazılımlarında Sözcüklerin Bağlam İçindeki Anlamını Algılamaya Yönelik Bir Öneri. *Akademik Bilişim 2013 – XV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri* (s. 149-152). Antalya: Akdeniz Üniversitesi.

- Sponholz, C. (2003). *Teaching Audiovisual Translation Theoretical Aspects, Market Requirements, University Training and Curriculum Development*. Mainz, Almanya: Johannes Gutenberg-Universität Mainz.
- Stolze, R. (1997). *Übersetzungstheorien. Eine Einführung*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Tanış Polat, N. (2009). Çeviribilim ve Dilbilim Bağlamında Türkiye’de Sesli Betimlemenin Yeri ve Önemi. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 3.
- TDK, K. (1998). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Toury, G. (1995). *Descriptive Translation Studies – and beyond*. Amsterdam: John Benjamins.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri*. (2020, Ocak 8). Güncel Türkçe Sözlük: https://sozluk.gov.tr/adresinden_alindi
- Üçer, N. (2016). Kullanımlar Ve Doyumlar Yaklaşımı Bağlamında Gençlerin Sosyal Media Kullanımına Yönelik Niteliksel Bir Araştırma. *Global Media Journal TR Edition*, 3.
- Ünsal, G. (2018). Film Başlıklarının Çevirisi Üzerine Gözlemler. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 77-92.
- Vikipedi. (2019, Ekim 05). *Örnek tabanlı makine çevirisi*. Vikipedi: https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%96rnek_tabanl%C4%B1_makine_%C3%A7evirisi adresinden alındı
- Vikipedi. (2020, Mayıs 21). *İstatistiksel makine çevirisi*. Vikipedi Özgür Ansiklopedi: https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0statistiksel_makine_%C3%A7evirisi adresinden alındı
- Volk, M., & Sennrich, R. (2011). Disambiguation of English Contractions for Machine Translation of TV Subtitles. *Proceedings of the 18th Nordic Conference of Computational Linguistics (NODALIDA 2011)* (s. 238-245). Riga, Latvia: Northern European Association for Language Technology (NEALT).
- Volk, M., Nivre, J., Dahllöf, M., & Megyesi, B. (2008). The Automatic Translation of Film Subtitles. A Machine Translation Success Story? *Festschrift for Anna Sågvall Hein* (s. 202-214). Uppsala: Uppsala University.
- Volk, M., Sennrich, R., Hardmeier, C., & Tidström, F. (2010). Machine Translation of TV Subtitles for Large Scale Production. *Second Joint EM+/CNGL Workshop* (s. 53-62). Denver: Zurich Open Repository and Archive.
- Winfried, N. (1990). *Handbook of semiotics*. Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press.

- Worth, S. (1981). *Studying Visual Communication*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Yavuz, N. (2017). Almanca'nın Yabancı Dil Olarak Öğretildiği Ders Kitaplarında Kültürel Yayılmacılık ve Önyargı Öğeleri. T. Balcı, O. Holzapfel, & E. Serindağ içinde, *Schriften zur Sprache und Literatur* (s. 199-206). Bursa: IJOPEC Publication.
- Yaylagül, L. (2006). Egemen ve Eleştirel Yaklaşımlar. L. Yaylagül içinde, *Kitle İletişim Kuramları* (s. 71). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Yaylagül, L. (2006). Kitle İletişim Kuramları. L. Yaylagül içinde, *Kitle İletişim Kuramları: Egemen ve Eleştirel Yaklaşımlar* (s. 55-56). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Yaylagül, L. (2008). Kitle İletişim Kuramları. L. Yaylagül içinde, *Kitle İletişim Kuramları: Egemen ve Eleştirel Yaklaşımlar* (s. 73). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Yaylagül, L. (2013). Kitle İletişim Kuramları. L. Yaylagül içinde, *Kitle İletişim Kuramları: Egemen ve Eleştirel Yaklaşımlar (5.Baskı)* (s. 64). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Yaylagül, L. (2014). Kitle İletişim Kuramları. L. Yaylagül içinde, *Egemen ve Eleştirel Yaklaşımlar* (s. 71). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Yegen, C. (2014). Medyanın Kamuoyu Oluşturma ve Gündem Belirleme Rolü Üzerine: Sarai Sierra Haberleriyle Oluşturulan Yapay Gündem. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25.
- Yıldırım, C. (2017). Çeviri Belleği Sistemlerinde Gerçekleştirilen Çevirilerde Çevirinin Kalitesi ve Çevirmenin Görünürlüğü/Görünmezliği Hususlarının Değerlendirilmesi. *2nd International Scientific Researches Congress on Humanities and Social Sciences (IBAD-2017)* (s. 119-127). İstanbul: Proceedings Book of 2nd International Scientific Researches Congress on Humanities and Social Sciences.
- Yıldız, H. (2014). Paul Lazarsfeld ve Harold Lasswell'in Temel Düşünce ve Yöntem Anlayışları. *Medya Araştırmaları*.
- Zabalbeascoa, P. (2008). The nature of the audiovisual text and its parameters. J. D. Cintas içinde, *The didactics of audiovisual translation* (s. 21-37). London: John Benjamins Publishing.
- Zabalbeascoa, P. (2008). The nature of the audiovisual text and its parameters. J. D. Cintas içinde, *The Didactics of Audiovisual Translation* (s. 24). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

EKLER

Ek-1

Tablo 12: Çeviri 1 - Denek 1

00.12: Arte France Sunar
00.14: Netflix Orijinal Dizisi
00.30-00.31: (Şarkı) Akşamın Huzuru...
00.33-00.35: Çocukların Cıvıltısı...
00.38- 00.42: Yaz gecelerini ısıtan...
00.45-00.49: Esen Rüzgârlar gibi...
00.51-00.55: Ruhuma iyi gelen...
00.56-00.58: Akşamın Huzuru...
00.59-01.03: Mutlu bir geceye döner...
01.04-01.08: Işıklar mum gibi söner...
01.09-01.14: Yine de Dolunay ışığı ye-
01.15-01.16: (1. Kız) -Ne çabuk ya..
01.21-01.24: (1. Kadın) – Virjin geç kalacaksın yine. Kalk hadi.
01.25-01.26: - Kahvaltıyı kaçırma.
01.27-01.28: (1. Kız) – Biraz daha ya..
01.29-01.31: (1. Kadın) – Hadi kalk artık.
01.32-01.34: (1. Kız) – Anne bugün gitmesem olmaz mı?
01.36-01.38: (1. Adam) – Fırıl hemen yataktan!
01.42-01.43: (1. Kadın) – Aferin!
01.46-01.48: - Sam çık şu yataktan artık.
01.49-01.51: - Kahvaltıyı hazırlıyorum bağırma beni.
01.52-01.54: - Virjin oyalanıp durma orada!
01.56-01.57: (2. Kız) - Bugün dışarı çıkıyorum.
01.58-02.00: (1. Kadın) – Öyle mi? (2. Kız) – Evet. (1. Kadın) - Harika!
02.08-02.11: - Carol sofrayı hazırlıyorum gel.
02.15-02.17: - Süt ister misin? (1. Kız) - Hiç gidesim yok bugün..
02.18-02.19: (1. Kadın) – Okulun ilk günü ama.

02.21-02.22: (2. Kız) – Çok güzel kokuyor. (1. Kadın) – Günaydın canım.
02.24-02.26: (1. Kız) – Sütü gevrek sevmiyorum. Portakal suyu yok mu?
02.27-02.29: (1. Kadın) – Carol’e bir bakayım. CAROL!
02.30-02.33: (2. Kız) – Nereye gidiyorsun bugün? (1. Kadın) – Randevum var.
02.38-02.40: (3. Kız) – Dışarı Çıkacağım. (1. Kadın) – Sen nereye?
02.41-02.42: (2. Kız) – Ben çıkıyorum. (3. Kız) – Geri gelme sakın.
02.47-02.49: (1. Kadın) – Alın bakalım. Afiyet olsun.
02.54-02.58: - Sam! Sam! (Kadınlar) – Selam! (1. Kadın) Merhaba!
02.59-03.02: - Virjinle sana bir şeyler hazırladım. (2. Kadın) Niye uğraştın sağ ol.
03.09-03.12: (2. Kız) – Nereye gidiyorlar? (1. Kız) – Birisine bir şey mi oldu?
03.13-03.16: (1. Kadın) – Bilmiyorum. Hadi geç kalmayın.
03.19-03.20: (YGK*) - Merhaba. (1. Kadın) – İyi günler.
03.34-03.36: - Polisleri gördün mü? (1. Adam) – Hıhım.
03.38-03.43: (1. Kadın) - Baksana bi. Bir şey var mı? Ur gibi bir şey. Tut bir dokun.
03.44-03.49: (1. Adam) – Bir şey yok ya. Kuruntu yapma kendine.
03.52-03.56: - Dönemseldir, şişmiştir olur yani takma kafaya. Ne olacak sanki?
04.17-04.18: (2. Kadın Dr.) - Duymaya hazır mısın?
04.19-04.21: Kanser tarama sonuçlarınız ekranda.
04.23-04.24: Görebiliyor musunuz?
04.26-04.27: (1. Kadın) - İıııı...
04.29-04.30: (2. Kadın Dr.) - Telefonunuz çalıyor galiba açabilirsiniz.
04.31-04.37: (1. Kadın) – Affedersiniz ya, kesin evden arıyorlardır. Kusura bakmayın.
04.38-04.40: - Carol tatlım doktorun yanındayım.
04.41-04.42: (3. Kız) - Siyah pantolonumu bulamıyorum nereye koydun?
04.43-04.45: (1. Kadın) - Bilmiyorum bak oralara kapatmam lazım.
04.46-04.50: (3. Kız) – Baktım yok or- Hay ben senin!
04.55-05.00: (2. Kadın Dr.) - Evet görüldüğü gibi sağ göğsünüzün altında bir nodül gelişmiş.
05.03-05.04: (1. Kadın) – Ne olacak peki şimdi?
05.06-05.12: (2. Kadın Dr.) - Erken teşhiste ilaç ve sonraki aşamalarda kemoterapi

uyguluyoruz. Eğer kabul ederseniz.
05.14-05.19: - Düşünün siz. Kabul ederseniz biz buradayız.
05.22-05.23: (1. Kadın) – Ne kadar zamanım kaldı peki?
05.27-05.34: (2. Kadın Dr.) - Kesin bir şey söylemek zor. Strese ve tedavinizin yanıt vermesine göre değişir. Sevdiklerinizin desteğine ihtiyacınız olacak.
05.36-05.40: (1. Kadın) – Onlara veda etmek için zamanım olacak mı? (2. Kadın Dr.) Tabi ki olacak.
05.41-05.47: - O halde bayan Jenny, elimizden sizin için ne geliyorsa birlikte yapacağız.
05.51-05.55: - Umudunuzu kaybetmeyin. (1. Kadın) – Hıhım.
06.34-06.39: (1. Adam) – Bak burada ne var. Evet ben bir ördeğim. Aferin sana.
06.52-06.56: - Portre ve Vesikalıklarda çerçeve ücretini almıyorum benden olsun.
07.08-07.09: - (1. Kadın) – AAAA!!!
07.19-07.20: - Merhaba. (Çalışan 1) – Selam. (Çalışan 2) Merhaba.
07.26-07.27: (Kadın 1) – Selam Kel! (Çalışan 3) – Merhaba.
07.29-07.30: (Kadın 1) – Merhaba Hassan! (Çalışan 4) – Hoş geldin.
07.35-07.36: (Kadın 1) – Kolay gelsin. (Çalışan 5) – Merhaba.
07.38-07.41: (Kadın 1) – Selam Charla. (Kadın 3) – Haberleri gördün mü?
07.43-07.45: (Kadın 1) – Sabah bizim oradan polisler geçti.
07.47-07.53: (Kadın 3) – Sizin iki sokak ötenizde oturan emekli profesörü kocası öldürmüş.
07.56-07.57: (Kadın 1) – Niye öldürmüş belli mi?
07.58-08.00: (Kadın 3) – Hala araştırıyorlar ama büyük olasılıkla cinnet geçirmiş diyorlar.
08.01-08.07: - Bu arada müdür seninle ilgili bu aralar hiç iyi şeyler söylemiyor. Benden sana söylemesi gözüne batma daha fazla.
08.07-08.08: (Kadın 1) – Ne diyor gene ya, ne yapmışım?
08.09-08.13: (Kadın 3) – Her zaman çözülmesi gereken problemlerin var. Belki de problem sensin.
08.14-08.15: - Ne zaman doğacaksın sen ya?
08.17-08.20: - Bu sefer seni kovmazsa hiçbir zaman kovmaz. Buraya yazıyorum.

08.23-08.27: (2. Adam Müdür) – Gir. Bu ay bu kaçınıcı geç kalışın saymayı bıraktım artık.
08.28-08.30: (1. Kadın) – Hastaneden tahlil son-
08.30-08.34: (2. Adam Md.) -
08.35-08.37: (1. Kadın) – Affedersiniz. Üzgünüm.
08.38-08.43: (2. Adam) – Ah tabi ki üzgünsün.
08.44-08.49: (1. Kadın) – (2. Adam) -
09.00-09.03: -
09.06-09.07: -
09.11-09.12: -
09.18-09.20: -
09.21-09.27: (1. Kadın) - (2. Adam) - (1. Kadın) - (2. Adam) -
09.29-09.32: -
09.33-09.39: (1. Kadın) - (2. Adam) -
09.40-09.47: (1. Kadın) - (2. Adam) -
09.48-09.50: (1. Kadın) -
09.51-09.57: -
09.58-09.59: (2. Adam) - (1. Kadın) -
10.00-10.02: (2. Adam) -
10.03-10.04
10.05-10.11: -
10.12-10.14: -
10.15-10.17: -
10.18-10.20: -
10.21-10.30: -
10.31-10.34: -
10.35-10.39: -
10.41-10.47: -

Ek-2

Tablo 13: Çeviri 2 - Denek 2

01:19- (Kadın): Nerede bu telefon. Geç kaldık. [Özel isim] uyan, hadi uyan. Hazırlanman gerek.
01:24- (Kız Çocuk): Bırak da biraz daha uyuyayım.
01:30- (Kadın): Kalk hemen, okula geç kalacaksın.
01:34- (Çocuk): Gitmek istemiyorum.
01:36- (Erkek): [Özel isim] Kalk, hazırlan hemen!
01:43- (Kadın): Aferin sana!
01:47- (Kadın): [Özel isim] Sabah oldu, hazırlan hemen!
01:50- (Kadın): [Özel isim] kahvaltıya gel!
01:53- (Kadın): [Özel isim] dişlerini fırçalamayı unutma!
01:57- (Erkek Çocuk):
01:59- (Kadın): Öyle mi?
02:10- (Kadın): [Özel isim] Uyan hadi, kahvaltı hazır!
02:15- (Kadın): Uykunu aldın mı?
02:17- (Kız Çocuk):
-(Kadın):
02:23- (Erkek Çocuk): Günaydın
02:25- (Kız Çocuk): Ben okula gitmek istemiyorum.
02:29- (Kadın): [Özel isim] bu konu tartışmaya kapalı.
02:39- (Kadın): [Özel isim]
02:32- (Erkek Çocuk): Peçete var mı?
02:33- (Kadın): Veriyorum hemen.
02:40- (2.Kız Çocuk):
.
.
02:48- (Kadın): Kendinize gelin.
02:55- (Kadın): [Özel isim] Selam.
03:10- (Erkek Çocuk): Bir şey mi oldu?
03:12- (Kız Çocuk): Neden polisler geldi?

03:14- (Kadın): Bilmiyorum ki. Görüşürüz.
03:20- (Kadın): Merhaba
03:34- (Kadın):
03:34- (Kadın): [Özel isim] Göğsümde bir şey hissetmiyorum gibi. Bir kontrol edebilir misin? Elle biri elle.
03:48- (Erkek):
04:18- (Doktor): Üzgünüm. İyi bir haber veremeyeceğim. Burayı görüyor musunuz? Telefonunuza cevap vermeyecek misiniz?
04:32- (Kadın): Af edersiniz. ... [Özel isim]
04:38- (Kadın): [Telefonda] ... Nerede olduğunu biliyor musun?
04:42- (Kadın): Şuan müsait değilim. Daha sonra görüşelim mi?
04:47- (Kadın): [Telefonda] ... Niye kapattı ki şimdi?
04:55- (Doktor): Sadede gelecek olursak, hastalık gün geçtikçe ilerleme gösteriyor.
05:04- (Kadın): Bir ümit yok mu?
05:06- (Doktor): Gerekli tedbirleri almak durumundasınız. İlaçlarınızı atlamamalısınız.
05:22- (Kadın): İyileşebilir değil mi?
05:29- (Doktor): Stresten uzak durmalısınız. Kendinize zaman ayırmalısınız.
05:36- (Kadın): Elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışacağım.
05:39- (Doktor): Elbette. Başka şansımız. Bayan [...] kendinize çok dikkat edin. Üzülmeyin. Kendinize vakit ayırın, ümidinizi yitirmeyin.
06:20- (Kadın): [Telefon ediyor]
06:34- (Erkek): Buraya bak bakalım. Gülümse. Aferin sana.
06:43- (Kadın): Aç hadi.
06:52- (Erkek): Fotoğrafları portre olarak hazırlamam durumunda sizleri haberdar edeceğim.
07:03- (Kadın): [Telefon ediyor]
07:20- (Kadın): Merhaba
07:21- (2. Erkek): Merhaba. Nasılsın
07:24- (Kadın): İyiyim.

07:26- (Kadın): Merhaba Michael.
07:28- (3. Erkek): Merhaba.
07:30- (Kadın): Merhaba [Özel isim]
07:31- (4. Erkek): Selam
07:36- (Kadın): Merhaba
07:37- (2. Kadın): Selam
07:40- (Kadın): Selam [Özel isim]
07:40- (3. Kadın): Sizin sokakta bir kadın ölmüş. Haberi okudun mu?
07:44- (Kadın): Sokakta polisler vardı bu sabah.
07:45- (3. Kadın): Evet. [Özel isim] ... de bulunan evinde ölü sabaha karşı ölü bulunduğunu yazıyor. Kadının cinayete kurban gitme ihtimali olabilir mi sence?
07:56- (Kadın): Öldürülmüş olabilir mi?
07:59- (3. Kadın): [Özel isim] haberle ilgilenecek. Ben bunun arkasında bir cinayet olduğuna kanaat getiriyorum. Söyledi dersin.
08:08- (Kadın): Emin misin?
08:09- (3. Kadın): Bu yaştaki bir kadının ölmüş olmasının ardında ne gibi bir problem olabilir ki? Düşünsene. Aa. Bugün ne oldu sana bebeğim? Bak göreceksin. Bu kadın bir cinayete kurban gitti.
08:24- (5. Erkek): Gir. Sonunda teşrif edebildin.
08:29- (Kadın): Bayım, gitmem gereken bir doktor randevum vardı.
08:30- (5. Erkek):
.
.
.

Ek-3

Tablo 14: Çeviri 3 - Denek 3

Netflix Orijinal Yapımı
1:15 (1.Kadın): Ne oldu?
1:20 (1.Kız): Ne oldu?
1:22 (1.Kadın): Kalkmam gerekiyor. Sabah oldu siz de kalkıyorsunuz
1:28 (1.Kız): Uyumak istiyorum
1:30 (1.Kadın): Hava çoktan aydınlanmış.
1:32 (1.Kız): Biraz daha uyusaydık.
1:36 (1.Adam): Çekil. Çek şu saçlarını üzerimden!
1:42 (1.Kadın): Seni adi herif.
1:46 (1.Kadın): Yediğiniz şeyleri mutfağa götürün. Dağınıklığınız sınırları aştı artık. Kime söylüyorum ben!
1:54 (Erkek Çocuk): Sakin olsana.
1:56 (Erkek Çocuk): Eve bir saat önce geldim.
1:57 (1.Kadın): Öyle mi?
1:59 (1.Kadın): (İsim)
2:08 (1.Kadın): Beş dakika içerisinde uyanıp mutfağa geliyorsun.
2:15 (1.Kadın): Uykunu almadın mı yoksa?
2:16 (1.Kız): Birkaç saat daha uyumayı yeğlerdim.
2:18 (1.Adam): Kahvaltını et açılırsın.
2:21 (Erkek Çocuk): Günaydın, anne.
2:22 (1.Kadın): Günaydın.
2:23 (1.Kız): Nasıl bu kadar enerjik kalkabiliyorsunuz? İmreniyorum size.
2:27 (1.Kadın): Çok konuşma da kahvaltını et.
2:30 (1.Kadın): (İsim)
2:31 (2.Kız): Geliyorum.
2:33 (1.Kadın): Tamam.
2:38 (2.Kız): Bıktırdınız hayattan.
2:41 (1.Kadın): Alın bakalım.

2:44 (Erkek Çocuk): Zıkkım iç.
2:46 (1.Kadın): Afiyet olsun.
2:54 (1.Kadın): Sam!
2:57 (1.Kadın): Sam!
2:58 (1.Kadın): Selam!
3:00 (1.Kadın): Bunları unutma.
3:10 (Erkek Çocuk): Ne oldu ki?
3:12 (1.Kız): Bir sorun mu var acaba?
3:13 (1.Kadın): Bilmiyorum.
3:15 (1.Kadın): Hadi siz gidin.
3:19 (1.Komşu): Merhaba
3:20 (1.Kadın): Merhaba
3:34 (1.Kadın): Çocuklar anladı mı dersin?
3:36 (1.Adam): Tabii tabii
3:39 (1.Kadın): Göğsümün alt kısmını bir ellesene. Bir tuhafılık var. Elle, elle.
3:44 (1.Adam): Ne olabilir sanki?
3:47 (1.Adam): Rahat batıyor.
3:52 (1.Adam): Çok merak ediyorsan git bir doktora görün.
4:18 (1.Adam): Gayet iyisin.
4:23 (Doktor): Sonuçlarına baktığımda herhangi bir farklılık göremiyorum.
4:29 (Doktor): Telefonunuza bakın, isterseniz.
4:33 (1.Kadın): Ah, affedersiniz. Şu sıralar dalgınlığım üzerimde.
4:39 (1.Kadın): Efendim, şu an doktordayım.
4:40 (2.Kız): Ne doktoru, neden gittin?
4:43 (1.Kadın): Lafı uzatma, sonra konuşuruz.
4:51 (2.Kız): Kapattın değil mi?
4:56 (Doktor): Sanırım şu sıralar yaşadığınız ruhsal sıkıntıların tezahürlerini fiziğinizde hissediyorsunuz.
5:04 (1.Kadın): Bir sorun yok yani?
5:07 (Doktor): Yine de bunu bir sorun olarak görebiliriz. Kendinize iyi davranın
5:17 (1.Kadın): Deniyorum.

5:27 (Doktor): Anlıyorum ama stresi yenmek tahmin ettiğinizden daha kolaydır. Bir süre kendinizle baş başa kalın.
5:37 (1.Kadın): Siz de böyle dönemlerden geçtiniz sanıyorum.
5:39 (Doktor): Hangimiz geçmedi ki? İş, çocuklar derken kendime zaman ayıramadığımın farkına varınca kendimce bir arayış yoluna girmiştım. Şimdilik biraz dinlen.
6:52 (1.Adam): Ağladıklarında fotoğraf çekmeye ara veriyoruz, keyiflerinin gelmesi zaman alıyor.
7:22 (İş Arkadaşı): Merhaba.
7:27 (1.Kadın): Merhaba Gale.
7:30 (1.Kadın): Nasıl gidiyor?
7:36 (1.Kadın): Kolay gelsin.
7:39 (1.Kadın): Ne haber (İsim)
7:43 (2.Kadın): Şu habere bir bak
7:47 (1.Kadın): Sabah evin önünden polis geçmişti.
7:49 (2.Kadın): Kadının 50 senelik evliliğini bitirmek istemesi sonucu, eşi cinnet geçirmiş. Adamın elinden son anda kurtulan kadın telefonu kaptığı gibi polisi aramış.
7:56 (1.Kadın): Polisi arayabilmesi büyük şans.
7:58 (2.Kadın): Polisi aradıktan sonra işler düzeldi mi zannediyorsun? Hiçbir işlem yapmadan geri göndermişler. Tam da beklediğim bir sonuç.
8:07 (1.Kadın): Bunun olduğuna inanmak zor
8:10 (2.Kadın): Bazen hangi ülkede yaşadığını unuttuğunu varsayıyorum.
8:13 (2.Kadın): Benim küçük haylaz canımı acıttı
8:17 (2.Kadın): İnan bana böyle bir yüzyılda çocuk doğurmak korkunç.
8:23 (2.Adam): Gelin
8:26 (2.Adam): Sana verilen bu kadar görev varken, nerede olduğunu öğrenebilir miyim?
8:28 (1.Kadın): Sabah hastaneye gittim
8:30 (2.Adam): Derhal işlerine odaklan
8:34 (1.Kadın): Ne oldu, sorun nedir

8:38 (2.Adam): Senden yapmanı istediğim şey, işinin doğru dürüst yapman. Şuna bir bak
8:44 (1.Kadın): Nerde hata var, göremiyorum
8:47 (2.Adam): Görmezsin tabii
9:00 (2.Adam): Baksana, karnımız burnumuza gelmiş
9:07 (2.Adam): Otur lütfen.
9:11 (2.Adam): Şu sıralar havam yerinde
9:19 (2.Adam): Durumunuz nasıl
9:21 (1.Kadın): Anlayamadım?
9:23 (2.Adam): İş!
9:24 (1.Kadın): Güzel
9:26 (2.Adam): Sanmıyorum. Bana fazla stresli bir dönem geçiriyormuşsunuz gibi geliyor.
9:33 (1.Kadın): Ben iyiyim
9:34 (2.Adam): Ben işine bakarım. Daha ne kadar devam edecek
9:40 (1.Kadın): Deniyorum
9:41 (2.Adam): Deneme, kendine gel! Burada işlerin tıkrında gittiğini bilirsin.
9:48 (1.Kadın): İnanın elimden geleni yapıyorum. Ev ve iş yoğunluğu gibi bazı sebepler beni aşağıya çekti, toparlıyorum
9:58 (2.Adam): Özel bir destek almayı düşünür müsün?
10:03 (1.Kadın): Gücüm yeter mi bilmiyorum
10:05 (2.Adam): Kendine yeteri kadar değer vermezsen ne ailene bakabilirsin, ne de işini düzgün yaparsın. Sorunlu bir çalışan olmanı istemiyorum.
10:21 (2.Adam): Hayır, şimdi bir şey söyleme. Burada eskiden başardıklarını bir düşün. Yeniden öyle olmadığın sürece, bazı şeyleri gözden geçirmem gerekecek. Şu sahip olduklarını bir düşün evin, araban... Böyle bir devirde seninki gibi bir iş bulmak kolay mı sanıyorsun? Derhal toparlan.

Ek-4**Tablo 15:** Çeviri 4 - Denek 4

(1.16-1.26) (Kadın): Hadi uyan! Çabuk!
(1.26-1.29) (1.Kız): Biraz daha lütfen
(1.30-1.32) (Kadın): Geç kaldık. Uyuyakalmışız.
(1.33-1.36) (1.Kız): Tamam birazdan kalkıyorum
(1.36-1.40) (Adam): Hemen lanet olası yataktan çık! Kalk dedim!
(1.40-1.43) (Kadın): Biraz kibar olabilirdin.
(1.47-1.55) (Kadın): Kahvaltıyı koyuyorum. Hadi hemen kalkın çocuklar.
(1.56-1.58) (2.Kız): Ne bu tantana sabah sabah! Kalktık!
(1.59-2.00) (Kadın): Sabah mı? Öğlen olmak üzere.
(2.09-2.13) (Kadın): Hemen yataktan kalk! Kahvaltı hazır.
(2.15-2.16) (Kadın): Biraz bundan almak ister misin?
(2.17-2.19) (1.Kız): Evet lütfen alırım.
(2.20-2.24) (2.Kız): Günaydın annecim. Hazır mı her şey?
(2.28-2.29) (Kadın): Evet otur hemen.
(2.29-2.31) (Kadın): Gevor!!!
(2.31-2.34) (2.Kız): Uyanmadı mı hala!
(2.34-2.35) (Kadın): Hala yatıyor.
(2.39-2.41) (3.Kız): Başım çatlamak üzere!
(2.41-2.44) (2.Kız): Geceden mi kaldın?
(2.44-2.45) (3.Kız): Senin gibi
(2.47-2.49) (Kadın): Güzelce kahvaltınızı yapın hadi
(2.55-3.09) (Kadın): Sam!!
(Kadın): Günaydın
(Kadın): Bunu unutmuşsunuz, alın bunu çocuklar
(3.09-3.11) (2.Kız): Teşekkürler.
(3.11-3.12) (2.Kız): Neler oluyor?
(3.12-3.13) (1.Kız): Polisler nereye gidiyor anne?
(3.13-3.18) (Kadın): Bilmiyorum. Hadi geç kaldınız, gidin çocuklar.

(3.20-3.22) (Kadın): Günaydın.
(3.34-3.36) (Kadın): Komşumuz yine formunda görüyor musun?
(3.36-3.45) (Kadın): Göğsüme dokunur musun? Herhangi bir şey hissediyor musun? Dokun hadi! Dokun, dokun.
(3.45-3.58) (Adam): Pek bir şey anlamıyorum. Kontrole gitmen gerektiğini söylemişim ihmal etme şunu.
(4.18-4.27) (Doktor Kadın): Evet, tetkiklerini inceledim. Ekrana sen de bakar mısın? Kitleyi görüyor musun?
(4.28-4.31) (Doktor Kadın): Telefon sesi senden mi geliyor?
(4.32-4.40) (Kadın): Çok özür dilerim. Evet, izninizle bakmalıyım. Efendim kızım oldu?
(4.41-4.43) (3.Kız): En sevdiğim giysilerimi bulamıyorum. Neredeler?
(4.43-4.46) (Kadın): Dolabına bak. Şuan hiç müsait değilim. Sonra seni arayacağım.
(4.50-4.51) (3.Kız): Dur kapatma. Of kapattı!
(4.55-5.00) (Doktor Kadın): Sonuçlarına baktığımda göğsünde büyük bir kitle var. Düzenli kontrollere gelmemişsin.
(5.03-5.05) (Kadın): Peki şimdi ne olacak?
(5.06-5.22) (Doktor Kadın): Ağrılarını azaltmak için birkaç ilaç yazacağım. Ama bunu ihmal etmeden kitleden kurtulmamız gerekiyor. Bir ameliyat gerçekleştirmemiz gerekecek.
(5.22-5.23) (Kadın): Nereden çıktı bu?
(5.26-5.36) (Doktor Kadın): Çok fazla stres ve kendine yüklenme durumlarında olabiliyor. Düzenli kontrollere gelmemişsin. Sanırım kendini biraz ihmal ettin.
(5.36-5.38) (Kadın): Bunu bizimkilere nasıl söyleyeceğim?
(5.41-5.54) (Doktor Kadın): Hemen konuşup operasyonu gerçekleştirmeliyiz. Daha fazla bunu boşlama lütfen!
(6.54-6.58) (Adam): Fotoğrafları akşam olmadan alabilirsiniz. Ekstra poz isterseniz onları da çekelim.
(7.21-7.40) (Kadın): Merhaba! Kolay gelsin! İyi çalışmalar!
(7.40-7.42) (2. Kadın): İnternete düşen bu haberi gördün mü?

(7.42-7.46) (Kadın): Bugün sokağımızda çok fazla polis arabası gördüm. Ne oldu? Olay neymiş?
(7.46-7.55) (2. Kadın): Birileri bu yaşlı kadının evine gitmiş. Olayın tam olarak ne olduğunu anlayamadım ama ölü ve yaralı olduğunu yazmışlar internette. Olay sizin sokağınızda gerçekleşmiş.
(7.55-7.57) (Kadın): Yaşlı kadından ne istemişler acaba?
(7.59-8.07) (2. Kadın): Hiç anlayamadım. Ama bu işte farklı bir iş var bence. Enteresan bir vaka.
(8.07-8.09) (Kadın): Ne olabilir. Hırsızlık olayıdır belki de.
(8.10-8.21) (2. Kadın): Kadının evinden bir şey çalınmamış. Hırsız olsaydı evinden bir şeyler aşırılırdı. Ah karnım... Bebek yine tekmeledi beni.
(8.23-8.28) (2. Adam): İçeri gir. Bu aksama kaçınıcı? Kafanı neden işine vermiyorsun? Neden geç kaldın bugün?
(8.28-8.29) (Kadın): Hemen halledeceğim işlerimi, özür dilerim.
(8.29-8.34) (2. Adam): Hemen bu dosyaları incele!
(8.34-8.36) (Kadın): Tabi efendim hemen inceleyeceğim.
(8.39-8.44) (2. Adam): Raporlarını çıkar ve bana getir. Bekle biraz.
(8.44-8.46) (Kadın): Hepsini bugün için mi?
(8.47-8.48) (2. Adam): Evet hemen
(9.01-9.06) (2. Adam): Bebeği burada doğurmana az kaldı tatlım
(9.07-9.21) (2. Adam): Viskisiz kahve asla içemiyorum. Özel hayatın nasıl gidiyor?
(9.22-9.23) (Kadın): Efendim?
(9.23-9.24) (2. Adam): Ev hayatın?
(09.25-9.26) (Kadın): İyi
(9.28-9.32) (2. Adam): Sanırım koşturmalı bir hayatın var. Çocuklarıyla ilgileniyorsun, kocanla ilgileniyorsun. Peki ya işinle?
(9.32-9.34) (Kadın): İşimi çok seviyorum.
(9.35-9.38) (2. Adam): İşin için gereken çabayı sence gösteriyor musun?
(9.39-9.40) (Kadın): Yani, oldukça

(9.41-9.48) (2.Adam): Bugün yine işe geç geldin, ortada yoktun!! Benimle dalga mı geçiyorsun sen!!
(9.48-9.57) (Kadın): Haklısınız. Bu bir daha olmayacak. Gerçekten önemli bir işim vardı. Bu işe benim gerçekten ihtiyacım var efendim.
(9.58-10.02) (2. Adam): Bunu bana ispatlaman gerekiyor.
(10.03-10.04) (Kadın): Elimden ne gelirse yapacağım efendim.
(10.05-10.17) (2. Adam): Kişisel birçok problem yaşıyor olabilirsin. Bunlar benim umurumda değil. Ben bu iş için eksik ve yetersiz olduğumu görüyorum. Bu işe ihtiyacı olan birçok çalışan bulmam mümkün. Neden seninle zaman kaybedeyim? Çok saçma
(10.21-11.03): (2.Adam): Bu işe devam etmek istiyorsan dosyayı al, evine git, alışverişini yap, dikkat çekme ve sizin sokağınızda olan olayla ilgili bana veri bul. Bu haberde başarılı olursan işini elinden almayacağım. Terfi etmekte, işten çıkmakta senin elinde!

Ek-5**Tablo 16:** Çeviri 5 - Denek 5

Arte France Présente	Bir Netflix Orijinal Dizisi
Une Série Originale Netflix	Bir Fransız Yapımı
1:20-1:24	Kahretsin! Geç kaldık tatlım kalkman lazım.
1:25-1:26	Of of. Ben kahvaltıyı hazırlıyorum.
1:27-1:30	Biraz daha uyumak istiyorum.
1:30-1:32	Hayır, bu sefer olmaz.
1:32-1:34	Ama hiç kalmak istemiyorum
1:34-1:36	Heyy yanaşma çok (yaa)
1:37-1:38	Ne dediğimi duymadın mı Allah aşkına
1:39-1:40	Kalk şurdan
1:42-1:43	Acımasısın
1:47-1:49	Sam hadi hazırlan, çabuk aşağıya. Tamam
1:50-1:52	Jenny ile sen ilgilenceksin unutma.
1:53-1:54	Jenny hadi artık acele et. Tamaam
1:56-1:57	Dur ya nereye...
1:58-2:00	Deja? Hoş geldin
2:08-2:10	Dakal, haydi artık kalk. Kahvaltı hazır.
2:15-2:16	Başka bir şey ister misin? Hayır,
2:17-2:20	Gerek yok. Mikrodalgada tatlı vardı
2:22-2:23	Günaydın anne. Günaydın
2:24-2:25	Biraz daha cornflakes alabilir miyim?
2:26-2:27	Olur. Ben Carolu çağırayım
2:29-2:30	Carol!
2:31-2:33	Nerde kaldın? Birazdan çıkıyorum.
2:39-2:40	Meyve suyu alabilir miyim?
2:41-2:42	Tabii. Bana da.
2:44-2:45	Sen eksik kal
2:47-2:48	Al bakalım

2:49-2:50	Ben gittim
2:54-2:55	Sam!
2:57-2:58	Sam! Selam. Günaydın
2:59-3:00	(Günaydın) Bunları senin
3:01-3:02	İçin hazırladım. Çok sağ ol
3:03-3:04	Ne demek
3:10-3:11	Bu polisler ne? Niye bu kadar çok
3:12-3:14	Araba geçti? Hiç bilemiyorum. Hadi
3:15-3:16	siz gidin.
3:19-3:21	Selam. Selam. Selam. Selam.
3:34-3:36	Çok güzel değil mi evleri?
3:38-3:40	Elini şuraya bir koysana
3:41-3:42	Sanki beze varmış gibi
3:43-3:45	Bak hadi, bak. Hiçbir şeyin yok işte.
3:47-3:50	Bence sen gayet iyisin
3:52-3:54	Hem bana inanmıyorsan
3:55-3:56	Git bir doktora görün
4:17-4:18	Evet, şimdi size gelelim.
4:19-4:20	Ekrana bakarak bir jinekologmuş gibi
4:20-4:22	Fikrinizi söylemenizi istiyorum.
4:23-4:24	Ne görüyorsunuz?
4:29-4:30	Telefonunuz mu çalışıyor?
4:32-4:34	Kusura bakmayın. Kızım evde tek başına da.
4:35-4:36	Hemen cevap verip, kapatıyorum
4:38-4:40	Efendim, şu an randevudayım.
4:41-4:43	Hemen bir şey sorcam, kırmızı elbisem nerde? Şu an
4:44-4:46	Aklıma gelmiyor. Dolabına iyi bak. Görüşürüz.
4:47-4:48	Nasıl ya? Bir dk!
4:49-4:50	Öyle yüzüme kapatamazsın

4:55-5:00	Her neyse. Resimde gördüğünüz bezeler nodüle benziyor. Ancak iyisiniz.
5:03-5:04	Göğsüme bir şey olmayacak yani?
5:06-5:12	Yani, evet. Ama sizi bu kadar rahatlatıp tedbiri elinizden bırakmanızı istemem.
5:14-5:20	Bu yüzden şimdi size reçete yazıyorum. Gelişmelere bakarız.
5:23-5:24	Peki, bu bezelerin sebebi ney
5:26-5:34	Aslında bilmiyorum. Belki ev halinden olabilir. Kendine stres yapıyorsan vs.
5:36-5:38	Kusura bakmayın ağlıyorum ama
5:39-5:40	Yok canım ne kusuru
5:41-5:48	Siz canınızı sıkmayın. Stresten uzak durun. Enerjiniz yüksek tutun.
5:51-5:53	Anlaştık mı? Evet.
6:33-6:40	Evet. Bak bakalım buraya, çok güzel. Aferin sana, harika.
6:41-6:42	Of hadi ama
6:51-6:56	Bence bu fotoğraflar bebeğinizle sizin için çok güzel hatıralar olacak.
7:19-7:23	Merhaba. Merhaba, evet.
7:26-7:27	Merhaba Miguel. Merhaba
7:30-7:31	Selamlar. Selam.
7:35-7:37	Selam Cecile. Hoş geldin.
7:38-7:39	Selam Channa. Haberleri gördün mü?
7:40-7:42	Baksana sizin orası.
7:44-7:46	Bu sabah polisler geçiyordu evet. Hmm
7:47-7:53	Kadının evinde ceset bulunmuş. Şüpheli onu görüyorlar.
7:56-7:57	Sanırım bu kadını tanıyorum.

7:59-8:06	Benden duymuş olma ama patron senin hakkında konuşuyordu. Odasına çağırırsa şaşma.
8:07-8:09	Sahiden mi? Benim hakkımda?
8:10-8:13	Senin problemin de bu, hep böyle yapıyorsun. Sakin ol.
8:14-8:15	Tekmeliyor mu?
8:17-8:20	Evet ama boş ver. Hadi sen şimdi patronun yanına git.
8:22-8:23	Girin
8:25-8:27	Ah sonunda gelebildiniz demek.
8:28-8:29	Özür dilerim sağlık sorunum vardı.
8:30-8:36	Hep aynı şey. Bu dosyaların en kısa zamanda düzenlenmesini istiyorum. Peki, tabii.
8:37-8:43	Nedir bunlar? Görevin. Dediğim gibi onları bugün içinde hallediyorsun. Gerisini boşver.
8:45-8:47	Ama bu kadar sürede imkânsız. Elinden geleni yaparsın sen.
8:48-8:49	Girin
9:00-9:05	Bebeğin eli kulağında ha
9:06-9:07	Otur
9:11-9:12	Bir şey sormak istiyorum
9:19-9:20	Yaptığından zevk alıyor musun?
9:21-9:22	Nasıl yani?
9:23-9:24	İşi diyorum hani.
9:25-9:26	Evet tabi
9:27-9:28	Diyorsun?
9:29-9:32	Bir de şöyle sorayım; ilgini çekiyor mu?
9:33-9:34	Yani, sanırım.
9:35-9:38	Peki bu yürüttüğümüz hızlandırılmış prosedürler?
9:39-9:40	Hayır, pek sayılmaz.
9:41-9:42	O zaman burada ne işin var?

9:43-9:47	Hadi bu sorunu çözelim; Neyin var?
9:48-9:57	İşin aslı, bu işe ihtiyacım var. Evde 4 çocuğum var.
9:58-9:59	Hm anlıyorum.
10:00-10:02	Çok stresli bir durumdur eminim.
10:03-10:04	Sağ olun. Umurumda bile
10:05-10:11	Değil. Burası bir müessese, burada işinizi en iyi şekilde yapmalısınız.
10:12-10:14	Bunun farkındayım ancak evdeki durum her şeyi zorlaştırıyor.
10:15-10:17	Peki ne yapmayı düşünüyorsunuz bunun için?
10:18-10:20	Açıkçası düşünmek için vakit bulamadım.
10:21-10:24	Anlıyorum. Benim de güvenim size tamdı aslında.
10:25-10:26	Belli ki hata etmişim.
10:27-10:28	Belki de kişisel sorunlarınız vardır?
10:28-10:30	Nefesinizi kendinize saklayın. Umurumda değil.
10:31-10:34	Ayrıca Elvia, ben tam olarak bu problemleri biliyorum zaten.
10:35-10:36	Evdeki her şeyle siz ilgileniyorsunuz.
10:37-10:38	Çocuklarla
10:38-10:39	Tek başınıza.
10:41-10:44	Hatta ben size tam olarak anlatayım.
10:45-10:47	İşten sonra markete gidiyorsunuz.
10:49-10:53	İçerde öyle tadımlık ürünlerle karnınızı doyuruyorsunuz. Değil mi?
10:54-10:55	Sonra eve doğru yola çıkıyorsunuz
10:56-10:57	Arabanın için etrafa bakıyorsunuz.
10:58-10:59	Hiçbir şey yok gibi selamlaşıyorsunuz
11:01-11:03	Ama aslında onlara imreniyorsunuz. Ailelerine, yaşamlarına.

Ek-6

Tablo 17: Çeviri 6 - Denek 6

Dakika ve kişi	Altyazı
1.20-1.24, 1. Kadın	Hadi kalk sabah oldu, geç kalacaksın.
1.25-1.30, küçük kız	Biraz daha uyumak istiyorum anne.
1.30 – 1.32 1. Kadın	Kalk hadi hep geç kalıyorsun.
1.33-1.35, küçük kız	Bir kez daha geç kalsam bir şey olmaz.
1.35- 1.40, Adam	Kalk, bir kere de laftan anla, kalk.
1.40 – 1.43, 1. Kadın	Doğru konuş çocukla.
1.48 -1.55, 1. Kadın	Hadi kalkın hepiniz kahvaltı hazırlıyorum geç kalacağız yine, çabuk olun.
1.56-1.57, 2. Kadın	Bir kerede normal uyanalım.
1.58-2.00, 1. Kadın	Normal uyandın işte, günaydınnnn.
2.10-2.13, 1. Kadın	Hadi sen de kalk.
2.16-2.17, 1. Kadın	Hadi kahvaltını et.
2.17-2.18, küçük kız	Tamam ediyorum.
2.19-2.21, 1. Kadın	Biraz hızlı ol.
2.22-2.23, 2. Kadın	Günaydın anne.
2.23 -2.29, 1. Kadın	Günaydın, afiyet olsun kızım.
2.30, 1. Kadın	Hadi kalk dedim geç kalacaksın.
2.32-2.33, 2. Kadın	Sen bugün bizimle gelecek misin?
2.33-2.35, 1 kadın	Karar vermedim.
2.36-2.39, 2. Çocuk	Yine mi yemek yiyorsun?
2.39-2.40, 1. Kadın	Evet yiyor.
2.40-2.41, 2. Çocuk	Sürekli yiyorsun.
2.46-2.48, 1. Kadın	Kesin artık. Ben gidiyorum.
2.55, 1. Kadın	Sam, Sam, (merhaba). Bunu unutmuşsun.
3.02, 2. Kadın	Aa evet sağ ol.
3.10, 2. Kadın	Ne oluyor acaba.
3.11, 1. Çocuk	Nereye gidiyor bu araçlar acaba.
3.15, 1. Kadın	Bilmiyorum, her neyse hadi siz gidin.
3.20, 1. Kadın	Merhaba, merhaba.
3.34, 1. Kadın	Karşıdaki kadın ne kadar tatlı değil mi?
3.37, 1. Adam	Ehh çokta değil.
3.39, 1. Kadın	Şuraya bir baksana ağrıyor gibi bir kist olabilir mi? Bir ellesene.
3.45 -3.58, 1. Adam	Bir şeyin varsa doktora git ben pek anlamam. Doktor muyum ben.
4.18 - 4.26 Doktor	Ekranda tam olarak ne görüyorsunuz? Hanım efendi telefonunuz çalıyor.
4.30-4.34, 1. Kadın	Kusura bakmayın kısmayı unutmuşum. Çocuklar arıyor açmam gerekiyor. – Şuan müsait değilim daha sonra ararım.

4.41 – 4.42, 3. Çocuk	Şapkamı arıyorum nerede olduğunu biliyor musun?
4. 43- 4.44, 1. Kadın	Hayır bilmiyorum kapatmam lazım.
4.44, 3. Çocuk	Hayır dur kapatma...
4.50, 3. Çocuk	Ne işin olabilir acaba senin.
4.55, Doktor	Her neyse devam edelim, bir nodül gözüküyor fakat endişe edecek bir şey söz konusu değil.
5.04, 1. Kadın	Korkmam gerekir mi?
5.05, Doktor	Hayır korkmanız gerekmez fakat size yine de bir ilaç yazacağım. Haftada 3 kez kullanın.
5.23, 1. Kadın	Bunu duyduğuma çok sevindim, korkmuştum.
5.30, Doktor	Korkmayın fakat stresten uzak durmanız gerekmekte. Daha sağlıklı beslenin ve ilaçlarınızı düzenli alın.
5.36, 1. Kadın	Mutlaka bütün bunlara çok önem vereceğim
5.39, Doktor	Evet bayan, artık eskisinden çok farklı olmanız gerekiyor. Her ne kadar korkutacak bir nodül olmasa da yine de çok dikkatli olmalısınız ve kontrollerinizi yaptırmalısınız.
6.40, Fotoğrafçı adam (1.adam)	Buraya bakın çekiyorum.
6.43, 1. Kadın	Hadi ama aç şu telefonu.
6.50, Fotoğrafçı adam (1.adam)	Fotoğrafları haftaya teslim alabilirsiniz, isterseniz portre haline de getirebilirim. Karar verebilirsiniz.
7.22, 1. Kadın	Merhaba
7.31, 1. Kadın	Kolay gelsin
7.39, 1. Kadın	Selamlar
7.40, Hamile kadın	Haberi gördün mü?
7.45, 1. Kadın	Bugün polis araçları geçiyordu onunla bir ilgisi olabilir mi?
7.46, Hamile kadın	Kadına saatlerdir ulaşamıyormuş ve polis her yerde onu arıyor.
7.57, 1. Kadın	Aman tanrım ne oldu acaba kadına.
7.58, Hamile kadın	Herkes bir şey söylüyor. Bazıları kaçırıldı diyor. Bazıları kendisi kaçtı diyor. Ofis çalkalanıyor bu haberle kaç saattir. Bizim buralarda normalde böyle şeyler olmaz bilirsin.
8.10, 1. Kadın	Acaba kadının başkası ile bir problemi var mıydı?
8.12, Hamile kadın	Bildiğim kadarıyla kimseyle problemi yoktu.

	Ah tekme attı. Biraz zor bir süreç. İşlerin stresi yüzünden erken doğum olabilir!
8.24, 2. Adam	İçeri girin Biraz geç kalmadın mı işe.
8.27, 1. Kadın	Evet, efendim kaldım fakat doktora gitmiştim.
8.20, 2. Adam	Beni hiç ilgilendirmez, bu şekilde işler aksıyor ve ben işlerin aksamasından hiç hoşlanmam.
8.38, 1. Kadın	Tabi efendim ben dosyaları hallederim.
8.39, 2. Adam	Eksiksiz bir şekilde 1 saat içinde masamda olsun.
8.45, 1. Kadın	Fakat 1 saat çok kısa yetiştiremem.
8.47, 2. adam	Beni ilgilendirmez, geç kalmadan önce düşünecektin.
9.02, 2. adam	Umarım imzalarda eksik çıkmaz yoksa hepinizi kovmak zorunda kalırım ahahah.
9.10, 2. Adam	Otur karşıma. Biraz konuşalım. Senin sorunun nedir?
9.22, 1. Kadın	Nasıl yani?
9.23, 2. adam	Neden sürekli geç kalıyorsun. Rahatsız mısın?
9.28, 1. Kadın	Evet
9.29, 2. Adam	Ne gibi bir rahatsızlığın var, belki tedavi edilebilir.
9.34, 1. Kadın	Zaten çok önemli değilmiş neyse ki.
9.36, 2. Adam	İstersen sana biraz izin verelim.
9.40, 1. Kadın	Teşekkür ederim, fakat gerekli değil.
9.41, 2. Adam	Elbette gerekli değil, bir de sana izin mi vereceğim. Hem iş yapmaz hem de geç kalır.
9.50, 1. Kadın	Gerçekten hasta hissetmesem geç kalmazdım bundan sonra dikkat edeceğim.
10.00, 2. Adam	Sana son kez güvenebilir miyim?
10.03, 1. Kadın	Evet güvenebilirsiniz.
10.05, 2. Adam	Sana nasıl güveneceğimi bilmiyorum sürekli bir sorun ve problem çıkıyor senin tarafından. Bir şey demene gerek yok çünkü sana inanmıyorum. Bundan sonra tek bir kez daha geç kalırsan hastalık bahanesi dinlemem ve kendine yeni bir iş aramak zorunda kalırsın.

10.31, Arkadaki ses	Eğer işinden olursan aileni geçindiremezsin, istediğin gibi alışveriş yapamazsın. Çocuklarına istediği hayatı sunamazsın. Lüks bir hayatın olmaz oturduğun evde oturamazsın daha farklı komşuların olur. Düzenin bozulmasını istemiyorsan bundan sonra işine uygun saatlerde gel yoksa işinden olursun. Son kez uyarıyorum.
---------------------	---

Ek-7**Tablo 18:** Çeviri 7 - Denek 7

01:20- (Kadın):	Ah lanet olası
	Hadi uyan, sabah oldu.
01:25- (Kız):	Hayır ya biraz daha uyumak istiyorum
01:32- (Kadın):	Bu kadar uyuduğun yeter.
01:37- (Baba):	Yeter ya çok ses yapıyorsunuz, kes şu sesini...
01:39- (Kız):	Offf
01:42- (Kadın):	Çocuğa bağıracığına sende kalksan iyi edersin.
01:47- (Kadın):	Hadi ama herkes uyansın. Kahvaltı hazırlayacağım. Bıktım sizin dağınıklığınızdan.
01:57- (Mor Kazaklı Kız):	Günaydın annecim.
01:58- (Kadın):	Günaydın güzelim.
02:10- (Kadın):	Caroll
03:10- (Kadın ve Çocuklar):	Ne oluyor burada? Bu polis arabası da neyin nesi olabilir ki?
03:15- (Kadın):	Boşverin, siz gidin.
03:37- (Kadın):	Yine mi aynı şey
03:38- (Adam):	Hıııı
03:41- (Kadın):	Şurama bir dokunur musun?
03:46- (Adam):	Bence bir şey yok. Abartma.
04:20- (Doktor):	Buradaki görüntüyü görüyor musunuz? İşte tam burada.
04:33- (Kadın):	Affedersiniz, telefonum çalıyor. Şu an doktordayım ne oldu?
04:42- (Kırmızı Gömlekli Kız):	Acil konuşmamız gerekiyor.
04:44- (Kadın):	Kusura bakmayın. Evet sizi dinliyorum.
04:46- (Doktor):	Okey. Devam edelim. Göğsünüzde bir kitle tespit ettim. Fakat şimdi size bir reçete yazacağım. İlk bu ilaçları kullanarak başlayalım.
05:05- (Kadın):	Peki sonra ne olacak?
05:07- (Doktor):	Bekleyip göreceğiz. Moralini yüksek tut, kontrollerini aksatma ve ilaçlarını düzenli kullanmaya özen göster. Sonra tekrar görüşelim.
07:20- (Kadın):	Selamlar

07:40- (İş yerindeki hamile kadın):	Selam tatlım. İnternetteki haberi gördün mü? Bak burada.
07:42- (Kadın):	Ne olmuş bu kadına?
	...
08:23- (Patron):	Evet, geel.
08:27- (Kadın):	Efendim beni çağırmışsınız.
08:28- (Patron):	Daha hızlı çalışmalıyız. Daha çok iş. Bu evrakların tamamlanması gerek.
08:52- (Hamile Kadın):	Efendim bunları imzalamanız gerek.
08:54- (Patron):	Hmm, getir bakalım.
	Harikasın. Al bakalım.
	Evet, şimdi seni dinliyorum, sendeyiz.
09:21- (Kadın):	Efendim
09:23- (Patron):	Ne yapacağız diyorum
09:24- (Kadın):	Hee

Ek-8**Tablo 19:** Çeviri 8 - Denek 8

01.21-01.24: Birinci Kadın (Anne): Hadi uyan geç kaldık.
01.27-01.28: Çocuk (kız): Biraz daha anne.
01.36-01.38: Baba: Kalk artık!
01.42-01.43: Anne: Teşekkürler
01.49-01.51: Hadi acele et, üzerini giyin, hemen kahvaltıya. Okula geç kalacaksın.
01.56-01.57: Çocuk(kız): Tamam
02.08-02.09: Anne: Hadi uyan.
02.15-02.16: Anne: Neden giyinmedin.
02.16-02.17: Çocuk(kız): Önce kahvaltı yapacağım.
02.21-02.22: Genç Kız: Günaydın anne.
02.22-02.23: Anne: Günaydın. Afiyet olsun.
02.27-02.29: Anne: Caroll!
02.38-02.40: Çocuk (üçüncü):Geliyorum.
02.54-02.58: Anne: Sam! Merhaba, Bunu unutmuşsun.
03.09-03.12: Genç Kız: Neler oluyor? -Çocuk (kız): Birine bir şey mi oldu?
03.13-03.16: Anne: Bilmiyorum. Hadi görüşürüz.
03.19-03.20: Anne: Merhaba -Komşu: Merhaba
03.34-03.36: Anne: Güzel kadın değil mi? -Baba: Evet
03.38-03.43: Anne: Kolumun altında bir şey var. Dokun dokun.
03.44-03.49: Baba: Panik yapma önemli bir şey değildir.
04.17-04.18: Doktor: Sonuçlarınız çıktı. (Bilgisayar ekranını çevirir.) Bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz?
04.29-04.30: Telefonunuz çalışıyor.
04.31-04.37: Anne: Özür dilerim telefonu sessize almayı unutmuşum. (Telefonu açar): Ne oldu?
04.41-04.42: Çocuk (üçüncü): Anne kazağımı bulamıyorum. Nereye koydun?
04.43-04.45: Anne: Dolabına bak şu anda müsait değilim tamam mı? Görüşürüz.
04.46-04.50: Çocuk (üçüncü): Of anne aç şu telefonu!

04.55-05.00: Doktor: Maalesef sonuçlarınız pek iyi değil.
05.03-05.04: Anne: Peki şimdi ne olacak?
05.06-5.12: Doktor: Yapacak pek fazla bir şey yok. Ağrılarınız için birkaç tane ilaç yazacağım.
05.22-05.23: Anne: Ne kadar zamanım var?
05.27-05.34: Doktor: Bilmiyorum. Stresten ve üzüntüden uzak durun. Ailenizle vakit geçirin. Dinlenin. Hiçbir şey bitmiş değil. Bekleyeceğiz.
..
(Hastaneden çıkar ve eşini arar fakat ulaşamaz.)
(Anne işe gelir ve herkesi selamlar.)
07.38-07.41: İş yerindeki kadın: Haberi gördün mü?
07.43-07.45: Anne: Sabah evin önünde polisler vardı.
07.47-07.53: İş yerindeki kadın: Kadın evinde ölü bulunmuş. Haberlerde yazanlara göre onu kocasının öldürmüş olabileceği söyleniyor. Nasıl olabilir böyle bir şey?
08.01-08.07: Bu arada patron seni çağırdı. Sanırım diğerleri seni şikâyet etmiş.
..
08.23-08.27: Patron: Saat kaç çok geç kaldın!
08.28-08.30: Anne: Özür dilerim doktor randevum vardı.
08.30-08.36: Patron: Bu gidişle işsiz kalacaksın! Her neyse. Dosyaları yarım saat içerisinde bitirmeni istiyorum.
08.35-08.37: Anne: Tamam efendim hemen. Başka bir isteğiniz var mı?
(Kapı çalar.)
08.48-08.49: Patron: Gel.
(Belgeleri imzalar.)
09.06-09.07: Patron: Otur.
09.19-09.20: Her şey yolunda mı?
09.21-09.22: Anne: Benimle ilgili mi?
09.23-09.24: Patron: Evet.
09.25-09.26: Anne: A, evet.
09.29-09.32: Patron: İşini çok fazla ciddiye almıyorsun ve hep streslisin. Yeterince çabalamıyorsun. Bu şekilde birlikte çalışmamız mümkün değil.

09.33-09.34: Anne: Siz bilirsiniz.
09.41-09.42: Patron: Nasıl bu şekilde davranırsın! Bu senin mesleğin ve bunu her zaman ciddiye almalısın. Yoksa bu şekilde hiçbir iş yapamazsın.
09.48-09.57: Anne: Bu sıralar kendime vakit ayırmaya ihtiyacım var. Biraz dinlenmem gerek.

Ek-9**Tablo 20:** Çeviri 9 - Denek 9

01:20-01:24 (Kadın): Kalk geç kalmışsınız
01:27-01:30 (Küçük Kız): Çok uykum var biraz daha
01:39-01:40 (Adam): Yeter artık hareket etme
01:42-01:43 (Kadın): Sakin ol
01:49-01:51 (Kadın): Hadi hızlı ol ve üstünü giyin hemen çok geç kaldık
01:56-01:57 (Sarışın kız): Bugün çok iş var
01:58-01:59 (Kadın): Tamamdır
02:08-02:10 (Kadın): Hadi kalk sabah oldu
02:15-02:16 (Kadın): Böyle mi giyineceksin
02:17-02:18 (Küçük Kız): Evet anne
02:22-02:23 (Sarışın kız): Günaydın
02:23-02:24 (Kadın): Günaydın
02:26-02:30 (Kadın): Hadi bişeyler ye, hadi!!
02:39-02:40 (Sarışın kız): Servis alabilir miyim?
02:41-02:42 (Kadın): Tabi
02:42-02:43 (Kısa saçlı kız): Geç kaldık
02:43-02:44 (Sarışın kız): Evet
02:44-02:45 (Kısa Saçlı kız): Aptal
02:48-02:49 (Kadın): Lütfen
02:54-02:55 (Kadın): Sam!!
02:57-02:58 (Kadın): Günaydın.
02:59-3:00 (Kadın): Poşetini getirdim
03:10-03:11 (Sarışın kız): Ne oluyor
03:12-03:13 (Küçük kız): Ne oldu ki
03:14-03:16 (Kadın): Bilmiyorum. Hadi geç kalmayın
03:19-03:20 (Kadın): Günaydın
03:21-03:22 (Komsuları): Günaydın
03:34-03:36 (Kadın): Fiziği çok güzel değil mi?

03:37-03:38 (Adam): Eh yani
03:40-03:42 (Kadın): Göğsüme baksana bak dokun
03:43-03:44 (Kadın): Dokun dokun hadi
03:45-03:46 (Adam): Tamam
03:47-03:50 (Adam): Neden bu kadar takılıyorsun güzel işte
04:17-04:18 (Doktor): Sonuçlar gayet iyi
04:19-04:20 (Doktor): Bak sana sonuçlarını göstereyim ne görüyorsun
04:20-04:22 (Doktor): Telefonunuz çalıyor bakmayacak mısınız?
04:29-04:30 (Kadın): Aaa kusura bakmayın sessize almayı unutmuşum hemen bakıyorum
04:38-04:40 (Kadın): Şuan bir randevudayım seni sonra arayayım
04:41-04:43 (Telefondaki kız): Aradığımı bulamıyorum
04:44-04:46 (Kadın): Ara ve bul tamam mı?
04:47-04:48 (Telefondaki kız): Kapattı iyi mi
04:55-04:57 (Doktor): Devam edelim mi?
04:57-05:00 (Doktor): Nodüllerinizde her hangi bir kötü gelişme yok ama bişeyler yapılmalı
05:03-05:04 (Kadın): Şimdi ne yapacağız peki?
05:06-05:08 (Doktor): Kanser tedavisine başlanabilir
05:12-05:15 (Doktor): Size yapmanız gerekenleri söyleyeceğim
05:23-05:24 (Kadın): Ne yapmam gerekiyor
05:26-05:34 (Doktor): Aslında stresten uzak durmanız gerekiyor sağlıklı beslenmeniz gerekiyor kendinizi çok fazla yormayın
05:36-05:38 (Kadın): Bunlar nasıl olacaksa
05:39-05:40 (Doktor): Bunları yapmak zorundasınız yoksa işler kötüye gidebilir
06:33-06:40 (Adam): Fotoğraflar vesikalık olarak çekildi çıkması uzun sürmez
07:19-07:31 (Kadın): Günaydın... Günaydın... Günaydın... Kolay gelsin
07:37-07:38 (Kadın): Naber?
07:38-07:39 (Siyahi kadın): Olanları gördün mü?
07:44-07:46 (Kadın): Bugün polisler mahalledeydi ne olmuş

07:47-07:53 (Siyahi kadın): Bu yaşlı kadından günlerdir haber alınamıyormuş ve en sonunda evine gitmişler ve ölü bulunmuş
07:59-08:06 (Siyahi kadın): Bugün ofiste işler karışık. Bişeyler karıştırıldığı belli bence dikkat etmelisin kızım patronun yanına uğrasan iyi olur
08:07-08:09 (Kadın): Neden ki
08:10-08:20 (Siyahi kadın): Bazen çok saf oluyorsun güzelim neyin neden olduğunu anlamıyorsun. Of karnım çok şişti hele bir doğurayım işler o zaman istediğim gibi gidecek
08:30-08:36 (Patron): Bana hemen bu işi neden yapamadığını anlatmanı istiyorum. İş bana açıkla hemen bu ne böyle
08:37-08:40 (Kadın): Nasıl yani? Hemen bakayım. Bir yanlışlık vardır
08:40-08:43 (Patron): Burda yazılanlarda yanlışlıklar var nedenini açıklamayı bekliyorum
08:48-08:49 (Patron): İçeri gel
09:00-09:05 (Patron): Hamilelik nasıl doğurup gidecek misin hahahah
09:06-09:07 (Patron): Hadi sende otur bakalım
09:19-09:20 (Patron): İşini seviyor musun?
09:21-09:22 (Kadın): Anlamadım
09:23-09:24 (Patron): Seviyor musun?
09:25-09:26 (Kadın): Aa evet
09:27-09:32 (Patron): İşini seviyorsan düzgün yapmalısın her şeye dikkat etmelisin herkesten önce gelmeli ve herkesten sonra çıkmalısın
09:33-09:34 (Kadın): Anlıyorum efendim
09:41-09:47 (Patron): Ama yapmıyorsun bunların hiçbirini yapmıyorsun işini seviyorsan daha dikkatli ol çok çalış
09:48-09:57 (Kadın): Çalışacağım efendim benim bazı özel sorunlarım vardı onlarla meşguldüm kendimi işime veremedim
10:04-10:06 (Patron): Özel hayatın beni ilgilendirmez

Ek-10**Tablo 21:** Çeviri 10 - Denek 10

00:00:30,182 --> 00:00:31,979 : ♪...İrfan sever...♪
00:00:33,203 --> 00:00:36,406 : ♪...Akar su ile...♪
00:00:38,073 --> 00:00:42,786 : ♪...Kalem yerse, Rotring...♪
00:00:44,948 --> 00:00:49,349 : ♪...Şekil verse kör pide...♪
00:00:51,536 --> 00:00:56,172 : ♪...Don Sülo yeme, Tablerone...♪
00:00:56,563 --> 00:00:59,740 : ♪...İrfan salağı...♪
00:01:00,339 --> 00:01:02,500 : ♪...Turta götürdü...♪
00:01:04,349 --> 00:01:09,349 : ♪...Ya ve vurdu Salih'e...♪
00:01:10,781 --> 00:01:14,167 : ♪...Yemediği kadar, söküldü zombi gib...♪
00:01:15,339 --> 00:01:15,964: Kahretsin.
00:01:20,391 --> 00:01:20,964: Kahretsin.
00:01:23,307 --> 00:01:24,115: Az çekil şurdan.
00:01:25,748 --> 00:01:27,577: Sabah olmuş, kalkmalıyız.
00:01:27,675 --> 00:01:28,795: 5 dakika daha...
00:01:30,644 --> 00:01:32,207: 5 dakika erken yatsaydın o zaman.
00:01:32,363 --> 00:01:34,186: Anne neden bu saatte kalkıyoruz?
00:01:36,608 --> 00:01:38,535: Hey uyumaya çalışıyoruz burda!
00:01:41,998 --> 00:01:42,962: Kaba herif
00:01:46,556 --> 00:01:49,316: Sam kalk ve yatağını topla
00:01:49,681 --> 00:01:52,233: Her sabahki kavgaları yine yapmak istemiyorum
00:01:52,285 --> 00:01:53,717: Janet mutfağa gel!
00:01:53,977 --> 00:01:54,446: Tamam anne...
00:01:56,738 --> 00:01:58,144: Sana da güneydin
00:01:58,207 --> 00:01:58,832: +Yine mi?
-Hı hı
00:01:59,582 --> 00:02:00,332: Mutfaktayız!
00:02:08,332 --> 00:02:11,348: Kalk ve yatağını topla!
00:02:15,332 --> 00:02:15,910: Yüzünü yıkadın mı?

00:02:16,426 --> 00:02:18,270: Anne ya her sabah aynı şeyi sorma.
00:02:18,848 --> 00:02:20,020: Sen yap, ben de sormayayım.
00:02:21,785 --> 00:02:24,035: +Günaydın canım
-Günaydın aşko
00:02:24,270 --> 00:02:24,691: İğrençsiniz
00:02:25,973 --> 00:02:27,238: Böyle yapmacık olmak için para mı alıyorsun?
00:02:27,801 --> 00:02:28,363: Ergen o takma.
00:02:29,311 --> 00:02:30,123: Carol!
00:02:30,858 --> 00:02:32,155: Uyandığından emin misin?
00:02:32,764 --> 00:02:33,451: Mecbur
00:02:38,561 --> 00:02:40,108: Tabağımı getirin
00:02:40,623 --> 00:02:41,030: Hay Hay!
00:02:43,623 --> 00:02:44,264: Naber sürtük?
00:02:47,076 --> 00:02:47,686: Buyurun...
00:02:48,748 --> 00:02:49,108: Yiyin hadi
00:02:54,465 --> 00:02:54,871: Sam!
00:02:57,168 --> 00:02:57,653: Sam!
00:02:58,262 --> 00:02:58,481: Efendim?
00:02:58,668 --> 00:02:58,903: Merhaba!
00:03:00,324 --> 00:03:01,559: Bunlar benden istediklerin!
00:03:01,705 --> 00:03:02,369: Unutmuştum.
00:03:10,546 --> 00:03:10,962: Neler oluyor?
00:03:11,444 --> 00:03:12,382: Acaba her şey yolunda mı?
00:03:12,824 --> 00:03:13,541: Öyle olmalı.
00:03:14,465 --> 00:03:15,949: Hadi gidin.
00:03:20,090 --> 00:03:20,572: Selam
00:03:21,056 --> 00:03:21,525: Selam
00:03:34,520 --> 00:03:36,030: Sigarayı azaltsan mı artık?
00:03:39,598 --> 00:03:40,926: Göğüslerime dokunur musun?
00:03:41,695 --> 00:03:42,919: Burası sert gibi sanki
00:03:43,348 --> 00:03:44,481: Dokun, dokun.

00:03:44,546 --> 00:03:45,509: Biraz sarkmış gibiler
00:03:47,124 --> 00:03:48,999: Olan meme de tek bi noktada toplanınca tabi...
00:03:52,814 --> 00:03:55,757: Yaşlanıyorsun, böyle şeyler çok doğal.
00:04:17,376 --> 00:04:17,962: Evet bayan...
00:04:19,330 --> 00:04:21,673: Jinekolog sonuçları ekranıma gönderdi...
00:04:23,626 --> 00:04:24,473: Buyrun beraber bakalım.
00:04:29,304 --> 00:04:30,645: Telefona bakın isterseniz.
00:04:31,791 --> 00:04:34,473: Çok özür dilerim heyecandan duymadım bile.
00:04:35,007 --> 00:04:36,621: Çok kısa hemen hallediyorum.
00:04:39,095 --> 00:04:40,645: Carol şu an randevudayım.
00:04:40,723 --> 00:04:42,754: Dur, aradığım şeyi bulamıyorum.
00:04:43,870 --> 00:04:45,875: Tamam ben seni sonra ararım.
00:04:49,977 --> 00:04:51,006: Bu çok önemli.
00:04:55,368 --> 00:04:56,279: Stres...
00:04:56,917 --> 00:05:00,628: Sinir ve bu tarz şeyler bunları tetikleyebilir...
00:05:03,779 --> 00:05:04,508: Sonuçlarım nasıl?
00:05:06,539 --> 00:05:09,105: Bence sonuçlardan önce bunları çözmelisiniz.
00:05:09,300 --> 00:05:12,204: Hayatınızdaki bu sinir ve problemleri aşmalısınız.
00:05:14,508 --> 00:05:15,003: Zira...
00:05:16,019 --> 00:05:17,451: Bu tarz sorunlar...
00:05:17,985 --> 00:05:18,818: Biyolojik olarak da karşılık bulur...
00:05:22,868 --> 00:05:23,896: Temiz mi?
00:05:26,521 --> 00:05:28,292: Temize yakın...
00:05:28,318 --> 00:05:29,867: Henüz başlarında...
00:05:30,114 --> 00:05:31,430: Ne zamandır böyle bilmiyorum ama
00:05:32,042 --> 00:05:32,706: Burada gözükeneye göre
00:05:33,487 --> 00:05:35,023: 1. evre kanser tanısı
00:05:36,091 --> 00:05:37,706: Ama tedavi edilebilir değil mi?
00:05:38,669 --> 00:05:40,245: Evet, tedavi edilebilir.
00:05:41,768 --> 00:05:43,044: Tabi ki elimizden geleni yapacağız.

00:05:43,252 --> 00:05:45,010: Bu süreçte ne lazımsa
00:05:45,388 --> 00:05:47,693: Tıp size tüm imkânlarını sunacak.
00:05:51,091 --> 00:05:52,823: Profesyonel bir destek alacaksınız.
00:06:36,677 --> 00:06:37,875: Gülümse ufaklık
00:06:51,612 --> 00:06:57,406: Çocuklarla çekim yapmak zor ama eğlenceli...
00:07:19,789 --> 00:07:20,426: Merhaba
00:07:21,443 --> 00:07:22,042: Selam
00:07:22,484 --> 00:07:23,057: Hoşgeldin
00:07:26,117 --> 00:07:27,471: -Günaydın Kayle
+Günaydın
00:07:30,101 --> 00:07:31,130: Kolay gelsin
00:07:34,255 --> 00:07:35,466: -Kolay gelsin
+Sağol
00:07:38,904 --> 00:07:39,893: Ne var ne yok?
00:07:39,918 --> 00:07:41,768: Olanlardan haberin yok mu? Şuna bir bak.
00:07:44,151 --> 00:07:46,156: Sabah bir sürü polis görmüştüm.
00:07:46,846 --> 00:07:53,292: Bi kadın gece vakti bir ses duydu ve evinde ölü bulundu. 50 yıldır evliydi ve o evdeydi.
00:07:55,765 --> 00:07:57,133: Demek bu yüzden polisler vardı.
00:07:58,864 --> 00:08:00,414: Tesadüfen yaşıyoruz.
00:08:00,713 --> 00:08:05,779: Demek ki neymiş, evdeyken bile güvende değilmişiz.
00:08:06,430 --> 00:08:07,419: Kimseye güvenmiyorum.
00:08:07,536 --> 00:08:08,851: Bence abartıyorsun.
00:08:09,737 --> 00:08:12,926: Bu sence basit bir sorun mu? Kendi evinde ölmek.
00:08:13,943 --> 00:08:15,752: Üstelik iki can taşıyorken...
00:08:16,742 --> 00:08:20,883: Ona bakmak zorunda kalmasaydım, buraya bir dakika katlanmazdım.
00:08:23,566 --> 00:08:24,360: Gel
00:08:25,584 --> 00:08:28,435: Sabahları bunu dinlemeyi çok seviyorum.

00:08:28,475 --> 00:08:30,220: Müzik zevkiniz çoğu kişi tarafından beğeniliyor.
00:08:30,245 --> 00:08:33,475: Başkalarının bir şeyleri beğenip beğenmemesi hiç bir zaman umurumda olmadı.
00:08:34,517 --> 00:08:34,972: Bu o dosya mı?
00:08:36,769 --> 00:08:37,264: Sözleşme?
00:08:37,980 --> 00:08:38,436: Kendin bak.
00:08:38,905 --> 00:08:41,834: Bak ve biraz farklı şeyler de gör.
00:08:41,873 --> 00:08:44,009: Her bir sayfasında özen var onun.
00:08:44,074 --> 00:08:46,769: Durun bir dakika, bu gerçekten benim mi?
00:08:46,795 --> 00:08:48,136: Onu taşıyabilirsen senin olacak.
00:08:49,009 --> 00:08:49,269: Gel
00:09:00,441 --> 00:09:04,737: Günler geçtikçe yarım bir dünyaya dönüşüyorsun
00:09:06,990 --> 00:09:07,694: Otur
00:09:11,118 --> 00:09:12,615: Bu içimi ısıtması için.
00:09:18,683 --> 00:09:20,037: Peki şimdi ne düşünüyorsun?
00:09:21,951 --> 00:09:22,563: Ne hakkında?
00:09:22,915 --> 00:09:23,631: Biz ne konuşuyorduk?
00:09:23,826 --> 00:09:24,711: Evet, pardon
00:09:25,662 --> 00:09:26,001: Kabul.
00:09:27,459 --> 00:09:28,293: Çok hızlı karar
00:09:29,477 --> 00:09:33,149: Bu kadar sinir stresi nasıl kaldırabileceksin?
00:09:33,527 --> 00:09:34,438: Yapabilirim efendim.
00:09:34,998 --> 00:09:36,717: Bu sıradan bir şey mi sanıyorsun?
00:09:37,576 --> 00:09:38,254: Senin gibi birisi için?
00:09:39,998 --> 00:09:40,767: Üstesinden gelirim.
00:09:40,884 --> 00:09:42,121: Olayın ciddiyetini kavra!
00:09:42,993 --> 00:09:45,428: Üstesinden gelirsın, ama gelebilirsen.
00:09:46,235 --> 00:09:47,173: Bu kapasitedeysen.
00:09:48,839 --> 00:09:50,402: Bu konuda kendime güveniyorum.
00:09:51,574 --> 00:09:53,306: Daha önce de çok zorluklar atlattım.
00:09:54,273 --> 00:09:56,865: Zorluklar aynıdır, düzeyleri değişir.

00:09:58,635 --> 00:09:59,898: Peki sence bu zo...
00:10:01,699 --> 00:10:01,910: Belki de bunu...
00:10:03,574 --> 00:10:04,111: Başarabilirsin...
00:10:04,645 --> 00:10:05,333: Deneyebilirim...
00:10:05,914 --> 00:10:07,102: Ne demek deneyebilirim?!
00:10:08,965 --> 00:10:09,448: Biz senden bunu denemeni değil,
00:10:09,742 --> 00:10:10,543: Başarmanı bekliyoruz.
00:10:11,285 --> 00:10:12,398: Çok kolay olacak.
00:10:12,824 --> 00:10:13,601: Peki ya başaramazsam?
00:10:15,617 --> 00:10:16,434: Bazı riskler her zaman vardır.
00:10:16,513 --> 00:10:17,832: Koşullar farklılaşırsa, başarı oranı da düşebilir.
00:10:17,999 --> 00:10:18,239: Ne gibi bir sorun yaşayacağını düşünüyorsun?
00:10:19,493 --> 00:10:20,297: Bilmiyorum herhangi bir şey.
00:10:20,826 --> 00:10:21,263: İnsanlar sorun yaşayacaklarını düşündükleri zaman
00:10:21,673 --> 00:10:22,563: Olabilecek sorunları çağırmış olurlar.
00:10:22,892 --> 00:10:23,196: Yoksa ortada sen kaynaklı bir sorun mu var?
00:10:23,369 --> 00:10:24,002: Olmadığını ikimiz de biliyoruz. Bunu önceden konuşmuştuk.
00:10:24,017 --> 00:10:25,657: Jake Nick... Neur Tredeu..
00:10:26,321 --> 00:10:27,376: Elvira Angelini...
00:10:29,212 --> 00:10:31,517: Ve son olarak Saint Nicole...
00:10:32,415 --> 00:10:33,704: Fransız bile değildi...
00:10:34,681 --> 00:11:35,774: Hristiyan bile değildi...
00:11:38,040 --> 00:11:40,345: Bu gibi insanlar...
00:11:42,532 --> 00:11:45,892: Raf dolusu kitap edecek eğitimlerden geçiyorlar...
00:11:46,477 --> 00:11:47,899: Orada biraz dolaş önce...
00:11:50,774 --> 00:11:53,977: Sonrasında beğendiğin şeylerin yanına git...
00:10:54,173 --> 00:10:55,462: Ne istersen olabilir.
00:10:57,852 --> 00:10:59,649: Daha sonra aldıklarınla beraber yola çık.

00:10:59,923 --> 00:11:01,173: Gayet olağan...
00:11:01,290 --> 00:11:02,540: Dikkat çekme.
00:11:05,509 --> 00:11:05,899: Oradan birisi gibi.
00:11:06,993 --> 00:11:11,134: Oraya yaklaşınca biraz yavaşla... Fark etmesinler, iyice gözlemle...

Ek-11**Tablo 22:** Çeviri 11 - Denek 11

01:20-01:24 (Kadın):	Alarmı duymamışım geç kaldık uyanmanız lazım!
01:27-01:30 (Küçük Kız):	Uyanmak istemiyorum biraz daha uyumak istiyorum.
01:30-01:32 (Kadın):	Eğer uyanmazsan geç kalacaksın.
01:32-01:34 (Küçük Kız):	Lütfen biraz daha uyumak istiyorum.
01:34-01:38 (Adam):	Kalk artık yataktan geç kaldık anlamıyor musun?
01:47-01:49 (Kadın):	Hadi tatlım uyanmanız gerekiyor geç kaldık
01:56-01:57 (Uzun Saçlı Erkek):	Tamam
02:08-02:10 (Kadın):	Bir an önce uyanman lazım hadi !
02:15-02:16 (Kadın):	Hazırlandın mı ?
02:16-02:17 (Küçük Kız):	Evet anne hazırım.
02:18-02:20 (Kadın):	Her şeyini aldığına emin ol.
02:22-02:23 (Uzun Saçlı Erkek):	Günaydın anne.
02:23-02:24 (Kadın):	Günaydın.
02:29-02:30 (Kadın):	Carol!
02:39-02:40 (Uzun Saçlı Erkek):	İstediğim kağıt sende mi?
02:41-02:42 (Kadın):	Evet bende.
02:42-02:43 (Kısa Saçlı Kız):	Okula gitmek istemiyorum.

02:44-02:45 (Uzun Saçlı Erkek):	Bende.
02:54-02:55 (Kadın):	Sam!
02:57-02:58 (Kadın):	Merhaba
02:59-03:01 (Kadın):	Çantayı unuttun.
03:10-03:11 (Uzun Saçlı Erkek):	Hay aksi. Bunlar nedir ?
03:12-03:13 (Küçük Kız):	Sen bir şey biliyor musun?
03:14-03:16 (Kadın):	Bilmiyorum. Dikkat edin.
03:38-03:42 (Kadın):	Şu gösterdiğim yeri bir kontrol eder misin? Dokun dokun.
03:43-03:47 (Adam):	Ben bir şey hissetmedim kuruntu yapıyorsun.
04:24-04:29 (Doktor):	Sonuçlarınız bu gördükleriniz. Telefonunuza bakın isterseniz.
04:38-04:40(Kadın):	Ne oldu şuan meşgulüm?
04:41-04:43 (Kısa Saçlı Kız):	Çantamın nerede olduğunu biliyor musun?
04:44-04:46 (Kadın):	Ben seni daha sonra arayacağım tamam mı.
04:55-05:00 (Doktor):	Neler olduğunu anlatayım, göğsünüzde nodül görünüyor.
05:03-05:04 (Kadın):	Bu ne demek?
05:06-05:20 (Doktor):	Çok büyük bir sorun değil yazacağım tedaviyle iyileşmeniz kolay.

05:23-05:24 (Kadın):	Bu tehlikeli mi?
05:26-05:34 (Doktor):	Değil. Stresten uzak dur. Kendini çok yorma.
05:36-05:38 (Kadın):	Bunun başıma geleceğini düşünmezdim.
05:39-05:52 (Doktor):	Bu herkesin başına gelebilir ama güzel bir tedavi ve stressiz bir yaşam ile üstesinden kolayca gelinebilir.
07:35-07:37 (Kadın):	Kolay gelsin.
07:38-07:39 (İş Arkadaşı):	İnternetteki haberin tıklanmalarını gördün mü?
07:44-07:46 (Kadın):	Daha görmedim. Ne durumda?
07:47-07:53 (İş Arkadaşı):	Bu sefer haber daha az tıklanma aldı ve işler iyi yöne gitmiyor. Eğer biraz daha böyle giderse şirket maddi olarak daha büyük sıkıntı yaşayabilir.
07:56-07:57 (Kadın):	Peki patronu gördün mü?
07:59-08:06 (İş Arkadaşı):	Görmedim. Duyduğum kadarıyla bu sıkıntılardan dolayı işten çıkarma olabilir. Dikkat etmemiz lazım.
08:07-08:09 (Kadın):	Gerçekten o kadar vicdansız mıdır?
08:10-08:13 (İş Arkadaşı):	Daha fazla olduğunu düşünüyorum. Merak etme bebeğim bize bir şey olmasına izin vermeyeceğim.
08:25-08:27 (Patron):	Neden bu kadar geç kaldığını

	öğrenebilir miyim?
08:28-08:29 (Kadın):	Kusura bakmayın doktora gitmem ger
08:30-08:36 (Patron):	Bahanelerinden sıkıldım artık bu belgenin ne olduğunu biliyor musun?
08:37-08:38 (Kadın):	Bakabilir miyim?
08:39-08:43 (Patron):	Tabi ki bakabilirsin. Bak ve yapamadığın işlerin sonuçlarını gör.
08:45-08:47 (Kadın):	Yanlış bir şey yaptığımı göremiyorum.
09:00-09:20 (Patron):	Bebek ne zaman geliyor çok yakın değil mi? Otur lütfen. Bir sorun mu var ?
09:21-09:22 (Kadın):	Ne gibi?
09:23-09:24 (Patron):	Geç geldin?
09:25-09:26 (Kadın):	Evet.
09:29-09:32 (Patron):	Üzüldüm. Herkesin her zaman bir sorunu var.
09:33-09:34 (Kadın):	Benim ilk defa oldu.
09:35-09:38 (Patron):	Sorunun işimizi etkiliyor mu?
09:39-09:40 (Kadın):	Hayır pek sayılmaz.
09:41-09:47 (Patron):	O zaman neden bu işlerde hep bir sıkıntı çıkıyor. Bu saçma değil mi ?
09:48-09:57 (Kadın):	Kusura bakmayın son zamanlarda kafam hep meşgul evdekiler ve iş üst üste geliyor şimdide bu sıkıntı beni

	biraz zorladı.
09:58-10:02 (Patron):	Bir süre izin almak ister misin tatile çıkmak?
10:03-10:04 (Kadın):	Hayır gerek yok.
10:05-11:03 (Patron):	O zaman işini doğru düzgün yap ki zorunlu olarak tatile çıkmak ya da işini kaybetmek zorunda kalma. Sorunun anladığım kadarıyla kişisel ve anlatmak zorunda değilsin. Sadece işlerin doğru düzgün ilerlemesi gerekiyor bunun içinde senin düzgün çalışman gerekiyor. Özel hayatının olmasını anlayabiliyorum ama işleri burada aksatırsan özel hayatına daha çok zaman ayırabilir hale gelirsin.

Ek-12**Tablo 23:** Çeviri 12 - Denek 12

01.20-01.24 kadın - aman tanrım
01.25-01.26 kadın - hadi tatlım uyanman gerek
01.28-01.30 küçük kız - biraz daha uyumak istiyorum
01.30-01.32 kadın - güneş çoktan doğmuş
01.35-01.36 küçük kız - sadece birazcık daha
01.36-01.40 adam - hadi ama kalkman gerekiyor
01.42-01.43 kadın - seninde
01.47-01.49 kadın - sam sabah oldu kalk artık
01.50-01.51 sam - tamam
01.52-01.53 kadın - ayrıca kahvaltıyı hazırlamama yardım et
01.54-01.55 kadın - virginie acele et
01.56-01.57 sam - elimi yüzümü yıkayıp geliyorum
01.58-02.00 kadın - acele et
02.08-02.10 kadın - carole kalk artık sabah oldu
02.15-02.16 kadın - mısır gevreği?
02.17-02.18 küçük kız - her sabah aynısı
02.19-02.20 kadın - erken kalkarsan başka şeyler de olur
02.22-02.23 büyük kız - günaydın anne
02.23-02.24 kadın - günaydın canım
02.24-02.26 küçük kız - diğerlerinden erken geldiğim kesin
02.27-02.30 kadın - carole'ü çağırmalıyım. caroleee
02.31-02.33 büyük kız - bir şey isteyebilir miyim?
02.34-02.35 kadın - hayır tatlım
02.38-02.40 carole - her sabah erken uyanmaktan bıktım
02.41-02.42 kadın - gerçekten mi?
02.43-02.44 büyük kız - bende
02.45-02.46 carole - kapa çeneni
02.49-02.50 kadın - acele et

02.54-02.55 kadın - sam
02.57-02.58 kadın - günaydın
02.59-03.02 kadın - çantanı almayı unutmuşsun
03.10-03.11 sam - polisler neden geldi
03.12-03.13 küçük kız - neler oluyor
03.14-03.16 kadın - bilmiyorum. Kendinize dikkat edin
03.19-03.21 kadın - günaydın
03.34-03.36 kadın - çok mutlu görünmüyor mu?
03.37-03.38 adam - hı hı
03.39-03.42 kadın - buramda bir ağrı var, baksana
03.43-03.45 adam - doktora gitmelisin, bunu kaç kere söyledim sana
04.15-04.18 doktor - büyütülecek bir şey yok, ağrıların ne sıklıkla oluyor
04.20-04.21 kadın - eeeeeee
04.29-04.30 doktor - telefonuna bakmayacak mısın?
04.32-04.34 kadın - üzgünüm, son zamanlarda telefonum hiç susmuyor
04.38-04.40 kadın - carole şu an doktordayım ne oldu?
04.41-04.43 carole - ceketimi bulamıyorum, onu gördün mü?
04.44-04.46 kadın - en son nereye koyduysan oradadır. Şimdi kapatmam lazım
04.47-04.49 carole - bir kerede yardımcı olsan keşke
04.55-05.00 doktor - sonuç olarak endişelenecek bir şey yok, ilaçları düzenli kullandığında atlatacaksın
05.03-05.05 kadın - kaç gün sürecek
05.06-05.12 doktor - kendine biraz zaman ayırmalısın. Dinlenmeli ve düzenli ilaçlarını kullanmalısın
05.14-05.20 doktor - bunu kendin için yapmalısın
05.23-05.25 kadın - yapmaya çalışacağım
05.26-05.34 doktor - stresten yorgunluktan uzak durmak iyileşmene yardımcı olacak
05.36-05.38 kadın - elimden geleni yapacağım
05.39-05.48 doktor - bir sonraki randevuda seni daha iyi görmek istiyorum. Lütfen kendine iyi bak

06.51-06.56 adam - şu sıralar çok yoğun çalışıyoruz ama fotoğraflarınız en geç yarın elinizde olur
07.35-07.37 kadın - selam tatlım
07.38-07.39 arkadaş - haberleri gördün mü?
07.44-07.46 kadın - sabah polisler bu yüzden geldi demek ki
04.47-07.53 arkadaş - eşiyile çok büyük problemleri varmış, çevredekiler onları sürekli tartışırken görmüş
07.56-07.57 kadın - demek artık dayanamadılar
07-59.08.06 arkadaş - her ilişkide bu tarz sorunlar olur, ama sana tavsiyem sürekli alttan alma
08.07-08.09 kadın - sorunların büyümesini istemiyorum
08.10-08.13 arkadaş - bu şekilde daha büyük problemlerin önünü açıyorsun
08.14-08.20 arkadaş - uhhhh. Yine tekmelemeye başladı. Doğduğunda anneye tekme atmak ne demekmiş ona soracağım
08.25-08.27 müdür - hazırladığın dosyayı inceledim
08.28-08.29 kadın - bunun için çok uğraş.....
08.30-08.35 müdür - dosyayı al ve bir an önce yeniden hazırlamaya başla
08.35-08.36 kadın - tabiki
08.37-08.42 müdür - en kısa sürede hazır olmasını istiyorum, bu yatırıma ihtiyacımız var
08.43-08.45 kadın - her şeyi olması gerektiği gibi yapmıştım aslında
08.46-08.48 müdür - olması gerektiği gibi değil
08.48-08.49 müdür - gel
09.00-09.05 müdür - her şey yolunda mı? Buradan öyle görünüyor hahahaaha
09.06-9.07 müdür - otur lütfen
09.11-09.20 müdür - bu işi bitirmeyi ne kadar istiyorsun
09.21-09.22 kadın - çok fazla
09.23-09.24 müdür - çok mu?
09.25-09.26 kadın - evet
09.27-09.32 müdür - bu işi bitirdiğinde şirketin ne kazanacağını farkındasın değil mi?

09.33-09.34 kadın - beklediğimizden daha çok
09.35-09.38 müdür - o zaman neden yapabileceğinin en iyisini yapmıyorsun?
09.39-09.40 kadın - yapıyorum
09.41-09.47 müdür - benimle dalga mı geçiyorsun? Kafanı bir an önce topla ve o işi bitir. O paraya ihtiyacım var
09.48-09.57 kadın - şu an biraz stresli bir dönem geçiriyorum ama emin olabilirsiniz ki en kısa sürede istediğiniz şekilde hazırlayacağım
09.58-10.02 müdür - yapabileceğinin en iyisini istiyorum. Anladın mı?
10.03-10.04 kadın - yapmaya çalışacağım
10.05-11.03 müdür - şimdi git ve bir an önce kafanı topla. Kişisel problemlerini bir kenara bırak. Bunları çözmene ve eskisi gibi burada harikalar yaratmana ihtiyacımız var.
Buranın en eski çalışanlarından birisin ve birçok dosya hazırladın. Etrafına bir bak herkesin hayatında sorunlar var. Sorunlarını bir an önce çözmelisin.

Ek-13**Tablo 24:** Çeviri 13 - Denek 13

01.20-01.24: (Kadın) nerde bu telefon? Saat... Uyan, geç kalacaksın
01.27-01.30: (1. Kız) Biraz daha uyuyayım.
01.30-01.32: (Kadın) Kalk daha kahvaltı yapacaksın
01.32-01.34: (1. Kız) Yemesem de olur
01.34-01.36: (Adam) Ses yapmayın, beni de uyandırılıyorsunuz!
01.42-01.43: (Kadın) Bağırma!
01.47-01.49: (Kadın)Kalk hazırlan geç kalacaksın
01.50-01.52: (Kadın) kahvaltıyı hazırlıyorum
01.53-01.54: (Kadın) sende acele et, winjny
01.56-01.57: (2. Kız) niye uyandırılıyorsun?
01.58-02.00: (Kadın) çabuk ol
02.08-02.11: (Kadın) jhoon, hadi kalk kahvaltıyı hazırlıyorum
02.15-02.17: (Kadın) saçlarını niye taramadın?
02.17-02.18: (1. Kız) tarayacağım
02.18-02.19: (Kadın) ne zaman?
02.21-02.22: (2. Kız) Günaydın bu sabah çok güzelsin
02.22-02.23: (Kadın) Sen de öyle
02.26-02.28: (Kadın) Hadi çabuk yiyin çıkcaz
02.29-02.30: (Kadın) Jhoon
02.31-02.33: (3.Kız) Benim çorbam nerede
02.34-02.35: (Kadın) Burada
02.38-02.40: (3. Kız) Ne zaman çıkacağız
02.41-02.42: (Kadın) Birazdan
02.43-02.44: (2. Kız) Ne bu senin halin
02.45-02.46: (3. Kız) Sen kendi tipine bak
02.48-02.50: (Kadın) Dalaşmayın
02.54-02.56: (Kadın) Sam! Sam!
02.57-02.58: (Kadın) Merhaba

02.59-03.01: Bunu unuttun
03.02-03.09: (2. Kız) Sağ ol. Polisler nereye gidiyor?
03.10-03.12 : (1.Kız) Bizi mi arıyorlar?
03.13-03.14: (Kadın) Hayır
03.15-03.16: (Kadın) Hadi görüşürüz.
03.19-03.20: (Komşu) Günaydın
03.21-03.24: (Kadın) teşekkür ederim günaydın.
03.34-03.36: Karşıdaki kadın anladı mı?
03.38-03.42: (Kadın) Şurama dokunsana bir şey var. Dokun, dokun.
03.43-03.45: (Adam) Bir şey yoktur
03.46-03.50: (Adam) Bir şeyin varsa doktora git
04.17-04.18: (Doktor) Önemli bir şey gördüm şuraya iyi bak.
04.19-04.21: (Doktor) Gördün mü orayı?
04.32-04.40: (Kadın) Of bu telefonda hiç rahat bırakmıyor, özür dilerim. Ne oldu önemli mi?
04.41-04.43: (3. Kız) Cebimdekileri sen mi aldın? Buraya koymuştum yok
04.44-04.46: (Kadın) Daha sonra ararım seni
04.47-04.48: (3. Kız) Niye kapatıyorsun!
04.55-05.00: (Doktor) Evet tekrar başlayalım, bunun tedavisi var üzülme.
05.03-05.04: (Kadın) Nasıl tedavi?
05.06-05.12: (Doktor) Zamanla çözümü bulacağız, şimdi sana bir şeyler yazacağım
05.14-05.20: (Doktor) Bunlar seni rahatlatacaktır.
05.23-05.24: (Kadın) Çok üzüldüm
05.26-05.34: (Doktor) Üzülme bunlar hayatta var, iyi olacaksın merak etme
05.36-05.38: (Kadın) Umarım, çözümünü buluruz.
05.41-05.48: (Doktor): Moralini yüksek tutmaya çalış
05.49-05.50: (Doktor): Kendini üzme
05.51-05.53: (Doktor): Halledeceğiz.
05.53-05.54: (Kadın) Hım hım.
06.33-06.40: (Adam) Buraya bak

06.41-06.42: (Adam) Burda kal!
06.51-06.56: (Adam): Çocuk şuan iyi poz vermiyor biraz bekleyelim sakinleşsin
07.19-07.20: (Kadın): Merhaba
07.21-07.22: (Çalışan 1) Merhaba
07.23-07.24: (Çalışan 2) Selam
07.26-07.27: (Kadın) Merhaba
07.28-07.29: (Çalışan 3) Selam
07.29-07.30: (Kadın) Selam
07.31-07.32: (Çalışan 4) Selam
07.33-07.34: (Kadın) Selam
07.35-07.36: (Çalışan 5) Merhaba
07.37-07.38: (Kadın) Nasılsın arkadaşım
07.39-07.40: (İş Arkadaşı) İyiyim baksana şuna
07.44-07.46: (Kadın) Bu bizim mahalledeki olayın olduğu kadın
07.47-07.53: (İş Arkadaşı) Bu kadını canice evine girip öldürüp atmışlar. Bu kadın da haberlere düştü baksana!
07.56-07.57: (Kadın) Ölmüş mü?
07.59-08.06: (İş Arkadaşı) Bu olayın arkasında siz çıkmayın. Sonuçta sizin komşunuz. Onun için söylüyorum
08.07-08.09: (Kadın) Bizle ne alakası var, sadece tanıyoruz.
08.10-08.13: (İş Arkadaşı) Bence yine de dikkatli olun.
08.14-08.15: (İş Arkadaşı) Bu aralar ağrım da çok, burada kimse hastalıkla ilgilenmiyor.
08.17-08.20: (İş Arkadaşı) Sende dikkat et
08.22-08.23: (Müdür) Gel
08.30-08.36: (Müdür) Yaptığın hiçbir şeyi beğenmedim al bunu tekrar yap
08.37-08.38: (Kadın) Neden efendim?
08.40-08.43: (Müdür) Bunun içinde birçok şey eksik
08.44-08.45: (1. Kadın) Peki, bakayım.
08.46-08.47: (Müdür) Açıkçası bunları beğenmedim
08.48-08.49: (Kadın) nerede hata yapmışım ki

08.50-08.52: (Müdür) oralara iyi bak. Gel!
09.00-09.05: (Müdür) Gene çok güzel olmuş, başarılısın
09.06-09.20: (Müdür) Otur! Napıyorsun? Bu aralar hiç işte değilsin
09.21-09.22: (Kadın) Evet
09.23-09.25: (Adam) He, öyle mi? Burası çalışman gereken bir yer.
09.26-09.27: (Kadın) Yorgunum...
09.28-09.32: (Müdür) Pardon niye yorgunsun? Bizle mi alakalı?
09.33-09.34: (Kadın) Yok...
09.35-09.36 (Müdür) O zaman neden?
09.37-09.38: (Müdür) Böyle yapmaya devam edersen ayrılırız.
09.48-09.57: (Kadın) Bu aralar sorunlarım var, kendimi tam olarak veremiyorum. Sağlık sorunlarım...
09.58-10.02: (Müdür) Bana anlatmanı isterim
10.03-10.04: (Kadın) Müsait bir zamanda anlatırım.
10.05-10.17: (Müdür) Bu aralar sık sık problemlerin var. İşe geç geliyorsun,
10.18-10.24: (Müdür) Çoğu kez tolerans gösterdik
10.25-10.26: (Müdür) Ama sürekli aynı...
10.27-10.30: (Müdür) Merak ediyorum nedir?
10.31-10.36: (Müdür) Bize bahsetmediğin şeyler, sürekli durgunsun...
10.37-10.44: (Müdür) Senin de çalışan olarak başarılı olmanı istiyorum
10.45-10.53: (Müdür) Yaptığın işleri onaylamak istiyorum.
10.54-10.57: (Müdür) Ama maalesef yolumuzu ayırmak zorundayız.
10.58-10.59: (Müdür) Üzgünüm...
11.01-11.03: (Müdür) Kendine iyi bak, hoşça kal.

Ek-14**Tablo 25:** Çeviri 14 – Denek 14

01.20-01.21: (Kadın)	Nerede bu telefon?
01.22-01.24: (Kadın)	Uyanmalısın
01.27-01.30 (1. Kız)	Biraz daha uyumak istiyorum
01.31-01.32: (Kadın)	Okula geç kalıyorsun
01.32-01.34: (1. Kız)	Birazdan kalkacağım
01.35-01.38: (Adam)	Kalk artık!
01.42-01.43: (Kadın)	Sakin ol
01.46-01.49: (Kadın)	Kahvaltıya gelin, kalkın artık
01.50-01.52: (Kadın)	Virginie hazır değil misin hala?
01.53-01.54: (2. Kız)	Geliyorum
01.58-02.00: (Kadın)	Tamam
02.08-02.11: (Kadın)	Yahor, kalk artık
02.15-02.16: (Kadın)	Bir şey istiyor musun?
02.16-02.17: (1. Kız)	İstemiyorum
02.18-02.19: (Kadın)	Tamam
02.21-02.22: (2. Kız)	Günaydın
02.22-02.23: (Kadın)	Günaydın, Bir şey yer misin?
02.24-02.25: (1. Kız)	Olur
02.28-02.29: (Kadın)	Yahor!
02.32-02.35: (2. Kız)	Peçete verebilir misin?
02.36-02.37: (Kadın)	Al.
02.38-02.40: (3. Kız)	Uykum var hala
02.41-02.42: (Kadın)	Geç oldu zaten
02.47-02.49: (Kadın)	Buyur, al.
02.54-02.58: (Kadın)	Sam! Sam!
02.59-03.02: (Kadın)	Bunu unuttun
03.02-03.10: (2. Kız)	Teşekkür ederim. Bunlar kim?
03.11-03.12: (1. Kız)	Kim olabilir?

03.13-03.16: (Kadın)	Bilmiyorum. Dikkat edin.
03.19-03.20: (Komşu)	Merhaba
03.21-03.22: (Kadın)	Merhaba
03.34-03.36: (Kadın)	Ne zaman gelirler bir daha?
03.34-03.40: (Kadın)	Dokunur musun bir şey var burada. Tut, tut.
03.43-03.45: (Adam)	Bir şey yoktur doktora görün.
03.47-03.50: (Adam)	Endişe etme bişey olmaz.
04.17-04.18: (Doktor)	Bakıyorum burada bir şey gözüküyor
04.19-04.21: (Doktor)	Tedavi olman gerekiyor
04.29-04.30: (Doktor)	Telefonunu aç istersen
04.32-04.34: (Kadın)	Pardon buna bakmalıyım.
04.38-04.40: (Kadın)	Doktorun yanındayım
04.41-04.43: (3. Kız)	Çantam nerede bulamıyorum
04.44-04.46: (Kadın)	Müsait değilim sonra ararım.
04.47-04.50: (3. Kız)	Kapatma şunu!
04.55-05.00: (Doktor)	Göğsünde nodül var alınması gerekiyor, ilerisi için kötü olabilir
05.03-05.04: (Kadın)	Ne kadar kötü?
05.06-05.12: (Doktor)	Bunu söylemek için erken, bekleyip göreceğiz.
05.14-05.20: (Doktor)	İlaç vereceğim bu ilaçları kullanmalısın
05.22-05.24: (Kadın)	İlaçları kullanmam yeterli olacak mı?
05.26-05.34: (Doktor)	Şu an için bir şey söyleyemeyeceğim. Tedaviye devam etmemiz gerekiyor
05.36-05.38: (Kadın)	Daha tahlil yapmamıza gerek var mı?
05.39-05.40: (Doktor)	Şu anlık sonuç böyle gözüküyor
05.41-05.48: (Doktor)	Moralini yüksek tutman önemli
06.41-06.42: (Kadın)	Aç şunu!
06.51-06.53: (Adam)	Bu şekilde çekemeyiz

06.54-06.56: (Adam)	Bir dahaki sefere çekelim
07.19-07.20: (Kadın)	Merhaba
07.21-07.22: (Çalışan 1)	Selam
07.23-07.24: (Kadın)	Günaydın
07.26-07.27: (Çalışan 2)	Merhaba
07.28-07.29: (Kadın)	Selam
07.30-07.31: (Çalışan 3)	Selam
07.35-07.37: (Kadın)	Merhaba. Herhangi bir haber var mı?
07.38-07.40: (İş Arkadaşı)	Şu haberi görüyor musun?
07.44-07.46: (Kadın)	Bu o kadın değil mi?
07.47-07.53: (İş Arkadaşı)	Evet o kadın. Evinde ölü bulundu. Cinayeti araştırıyoruz.
07.56-07.57: (Kadın)	Kim yapmış olabilir?
07.59-08.02: (İş Arkadaşı)	Bilemiyorum. Müdür odasında çok sinirli.
08.02-08.06: (İş Arkadaşı)	Bu konuyu araştırmamızı, bir an önce bulmamızı istiyor.
08.07-08.09: (Kadın)	Neden sinirli?
08.10-08.12: (İş Arkadaşı)	Durumdan dolayı.
08.13-08.15: (İş Arkadaşı)	Ahh, tekme attı.
08.17-08.20: (İş Arkadaşı)	Bir an önce doğum yapsam. İzne ayrılacağım.
08.22-08.23: (Müdür)	Gel!
08.25-08.27: (Müdür)	Bu olayı bir an önce çözmenizi istiyorum.
08.28-08.29: (Kadın)	Merak etmeyin halledeceğiz.
08.30-08.34: (Müdür)	Her detayına kadar incelemenizi istiyorum.
08.35-08.36: (Kadın)	Halledeceğim.
08.38-08.40: (Müdür)	Bu konuda çok titiz davranın
08.41-08.43: (Müdür)	Kadın cinayetlerinde ne kadar hassas

	olduğumu biliyorsunuz.
08.44-08.46: (Müdür)	Bıçaklı saldırı olduğundan şüpheleniyoruz
08.47-08.48: (Kadın)	İnanmıyorum olamaz.
08.49-08.52: (Müdür)	Detaylı araştırmanızı istiyorum. Gel!
09.00-09.05: (Müdür)	Doğurmana az kalmış görünüyor
09.06-09.12: (Müdür)	Otur istersen. Şunu içeyim. Dinliyorum.
09.21-09.22: (Kadın)	Neyi?
09.23-09.24: (Müdür)	Sağlık durumunu?
09.25-09.26: (Kadın)	Kötü.
09.28-09.32: (Müdür)	Ne diyorsun, tedavisi var mı?
09.33-09.34: (Kadın)	Ben de bilmiyorum.
09.35-09.38: (Müdür)	Nasıl bilmiyorsun elbet bir tedavisi vardır.
09.39-09.40: (Kadın)	Öleceğim galiba
09.41-09.47: (Müdür)	Kendine gel! Hiç bir şey olmayacak, sen bize lazımsın
09.48-09.57: (Kadın)	Umarım öyledir ama doktor pek ümitli konuşmadı
09.58-10.02: (Müdür)	Ben senin iyi olacağına inanıyorum
10.03-10.04: (Kadın)	Ben de çok istiyorum.
10.05-10.08: (Müdür)	Tedavini ol, dinlen, toparlan.
10.09-10.14: (Müdür)	En kısa sürede seni yine aramızda görmek istiyoruz. Moralini yüksek tut.
10.15-10.17: (Müdür)	Ailenle ve sevdiklerinle zaman geçir

Ek-15**Tablo 26:** Netflix Orijinal Altyazı Çevirisi

Arte France Présente	Bir Netflix Orijinal Dizisi
Une Série Originale Netflix	Bir Fransız Yapımı
SAHNE 1:	
	POLİS
SAHNE 2:	
1:20-1:24 (1.Kadın)	Kahretsin! Virginie, canım, uyan. Geç kaldık.
1:25-1:26 (1.Kadın)	Alarm çalmamış.
1:27-1:30 (Küçük Çocuk)	Okula gitmek istemiyorum.
1:30-1:32 (1.Kadın)	Ben de işe gitmek istemiyorum.
1:32-1:34 (Küçük Çocuk)	En azından para kazanıyorsun.
1:34-1:35 (1.Kadın)	Hadi kalk.
1:35-1:40 (1.Adam)	Üç deyinice çıkmazsan döverim.
1:42-1:43 (1.Kadın)	Döver misin?
1:47-1:49 (1.Kadın)	Sam. Uyan, alarm çalmamış.
1:49-1:50 (Büyük Çocuk)	Tamam.
1:50-1:52 (1.Kadın)	Spor kıyafetlerin kapının yanında.
1:53-1:54 (1.Kadın)	Virginie, uyuma!
1:54-1:55 (Küçük Çocuk)	Beş dakika...
1:56-1:57 (Büyük Çocuk)	Lens solüsyonum bitti.
1:58-2:00 (1.Kadın)	Ne çabuk?
2:01-2:02 (Büyük Çocuk)	Evet.
2:02-2:03 (1.Kadın)	Tamam.
2:08-2:09 (1.Kadın)	Carole?
2:09-2:11 (1.Kadın)	Çabuk ol, alarm çalmadı.
2:15-2:16 (1.Kadın)	Giyinmedin mi?
2:17-2:18 (Küçük Kız)	Kazaklarım kaşındırıyor.
2:19-2:20 (1.Kadın)	Kazaksız çıkamazsın.
2:21-2:22 (Büyük Çocuk)	Merhaba anne.

2:22-2:22 (1.Kadın)	Merhaba.
2:23-2:24 (Küçük Kız)	Bu gevreği sevmiyorum.
2:24-2:25 (1.Kadın)	Portakal suyu?
2:26-2:27 (1.Kadın)	Tamam. Carole ne yapıyor?
2:29-2:30 (1.Kadın)	Carole?
2:31-2:33 (Büyük Çocuk)	Okul gezisi için çekim?
2:34-2:35 (1.Kadın)	Tamam. Al.
2:35-2:36 (Büyük Çocuk)	Teşekkürler.
2:38-2:40 (Ortanca Çocuk)	Matematik öğretmeni yok.
2:41-2:42 (1.Kadın)	Yine mi?
2:43-2:44 (Büyük Çocuk)	Yalancı.
2:45-2:46 (Ortanca Çocuk)	Siktir git.
2:47-2:48 (1.Kadın)	Lütfen.
2:49-2:50 (1.Kadın)	Acele edin.
2:54-2:55 (1.Kadın)	Sam. Sam!
2:57-2:58 (1.Kadın)	Merhaba.
2:59-3:00 (Büyük Çocuk)	Efendim?
3:01-3:01 (1.Kadın)	Merhaba.
3:01-3:01 (Komşu)	Merhaba.
3:02-3:03 (1.Kadın)	Spor malzemelerin.
3:03-3:04 (Büyük Çocuk)	Evet. Sağ ol.
3:04-3:04 (1.Kadın)	Al.
3:05-3:06 (Büyük Çocuk)	Teşekkürler.
3:10-3:11 (Küçük Kız)	O neydi?
3:12-3:14 (Büyük Çocuk)	Bir şey mi oldu?
3:15-3:16 (1.Kadın)	Bilmiyorum.
3:16-3:17 (1.Kadın)	Gidin. Çabuk.
3:18-3:19 (1.Kadın)	Günaydın.
3:19-3:20 (Komşu)	Günaydın.
3:34-3:36 (1.Kadın)	Eski kurutucuyu atacaksın.
3:37-3:38 (1.Adam)	Tamam..

3:39-3:40 (1.Kadın)	Bak. Böyle yapınca elime yumrular geliyor.
3:40-3:42 (1.Kadın)	Dokun!
3:43-3:45 (1.Adam)	Paniklemeyi bırak.
3:46-3:47 (1.Adam)	Çocukların stresli olması normal.
3:48-3:55 (1.Adam)	Neden büyütüyorsun? İyi olduğuna eminim.
SAHNE 3:	
4:17-4:18 (2.Kadın-Doktor)	İyisiniz.
4:19-4:20 (2.Kadın-Doktor)	Jinekoloğunuzun bulduğu yumrular...
4:20-4:22 (2.Kadın-Doktor)	Görüyor musunuz?
4:29-4:30 (2.Kadın-Doktor)	Kapatabilir misiniz?
4:32-4:34 (1.Kadın)	Üzgünüm. Suya düştü, çalışmıyor. Ben...
4:35-4:36 (1.Kadın)	Kapatamıyorum.
4:38-4:40 (1.Kadın)	Carole, randevum var.
4:41-4:43 (Ortanca Çocuk)	Kot ceketim nerede? Bulamıyorum.
4:44-4:46 (1.Kadın)	Eve gelince bakacağıma söz veririm.
4:47-4:48 (Ortanca Çocuk)	<i>Hayır ama bu...</i>
4:49-4:50 (Ortanca Çocuk)	İnanılır gibi değil.
4:55-4:56 (2.Kadın-Doktor)	Bu yağ bezesi...
4:56-5:00 (2.Kadın-Doktor)	...nodüle benziyor ve öyle görünüyor ama tamamen zararsız.
5:03-5:04 (1.Kadın)	Anlamıyorum.
5:06-5:09 (2.Kadın-Doktor)	Vücudunuz sahte kanser kitleleri üretmiş.
5:10-5:12 (2.Kadın-Doktor)	Alkolsüz bira gibi düşünebilirsiniz.
5:13-5:14 (2.Kadın-Doktor)	İşte böyle.
5:15-5:19 (2.Kadın-Doktor)	Altı ay sonra kontrol ederiz.
5:19-5:20 (2.Kadın-Doktor)	Öylesine.
5:23-5:24 (1.Kadın)	Nedeni ne?

5:26-5:27 (2.Kadın-Doktor)	Bilmiyorum.
5:28-5:30 (2.Kadın-Doktor)	Streslisin, çocuklar ve iş nedeniyle
5:31-5:32 (2.Kadın-Doktor)	Çok çalışıyorsun.
5:33-5:35 (2.Kadın-Doktor)	Modern kadın köleliği.
5:39-5:40 (1.Kadın)	İyi habere ağlamak saçma.
5:41-5:42 (2.Kadın-Doktor)	Bence de.
5:43-5:45 (2.Kadın-Doktor)	Hadi ama Bayan Giannini.
5:46-5:48 (2.Kadın-Doktor)	Dinlenin ve spor yapın.
5:49-5:50 (2.Kadın-Doktor)	Vücudunuz sinyal veriyor.
5:51-5:53 (2.Kadın-Doktor)	Çocuklarınız size saygı göstermeli.
6:06-6:08	TIBBİ GÖRÜNTÜLEME MERKEZİ
6:33-6:35 (1.Adam)	Buraya bak! Peekaboo.
6:36-6:37 (1.Adam)	Peekaboo!
6:38-6:39 (1.Adam)	Güzel. Bu harika.
6:40-6:41 (1.Adam)	Evet!
6:41-6:42 (1.Kadın)	Hadi.
6:50-6:53 (1.Adam)	Ailenizle portre isterseniz
6:54-6:56 (1.Adam)	ya da şirketiniz...
7:02-7:03	NOTER
SAHNE 4:	
7:19-7:20 (1.Kadın)	Günaydın. Selam Pierre.
7:20-7:21 (2.Adam)	Merhaba.
7:22-7:23 (1.Kadın)	İyi misin?
7:23-7:24 (3.Kadın)	Evet.
7:25-7:26 (1.Kadın)	Günaydın Michaël.
7:26-7:27 (3.Adam)	Merhaba.
7:28-7:29 (1.Kadın)	Merhaba Hassan.
7:29-7:30 (4.Adam)	Merhaba.
7:35-7:36 (1.Kadın)	Merhaba Cécile.
7:36-7:37 (4.Kadın)	Merhaba.
7:38-7:39 (1.Kadın)	Merhaba Channa.

7:40-7:42 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	Gördün mü? Sizin orası değil mi?
7:44-7:46 (1.Kadın)	Evet, sabah polisin sesini duydum.
7:47-7:49 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	Kadın mantı doldurup
7:50-7:53 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	50.yıldönümleri için yaptığı yastıkla
7:53-7:54 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	kocasını boğmuş.
7:55-7:56 (1.Kadın)	Olamaz.
7:56-7:57 (1.Kadın)	Kim olduğunu anladım.
7:59-8:01 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	Nutso seni görmek istiyor.
8:02-8:03 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	Biliyor musun? Bu pislik
8:04-8:05 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	bütün eski değerlerimizi sorguluyor.
8:05-8:06 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	Beni yıpratıyor.
8:07-8:09 (1.Kadın)	Yardım etmek istiyor olabilir.
8:10-8:13 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	Senin sorunun bu. Her yerde iyilik görüyorsun.
8:14-8:15 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	Kızdın mı?
8:17-8:20 (5.Kadın-İş Arkadaşı)	Yemin ederim erken doğurursam onu dava ederim.
SAHNE 5:	SAHNE 5:
8:21-8:22	ACENTA MÜDÜRÜ M.BRUNET
8:22-8:23 (5.Adam-Müdür)	Gir.
8:25-8:27 (5.Adam-Müdür)	Senin gibi çalışanlar yüzünden işsiz kalacağız.
8:28-8:29 (1.Kadın)	Üzgünüm, doktora...
8:30-8:36 (5.Adam-Müdür)	Neden bütün Gillard faturaları altı aydan kısa tarihli?
8:37-8:39 (1.Kadın)	Öyle mi? Emin misiniz?
8:40-8:41 (5.Adam-Müdür)	Elvira,
8:41-8:42 (5.Adam-Müdür)	iyi duyamam ama iyi koku alırım.
8:42-8:43 (5.Adam-Müdür)	Çok uzaktan dümen kokusu alabilirim.
8:44-8:45 (1.Kadın)	Dürüstler, küçük bir matbaa.
8:46-8:47 (5.Adam-Müdür)	Saçmalık Elvira.

8:48-8:49 (5.Adam-Müdür)	Gir.
9:00-9:02 (5.Adam-Müdür)	Ne bakıyorsun?
9:03-9:05 (5.Adam-Müdür)	Bir şey mi alacaksın?
9:06-9:07 (5.Adam-Müdür)	Otur.
9:11-9:12 (5.Adam-Müdür)	Bir şey soracağım.
9:15-9:18 (5.Adam-Müdür)	Seviyor musun?
9:20-9:22 (1.Kadın)	Neyi?
9:23-9:24 (5.Adam-Müdür)	İşini.
9:25-9:26 (1.Kadın)	Evet.
9:27-9:28 (5.Adam-Müdür)	Ciddi misin?
9:29-9:32 (5.Adam-Müdür)	Anlamsız sigorta talepleri seni etkiliyor mu?
9:33-9:34 (1.Kadın)	Pek sayılmaz.
9:35-9:38 (5.Adam-Müdür)	Hızlandırılmış prosedürler? Hoşuna gidiyor mu?
9:39-9:40 (1.Kadın)	Hayır, pek sayılmaz.
9:41-9:42 (5.Adam-Müdür)	Neden yapıyorsun o zaman?
9:43-9:47 (5.Adam-Müdür)	Bizim işimiz bir meslek ya da görev olmalı
9:48-9:50 (1.Kadın)	Dört kişiye bakıyorum.
9:51-9:53 (1.Kadın)	Böyle sorular için zamanım yok.
9:54-9:57 (1.Kadın)	Bu sadece bir iş ve elimden geleni yapıyorum.
9:58-9:59 (5.Adam-Müdür)	Çince derslerin ne durumda?
10:00-10:02 (5.Adam-Müdür)	Nasıl gidiyor?
10:03-10:04 (1.Kadın)	Zaman bulamadım. Ben...
10:05-10:08 (5.Adam-Müdür)	Bu zihin engelli ekipteki boşluğu dolduracağına güveniyordum.
10:09-10:11 (5.Adam-Müdür)	Sorun şu: son zamanlarda performansın kötü.
10:12-10:13 (5.Adam-Müdür)	Sorunların mı var?

10:14-10:15 (5.Adam-Müdür)	Umurumda değil.
10:16-10:17 (5.Adam-Müdür)	Bilmek istemiyorum.
10:18-10:19 (5.Adam-Müdür)	Seni tanıyorum
10:21-10:22 (5.Adam-Müdür)	Elvira Giannini.
10:23-10:24 (5.Adam-Müdür)	Okuldan sonra çocuklarını alıyorsun.
10:25-10:26 (5.Adam-Müdür)	Nankör çocuklar.
10:27-10:28 (5.Adam-Müdür)	Soğuk bir koca.
10:30-10:32 (5.Adam-Müdür)	<i>Markette geçen izin günleri.</i>
10:37-10:38 (5.Adam-Müdür)	<i>Her gün eve yorgun gidiyorsun.</i>
10:40-10:42 (5.Adam-Müdür)	<i>Ama çamaşırlar yıkanmalı.</i>
10:43-10:44 (5.Adam-Müdür)	<i>Yemek pişirilmeli.</i>
10:45-10:47 (5.Adam-Müdür)	<i>İki işte çalışmak gibi.</i>
10:50-10:53 (5.Adam-Müdür)	<i>Kaçınılmaz olarak...</i>
10:54-10:55 (5.Adam-Müdür)	<i>yorgunsun.</i>

Ek-16

RÖPORTAJ 1 - DENEK 1

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Çevirebildiğimi düşünüyorum çünkü “Arte France” Fransa Sanat gibi bişey olması lazım diye düşündüm. Netflix orijinal dizisi olduğunu sanırım diğer yazılardan da hatırlıyorum. Diğer Netflix dizilerinin dillerinde de aynı şekilde olan bir amblem ya da işaret diyebileceğim bir şey var. Görüntü olarak amblemden çağırışım yaptı.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Tamamen ortama, aksama, çocuklara, kadınlara, insanlara ve şarkının melodisine, hafif ve romantik bir şarkıydı sanırım ve Fransız kültürü romantikliğe ağırlık veren bir kültür diye düşündüğüm için o tarz bir yorum yaparak çeviri gerçekleştirdim.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Hayır, fark etmedim.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Zorlandığım kısım olarak, çalar saat ile tam bitecek olan kısımda biraz zorlandım. Nasıl bir uyum yapıp şarkıyı yarıda kessem diye düşündüm biraz.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Çeviride kahvaltı kısmında küçük bir kız çocuğu var sanırım okula hazırlanıyor. Aileyle birlikte kalkıyor, aile 5 kişiden oluşuyor. Ebeveynler ve 3 çocuk var. Sanırım 2.kız ve 3.kız arasında bir kıskançlık var. Orda ona göre bir diyalog vardı ikisinin arasında, orada

kıskançlığı belirterek çeviri yaptığımı düşünüyorum. Onun dışında annelerinin birazcık çileli bir hayatı var sanırım, babaları fotoğrafçı. Küçük kız okula gidiyor, en büyük sarışın olan kızları o da onunla birlikte bir yere gidiyor ama nereye gidiyor bilmiyorum, sadece dışarıya çıktığını belirttim çevirimde.

6) Karakterlerden olan Sam'in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

İlk kulağıma çarpan şey o oldu, hatta orada ikinci kız yerine çok farklı bir ifade kullanıp kullanamayacağım arasında kararsız kaldım. Çünkü ses tonu ve kızın dış görünüşü tamamen birbirine aykırıydı. Farklı bir biyoloji ya da farklı bir duruma sahip olduğunu söylemeden edemedim. Ama daha sonra çevirimde onu araştırmak yerine bunu tamamen normal bir şekilde karşılayıp ikinci kız olarak orada ifade ettim.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Tabi kesinlikle oldu. Hatta ilk sahnede babanın kızına bağırması beni dehşete düşürdü. Zaten daha önce de altyazı çevirisi yaptığım için bu tarz sahneler beni çok etkiliyor. Babanın orada bağırması, kızın kalkıp gitmesi ve annenin de babaya çıkışması ile o ifadeleri yansıtabildiğimi umuyorum. Masadaki iki kız arasındaki kıskançlık da bariz bir şekilde ortada çünkü sanırım ikisi de dışarı çıkmak istiyor, ikisinin arasında olan bir çekişme vardı.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bu sahne çevirisinde genel olarak zorlandığım olmadı çünkü bizimle genelde ortak olarak yaşanan şeyler oluyor. İfade olarak yükselme, bağırış, mimik bunlarda herhangi bir sıkıntı yaşamadım. Onun dışında tam tersi kahvaltı sofrasında kızın gevrek sevmediği ve portakal suyu sevdiği gibi şeyleri ben de günlük hayatımda yaşadığım için kendimden de bir şeyler kattığımı düşünüyorum.

(Ek Soru) -Kadın: Polisleri gördün mü?

-Adam: Hım hım. Bu şekilde bir çeviri gerçekleştirmişsiniz bu sahnede, aslında burada;

-Kadın: Eski kurutucuyu atacaksın

-Adam: Tamam. Şeklinde bir diyalog gerçekleşiyor. Siz neden bu şekilde bir çeviri gerçekleştirdiniz?

Biraz bağlamdan kopmamak amacıyla sanırım bağlı kaldım. Çünkü adam çocuklar giderken geliyor ama öncesinde polis sahnesi geçiyor. İkisinin ard arda gelmesi adamın merak içinde bir şey sorduğunu düşünerek polisleri konuşmuşlardır diye düşündüm.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Bu sahne bir hastane ya da klinik gibi bir yerde geçiyor, muhtemelen hastanedir ama.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

İlk olarak kadın monitörden bir şey gösteriyor ve ayrıca bu sahneden önceki sahnede kadın kocasına korkarak göğsünün orada bir şey tarif ediyor, buramda bir şey var mı diye. Hatta eliyle orada bir şey gösteriyor tut tut dercesine gösteriyor. Daha sonra kadının jestleri, mimikleri ve tepkileri olsun çok üzücü ve yıkılan ifadesi vardı. O yüzden kanser olabileceğini, orada göğsünde bir ur olduğundan kaynaklı olabileceğini düşündüm. Tamamen bağlamdan yola çıktım. Aynı zamanda doktorun da tavırları çok dikkat çekiciydi.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Hastalık önemli ve ciddi bir şey. Çünkü kadının doktora yönelttiği soruların ifade şekli, umut istercesine sorular olduğunu düşünüyorum. Onun dışında kadında son cümlesinde sanki hastaya umudunu kaybetme dercesine bir yaklaşımda bulunuyor. Bunu dememin altında aynı zamanda monitördeki görselle, kadının tutumuyla, sorduğu sorularla ve bende kanser ile yakından bağ kurduğum için bu tarz çıkarımlarda bulundum.

(Ek Soru) Kadın hem ağlıyor hem gülüyor bu sahnede bazı yerlerde. Bu gülümseme sizde bir şey çağrıştırdı mı? Neden gülümsüyor olabilir?

Sanırım tedavinin henüz erken aşamada bir kanser durumu oluşundan ve tedavide geç kalınmadığına dair doktorun umut vermesiyle alakalı olduğunu düşünüyorum.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çeviriniz eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Fransızca bilmediğim için çeviriye cesaret edemedim. Medicales kelimesi hiç yabancı değil, ama hastanede olarak vermektense hiç vermemek daha iyi olur diye düşündüm. Ancak yazıyı fark ettim, evet.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çeviriniz eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Yazıları fark ettim ama çevirime eklemedim.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Kesinlikle oldu, hatta çevirdiklerim arasında en çok zorlandıklarımın biri oldu. Kansere ilgili doktorun neler söyleyebileceğini hayal etmem biraz uzun sürdü. Biraz hayallerimde birleştirdim orayı. Türkçe düşündüm kurguyu, o yüzden neler söyleyebileceğini düşünmek uzun sürdü.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

Orası kadının çalıştığı yer muhtemelen. Oradaki herkesi tanıyor, çalışanlar da onu tanıyor, samimi bir ortam var. Ancak oradaki hamile kadınla ilgili pek aynı şeyi söyleyemeyeceğim. Çevirimde de bunu gösterdiğimi düşünüyorum.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

Bu sabah kadının önünden geçen polis arabaları hakkında, hatta internetteki haberi gösteriyor. Hatta ben orayı iki mahalle ya da iki sokak ötedeki kadın kocası tarafından öldürülmüş şeklinde çevirdim.

(Ek Soru) Neden kadını kocasının öldürdüğünü düşündünüz?

Bu aslında çevirmenin hayatında olan bazı şeylerin etkisi olabilir. Emekli bir insan ve kocası ile yaşıyordur muhtemelen diye düşündüm, cinnet geçirdiği gibi bir senaryo geldi aklıma.

(Ek Soru) Emekli olduğunu nereden anlayabildiniz?

Yaşlı olması ve iyi bir görünümünün olması bana emekli olduğunu düşündürdü.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Kesinlikle çok zorlandım. Bağlamdan koparken, 3.kadının müdürle alakalı geçişinde çok zorlandım. Hatta 1.kadının da sorduğu soruda çok zorlandım. Ama toparladım galiba, tam emin olmamakla birlikte.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çeviriniz eklediniz mi?

Yazıyı gördüm ama çevirime eklemedim. Eklemem olurdu ama zaten kapıdan içeri girdikten sonra adamın konumu ve kadının adamla konuşma üslubunda zaten adamın müdür olduğu ortaya çıkacağından çok önem vermedim açıkçası.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Sahne kadının çalıştığı yerde, müdürün odasında geçmektedir. Herkes açık bir alandayken özel bir odaya giriliyorsa müdürün odasıdır.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

1.Kadın ve 3.Kadın arasındaki ilişki beni çok etkiledi. 3.kadının bebeği var, hamile ve duygusal bir dönemden geçiyor. Diğer kadına sert çıkışları vardı, o kadının da kendi hayatında stresleri var ve çok sorumlulukları olan bir kadın. Ondan dolayı işe bazen geç geliyor, işe geç geldiğinden dolayı da iş yerinde çok göze batıyor son zamanlarda. 3.kadın da onu uyarıyor ve aralarındaki mesafe giderek açılıyor diye düşünüyorum. Eşiyle kendi arasında da bir geçimsizlik var sanırım. Biraz problemlili bir hayatı olduğunu düşünüyorum. Diğer adam için de müdür ve çalışan ilişkisi mevcut.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Çok fazla senaryom vardı ama bir türlü yerine oturtamadım. Kadın muhtemelen neden geç kaldığını açıklıyordu, o sırada adam önüne bir dosya atıp dosyayı işaret ederek iş hakkında konuşuyordu. Adam kadının hastane raporu sonuçlarını öğrendi de onunla ilgili ona birkaç bir şey mi söyleyecekti? Sonrasında istifa olarak, istifasını verdiğini düşündüm. Başka bir senaryo olarak kadına yükseltme vermiş olabileceğini düşündüm. Daha sonra yaptıkları uzun konuşmalardaysa kadına sorular soruyor. Kadının çok hızlı mimikleri değişiyor, onu takip etmekte zorlandım. Ani duygu geçişleri çok zor olan sahneler. Adamın kadından ziyade daha nötr bir şekilde durması beni ciddi anlamda zorladı.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırılmaktadır?

Adamın kadına karşı ne bilip bilmediğini, aralarındaki ilişkiyi çözebilmek için sanırım bir çevirmen olarak o ortamda belli bir süre geçirmiş olmak veya aynı iş ortamında aynı kişilerle çalışmış olmak, ya da benzer şekilde diyaloglar kurmuş olmam gerektiğini düşünüyorum. Çünkü öbür sahnelerde de çevirirken yaşadığım şeyler veya yabancı olmadığım sahnelerden yararlandım kendi hayatımdan. Benim kendi hayatımda hiç tanık olmadığım ya da o tarz bir diyaloga hiç girmedığım için çevirmekte net bir diyalog yapamayacaktım, burayı bırakmayı tercih ettim.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Evet, oldu ve zaten yapamadım. Yerine koymaya çalıştım fakat dolduramadım. Kadının adamla konuştuktan arabaya binip gittiği sonraki market, mahalle sahnelerinde ne gibi yorumlar yapabileceğini kestiremedim. O adam gibi düşünmek gerçekten çok zordu. Bir patron olup karşımdaki işçi ile ne şekilde konuşmak gerektiğine dair bir tecrübem olmadığı için herhalde, farklı bir tahmin yürütemedim.

Ek-17

RÖPORTAJ 2 - DENEK 2

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Açıkçası o bölüme dikkat dahi etmedim.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Şarkı sözleri çevirmedi. Sadece şarkı sözlerinden bir anımsama yaptım acaba nasıl bir sahne beni bekliyor diye. Bir dram dizisi mi gibi dizi türünü anlayamaya çalıştım şarkı ile. Fransız bir dizi olduğu için Fransız kültürü vs melodi ile çağrışım yapmaya çalıştım. Görsel üzerinden nasıl çözebilirim diye izledim polis arabaları gibi görsellikler vardı. Kötü bir sahne geliyor diyebildim ama tam bir dram değildi, öyle bir çağrışım oldu.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Ben diyaloglara odaklandım açıkçası daha çok.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Çeviriye başlamadan önce çevirmen kimliğine sahip olarak bir ön araştırma yaptım. Konusuna, yorumlara baktım ve biraz eleştirileri izledim. Zaten bu sahnede bir aktarımda bulunmadım sadece anlamaya çalıştım dizinin gidişatı nasıl olabilir diye. Diyalog gibi çeviri aktarımında bulunabileceğim bir şey yoktu.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Ön araştırma yaptığım için bunu biliyorum mesela kahvaltı masasına oturan çocuklardan biri erkek bir çocuk. Ama ben anlamadım açıkçası çocuğa bakıldığında anlaşılacak gibi değildi. Ancak ben araştırmasını yaptığım için bilerek izledim yine de kadınımı özellikleri taşıdığını gördüm. Okul çağındaki çocuklar vardı masada. Geç kaldınız kalkın

kahvaltı yapın gibi bir hava vardı masada. Dil bilmediğim için karakterlerin hangi duyguyla konuştuğunu çok da anlayamadım.

6) Karakterlerden olan Sam'in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Sesi, evet erkek gibiydi ama dili bilmediğim için tam oradaki vurgularına dikkatimi vermedim. Sadece kültür üzerinden sahnelerde yorum yapabildim.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Kendim bir senaryo oluşturdum, varsayımlar üzerinde ilerledim. Görseldeki karakterlerin hareketleri üzerinden böyle bir senaryo oluşturabildim.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Aktarım olduğu için zorlanma olmadı ama acaba çok dedim. Dili bilmeyince çok soru oluyor insanın kafasında.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Doktorda.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Kadın sanırım kanser tedavisi görüyor. Bir önceki sahnede kocasının göğsünü kontrol etmesini talep ediyor. Daha sonra da doktora geçince ona yorabildim, onun üzerinden bir çıkarım yaptım. Kadının kendine dikkat etmeyip hastalığının daha da gerilediğini varsaydım.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Bana ciddi bir şey gibi geldi.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, onları çevirmedi, görsele hiç dikkat etmedim, diyaloglara odaklandım. Sanırım hiç altyazı çevirisi yapmadığımdan kaynaklı bir durum. Tecrübe ile ilgili bir şey.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, dediğim gibi görselde olan yazıların hiç birine odaklanmadım.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Jest ve mimiklere baktım, varsayım olarak ilerledim. Diyalogları anlamadığım için kendim bir diyalog oluşturdum pek de zorlanmadım.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

İş yeri olduğunu düşünüyorum çünkü herkesi tanıyor ve selam veriyor.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

İki farklı yorumum oldu. Kadın onun samimi bir arkadaşymış gibi geldi bana, yan masa olduğu için. Sabahki olayı konuşuyorlar onun haberini veriyor diğer kadına. Bir yandan da orasının bir gazete, haber şirketi olabileceğini düşündüm. O kişiler bu haberi yapıyor ve kendi siteleri de olabilir mi acaba gibi sorguladım. Bu yazıyı aralarından kimin yazdığı gibi bir konuşma mı geçiyor ikisi arasında acaba gibi yorumum oldu. Ama çevirime eklemedim varsayım olarak kaldı. Bir cinayet olayı söz konusuydu, öyle bir çeviri gerçekleştirdim.

(Ek Soru) Size cinayet olduğunu düşündüren neydi peki?

Polis arabalarının orada olması, oradan çıkan iki kişiden birisi ölü çıkıyordu.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Anlamamak kötü, dili bilmeden izlemeden yapmak beni zorladı.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çevirinize eklediniz mi?

Hayır eklemedim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Bir odada, aynı binanın ofisinde geçmektedir.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Aralarındaki hitaptan dolayı daha yüksek bir seslenme şeklinden dolayı adamda bir üst, bir dominantlık durumu söz konusu.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

İş üzerine konuşuluyor, kadının iş hayatından kopuk yaşadığı gibi bir durum söz konusu gibi geldi bana. Ancak dili bilemediğim için çeviri yapamadım.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırılmaktadır?

İş akışını aksattığı için adamın sinirlendiğini düşündüm. Sadece düşüncelerimde kaldı, konuyu pek anlayamadım. Önüne verdiği bir dosyada bir hata olabilirdi. İşle ilgili bir problem olabilirdi.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Açıkçası bıraktım, çünkü dili bilmediğim için beni çok kısıtladı. Bu bölüme bir çeviri yapamadım. Benim için dil bilmeden, aktarım söz konusu olamıyor maalesef.

Ek-18

RÖPORTAJ 3 - DENEK 3

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Sadece aşına olduğumuz bir durum olduğu için “Netflix Orijinal Yapımı” gibi bir şey olduğunu düşündüm.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Şarkı sözlerini çevirmedi. Sadece konuşmaları çevirdim, insanların orada mimiklerini görüyoruz, birbirlerine karşı tavırlarını gördüğümüz için konuşmalar çevrilebiliyor az çok, ama şarkı sözlerini çevirmek pek mümkün değil böyle bir durum yok çünkü... Nasıl çevirebileceğimi düşünmedim açıkçası.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Hayır, ben çoğunlukla insanların konuşmalarına dikkat ettim. Onların konuşmalarını çevirdim. Görsel olarak yazılmış yazılara aslında çok fazla dikkat etmedim.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Orada açıkçası herhangi bir diyalog vs. bir şey olmadığı için zorlanmadım.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Kadın karakteri, evin annesi. Anladığım kadarıyla üzerinde pek çok sorumluluk var, çalıştığı iş yeri olsun pek çok uğraşları var, hem de çocuklarını yönetme gibi durumu vardı. Eşi biraz ayyaş ve umursamaz bir karakterdi. Hem sigarası hem alkolü olan bir tipti. Çocukların arasında trans bir birey vardı ve bir tane de daha erkek görünümlü bir kız karakter, son olarak da küçük bir kız vardı. Hepsi sanırım tipik, günümüz ailesi. Birbirleri ile pek anlaşıyorlar, pek haz etmiyorlar. Pek çoğunun sıkıntıları var, bunalım

içerisindeler. O havayı aldım. Ev içerisinde herkes rahat, kimse kimseyi takmıyor anladığım kadarıyla. Anne de tabi her ailede olduğu gibi onları birleştirici görevde. Uğraşan bir anne gördüm orada, temel karakter burada anne.

6) Karakterlerden olan Sam'in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Aslında evet. Başta çok net göstermedi ama kız zannetmiştim. Sonra baktığımda bu erkek sesi nereden geliyor diye düşündüm. Bir kez daha dikkatli bakıp izlediğimde trans olduğunu anlamış oldum zaten.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Çok. Tamamı ile jest ve mimiklerden ve ses tonlarından zaten çevirimi yaptım. Bu sahnedeki birbirleri ile konuşmalarda bakışma ve ses tonlamaları müthiş bir negatiflik yansıttı diyebilirim. Hatta “zıkkım iç!” gibi sert bir ifadeyle yerleştirerek de çeviri yaptım.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Aslında en kolay çevirdiğim sahneydi. Tüm sahneleri düşündüğümüzde ve ilerideki sahnelere baktığımızda özellikle kadının doktora gittiği sahnede doktorun ne dediğini hiçbir şekilde tahmin edemedim. Terimlere giremeyeceğim için, psikolojik açıdan değerlendirmem gerektiğini düşündüm o sahneleri. Tıbbi çeviriden ziyade genellikle edebi çeviri ağırlıklı çeviri yaptığım için o kısım beni inanılmaz zorladı. Geri sarıp sarıp acaba burada ne diyor olabilir diye düşündüm uzunca. Onun haricinde çocukları okula gönderdiği sahnede eşine göğsündeki bir şeyi gösteriyordu, burada ne diyor olabilir diye de düşünüp çok tılandım. İş yerinde patronu ile görüştüğü sahnede patronun çok kızdığını gördüm, neden kızmış olabileceği beni düşündürdü.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Hastanede.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Öncesinde eşine bir yerini gösterip bir şeyler söylüyordu ve adam da hareketlerinden anladığım kadarıyla çok abarttığını, kadının saçmaladığını ifade ediyordu. Kadın da sebebini öğrenmek için hastaneye gidiyordu. Kadının verdiği tepkilere göre aslında çok da önemli bir şey yok ama kadın da yanılmıyorsa rahatlamış gibi bir hali vardı ve ifadesinde korkunç bir hal yoktu. Psikolojik açıdan düşünerek yorumlamaya çalıştım.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Hastalık tahminlerime göre ciddi değildi. Ama bazı insanlar hastalık hastası ve küçücük bir şeyi bile büyütürler ya, bu kadında da belki öyle bir şey olabileceğini düşündüm. Bu sebeple çok düşünmesi vücudunda istenmeyen tepkilere yol açmış olabilir.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır çevirmedi.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Herhangi bir bina üzerindeki yazıyı çevirime eklemedim.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Doktorla konuşma sahnesi dediğim gibi çeviride en zorlandığım sahne oldu.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

Sanırım iş yerinde geçiyor ve iş arkadaşıyla konuşuyorlar.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

Sabah polisler geçmişti, çocuklar da bu nedir böyle gibi tepkiler göstermişlerdi. Sanırım, o olayın haberini iş arkadaşı kadına gösteriyordu. Haber içeriğinde kadına neler yapıldığından bahsediyor. Şu an gündemde ülkemizde sürekli gündemde olan bir konu olarak kadın cinayetlerinden kendim etkilendiğimden dolayı olsa gerek eşi tarafından zarar gördüğü ile ilgili bir şeyler söylediğini düşündüm. Ekranda gösterdiği haberde de kadının 50 yaşlarında olduğunu fark ettim.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bu sahne, kadının patronu ya da doktorla görüşüp konuştuğu sahnelerine kıyasla çok daha kolaydı.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çevirinize eklediniz mi?

Hayır, eklemedim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

İş yerinde, patronun odasında geçmektedir. Adamın tavırları tamamı ile patron izlenimi verdi bana.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Patron ve çalışan ilişkisi.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Burada, patron kadının performansından memnun kalmamış da ona sitem edermiş gibi bir izlenim aldım. Elinden bir evrak attı ve “sen bunu yaptın ama bu neden kötü bir evrak çıktı? Daha çok işine asılmalısın, işini doğru yapmalısın” gibi bir konuşma geçtiğini düşündüm aralarında.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırmaktadır?

Evet, hatırlıyorum. Belki de kadının o zamana kadarki performansı adamı “burama kadar geldi” dedikleri bir hale soktu ve bir anda sınırlarını aşarak kadının orada durması bile adama dokunmuş, onu bağırtmış olabilir neredeyse.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bu sahnenin çevirisinde çok zorlandım. Çünkü uzun bir sahneydi. Açıkçası adam bir yerde adam uzun uzun konuştu, kadın hiçbir şey söyleyemedi. Ben burada ne yapacağım, nasıl tamamlayacağım diye çok düşündüm.

Ek-19

RÖPORTAJ 4 – DENEK 4

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Hayır, onu çevirmedi, sadece diyalogları çevirdim.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Şarkı sözlerini de çevirmedi. Sadece konuşmalara yönelik çeviri yaptım.

(Ek Soru) Şarkı sözlerini neden çevirmedi?

Şarkı söylenirken karşı tarafın mimiklerini göremiyorum. Diyalogları insanların görsel olarak ne yaptıklarını, oturdular mı, bir şeye kızdılar mı görebiliyorum. Şarkı da herhangi bir şey göremediğim için çevirmedi.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Aracın polis aracı olduğunu fark ettim. Ancak yazıya dikkat çekmedim. Sadece görsel olarak izlediğimde polis aracı olduğunu anladım.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Şarkıda herhangi bir diyalog göremediğim için çevirisini gerçekleştiremedim.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Kadın, genellikle toparlayıcı, yönetici bir kişiliğe sahipti. Baskın bir karakterdi anladığım kadarıyla. Kız çocukları üç taneydi. Küçük kız çocuğu biraz daha rahat, pek umursamayan bir kız gibiydi. İkinci kız uzun saçlıydı, diğerlerine göre daha ciddi bir duruşu vardı ve daha anlayışlı gibi geldi bana. Üçüncü kız daha deli dolu, çok umursamayan belki de geceden kalma bir kız gibiydi. Daha rahatına düşküncü. Adam ise

kadına göre daha pasifti, baskın değildi. Daha sessiz bir karakter ve ani çıkışları olan birisiydi yorumlarıma göre.

6) Karakterlerden olan Sam'in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Çeviriyi ilk yaptığımda bir sahnede hadi kalk oğlum diye çevirisini gerçekleştirdim. Sesinden dolayı erkek olduğunu düşündüm. Sonrasında izledikten sonra onun kız olduğunu gördüm. Çeviride oğlum kısmını silerek kızım olarak değiştirdim. Tip olarak, görsel olarak kadına benziyordu.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

En çok bu durum yardımcı oldu. Dili bilmediğim için hiçbir şekilde ne dediklerini anlayamadım sadece jest ve mimiklerine bakarak yorumlayabildim. Aslında benim için en önemli şey görsellik, jest ve mimiklerdi diyebilirim.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yok hayır. Herhangi bir zorlanma yaşamadım. Tahmin ettiklerimi, mimiklerden, söylem tarzından, ses tonundan çeviri yaptım.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Sanırım bir hastaneye gidiyor, klinik olduğunu düşünüyorum.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Sanırım 2.sahnenin sonlarındaydı; kadın adama göğsüme dokunur musun tarzında bir şey sordu sanırım öyle çevirdim ben. Sonrasında doktor sahnesi gerçekleşince göğsünde bir kitle olabileceği zihnimde canlandı.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Hastalığın ölüm riski olup olamayacağını çok fazla anlayamadım ama bir ameliyat olması gerektiğini düşündüm. Mimiklerinde çok değişkenlik vardı, baya bir endişeliydi. Daha sonrasında telefonla eşini aramaya, ulaşmaya çalıştı ama ulaşamadı. Haber vermesi

gerektiğini, doktorunsa çok ciddi durması, herhangi bir mimik yapmadı ve çok sert duruyordu, mizacı sert olması kötü bir haber verdiğini hissettirdi.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, hiç fark etmedim.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Onu da fark etmedim.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bu sahnede de herhangi bir zorluk yaşamadım. Duruma göre hastalıkla alakalı konuşulduğu kesin ve netti zaten. Sadece hastalığın ciddiyetini bilemiyorum. Ölümcül bir riski var mıdır gibi bunları çok tahmin edemedim ama genel olarak doktorla bir hastanın konuşmasıydı.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

İş yerindeydi.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

İlk sahnede polis araçları bir eve geliyordu. İki kişi evden çıkarılıyordu. Onlardan birinin üzeri kapalıydı, ölüydü. Diğerinin kadın olduğunu düşünüyorum ayağında yara gibi bir şey vardı o çıkarılmıştı daha sonra evden. Bu olay da kadının sokağında olmuştu hatta polis araçlarını tekrar görmüştüm diğer sahnede de. Bu olayla ilgili yanındaki iş arkadaşı ona soru soruyordu. Bu olayı gördün mü gibi... Ama genel olarak kadının sokağında geçen bu olayla ilgiliydi konuşmaları.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bir olay var, bir ölü, bir yaralı var gibi olayı düşündüm. Tabi ne kadar doğru çevirdiğimi bilmiyorum. Ama bu olayı konuştuklarından eminim, görsel olarak çünkü bunu gördüm. Belki eksiklerim vardır ama genel olarak yorumum buydu.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çevirinize eklediniz mi?

Hayır, çeviriye eklemedim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Patronun yanına gidiyor, onun odası.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Biri işveren, diğeri çalışan.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Kadına kızgındı, sinirliydi. İşle alakalı konuşulduğunu düşünüyorum. Herhangi bir beklenti söz konusu olabilir belki işle alakalı gereğini yapmadığını düşünmüştür kadının. Konu genel olarak işle alakalıydı bence, dosya gösterdi zaten. Dosyada bir eksiklik, bir aksama olduğu için kızdığını düşünüyorum. Konu işle ilgiliydi.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırmaktadır?

Kadının verdiği bir cevaptan dolayı bağırdı. Belki geç kaldığından dolayıdır, doktora gittiği için bir aksaklık yaşanmış olabilir.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Çevirimin doğru olup olmadığını bilmiyorum tabi, sadece iş yerinde geçtiğini ve bir şeye kızıldığını düşünüyorum. Herhalde bir aksaklık sebebi ile öyle olmuştur. Doğruluğunu bilmediğim için sadece zihnimde canlandırdığımı yazabildim.

Ek-20

RÖPORTAJ 5 – DENEK 5

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Daha önceden Netflix dizileri izlediğim için onlara aşina olarak açıkçası çevirdim. Birisi sanırım “Bir Netflix Orijinal Dizisi”, diğeri de “Bir Fransız Yapımı” şeklindedir diye düşündüm.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Şarkı sözlerini açıkçası düşünmedim, çevirmedim bile. Normalde de çünkü şarkıları çok fazla çevirmezler altyazılarda. O yüzden çevirmek için çok düşünmedim.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Çeviriye eklemedim ama sanırım polis arabasıydı fark ettim.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yok, orada herhangi bir zorluk olmadı. Herhangi bir çevireceğim bir yer yoktu, konuşma yoktu daha doğrusu. Görsel olarak vardı belki ama ben o şekilde çeviri yapmadım en azından.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Anne biraz stresli gözüküyordu, endişesi vardı. Sanırım hastalıkla ilgili. Küçük bir kız çocuğu vardı, o gayet normal, klasik ve okula gitmek istemeyen, uykudan uyanmak istemeyen tarzında davranışları olan bir çocuktu. Diğer iki çocuk da biraz daha ergen çocuklardı. Onlardan biri kısa saçlı olanı biraz vurdumduymaz, asabiydi. Diğerinde de biraz asabilik var gibi ama en azından annesine karşı bunu göstermiyor, biraz daha uslu, saygılıydı. Baba ise, her şeyi boşlamış, hiç bir şey umurunda değilmiş gibi davranıyordu.

6) Karakterlerden olan Sam'in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Çeviriyi yaparken sesini duyduğumda acaba ses nereden geliyor diye düşündüm. Arka tarafta kameraya çeken kişi mi aynı zamanda konuşuyor gibi düşündüm. Kız karakter aslında erkek sanırım. Sarışın, sarı saçlı bir karakter vardı. Sanırım erkek ama kız karakter olarak rol alıyor. Bilemiyorum tam olarak emin değilim ama sesi kalın gerçekten. Kız olduğunu düşündüren ise görüntüsüydü. Saçlarının uzunluğu, giyinmesi vs.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Evet, birazcık orada konuşma tarzlarında hani “umursamıyorum ne dersin de” gibi ifadelerin farkındaydım. Çeviri yaparken onları düşünerek yaptım.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Sadece o karakterin sesiyle alakalı bir sıkıntı oldu orada. Birkaç defa düşündüm. Acaba kim konuşuyor, ne konuşuyor? Çünkü herhangi bir görsel yok, erkek sesi var ama erkek karakter yok yani göremediğimi düşündüğüm için sonradan farkına vardım tabi konunun da. Ona göre tekrardan değişiklik yaptım çevirimde.

(Ek Soru) -Kadın: Çok güzel değil mi evleri? Bu şekilde bir çeviri gerçekleştirmişsiniz bu sahnede, aslında burada;

-Kadın: Eski kurutucuyu atacaksın

-Adam: Tamam. Şeklinde bir diyalog gerçekleşiyor. Siz neden bu şekilde bir çeviri gerçekleştirdiniz?

Hiç alakası yokmuş... Ben aslında hani ilk başta kadının kocasına “acımasızsın” gibi bir şey söylemesinden, kocasının tavırlarından ve kendisine ilgisizliğinden dolayı karşı tarafa bakıp onların aile düzeni olduğunu görmesiyle kocasına imada bulunduğunu düşünmüştüm.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Randevusu vardı, bir klinik gibi bir yer olabilir.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Daha önceki sahnede kocasına göğsüne bakabilir misin dediğini düşündüm o yüzden göğsüyle ilgili bir hastalığının, rahatsızlığının olabileceğini düşündüm, oradan bir tahmin yürüttüm.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Kadının konuşmaları ilerledikçe yüzünde bir rahatlama ifadesi gördüm. Bu ifadeyi de gördüğüm için çok fazla düşündüğü kadar ciddi bir şey olmadığını tahmin ettim.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çeviriniz eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, eklemedim. Düşünmedim bile.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çeviriniz eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, dikkat etmedim. Hatırlamıyorum bile hangi sahne, nasıl bir yazı olduğunu.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Genel olarak terimlerle ilgili sıkıntı yaşamıyordum diye düşünmüştüm. O konuda bir terminolojiye sahip değilim o yüzden cümlelerimi mümkün olduğunca basit tutmaya çalıştım hatta karşımdaki kitle de sonuç olarak tıpla ilgisi olan birisi değil de genel izleyici olduğu için anlaşılır dilde yorumlamaya çalıştım. Aslında ilk başta eyvah dedim tıbbi terim vermem gerekirse çeviremem gibi düşündüm orada bir zorluk yaşadım, sonra aslında karşımdaki de normal bir insan anlayabileceği şekilde anlatmıştırm hastaya diye de basit cümleler ile yazdım.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

Ofiste geçiyordu.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

Kadın ekranı çeviriyor ve bir şey gösteriyor. Çok şaşırılmış bir ifadesi vardı. Polislerin evlerinin önünden geçtiği sahneyle bağlantı kurdum ve kadının yaşadığı yere benzeyen

bir haber fotoğrafı gösterdiği için onların yakınında geçen bir olay olduğunu düşündüm. Daha sonra çok şaşırmış bir şekilde konuştuğu için yaşlı olduğu halde kocasını dövdürdü veya herhangi bir suça karıştı tarzında bir çeviri yaptım sırf o suratındaki şaşkınlık ifadesinden dolayı.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Aslında kadınla konuşmaları arasında değil de bi sonraki sahnede zorluk yaşadım diyebilirim. İş konuşmasına gidince.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çevirinize eklediniz mi?

Patronun odasıydı muhtemelen ama hayır, eklemedim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Hamile kadın kafasını çevirerek bir tarafa baktı, gecikmeden dolayı geldiği zaman beni görsün tarzında bi konuşma yaptıklarını düşündüm. O sırada bir şey söylerken arka tarafa bakıyordu. Muhtemelen patronunun odasına gidiyor diye düşündüm. Zaten içeri girdikten sonra adamın oturuşundan, klasik gir deyişinden vs. patron olduğu belli dedim.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Konuşma ilerledikçe adamın rencide eder gibi, aşağılar gibi konuşma tarzı oluyor. Suratındaki ifade olsun, ses tonu olsun, hatta böyle tonlamasından belli sorusuna cevap bile almadan “tamam ya, senin cevabını umursamıyorum” gibi bir tavır sergiliyor. O yüzden bir patronun çalışanlarına saygı göstermediğini düşünüyorum, öyle gibi bir ilişki var. Kadın da zaten geç kaldığı için, evini geçindirmeye çalıştığı için onu da dinliyor.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Genel olarak muhtemelen kadın geç kaldığı için patronu onu biraz azarlıyor ve ilerleyen vakitlerde baya bir azarlıyor. Hatta bu azarlama ilerleyen vakitlerde kişinin şahsına doğru devam ediyor gibi geliyor. Suratındaki ifade çok sinir bozuyor gerçekten. Genel olarak iş neden geç kaldın, neden böyle oldu tarzında bir konuşma olduğunu tahmin ediyorum.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırmaktadır?

Orada, bu işi yapıyorsunuz ama seviyor musunuz gibi sorular sorup kadından iki üç kere evet gibi bir yanıt aldıktan sonra aslında sevmiyorum gibi bir cevap alıyor sanırım. “E o zaman burada ne işiniz var ya?!” şeklinde sanırım bağırdığını düşündüm.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

O andan itibaren ilerleyen yerlerde ofisteki görüntü gidiyor, kadının eve doğru gittiği sahne geliyor. O esnada adam hala konuşuyor, markete gidiyor vs. orada neden bahsediyor olabileceğini sorguladım. Adam kadını çok aşağıladığı için genel olarak günlük hayatının nasıl geçtiğini birazcık anlatıyor olabilir diye düşündüm yine tabi aşağılayarak, rencide ederek, dalga geçerek anlattığı gibi bir yorumlama oluştu.

Ek-21

RÖPORTAJ 6 – DENEK 6

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Hiç fark etmedim diyebilirim. Çevirmedi.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Şarkı sözlerini de çevirmedi, sadece konuşmaları çevirdim.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Aracın polis aracı olduğunu fark ettim ama üzerindeki polis yazısını çevirmedi.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yok, hayır, herhangi bir zorlanma yaşamadım.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Baba sinirli ve ilgisiz bir adamdı. Anne, daha anaç ve korumacı olabilir. Çocuklar çok bir şeyin farkında değil. Büyük abla, yani abla olarak tahmin ettiğim sarışın büyük çocuk daha naifti. Herhalde yaşından dolayı olabilir.

6) Karakterlerden olan Sam’in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Erkek olabileceğini hiç düşünmedim ama sesi ayırt edebilmek için o kısmı birkaç kez oynattım. Arkadan baba mı konuşuyor gibi düşündüm. Sonuçta kızın kız olduğunu saçlarından vs. tahmin ettim ama sesleri ayırt etmede zorlandım. Sonuçta ses de çok önemli, mesela anne mi konuşuyor kız kardeş mi çocuklardan hangisi konuşuyor diye

birkaç kez geri alıp dinlemek zorunda kaldım. Sarışın kııda da aynı şekilde acaba arkadan baba mı konuşuyor diye bir tahminde bulunup geri sardım ama kız konuşuyor aslında.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Tabi ki, kesinlikle oldu.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bu sahnede sadece masadayken küçük çocuk sarışın olana bir şey söylüyordu. Tepki olarak kötü bir harekette bulundu orada kötü bir şey söylemiş olabileceğini tahmin ettim. Orada acaba ne söylemiş olabilir diye biraz düşündüm. Kahvaltı sofrasında oldukları için “kilo alıyorsun ya, çok yeme” gibi bir şey demiş olabilir diye düşündüm.

(Ek Soru)) -Kadın: Karşıdaki kadın ne kadar tatlı değil mi?

-Ehh çok da değil. Bu şekilde bir çeviri gerçekleştirmişsiniz bu sahnede, aslında burada;

-Kadın: Eski kurutucuyu atacaksın

-Adam: Tamam. Şeklinde bir diyalog gerçekleşiyor. Siz neden bu şekilde bir çeviri gerçekleştirdiniz?

Orada kadın karşıdaki kadını ve arabasını gösteriyor, ayrıca evin önündeler. Şu şekilde bir ihtimal verdim; kadın konuştuğundan sonra karşıdaki kadını gösterince ya arabayı ya kadını ya da evi beğendi dedim. Olay örgüsüne göre değerlendirdim.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Klinikte.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Sanıyorum ki nodüllerle alakalı, yani göğüste meydana gelen bir nodül diye tahmin ediyorum ve bunun sebebi de bir önceki sahnede çocukları gönderdikten sonra eşiyile göğsünü kontrol etmeleri üzerine doktora gidince Fransızca bilmesem de nodül gibi bir kelime duydum, o yüzden göğsünde bir kist, nodül olabileceğini düşündüm.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Çok önemli bir şey olduğunu tahmin etmedim. Çünkü kadın aşırı yıkıldı gibi gelmedi bana ilk başta. Ama arabaya bindikten sonra kötü oldu gibi geldi biraz daha. İlk sahneye göre doktorla karşı karşıya geldiğinde hastanın tepkilerinden ölümcül gibi bir hastalık olmadığını düşündürdü.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çeviriniz eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Yok, hiç fark etmedim.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çeviriniz eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Yok, onu da çevirmedi. Tahminimce görsel yazıları çevirmedi hiç.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Çeviride zorlandığım bir nokta olmadı.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

İş yerinde, ofise geçiyordu.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

Genel olarak bir kaybolma haberinden bahsediyorlar diye düşündüm. Bunun sebebi de orayı küçük bir kasaba gibi tahmin ettim. Sabah polis arabası geçmişti, sonrasında iş yerine gidince hamile kadının ekrandan haber gösterdiğini ve o haberin de geçen polis arabası ile bir bağlantısı olduğunu düşündüm. Bir kayıp vakasıdır. Cinayet demek istemiyorum, çünkü ana karakterdeki kadın haberi görünce çok büyük bir şok yaşamadığı için cinayet değil de bir kayıp haberi vardır diye düşündüm.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Burada da çok zorlanmadım aslında.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çeviriniz eklediniz mi?

Yok, hiç fark etmedim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Sahne yine ofiste geçiyor, bu sefer patron odasında geçmektedir. Yönetici, patron artık nasıl tanımlayabilirsek o kişinin odasında geçiyor.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Patron birazcık sert, çünkü çok bağırdı. Herhalde bu kadın rahatsızlığından dolayı olsa gerek, işe geç kalan bir tip gibi geldi.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

İşe geç kalması hakkında konuşulduğunu düşünüyorum. Çünkü işe geldiğinde herkes oradaydı ve çalışıyordu. Diğer hamile kadının bilgisayarını açtı, fotokopi çekenler vardı. Bu sebeple kadının işe geç geldiğini düşündüm. Müdür odasına evraklarla gittiği için, müdür biraz da azarlıyor gibi geldi bana.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırılmaktadır?

Geç kaldığı için, suistimal edildiğini düşünüyor, bir şeylere uyulmama söz konusu. İşlerde aksama olmuştur kadının geç kalmasından dolayı, belki de daha önce birkaç kez geç kalmıştır ilk değildir ve tüm bunlar üzerine bir patlama yaşamış olabilir.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bu sahneyi anlamakta genel olarak zorlandım. Çünkü adam bir sakın konuşuyor, bir iyi konuşuyor, bir bağırarak konuşuyor. İyi bir şey mi söylüyor kötü bir şey mi söylüyor o kısmı çok anlamadığım için zorlandım.

Ek-22

RÖPORTAJ 7 – DENEK 7

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Ona çok dikkat etmedim.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Hayır çevirmedi. Sadece olaya odaklanmaya çalıştım. Sözel olarak değil de görsel olarak o sahnede bana ne anlatılıyor, bende çağrıştıyor onu çözmeye çalıştım. Sesleri duymadım, görsele odaklandım. Baştaki müzik için söylüyorum tabi bunu.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Hayır. Hiç fark etmedim.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Tabi ki de kopukluklar oldu.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Kendi günlük hayatımdan yola çıkarak bir aile ortamında geçen konuşmalar vardı. Herkesin kendi bir görevi vardı. Annenin yapması gerekenler, çocukların yapması, babanın yapması gerekenler... Her biri yansıtıyordu yani figürlerini. Baba biraz umursamaz ve sinirli yapıya sahip birisi. Anne, her gün aynı şeyleri yapıyor her gün aynı saatte çocuklarına bağıyor ama bunu her gün yapmasına rağmen o da bu durumdan sıkılmış gibi. Karşı taraftan artık yardım bekliyor, ilgi görmek istiyor. Ama sanırım onu kimse duymuyor. Yalnızlaşmış gibi. Çocukların yaşları farklı olduğu için, her yaşın getirdiği özellikler ve durumları vardı. Kimisi daha ilgi bekleyen, kimisi daha ergen kafasında olan bireylerdi.

6) Karakterlerden olan Sam'in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Hayır, hiç öyle bir cinsiyet ayrımı yapmadım. Kız olarak düşündüm daha doğrusu. Erkek olabileceği hiç aklıma gelmedi hatta. Sesini de fark etmedim.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Evet, oldukça oldu.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bazı yerlerini tam anlamıyla oturtamamış olabilirim. Evet, oldu.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Hastanede ya da doktorun kliniğinde.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Muhtemelen bu kadının bir rahatsızlığı vardı ve doktora gitti. Doktor bilgisayarının ekranını çevirip ona rahatsızlığının ne olduğu göstererek durumu ona anlattı. Meme kanseri gibi bir rahatsızlığı olabilir, çünkü evinin önündeysen eşinden yardım istemişti bu konuda. O olaya dayanarak böyle düşündüm.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Tabi ki de her hastalık önemli ve ciddi. Ama bu biraz da kişinin kendisine bağlı. Eğer kendini iyi hissederse ve moralini yüksek tutarsa, çevresinden de güzel enerji alır da destek alırsa atatabileceğini düşünüyorum. Ama kadının biraz yoğun bir hayatı vardı, o da beni düşündürmedi değil.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, binaya dikkat etmedim, çevirisini yapmadım.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, ona da dikkat etmedim.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Hayır, olmadı. Doktor ve hasta arasında geçebilecek muhabbetler az çok bellidir zaten. Ki orada bilgisayarı çevirip ona hastalığını anlatması da biraz bana yardımcı oldu. O sahnelerden yola çıkarak çeviri yapmaya çalıştım diyebilirim.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

Aracıyla beraber iş yerine gidiyordu.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

Orada, belki de tam çeviriye yansıtamadım ama şu şekilde olabilir. Nerede kaldın, olanlardan haberin var mı, şu haberi gördün mü tarzında sorular sormuş olabilir hamile kadın. Daha sonra bilgisayar ekranını gösterip haberin detaylarını veriyor. Sabah çocukları uğurlarken bir telaş vardı polis arabaları geçiyordu belki de mahalledeki komşularından biridir diye düşünüyorum haber içeriğindeki.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Evet, kadın iş yerine gittikten sonraki sahnelerde biraz zorlandım. Belki duyamadığım, kaçırdığım olmuştur. Çünkü baya bir konuşmalar vardı ve daha fazla bir şey anlatılmak isteniyordu. Çok yansıtamadım.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıtı çevirinize eklediniz mi?

Hayır, kapının üzerindeki yazıya dikkat etmediğim için çevirmedi.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Kapıyı tıkladığı için ve patronun sesinden sonra içeri girmesi patronun odasında geçtiğini gösteriyor.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Patron ve çalışan ilişki.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Patronun çalışanlarından beklediği bir şeyler var ve önemli şeyler. Hani “bunu almamız gerekiyor, siz neler yaptınız bana gösterin” demek istiyor muhtemelen. Onlar da yaptıklarını gösteriyorlar ama adam patron olarak yeterli bulmuyor, daha çok çalışın ve üretin demeye çalışıyordu.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırılmaktadır?

Bence orada bağırmasının sebebi karşısındakini azarlamak değil de “kendine gel, motivasyonunu artır” gibi vurgu yapmak için, onu kendine getirmek için bağırıldığını düşünüyorum.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Evet. Konuşmaların içeriğini bilemedim. Nerede ne diyebileceğimi bilemedim. Ne yazarsam devamında ne yazabilirim bilemedim. Özet şeklinde bir çeviri yapmak istedim.

Ek-23

RÖPORTAJ 8 – DENEK 8

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Hayır, orayı hiç çevirmedi, ben direkt konuşmalara odaklandım.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Şarkı sözlerini de çevirmedi, sadece konuşmaları çevirdim.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Hayır, eklemedim.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yok, zorlanma yaşamadım.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Bir aile bunlar; anne, baba ve üç çocuktan oluşmaktadır. Anne biraz daha disiplinli gözüküyor ailesine karşı, sorumluluk sahibi bir kadın. Baba biraz daha rahat bir adamdı. Çocuklar da aynı şekilde rahattı. En büyük olan geç kız ablalarıydı sanırım sarışın olan. O biraz daha olgun görünüyordu, daha sorumluluk sahibi bir evlat gibiydi, küçük olanın zaten yaşı çok küçük ve çocuk kelimesini tam anlamıyla karşılıyor. Diğeri ortanca olan, o biraz tuhaf ve keyfine düşkün bir karakterdi.

6) Karakterlerden olan Sam’in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Evet, hatta çok arada kaldım hem sesinden hem görüntüsünden dolayı erkek mi kız mı diye.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Evet. Özellikle uyanış sahnesi. Orada konuşmamış olsalar ve ses duymasam bile aşağı yukarı aynı şeyleri yazardım. Kahvaltı masasında da aynı şekilde.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bu sahnede çok fazla zorlanmadım.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Hastanede.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Kadının kötü bir hastalığı olabileceğini düşündüm. Doktorun çok detaylı konuşmasını çeviremedim kendi kafamda fakat aşağı yukarı kadının belki bir kanser hastalığına yakalanmış olabileceğini ve bu hastalığının maalesef sonuna gelmiş olabileceğini, bu süreçte stresten uzak ve ailesi ile vakit geçirmesi gerektiğini önerdiğini falan düşündüm. O şekilde çevirdim. Kolunun altında sanırım şişlik gibi bir şey olduğunu söylemişti sanırım kadın önceki sahnede eşine, o sebeple meme kanseri olabileceğini düşündüm. Eşi de pek ciddiye almamıştı gördüğüm kadarıyla, önemsiz bir şey gibi düşündü sanırım.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Bence ciddi bir şey çünkü kadın bunu duyduğu zaman çok sarsıldı, jest ve mimiklerinden de belliydi. Doktor da sanırım uzun uzun teselli etmiş olabilir ve oradan çıkarken eşini arayıp ufak bir kazayla karşı karşıya geldi o yüzden ciddi bir şey olduğunu düşünüyorum.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Evet, sanırım orada Tıbbi Görüntüleme Merkezi gibi bir şey yazıyordu bakmıştım ona. Ama çeviriye altyazı olarak eklemedim.

(Ek Soru) Bu araştırmayı neden yaptınız?

Çevirmen olarak ve çeviri edincine sahip olarak araştırma yapma gereği hissettim.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, o binaya dikkat etmedim.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bu sahnede sadece doktorun uzun uzun konuşmalarından biraz açıkçası zorlandım. Genel ve kabataslak olarak ne diyebileceğini evet tahmin ettim ve çeviriye ekledim ama çok uzun uzun konuştuğu için birebir ne dediğini tahmin edemedim.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

İş yerine gitmişti

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

Bir önceki gece bir olay yaşanmıştı evlerinin önünde. Sanırım komşusu öldürüldü, bu olay üzerine konuştular.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Çok zorlanmadım çünkü haberi gösterdi, daha sonra onun üzerine biraz konuştular. Sonrasında sanırım iş arkadaşları hakkında bir şeyler konuşmuş olabileceklerini düşünüyorum çünkü sonrasında kadın patronunun yanına gitti.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çevirinize eklediniz mi?

Hayır, eklemedim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Müdürün odasıydı. Yetkili bir adamdı. Bir tık daha üst bir konuşma yapılıyordu.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Müdür ve çalışan ilişkisi.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Kadının çalışma hayatı ile ilgili konuşuldu. İşe geç kalması ve sorumlulukları ile ilgili olarak bir şekilde kaçıyor olmasından dolayı sanırım müdürü biraz tepki gösterdi. Bu sahnede kadının çalışması ile ilgili konuşulduğunu düşünüyorum.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırmaktadır?

Bence kadına öncelikle sakın sakın bir şeyler söyledi ve orada yine işiyle alakalı beki tavsiye verdi belki biraz daha sorumluluk sahibi olması gerektiğini söylediğini düşünüyorum. Kadının oradaki tavrından ötürü orada sinirlenmiş olup ona yüksek sesle bir tepki verdi belki de. Kadın daha sakın bir cevap verdi, işim vardı bugün gibi bir şey söylüyordu bunun üzerine adam da biraz yükseldi.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Çok cümle cümle çevirmeyi istemiştim aslında. O beni bir tık zorladı. Doktorda olduğu gibi kabataslak bir çeviri yaptım ama cümle cümle ne dediklerini gerçekten merak ettim, o biraz beni zorladı. Dili bilmemek ve konuşma uzunluğu tabi bu duruma etkili oldu.

Ek-24

RÖPORTAJ 9 – DENEK 9

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Hayır, orayı çevirmedi.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Hayır yapmadım. Genelde şarkı sözleri çevrilmez diye düşündüm.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Yok, hiç fark etmedim.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Çeviri yapmaya konuşmalarla başladım. Dolayısıyla bir zorluk yaşamadım.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Adamı umursamaz, çok fazla takıntısı olmayan, evle, çocuklarla ya da karısı ile ilgisi olmayan bir adam olarak düşündüm. Anneyi daha fedakâr, daha çalışkan, daha düzenli ve her şeye yetismeye çalışan bir karakter olarak gördüm. Küçük kızla ilgili pek bir şey diyemem, sıradan küçük bir kız. Ondan bir büyük olan sarışın kız biraz daha rahat bir tipe benziyordu. Ebeveynlerine karşı daha rahat olan bir tipe benziyordu. Diğer kız ise biraz daha asiye benziyordu. Evin asi çocuğu olur ya sürekli karşı gelen, o tip bu kızdı.

6) Karakterlerden olan Sam’in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Dikkatimi çekmedi açıkçası. Bir de Fransızca konuştukları için genelde de kaba konuştuklarını bildiğim için hiç takılmadım oraya.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Evet, jest ve mimiklerden kastım kızın kardeşine bir küfür hareketi yapması, yüz ifadelerinde memnuniyetsiz oluşları ya da sinirlilikleri gibi o jest ve mimikleri çeviri yapmada fark ediyor, diyalogun ne olduğunu az çok düşündürüyor. Kötü bir şey var, iyi bir şey var ya da umursamıyor gibi değerlendirilebiliyor.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Evet, bir ara çok hızlı konuştular, ne demek istediklerini anlayamadım. Bir ara arkası dönük bir şeyler söylüyordu ve hızlı konuşuyordu bu durum bende bir şey uyandırmadı açıkçası.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Tıp Merkezi gibi bir yerde, doktorun odasında.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Kadın karşı komşusuna bakıp göğsünü eşine elletince komşusunun bir estetik yaptırdığını, kendisinin de yaptırmak istiyor olabileceğini düşünmüştüm ilk başta. Daha sonra doktora gidince doktor ekranda sonuçları gösterdi ve miyom dedi zaten. Aslında kist demek miyom. Türkçe 'de de kullanılıyor zaten. Kanserden bahsetti. Hastalıkla alakalı göğüs kanseri olduğunu, daha doğrusu göğsünde kist olduğunu öğrendi. Orada o konuşmanın geçtiğini anladım.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Kanser olarak, ciddi bir hastalık olarak değerlendirdim.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Dış etkenlerdeki yazıları hiç çevirmedi açıkçası.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Gördüğüm yazıları ve tabelaları çevirmedi sadece diyalogları çevirdim.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Doktor ilk başta olumlu gibi konuştu, sanki şu anlık bir sorun yok der gibi konuştu. Çevirilerimi de ilk başta bu yönde yapmıştım zaten. Bir sorunu yok, miyomların büyümemiş, yayılma olmamış gibi düşüncem oldu ancak sonrasında kadının tutumu, doktorun yüz ifadesi acaba ciddi bir hastalığı mı var diye düşündürdü bende. Kadın ne yapması gerektiğini sordu, doktor kadına stresten uzak durmasını, yoğun tempodan uzak durması gibi şeylerden bahsetti ve aralarda tabi bazı şeyleri de kaçırdım tekrar geri geri sardım ama belki uluslararası bir kelime yakalarım bir şey çıkartırım diye düşündüm ama zorlandığım yer orası oldu. Doktorun anlattıklarını ise stres kelimesini duyduğum için az çok yorumlayabildim. Kanser hastalarına da zaten genel olarak stresten uzak durun, motivasyonunuzu yükseltin, sağlığınıza dikkat edin gibi cümleler kurarlar.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

İş yerinde geçmekte. Herkese selam verip masasına yerleşiyor.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

Kadın ilk oturduğunda sanırım mahallesinde olan yaşlı kadının başına gelen bir olaydan bahsediyorlar; bak bunu gördün mü, haberin var mı diye. Kadın da evet polisler geldi gibi cümleler kuruyor. Orada kadının evinde ölü bulunduğunu düşündüm, yaşlı bir kadın olunca. Siyahi kadın patronun odasını da göstererek galiba biraz sinirli olduğunu ve biraz problemler olduğunu düşündüm. “Problem” kelimesinin de geçtiğini hatırlıyorum. Bazı problemlerin olduğunu söyleyerek uyarıda bulundu arkadaşına.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bu sahnede zorlandım. Çünkü tam olarak ne konuşulduğunu anlamadım. Mesela yaşlı kadına ne olduğunu hiçbir şekilde anlamadım. Tamamen kendim bir çıkarımda bulundum ya da problemin ne olduğunu anlayamadım. Evet, iş yerinde bir problem var ve kadın arkadaşını uyarıyor ama neyle alakalı uyardığını tabi ki anlayamadım. Çok hızlı da konuştukları için kavrayamadım.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çevirinize eklediniz mi?

Eklemedim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Müdür tarzında bir şey yazıyordu sanırım tam emin olmamakla beraber. Müdürün odasında geçmektedir. Adamın tavırlarından da müdür olduğu belliydi. Herkes aynı yerde çalışırken onun da ofisi ayrıydı.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Müdür ve çalışan. Müdür biraz aşağılayıcı bir adamdı. Çalışanlarına saygı göstermeyen, azarlayan ve psikolojik şiddeti olan bir adamdı.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Kadının yaptığı işle alakalı bir sıkıntı çıktı ve muhtemelen eksikler vardı, yanlış yaptı. Hatta bir dosya gösterdi ve o dosyayla ilgili baya bir kadına yüklenerek azarlama yaptı.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırmaktadır?

Adam çok alakasız bir konu söyledi, o da muhtemelen dalga geçti. Çok saçma sapan bir şey sordu. Bundan hoşlanır mısın gibi bir soru olabilir. Kadın da adamın söylediği şeye karşılık verirken bir anda adam “dalga mı geçiyorsun?” gibi kadına patladı.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Tabi ki oldu. Çünkü adamın neyden dolayı o anda kadınla dalga geçtiğini anlayamadım mesela. Konunun ne olduğunu anlayamadım.

Ek-25

RÖPORTAJ 10 – DENEK 10

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Anladım ama altyazı olarak yazmadım, önemli olmadığını düşündüğüm için yazmadım. Tüm Netflix dizilerinde aynı şeyler yazdığı için anlayabildim. Orijinal Netflix Serisi gibi bir şey yazıyordu.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Fransızca şarkı sözleri Türkçe ile benzetirler ya ben onu komik olsun diye o şekilde yaptım. Aslında çeviri değil, tamamıyla komik olsun diye yazdım.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Yok, fark etmedim.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yok, orada herhangi bir çevireceğim durum yoktu.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Baba çok kaba belli ki, anne sağa sola koşturmaya çalışıyor. Çocuklar tembel ve sanırım çok iyi geçinmiyorlar. Bunların dışında çocuklardan iki tanesi yani büyük olanlar için eşcinsel olduğunu söyleyebilirim.

6) Karakterlerden olan Sam’in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Evet, düşündüm.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Tabi ki, tabi ki. Zaten Fransızca bilmiyorum, onlara ve olaya bakarak ne söylediklerini tahmin etmeye çalıştım.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yataktan kalkıp herkesi uyandırmaya çalışırken çok fazla konuşma geçiyordu, ne dediğini tam bilmiyoruz ama muhtemelen yataktan kaldırmaya çalıştığını bilsek de birkaç bir şey daha diyordu sadece kalk uyan demiyor, bir sohbet geçiyor aralarında. Selamlaşma bölümünde günaydın dediğini tahmin edebiliyorsun onun haricinde tabi ki ne olabilir diye doldurmaya çalıştım.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Hastane gibi ama daha çok Tıbbi Görüntüleme Merkezi gibiydi.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Akciğer filmi gösteriyordu. Jinekolog kelimesini duydum. Muhtemelen jinekologdan raporları geldiğini düşündüm. Kanseri olduğunu söylüyordu sanırım onun. Çünkü kadın ağlıyordu, ama gülüyordu da bir yandan. Hallederiz diyordu sanırım doktor, o şekilde anladım.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Doktorun jest ve mimiklerinden hastanın fazla abarttığını düşündüm. Hasta da gülüyordu, bir yandan da ağlıyordu. Çok ciddi değil tedavi edilebilir bir şey gibiydi ya da doktorun yapısı öyleydi bilemedim.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıtı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Yok, eklemedim.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıtı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hiç fark etmedim bile.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Tabi ki zorlandım Fransızca bilmediğim için ama bir şeyler uydurmaya çalıştım tabi.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

İş yerine gidiyordu. Patronu ve iş arkadaşı da vardı.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

Bir tane kadın gösteriyor, muhtemelen o kadının öldüğünden falan bahsediyor. Ona gösterdiğine kadının evinin orda oldu, çünkü sabah evin önünden polisler falan da geçmişti. Muhtemelen onunla alakalı bir şey gösteriyordu. Onun dışında iş yeriyle alakalı bir şeyler söylüyor etrafı göstererek. Hatta karnımdaki olmasa burada bir dakika bile durmam gibi çeviri yaptım.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yok, bu sahnede çok zorlanmadım. Tahmin ettiğim şeylerden ilerledim.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çevirinize eklediniz mi?

Yok, görsel yazıların hiç birisini çeviriye eklemedim. Onlara dikkat etmemişim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

%99 müdürün odasında, çünkü kapıyı tıklatarak giriyordu. Bunun dışında elinde evraklarla diğer kadın da geliyordu içeriye imza için.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Patron ve çalışanlar.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Ben kadını ilk başta ajan sanmıştım, videoda günlük hayat akışını falan gösteriyordu. Polis arabalarının, evin önünden geçerken yavaşlıyordu. Önce şöyle yap böyle yap gibi konuştuğunu zannettim ama daha sonra olayın bütünü izleyince oradaki konuşmanın

ne hakkında olduğunu açıkçası tam anlamadım ama tabi kadına da kızılıyordu neden böyle yapıyorsun diye.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırmaktadır?

Olayın ciddiyetini yansıtmaya çalışmış olabilir, kadın gülüyordu.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bence en zor sahne buydu. Bir türlü olayı anlayamadım çünkü konuşma vardı sürekli başka hiçbir şey yoktu. Sabah alarmı alıp kapatıyor orada kahretsin demiştir muhtemelen çocuğun yanında küfür edecek değil kahretsin diyebileceği tek kelimedir. Diğer yerlerde de o şekilde bir olay örgüsü var ama bu sahnede sadece konuşma var, ne hakkında konuştuklarını bilmiyorum. Çeviri bakımından en zor sahne burası oldu.

Ek-26

RÖPORTAJ 11 - DENEK 11

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Onları anlayabildim. Genelde Netflixte yabancı dizi ve altyazılı dizi izliyorum, o yüzden “Netflix Orijinal İçeriği” ve “Fransız Yapımı” olduklarını anlayabildim.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Şarkı sözlerine hiç dikkat etmedim.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Ona da hiç dikkat etmedim. Genel olarak diyalog olarak çevirmeyi düşündüm, onlara odaklandım.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yok, bir olay olmuş hastaneye kaldırılan ve ölen birileri var. Birbirlerini tanıyan bir mahalle ve merak ediyorlar. Dil olarak değil ama görüntü olarak algılayabildiğimi düşünüyorum.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Genel olarak, kadın karakteri anne ve hastalığı var. Onunla uğraşıyor. Kocasını onunla çok ilgili değil, zor bir iş yapıyor ve patronu acımasız bir insan. Biraz üzerinde baskı hisseden bir insan başroldeki kadın karakteri. Eşi biraz ilgisiz. Hastalığına inanmıyor gördüğüm ve anlayabildiğim kadarıyla. Çocuklara da ilgi göstermiyor. Küçük kız biraz şımarık geldi bana, emin değilim. Adam kızına karşı kibar değil. Diğer iki çocuk da kendi cinsiyetlerini kabul etmiyorlar anladığım kadarıyla. Bir trans ya da eşcinsellik var anladığım kadarıyla.

Büyük olan erkek anneye daha ilgili, daha çok seviyor. Ortanca olan kız biraz daha ilgisiz. Anne için anne üzerinde biraz daha yük.

6) Karakterlerden olan Sam'in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Evet, erkek olduğunu düşünüyorum.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Evet, büyük çoğunlukla. Zaten dili bilmiyorum, Fransızca 'ya dair hiç daha önce bir alışkanlığım, dinlemişliğim, görmüşlüğümlüğü olmadığı için çevirimde daha çok jest ve mimikleri, olay örgüsünü daha çok sezerek yaptım.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Erkek ve kız çocuk biraz tartışma yaşadılar. Bir ağız dalaşına girdiler ve orada ne hakkında konuştuklarını anlayamadım orada biraz zorluk yaşadım. Onun haricinde olaylar anlaşılabilirdi hareketler ve davranışlardan.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Bu sahne doktorda, hastanede geçmektedir. Kadının önlüğünden bilgisayar sonuçlarına kadar anlaşılıyordu. Göğsünün altındaki kitleden dolayı gidiyor anladığım kadarıyla.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Doktorun konuşmaları arasında nodüle benzer bir şey duydum. Tam olarak Fransızca'da da bildiğimiz kitle anlamına mı geliyor bilmiyorum ama nodül dediğini duydum. Oradan yola çıkarak göğsünün altındaki kitleden şüphelenerek doktora gidiyordu ve doktor onu kontrol ederek bir nodülün, bir rahatsızlığın var diyerek belirtiyor. Bir önceki sahnenin sonunda eşiyle konuşurken göğsünün altını gösteriyor ve kontrol ettiriyor. Adam çok umursamıyor ama kendisini kontrol ettiği için şüphelenerek doktora gidiyor.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Aşırı bir ciddiyeti yok ama bir rahatsızlığı var. Belli bir kitle olduğunu ve doktorun nodül demesinden dolayı bir sorun olduğunu fark ettim. Kadının tepkilerinden dolayı bir rahatsızlık olduğunu ama tedavi edilemez bir rahatsızlık olmadığını anladım.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hiç dikkat etmedim. Etraftaki ve binalardaki yazıları çevirime eklemedim.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, onu da eklemedim. Daha çok sahnelerde görüntüye odaklandım. Doktorun önlüğünü gördüm ve doktor demek ki dedim. Ancak yazılara dikkat etmedim. Ya da polis arabasında polis yazsa da yazmasa da polis olduğunu gördüm ve anladım. Onu çevirme ihtiyacı duymadım.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Doktorun söylediği ve anlayabildiğim o tıbbi terimlerden yola çıkarak bir çeviri yapabildim ve bu yüzden aşırı bir zorluk yaşamadım diyebilirim. Kız annesini aradığında bir şeyler söylüyor, annesi de telefonu hemen kapatıyor. Orada kızın neler söylemiş olabileceğini anlamadım sadece bir şeyler aranmasından ve annesini aramasından bir şeyini kaybettiğini, bulamadığını, annesine sorduğunu düşündüm.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

İş yerinde geçiyor.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

İnternette bir haber var. Magazin falan yazıyordu, haber sitesiydi. Oradan dikkat ettiğim kadarıyla bu bir haber sitesi. Ama haberin ne olduğunu çok anlayamadım. Acaba kendileri bir haber şirketi mi, küçük bir gazetenin sahibi de bu haber az tıkladı bizim haberimiz iyi çıkmadı gibi mi düşündüler acaba dedim. İşlerinin habercilik üzerine olabileceğini düşündüm. Çevirimi de buna göre yazdım.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Anlayamadığım için biraz zorlandım ama tahminlerim olduğundan dolayı bir şeyler ifade edebildim.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıtı çeviriniz eklediniz mi?

Eklemedim, dikkat etmedim açıkçası.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Kadının davranışlarından anladığım kadarıyla adam kadının patronuydu. Patronunun odasında geçiyor. İşe de biraz geç geldi, patronu da azarlıyordu bu sebeple. Hamile kadının gösterdiği tepkiden dolayı da biraz sıkıntı yaşamış olabilirler.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Patron ve çalışan ilişkisi. Adamın kadından hoşlandığını pek söylemem.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

İş... Bir patron çalışanı ile genel olarak iş hakkında konuşur ve kadın geç geldi, başarısız oldu anladığım kadarıyla. Çalışan başarısız olursa bu durum da patronu etkiler o yüzden bu sıkıntı hakkında konuştuklarını düşünüyorum.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırılmaktadır?

Kadının karşısında tepkisiz kalışından dolayı bağırıyor olabilir. Ya da kadının verdiği cevaplardan dolayı bağırıyor olabilir. Çok iyi algılayamadım ama kadın daha sessiz, sakın ve geri planda olduğu için adam onun üzerinde bir baskı kurmaya çalışıyor o yüzden bağırmış olabilir.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Genel olarak bu sahneyi çevirirken çok zorlandım ama algılayabildiğim kadarıyla, senaryolardan görüp anlayabildiğim kadarıyla kendi fikrime göre bir şeyler yazdım ama ne kadar doğrudur bilemiyorum. Olay örgüsüne göre çevirimi yaptım.

Ek-27

RÖPORTAJ 12 - DENEK 12

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Oraları anlayabildim aslında çok da zor değildi Netflix dizilerinde hep karşılaştığımız bir başlangıçtı.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Şarkı sözlerini çevirmedi.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Yok, onu da çevirmedi.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Bu sahnede çeviri gerçekleştirmedğim için açıkçası bir zorlanma yaşamadım.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Bu kişiler bir aile. Yetişmesi gereken işler için biraz aceleci davranıyorlardı. Kadın biraz daha sorumluluklarının farkında olan birisi, çocuklarını kaldırıp hazırlaması böyle düşündürdü. Adam biraz daha umursamaz gibi davranışlar sergiliyordu.

6) Karakterlerden olan Sam’in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Evet, düşündüm. Çevirimde erkek yerine kız olarak bahsetmem ise sadece sesinden dolayı yargılayamayayı düşündüm yani görüntü olarak kız demek daha ağır bastı.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Evet oldu.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yok, zorlanmadım.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Klinikte.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Kadının bir rahatsızlığı vardı, zaten kocasına da bunu söyledi. Hastalığı göğsünün altında olabilir eşine orayı göstermişti. Doktor da film çekmiş onları göstererek bir şeyler söyledi onun üzerine konuştuklarını düşünüyorum.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Kadının gülümsemesinden ve doktorun konuşma şeklinden çok da büyütülecek bir şey olmadığını düşündüm.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çeviriniz eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, eklemedim.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çeviriniz eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

O binayı hatırlıyorum, gördüm. Galiba “Notaire” gibi bir yazı vardı. Noter yazıyordu sanırım ama çevirime eklemedim.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yok, burada da bir zorluk yaşamadım.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

İş yerinde.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

Büyük ihtimalle sabah evinin yakınında olan polislerin geçtiği olayla ilgisi olacağını düşündüm çünkü kadın polis tarzı kelimeleri çok kullandığı için onunla ilgilidir.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Hayır, çok zorlanmadım.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çevirinize eklediniz mi?

Kapıdaki yazıyı eklemedim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Sahnede kadınla müdür arasında bir konuşma olabileceğini düşündüm çünkü ona bir dosya vermişti, müdür incelemiş olabilir diye düşündüm.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

İş sahibi ve çalışan ilişki.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Adam, ona her şeyin yolunda olacağını, günlük hayattaki stresten kurtulmasını gerektiğini ve bir taraftan işiyle ilgili bir şeyler hazırlaması gerektiği gibi telkinlerde bulunuyor gibi düşündüm.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırılmaktadır?

Yapacakları işi, hazırlayacağı dosyayı daha iyi yapabileceğini ama yapmadığını gördüğü için bağırılmış olabilir.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Yok, olmadı.

Ek-28

RÖPORTAJ 13 - DENEK 13

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Hayır çevirmedi.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Şarkı sözlerini çevirmedi.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinizde eklediniz mi?

Hayır, fark etmedim.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

O sahnede olmadı.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Anne çalışkan ve ailesine düşkün bir birey. Baba biraz onlardan kopuk ve bir şeyler saklıyor gibi, sert ve ailesini çok sevmeyen bir baba. Çocuklar birbirleri ile iyi geçinmiyorlar ve bu da babalarından kaynaklıdır bence. Annesini öpen çocuk uysal bir çocuk, yanında uyuyan şımarık bir çocuk, erkeğe benzeyen kısa saçlı genel olarak dağınık bir çocuk da vardı.

6) Karakterlerden olan Sam’in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Düşündüm.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Evet oldu.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Oldu, annesinden sürekli bir şeyler istiyorlar ve sürekli konuşuyorlardı. Ne olabileceği konusunda zorlandım.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Doktorda.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Kocasına göğsünde bir şey kontrol ettirmişti ve sonrasında doktor randevusunda kötü bir şey olduğunu anladım doktorun ekranda gösterdiklerinden.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Hastalık ciddi bir şeydi bence.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Eklemedim. Fark etmedim.

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çevirinize eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır, fark etmedim.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Biraz zorlandım evet.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

Ofiste geçmektedir.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

İnternette bir haber okudu. Bu haberdekinin komşusu olduğunu tahmin ediyorum. Onunla alakalı konuşuyorlar. Kadın hamile olduğunu belirterek sancılar çekiyordu. İş yerinde ona yeteri kadar üstüne düşmediklerini hissettim.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Evet. Hızlı konuşmalar olduğu için zorlandım.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıtı çevirinize eklediniz mi?

Hayır eklemedim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Müdürün odasında

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Müdür ve çalışan ilişkisi.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Bu aralar işini savsakladığını düşündüm. Bunun üzerine patronu onu azarlıyordu.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırılmaktadır?

Kadından yeteri kadar onu tatmin eden cevaplar alamadığı için bağırıyor.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Evet, bu sahne çok zorladı. Adamın uzun uzun konuşmaları ve dili de bilmiyor olmak beni oldukça zorladı.

Ek-29

RÖPORTAJ 14 - DENEK 14

SAHNE 1:

1) Dizinin başındaki “Arte France Présente” ve “Une Série Originale Netflix” yazılarını çevirebildiniz mi? Anlamanızda ne etkili oldu?

Hayır çeviremedim.

2) Şarkı sözlerini neye dayanarak çevirdiniz?

Hayır çeviremedim.

3) 0:46 dakikada aracın önündeki yazıyı fark ettiniz mi ve bunu çevirinize eklediniz mi?

Fark etmedim.

4) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Evet, zor bir sahneydi. Pek anlaşılır bir sahne değildi.

SAHNE 2:

5) İzlediğiniz sahneler bir dizinin ilk bölümü ve ilk sahneleridir. Bu bağlamda bir noktada karakter tanıtımı söz konusu olmaktadır. Siz bu sahnelere göre karakterleri nasıl değerlendirirsiniz?

Anne uysal, baba agresif ve çocuklar da agresifti.

6) Karakterlerden olan Sam’in sesinden dolayı erkek olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Evet düşündüm.

7) Bu sahnedeki jest ve mimikler çevirinizde yardımcı oldu mu?

Evet, oldukça oldu.

8) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Küfür sahnesinde zorluk yaşadım. Zaten çeviremedim ne konuştuklarını.

SAHNE 3:

9) Sahne nerede geçmektedir?

Hastanede geçmektedir.

10) Hasta ve doktor arasındaki konu nedir ve bunu nereden anladınız?

Kadının eşine göğsünde bir şey fark edip kontrol ettirmesinden bununla ilgili bir hastalık üzerine konuştuklarını anladım.

11) Hastalık ciddi bir şey mi yoksa önemsiz mi? Nasıl değerlendirdiniz?

Ciddi bir şey olarak gördüm.

12) 5:50 dakikada bina üzerindeki yazıyı çeviriniz eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır

13) 6:52 dakikada bina üzerindeki yazıyı çeviriniz eklediniz mi? Evetse, neye dayanarak ve ne olarak

Hayır dikkat etmedim.

14) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Evet, oldu. Oldukça uzun konuşmalar vardı.

SAHNE 4:

15) Bu sahne nerede geçmektedir?

İş yerinde.

16) Yan masadaki kadınla yaptığı sohbette genel olarak neyden bahsediyorlar?

İlk sahnede yaşanan cinayetten bahsediyorlar.

17) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Hayır, olmadı.

SAHNE 5:

18) 08:15 dakikada kapıdaki yazıyı çeviriniz eklediniz mi?

Hayır eklemedim.

19) Sahne nerede geçmektedir? Nereden anladınız?

Müdürün odasında geçmektedir.

20) Karakterler arasındaki ilişki nedir?

Müdür ve çalışan.

21) Genel olarak bu sahnede ne hakkında konuşulmaktadır?

Cinayet ve kadının sağlık durumu hakkında konuşuyorlar.

22) 09:34 dakikada adam neden bağırılmaktadır?

Kadına kendine gelmesi için bağırıyordu.

23) Bu sahnede çevirisinde zorlandığınız oldu mu?

Tam olarak olayı anlayamadığım için ve adamın da çok uzun konuşması sebebiyle ne yazmam gerektiğini çok düşündüm.

ÖZGEÇMİŞ

Gölnur Güven, 2012 yılında Sakarya Üniversitesi Çeviribilim bölümünü kazandı. Mezun olduktan sonra 2017 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çeviribilim Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisansı kazandı.

